

Justerat tisdagen den 27 mars 2007

Inger Linge

Conny Andersson

Carl-Anders Ifvarsson

§ 37

Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppropslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 38

Kungörelse och annonsering

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde utsändes den 1 mars 2007 till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt länsstyrelsen. Kungörelsen anslogs samma dag på landstingets anslagstavla.

Föredragningslistan infördes den 5 och 6 mars 2007 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Tillägg till föredragningslista anslogs den 9 mars 2007 på landstingets anslagstavla och utsändes samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 39

Utseende av tillfällig ordförande

Efter förslag från ordföranden utsågs Carl-Anders Ifvarsson att utöva 2:e vice ordförandeskapet vid dagens sammanträde.

§ 40**Justering**

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdets protokoll utsågs förste vice ordföranden samt Carl-Anders Ifvarsson.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 27 mars 2007.

Anmälningssärenden

§ 41

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t.o.m. den 31 oktober 2010 till ny ersättare i valkrets 1 efter Pär Hommerberg (fp) utse Mikael Trolin (fp), till ny ersättare i valkretsarna 1 och 3 efter Bengt Falemo (c) utse Lotta Nordfeldt (c) och till ny ersättare i valkrets N efter Ingemar Bengtsson (s) utse Bjarne Isacson (s)

LS 0612-2042, 0701-0025, 0702-0186

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 42

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t.o.m. den 31 oktober 2010 till ny ledamot i valkrets NV efter Christina Heglert (s) inkalla Charlotta Lind (s) och till ny ersättare utse Georg Gustafsson (s)

LS 0702-0170

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

Beslutsärenden

§ 43

Arvodering av presidieledamöter i Patientnämnden (förslag 8)

LS 0610-1767

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa förändring av årsarvoden för presidieledamöter i patientnämnden till 69 400 kronor för ordföranden och till 52 100 kronor för vice ordföranden.

§ 44**Landstingsbidrag för arvoden till ledamöter och ersättare i Patientnämnden (förslag 9)**

LS 0701-0091

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att bifalla patientnämndens hemställan om höjt landstingsbidrag med 250 000 kronor för år 2007.

§ 45**Ändring av bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik (förslag 10)**

LS 0701-0069

Fullmäktige beslutade dels enligt landstingsstyrelsens förslag och dels enligt ordförandens förslag vilket innebar att ordet ersättare tas bort under § 10 i bolagsordningen

att ändra bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik

att § 10 får följande lydelse:

” § 10 Lekmannarevisor

Stockholms läns landstingsfullmäktige skall utse lägst en och högst sex lekmannarevisor (-er)

Lekmannarevisor (-er) väljs för den tid motsvarande mandatperiodens längd, räknat från årsskiftet efter det år då allmänna val ägt rum.”

§ 46**Ändring av reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder (förslag 11)**

LS 0701-0082

Anf. 1-4

I ärendet yttrade sig Agnetha Boström, landstingsrådet Chris Heister, Folke Nässla samt landstingsrådet Birgitta Rydberg.

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till mp-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag.

att godkänna ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder enligt bilaga till landstingsstyrelsens förslag.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av mp-ledamöterna.

§ 47

Kapitaltäckningsgaranti för Landstingshuset i Stockholm AB för 2007 (förslag 12)

LS 0701-0116

Anf. 5-8

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Dag Larsson, Åke Askensten, landstingsråden Birgitta Sevefjord och Chris Heister.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa en ram om 250 000 000 kronor inom vilken en kapitaltäckningsgaranti kan utställas till Landstingshuset i Stockholm AB för år 2007 för att skydda dess egna kapital

att uppdra åt landstingsstyrelsen att inom fastställd ram fatta beslut om faktiskt utnyttjande av belopp för utställande av kapitaltäckningsgaranti till Landstingshuset i Stockholm AB.

UTTALANDE

Särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen antecknades av s-, v- och mp-ledamöterna.

§ 48

Utlösen av investeringar i anslutning till Stockholmsförsöket (förslag 13)

LS 0702-0126

Anf. 9-14

I ärendet yttrade sig landstingsråden Dag Larsson, Birgitta Sevefjord och Chris Heister samt Åke Askensten.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna Storstockholms Lokaltrafiks utlösen av investeringar från den utökade trafiken avseende depåer i enlighet med beslut i AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelse inom ramen för SL:s budget.

UTTALANDE

Särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen antecknades av s-, v- och mp-ledamöterna.

§ 49

**Ägartillskott till Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB
(förslag 14)**

LS 0702-0168

Anf. 15-65

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister och Dag Larsson, Åke Askensten, Thomas Magnusson, landstingsråden Maria Wallhager och Stig Nyman, Jan Olov Sundström, Curt Linderöth, Anders Lönnberg, landstingsrådet Gustav Andersson, Andres Käärik samt Lena-Maj Anding.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall med instämmande av v-ledamöterna till s-ledamöternas 2:a handsförslag i landstingsstyrelsen
- 3) bifall mp-ledamöternas förslag innebärande återremiss av ärendet
- 4) bifall till förslag om att ärendet ska avgöras vid dagens möte

Ordföranden ställde först propositioner om bifall till yrkandena under 3) och 4) ovan och fann att fullmäktige beslutat att ärendet skall avgöras vid dagens möte.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall till yrkandena under 1) och 2) ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att bevilja Danderyds Sjukhus AB ett ägartillskott om 45 000 000 kronor i budget för 2007

att bevilja Södersjukhuset AB ett ägartillskott om 45 000 000 kronor i budget för 2007

att uppdra åt Danderyds Sjukhus AB att, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande nämnda ägartillskott samt återrapportera till landstingsstyrelsen

att uppdra åt Södersjukhuset AB, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande nämnda ägartillskott samt återrapportera till landstingsstyrelsen.

Mp-ledamöterna deltog ej i fullmäktiges beslut.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av dels av s- och v-ledamöterna till förmån för s-ledamöternas 2:a handsförslag i landstingsstyrelsen och dels av mp-ledamöterna till förmån för återremissyrkandet.

§ 50

Ägartillskott till Karolinska Universitetssjukhuset och justerade resultatkrav Karolinska Universitetssjukhuset, AB Storstockholms Lokaltrafik och Koncernfinansiering (förslag 15)

LS 0702-0176

Anf. 66-86

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister, Dag Larsson och Raymond Wigg, Thomas Magnusson, Åke Askensten, landstingsrådet Maria Wallhager samt Björn Sigurdsson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall med instämmande av v-ledamöterna till s-ledamöternas 2:a handsförslag i landstingsstyrelsen
- 3) bifall till mp-ledamöternas förslag innebärande återremiss av ärendet

Återremissyrkandet togs först upp till behandling.

Ordföranden ställde först propositioner om bifall respektive avslag till yrkandet och fann att fullmäktige avslagit återremissyrkandet.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall till yrkandena under 1) och 2) ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att bevilja Karolinska Universitetssjukhuset ett ägartillskott på 100 000 000 kronor år 2007

att justera Karolinska Universitetssjukhusets resultatkrav 2007 till minus 270 000 000 kronor

att justera AB Storstockholms lokaltrafiks resultatkrav 2007 till 100 000 000 kronor

att justera Koncernfinansierings resultatkrav 2007 till 515 000 000 kronor

att anmäla slutlig budget till landstingsfullmäktiges sammanträde i april 2007.

Mp-ledamöterna deltog ej i fullmäktiges beslut.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av dels av s- och v-ledamöterna till förmån för s-ledamöternas 2:a handsförslag i landstingsstyrelsen och dels av mp-ledamöterna till förmån för återremissyrkandet.

§ 51

Hemställan om omställningsbidrag för fastighetsinvestering vid Karolinska Universitetssjukhuset (förslag 16)

LS 0509-1565, LS 0512-2305

Anf. 87

I ärendet yttrade sig Åke Askensten.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till s-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen
- 3) bifall till mp-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag.

att avslå hemställan om omställningsbidrag uppgående till 2 000 000 kronor för fastighetsinvesteringar vid Karolinska Universitetssjukhuset.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes dels av s-ledamöterna och dels av mp-ledamöterna till förmån för partiernas respektive reservationer i landstingsstyrelsen.

§ 52**Införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken (förslag 17)**

LS 0701-0074

Anf. 88-116, 186-248

Ärendet återremitterades vid fullmäktiges sammanträde den 13 februari 2007.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Christer G Wennerholm och Lars Dahlberg, Lennart Rohdin, Tage Gripenstam, Åke Askensten, Gunilla Roxby Cromvall, landstingsrådet Gustav Andersson, Kerstin Pettersson, Charlotte Broberg, Björn Sigurdsson, Jan Stefansson, Anna-Lena Östman, Staffan Holmberg, Hans Lindqvist, Jan Strömdahl, Peter Kockum, Sverre Launy, Marie Åkesdotter, Necla Bora, Lena-Maj Anding, Stella Fare, Tomas Rudin, Lars Carlsson, Lennart Kalderén samt Johan Sjölander.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall med instämmande av v- och mp-ledamöterna till s-ledamöternas förslag innebärande avslag till landstingsstyrelsens förslag
- 3) bifall med instämmande av v- och mp-ledamöterna till s-ledamöternas vid dagens sammanträde framlagda 2:a handsförslag innebärande "att låta hela Värmdö kommun ingå i Zon B"

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena 1) och 2) ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat avslå landstingsstyrelsens förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 79 ja-röster, 54 nej-röster och att 16 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 2.

Sedan ställde ordföranden propositioner om avslag respektive bifall till yrkandet under 3) ovan och fann att fullmäktige avslagit yrkandet.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller avslagsyrkandet röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat bifalla s-ledamöternas förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 79 ja-röster, 54 nej-röster och att 16 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 3.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna styrelsen för AB Storstockholms Lokaltrafiks beslut om att införa ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken från och med den 1 april 2007.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av s-, v- och mp-ledamöterna.

§ 53**Frågestund**

LS 0703-0295

Anf. 117-185

- 1) Lars Dahlberg (s) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Anser du att det är rimligt att landstinget ensamt ska bära kostnaderna för SLs utökade trafik och att trängselskatterna endast ska gå till vägar?
- 2) Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Kommer ni att följa beslutet i budget 2007 och kompensera ekonomiskt för inställda operationer på Astrid Lindgrens barnsjukhus?
- 3) Åke Askensten (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Vet landstingsrådet vem som tjänar pengar - SL eller entreprenörerna - när bussarna går glesare än vad som anges i tidtabellen?
- 4) Dag Larsson (s): Kan finanslandstingsrådet garantera att antalet läkarsekreterare inte kommer att reduceras till följd av de aviserade nerdragningarna på administrativ personal?
- 5) Gunilla Roxby-Cromvall (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Avser du att vidta åtgärder för att förbättra det förebyggande underhållet av bussarna?
- 6) Åke Askensten (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Avser du att vidta några åtgärder för att minska hastighetsöverträdelserna i SL:s busstrafik?
- 7) Janet Mackegård (s) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Planerar ni att lägga ner Hjorthagens vårdcentral?
- 8) Håkan Jörnehed (v) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Kommer närakuten Sabbatsberg läggas ner 1 januari 2008?
- 9) Folke Nässla (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Kommer Spånga station att läggas ner?
- 10) Juan Carlos Cebrian (s) till ordföranden i Programberedning 1, Pia Lidwall: Stämmer det att ni, utan underlag eller konsekvensbeskrivning, ska lägga ut all geriatrisk vård på entreprenad (11 kliniker drivs idag av SLSO och 4 i privat regi)?

11) Necla Bora (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Tänker du tillföra extra resurser till färdtjänsten om regeringens förslag att taxi och färdtjänsten måste betala trängelskatt går igenom?

12) Dag Larsson (s) till landstingsrådet Gustav Andersson: Mot bakgrund av att avtalet med de privata entreprenörer som enligt en revisionsrapport misslyckats med att genomföra uppsökande verksamhet inom ramen för tandvårdsreformen 1999 snart går ut: Avser du att ta initiativ till en upphandling av den uppsökande verksamhet som finns inom ramen för tandvårdsstödet?

Frågorna antecknades som besvarade.

Beslutsärende

§ 54

Motion 2005:33 av Bo Johansson och Rolf Bromme (fp) om inrättande av en busslinje mellan Danderyds sjukhus och Löwenströmska sjukhuset (Närakuten Löwet) (förslag 18)

LS 0511-2063

Anf. 249

I ärendet yttrade sig Rolf Bromme.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

Valärenden

§ 55

Vissa val och fyllnadsval samt *bordlagda* val m m (förslag 19)

LS 0610-1661, 1729, 1771, 1777, 0611-1822, 1933, 1935--1937, 1958, 0701-0005, 0058, 0078, 0083, 0702-0127--0131, 0170, 0187, 0191, 0196, 0197, 0207, 0220, 0221, 0244-0247

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag

Sjukvårdsstyrelse Norr intill utgången av 2007

Ersättare

s Thore Nyman (efter Charlotta Lind)

Ordning för ersättares inträde mellan de för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Sander, Sundesten, Enocson-Mårtensson och Lind inträder ersättarna Lindered, Norman, Nyman och Wahlgren; För ledamoten Littmarck inträder ersättarna Wahlgren, Lindered, Norman och Nyman.

Programberedning 5; Tandvård intill utgången av 2007

Ledamot

s Anita Johansson (efter Christina Heglert)

SLL Internfinans AB för tiden från och med valet intill tiden för årsstämman 2007 samt under förutsättning att bolagsordningen ändras för bolaget, även för tiden från årsstämman 2007 intill slutet av årsstämman för 2008

Suppleant

- Bordläggs

Revisionens budgetberedning intill utgången av 2010

Ledamot

s Majvi Andersson

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska intill utgången av 2010

Ledamot

- Bordläggs

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin intill utgången av 2010

Ledamot

Suppleant

- Bordläggs

- Bordläggs

Stiftelsen Clara intill utgången av 2010

Ledamot

- Peter Carpelan

Samordningsförbundet för rehabilitering i Södertälje för tiden 2007 - 2010

Ersättare

fp Nils-Gunnar Lindh

Stockholms Konserthusstiftelse för tiden 2007-2010

Ledamot

- Peter Wallin

Kammarrätten intill utgången av 2010

Nämndeman

m Harry Bouveng (efter Ricardo Vargas Fuentes)

Svea Hovrätt intill utgången av 2010

Nämndemän

m Lars Hansson (efter Magnus Blomqvist)
 m Barbro Kjellin (efter Ulf Ellnebrant)
 fp Bordläggs (efter Margareta Forsell)
 kd Ingela Sellin (efter Anna-Carin Stålgren)

Länsrätten intill utgången av 2010

Nämndemän

m Bengt Barkman (efter Ene Ivandi)
 m Kickan Björk (efter Rebruar Fredon)
 m Anna-Lisa Jatko (efter Anna Mikaela Ekstrand)
 m Gunilla Leijonhielm (efter Jonas Domeij)
 m Monika Katalin Lazslo (efter Elisabeth Bäckström)
 m Marie-Louise Käberg Roos (efter Petra Gardos)
 m Lars Molin
 m Christina Nilsson (efter Bengt Jansson)
 m Gunilla Skoglund (efter Ingrid Larsson)
 m Siw Pontander
 s Gunnel Edelsvärd (efter Anna Hellgren)
 s Jörgen Andersson (efter Tommie Björk)
 s Birgitta Mårtensson
 s Barbro Östlund (efter Demir Aho)

Moderaterna bordlade 4 platser.

Folkpartiet bordlade 4 platser, efter Karl-Henrik Liminga, Abraha Mebratu, Jonas Aulin och Willy Viitala.

Centerpartiet bordlade 3 platser, efter Åke Eriksson, Christina Söderberg och Sophie Hoas.

Socialdemokraterna bordlade 2 platser, efter Egon Lundqvist och Kerstin Frostberg.

Miljöpartiet bordlade 1 plats, efter Stefan Nilsson.

Fastighetsdomstolen intill utgången av 2010

Nämndeman

kd Curt Hellgren (efter Sigvard Beck-Friis)

Skattenämnden för skattekontor 1 intill utgången av 2010

Ledamöter

s Anders Ekman

Socialdemokraterna bordlade 2 platser, efter Shafqat Khatana och Martin Edward.
Miljöpartiet bordlade 3 platser.

Skattenämnden för skattekontor 2 intill utgången av 2010

Ledamöter

m Tomas Ericsson (efter Laila Nordin)
m Jan Bojling
m Anne Louise Hörnstedt
m Anders Edeholm
m Marianne Irving
m Carina Hultqvist
m Bo Tengelin
m Katarina Fürstenberg Lindblad
c Lars Alenfalk
s Kerstin Peanberg (efter Majvie Swärd)
s Kjell Fredriksson (efter Berta Eriksson)
s Kristian Sihlén
v Thomas Magnusson
v Aune Sakko

Moderaterna bordlade 24 platser.

Centerpartiet bordlade 1 plats.

Socialdemokraterna bordlade 1 plats, efter Sonny Danielsson.

Vänsterpartiet bordlade 6 platser.

Miljöpartiet bordlade 7 platser.

Skattenämnden för skattekontor 3 intill utgången av 2010

Ledamöter

m Eva Jansa
m Birger Ericsson
m Inga-Lill Larsson
m Gunnar Larsson
m Charlotte Naversten
m Milan Randelovic
m Jan Rundqvist
m Per-Inge Strömberg
m Åke Svensson
kd Nataliya Hulusjö (efter Kent Rune Sjöholm)
c Len Blomgren
c Benita Hägg
s Carlos Numez (efter Kenneth Bylund)

s Sten Lundströmer (efter Simon Strömberg)
v Madeleine Gyllenhammar

Moderaterna bordlade 10 platser.
Vänsterpartiet bordlade 5 platser.
Miljöpartiet bordlade 7 platser.

Skattenämnden för storföretagsskattekontoret intill utgången av 2010

Ledamöter

m László Fazekas (efter Jaan Vilval)
fp Bordläggs (efter Lars Hansson)
v Thomas Magnusson

Vänsterpartiet bordlade 1 plats.
Miljöpartiet bordlade 3 platser.

Skattenämnden för skattekontor Uppsala intill utgången av 2010

Folkpartiet bordlade 1 ledamotsplats.
Miljöpartiet bordlade 1 ledamotsplats.

Skattenämnden för skattekontor Eskilstuna intill utgången av 2010

Vänsterpartiet bordlade 1 ledamotsplats.

Stockholms läns Hemslöjdsförening intill utgången av 2010

Kristdemokraterna bordlade 1 ersättarplats.

Övervakningsnämnden Stockholms centrums första intill utgången av 2010

Ersättare

fp Pär Hommerberg

Övervakningsnämnden Stockholms Centrums andra intill utgången av 2010

Kristdemokraterna bordlade 1 ledamotsplats.
Centerpartiet bordlade 1 ersättarplats.

Övervakningsnämnden Stockholm Söder intill utgången av 2010

Ledamot

c Stefan Sporre

Almi Företagspartner AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- s Tore Lidbom
- s Staffan Holmberg

Moderaterna bordlade 2 ledamotsplatser.

För granskning av 2007 års förvaltning och räkenskaper

Revisorssuppleant

- s Niklas Rengen

Moderaterna bordlade en revisorsplats.

Almi Stockholm Investeringsfond AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- s Staffan Holmberg

Moderaterna bordlade 1 ledamotsplats

Mälardalstrafik AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- m Christer G Wennerholm
- s Lars Dahlberg

Ersättare

- m Charlotte Broberg
- s Nanna Wikholm

För granskning av 2007 års förvaltning och räkenskaper

Revisor

- m Bernt Östh

Revisorsersättare

- s Göran Dahlstrand

Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg för tiden 2007 - 2010

Lekmannarevisorer

Revisor

- s Göran Hammarsjö

Revisorsersättare

- fp Bordläggs

s Charlotte Hernmarck

Samordningsförbundet för rehabilitering i Botkyrka för tiden 2007 - 2010

Lekmannarevisorer

Revisor

Revisorsersättare

kd Hans Nord

s Niklas Rengen

Samordningsförbundet för rehabilitering i Södertälje för tiden 2007 - 2010

Lekmannarevisorer

Revisorsersättare

s Charlotte Hernmarck

Samordningsförbundet för rehabilitering i Haninge för tiden 2007 - 2010

Lekmannarevisorer

Revisor

Revisorsersättare

fp Lena Huss

s Kenneth Strömberg

Samordningsförbundet för rehabilitering i Huddinge för tiden 2007 -2010

Lekmannarevisorer

Revisor

Revisorsersättare

c Gunilla Hansson

s Charlotte Hernmarck

Stiftelsen Stockholms läns Museum

Centerpartiet bordlade en lekmannarevisorplats.

Stiftelsen Clara för tiden från det att revisionsberättelse avgivits för det kalenderår då allmänna val har ägt rum till motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Auktoriserade revisorer (Deloitte AB)

Revisor

Revisorsersättare

- Johan Rasmusson

- Svante Forsberg

Landstingets donationsfonder för tiden från det att revisionsberättelse avgivits för det kalenderår då allmänna val har ägt rum till motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Auktoriserade revisorer (BDO Nordic Stockholm AB)

Revisor	Revisorerättare
- Ove Olsson	- Eva Alnebo

Val av auktoriserade revisorer för Stiftelsen Stockholms läns Museum, Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum, Stiftelsen Cancercentrum Karolinska samt Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin bordlades.

§ 56

Val av huvudman i Sparbanksstiftelsen Första (förslag 20)

LS 0702-0194

Fullmäktige beslutade *att* välja nio huvudmän till Sparbanksstiftelsen Första för tiden från ordinarie stämma 2007 intill slutet av ordinarie stämma 2011.

Fullmäktige valde enligt valberedningens förslag

Sparbanksstiftelsen Första för tiden från ordinarie stämma 2007 intill slutet av ordinarie stämma 2011

Huvudmän

m	Mats Fält
m	Caroline Wallensten
m	Ariane Bucquet
m	Inger Granlund
s	Tore Lidbom
s	Ola Rask
s	Elaine Kristensson
v	Britta Bävner

Folkpartiet bordlade 1 huvudman.

Nya Motioner

§ 57

Anmälan av motioner

LS 0703-0297, 0298, 0300--0307

Nr 2007:11 av Viviann Gunnarsson m. fl. (mp) om översvämningsrisker som hotar kollektivtrafiken

Nr 2007:12 av Raymond Wigg m fl (mp) om klimatneutral landstingsverksamhet

LS 2007:13 av Lena-Maj Anding m. fl. (mp) angående fysisk aktivitet på recept, FaR

Nr 2007:14 av Åke Askensten m.fl. (mp) om landstingshuset som blivande energiföredöme

Nr 2007:15 av Lars Dahlberg, Håkan Jonsson och Anita Johansson (s) om höjd trafik-säkerhet

Nr 2007:16 av Juan Carlos Cebrian (s) om införande av fler hälsotorg i länet

Nr 2007:17 av Dag Larsson m fl (s) om åtgärder för avhjälpa spelberoende

Nr 2007:18 av Birgitta Sevefjord m fl (v) om sprutbytesverksamhet för injektionsmissbrukare i Stockholms län landsting i samverkan med Stockholms stad

Nr 2007:19 av Birgitta Sevefjord m fl (v) om behovet av insatser för patienter med ME/kroniskt trötthetssyndrom i Stockholms läns landsting

Nr 2007:20 av Birgitta Sevefjord och Håkan Jörnehed (v) om att landstinget ska utarbeta ett policyprogram för att höja HBT-kunskapen och kompetensen i Stockholms läns landsting

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

§ 58

Interpellation 2007:8 av Ingela Nylund Watz (s) om eventuellt öppnande av gräddfiler för privatfinansierade patienter vid Capio S:t Görans sjukhus

LS 0702-0155

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 59

Interpellation 2007:9 av Dag Larsson (s) om utveckling av cancervården

LS 0702-0157

Anf. 250-255

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 4.

Landstingsrådet Lars Joakim Lundquist hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson, Lars Joakim Lundquist och Raymond Wigg.

§ 60

**Interpellation 2007:10 av Håkan Jörnehed (v) om utländska läkares
möjlighet till praktikplats som krävs för att få svensk läkarlegitimation**
LS 0702-0159

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 61

**Interpellation 2007:11 av Inger Ros (s) om nedskärningarna vid Astrid
Lindgrens barnsjukhus avseende konsultstöd**
LS 0702-0161 Anf. 256-266

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 5.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson och Filippa Reinfeldt, Ann-Sofi Matthiesen, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Lena-Maj Anding, Gunilla Helmerson samt Håkan Jörnehed.

§ 62

**Interpellation 2007:12 av Inger Ros (s) om de borgerligas beslut att införa
fri etablering för allmänläkare**
LS 0702-0162

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 63

**Interpellation 2007:13 av Kristina Söderlund (s) om vikten av att reumati-
ker får rehabilitering genom bassängträning**
LS 0702-0163 Anf. 267-274

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 6.

Landstingsrådet Lars Joakim Lundquist hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Kristina Söderlund, landstingsrådet Lars Joakim Lundquist, Yvonne Andersson samt Necla Bora.

§ 64**Interpellation 2007:14 av Lena-Maj Anding (mp) om landstingets fortsatta hantering av komplementär- och alternativmedicinska frågor, tm/cam**

LS 0702-0164

Anf. 275-285

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 7.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Lena-Maj Anding, landstingsrådet Filippa Reinfeldt, Marie Ljungberg Schött, Pia Lidwall, Boris von Uexküll, landstingsråden Birgitta Rydberg, Raymond Wigg och Lars Joakim Lundquist.

§ 65**Interpellation 2007:15 av Peter Andersson (s) om minskat stöd till insatser för folkhälsa**

LS 0702-0165

Anf. 286-294

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för folkhälsofrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 8.

Landstingsrådet Birgitta Rydberg hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Peter Andersson, landstingsråden Birgitta Rydberg, Raymond Wigg och Birgitta Sevefjord.

§ 66**Interpellation 2007:16 av Håkan Jörnehed (v) om funktionshindrade föräldrars möjlighet till stöd i föräldrarollen**

LS 0702-0166

Anf. 295-302

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 9.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed, landstingsrådet Filippa Reinfeldt, Torbjörn Rosdahl, Pia Lidwall samt Lena-Maj Anding.

§ 67**Interpellation 2007:17 av Lena-Maj Anding (mp) om funktionshindret elöverkänslighet och rätten till färdtjänst**

LS 0702-0167

Anf. 303-309

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för färdtjänstfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 10.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Lena-Maj Anding, landstingsrådet Christer G Wennerholm samt Anna Starbrink.

Nya interpellationer

§ 68**Anmälan av interpellationer**

LS 0703-0262--0279, 0281

Nr 2007:18 av Ingela Nylund Watz (s) om privatiseringar av vårdverksamhet vid Karolinska universitetssjukhuset

Nr 2007:19 av Håkan Jörnehed (v) om sjukvårdsresurser för kroniskt sjuka barn

Nr 2007:20 av Helene Sigfridsson (mp) om barnkonventionen är viktig (reviderad version godkändes)

Nr 2007:21 av Dag Larsson (s) om brist på åtgärder för unga kvinnor som mår dåligt

Nr 2007:22 av Håkan Jörnehed (v) om tillgången till somatisk sjukvård för gruppen psykiskt funktionshindrade

Nr 2007:23 av Viviann Gunnarsson (mp) om kvinnor får sämre vård fortfarande

Nr 2007:24 av Lars Dahlberg (s) om kommunsamråd

Nr 2007:25 av Jan Strömdahl (v) om gamla och bristfälliga bussar

Nr 2007:26 av Raymond Wigg (mp) om bemanningen av stationer i kollektivtrafiken

Nr 2007:27 av Dag Larsson (s) om beställningen av vård på Karolinska Universitetssjukhuset

Nr 2007:28 av Håkan Jörnehed (v) om Astrid Lindgrens barnsjukhus personalinitiativ om en närakut

Nr 2007:29 av Lena-Maj Anding (mp) om evidens inom den psykiatriska vården

Nr 2007:30 av Inger Ros (s) om problemen att uppfylla löften om utökad vårdgaranti

Nr 2007:31 av Sverre Launy (v) om insatser för barn och ungdomar med ökande psykisk ohälsa inom Stockholms läns landsting

Nr 2007:32 av Helene Sigfridsson (mp) om föräldrautbildning för ensamstående föräldrar (reviderad version godkändes)

Nr 2007:33 av Dag Larsson (s) om avsaknaden av budgetprocess inom hälso- och sjukvården

Nr 2007:34 av Kristina Söderlund (s) om åtgärder för att öka tillgängligheten till specialiserad barn- och ungdomstandvård

Nr 2007:35 av Raymond Wigg (mp) om t-baneluften

Nr 2007:36 av Erika Ullberg (s) om huruvida kollektivtrafiken kommer att utökas och förbättras

Nr 2007:37 av Jan Strömdahl (v) om återinförandet av trängselskatt

Interpellationerna skall besvaras vid nästa sammanträde.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 18.20.

Vid protokollet

Peter Freme

Anföranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 13 mars 2007

§ 45 Ändring av bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik

Ordföranden: Ärendet gäller en ändring av bolagsordningen för AB Storstockholms Lokaltrafik. Här finns ett enhälligt förslag till beslut i landstingsstyrelsen. Dock har det under resans gång konstaterats att det i punkt 10, som avser lekmanarevisorer, anges att det ska finnas både ordinarie och ersättare. Lagen gör det möjligt – däremot inte det revisionsreglemente som vi nyligen har tagit beslut om. Vårt förslag är då att det som handlar om ersättare i § 10 ska utgå. Jag ser att föredragande landstingsrådet Chris Heister nickar bekräftande.

§ 46 Ändring av reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder

Anförande nr 1

Agnetha Boström (mp): Ordförande, ledamöter! Från Miljöpartiets sida har vi tidigare reserverat oss mot beslutet i landstingsstyrelsen. Jag skulle vilja upprepa vad vi sade där.

Att överföra naturbruksskolorna till landstingsstyrelsen från kulturnämnden ser vi som ett dåligt beslut. Man överförde naturbruksskolorna till kulturnämnden just för att renodla det som landstingsstyrelsen sysslar med. Den verksamhet som naturbruksskolorna står för passar väldigt bra in i det som kulturnämnden ska syssla med.

Det vi ser som ett andra steg är att skolorna helt avvecklas från landstingets verksamhet, och det är en olycklig utveckling. Här har vi skolor som är välskötta, fungerar bra och har en naturlig och bra koppling till landstingets verksamhetsområden.

Jag yrkar att vi avslår ändringsförslagen.

Anförande nr 2

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är inte alla som riktigt håller med Miljöpartiet om att naturbruksgymnasierna på ett naturligt sätt har fallit in i kulturnämndens ansvarsområde. Snarare tvärtom har vi från alliansens sida bedömt det så att naturbruksgymnasierna bättre hör till landstingsstyrelsen och beredningen i FoUU-utskottet.

Därmed yrkar jag avslag på Miljöpartiets yrkande.

Anförande nr 3

Folke Nässla (mp): Jag instämmer i vad Agnetha har sagt.

De här utmärkta skolorna har skyfflats fram och tillbaka. De låg förut under landstingsstyrelsen, sedan kom de in i kulturnämndens område, och nu ska de tillbaka igen. Det innebär påfrestningar för de anställda. Jag talade med en handläggare i går som sade att det var fruktansvärt jobbigt att flytta fram och tillbaka på det viset. Någon ordning får det vara, tycker jag.

Sedan är frågan hur framtiden blir. Det får vi väl se – om det ska bli en friskola eller hur det blir. Men innan man gör något bör man veta hur man ska ordna det hela. Att bara sopa undan dessa skolor som något skräp som kan skyfflas lite hit och dit tycker jag är väldigt dåligt för så högkvalitativa utbildningar som det är fråga om.

Anförande nr 4

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Hör naturbruksgymnasierna till landstinget eller inte, till vårt huvudområde? Svaret är nej, det gör de inte. För ett antal år sedan kommunaliserade vi hela gymnasieskolan, där landstinget tidigare skötte vårdutbildningarna. I den vevan var det ingen kommun som var intresserad av att ta över naturbruksgymnasierna, så det är bara med den historiken som de har legat kvar med landstinget som huvudman.

Det finns ett behov i länet av naturbruksutbildning, men det är inte givet att det är landstinget som ska vara huvudman för skolorna. Det är kommunerna som betalar elevavgifterna.

Detta har inget med kulturverksamhet och kulturnämnden att göra. Därför är det logiskt att landstingsstyrelsen tar över skolorna. Med det budgetuppdrag som den borgerliga alliansen har i sin budget är det också logiskt att vi ska undersöka möjligheterna att någon annan tar över skolorna som huvudman, så att de kan leva vidare och utvecklas. Det finns intressenter.

Jag hoppas att det ska sluta med att det blir en bra intressent som tar över, så att verksamheten kan leva vidare. Den är en främmande fågel i landstinget, och därför är det bra att landstingsstyrelsen nu har tagit upp förhandlingar med andra parter.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

§ 47 Kapitaltäckningsgaranti för Landstingshuset i Stockholm AB för 2007

Anförande nr 5

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag vill bara hänvisa till vårt särskilda uttalande i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 6

Å k e A s k e n s t e n (mp): Ordförande! Vi hänvisar också till vårt särskilda uttalande i landstingsstyrelsen. Härtill är vi nödda och tvungna, för att citera biskop Brask. Det är inte trevligt, men vi kan inte försätta detta åtminstone på papperet kapitalomsättningsmässigt mycket stora landstingsbolag i likvidation – det går naturligtvis inte.

Grunden är den konstiga budgetering som majoriteten har ägnat sig åt, där man behöver pumpa in pengar i sjukvården ganska kort tid efter det att man har lagt budgeten. Man har alltså lagt en felaktig budget – det måste vara den slutsats man kan dra.

Anförande nr 7

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Också vi från Vänsterpartiet hänvisar till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets gemensamma uttalande i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 8

Landstingsrådet *Heister* (m): Fru ordförande! Jag vill bara hänvisa till att ärendet handlar om att vi ska ta beslut om en ram på 250 miljoner kronor. Ärendet följer av en debatt som vi kommer att ha i de efterföljande ärendena, så jag hänvisar till den diskussion som det kommer att bli under dem.

§ 48 Utlösen av investeringar i anslutning till Stockholmsförsöket

Anförande nr 9

Landstingsrådet *Larsson* (s): Jag vill bara hänvisa till det särskilda uttalandet i landstingsstyrelsen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anförande nr 10

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Jag gör samma hänvisning som Dag Larsson.

Anförande nr 11

Landstingsrådet *Heister* (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Låt mig med anledning av det särskilda uttalandet säga: I den del det handlar om den sekretessbelagda delen i ärendet instämmer jag i Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets synpunkter. Självfallet ska landstingsdirektören ha tillgång till materialet. Men hade vi avvaktat med att få in det underlaget hade risken varit att vi inte hade fått till stånd en bra förhandling med staten. Mot den bakgrunden skrev vi snabbt fram ärendet.

Jag har nu sett till att det i fortsättningen självfallet ska fungera så som vi alla uppenbarligen är överens om.

Anförande nr 12

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Det är lite knepigt, för här lägger man nya kostnader på SL utan att SL får kompensation för det. De pengarna har SL inte i sin kassakista, och det innebär att pengarna måste tas någonstans. Därmed kommer pengarna kanske att tas från underhållet, som blir ännu sämre. Vi är medvetna om att underhållet är dåligt, men det blir alltså ännu sämre.

SL påpekar också att man troligen får göra så, och det handlar faktiskt om 100 miljoner kronor som SL ska punga ut med. Tar man inte pengarna från underhållet blir det väl på turtätheten, vilket innebär försämringar för resenärerna. Jag undrar: Är det det här scenariot som ni från majoriteten anser ligger i detta?

Jag ser också en tydlig koppling till att trängselavgifter dess bättre återinförs – det blir förmodligen från den 1 augusti. Då måste SL köra mer trafik, och då är frågan: Hur ska den trafiken finansieras? Det sägs det inte någonting om, trots denna anknytning.

Anförande nr 13

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Jag har två synpunkter. Aldrig någonsin har SL fått så mycket i budgeten som de har fått för innevarande år. Det är 750 miljoner kronor mer. Inom den ramen ska man sköta de förhandlingar med staten som ärendet handlar om, så att vi får tillgång till de förbättringar som ärendet handlar om.

Det låter på Åke Askensten som om detta inte skulle vara något. Förslaget till inlösen av delar som har använts under trängselskatteförsöket blir en tillgång för SL:s trafik, så jag förstår inte riktigt Åke Askenstens resonemang, måste jag säga. Detta gör SL-trafiken bättre!

Anförande nr 14

Åke Askensten (mp): Men säg som det är! Finansieringen av detta fanns väl ändå inte med i er budget – dessa 100 miljoner kronor som SL ska betala med pengar som SL inte har? Det kommer att gå ut över underhåll eller resande. Är det inte så?

§ 49 Ägartillskott till Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB

Anförande nr 15

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Alla våra stora akutsjukhus har stora problem. De har svårigheter att klara av att ge stockholmarna bra sjukvård. Orsakerna till det är flera. Men efter att ha lyft på alla stenar, vilket vi nu har kunnat göra, efter det att vi fick väljarnas förtroende, och efter att ha pratat ingående med verksamheterna kan vi konstatera att en viktig orsak är de vårdavtal som tecknades för 2006.

En del i detta handlar om konsekvenser av sammanslagningen av Huddinge sjukhus och Karolinska sjukhuset. På till exempel Danderyds sjukhus gjorde man bedömningen att sjukhuset skulle kunna klara av att ta emot ökade patientströmmar, till en kostnad som visade sig leda till underskott. Sjukhuset klarade helt enkelt inte ekonomin i den delen.

Vad vi nu kan se är att det är problem med ekonomin på de stora akutsjukhusen. Man har inte tillåtits koncentrera sig på den högkvalitativa vården. Man har inte en ekonomi i balans. Det är ett arv som vi får ta hand om efter vänstermajoritetens styre under fyra år.

Vi känner ett ansvar för att se till att man kan bedriva bra sjukvård. Vi känner också att det inte går att göra som man alltid har gjort, för då blir det som det alltid har varit, det vill säga att vi har stora problem med akutsjukhusen och att de går med underskott.

Vi kan till exempel se att Danderyds sjukhus så sent som i november månads bokslut prognostiserade ett underskott på 70 miljoner kronor. Det blev sedan bättre i bokslutet, mycket beroende på att man fick förbättringar av engångskaraktär. Men den underliggande kostnadsökningstakten på Danderyds sjukhus är hög. Vi kan också se att Södersjukhuset – även om de klarar 2006 – har stora problem inför 2007.

Vi känner att vi behöver göra ett ordentligt arbete på alla de stora akutsjukhusen och göra en ordentlig genomlysning inte bara på Karolinska Universitetssjukhuset, som jag återkommer till, utan också på Danderyds sjukhus och Södersjukhuset.

För att åstadkomma det – för att vara en ansvarig ägare och städa upp efter de fyra åren med vänsteralliansen – gör vi nu ett ägartillskott och ger sjukhusen i uppdrag att återkomma till den 1 april med åtgärder för att se till att man får en effektivare sjukvård, får en förbättring av produktiviteten och på det sättet kan se till att man får en ekonomi i balans. Det gör man inte från en dag till en annan, utan det tar tid. Det tror jag också att vänstermajoriteten vet efter sina fyra år.

Men vi tänker inte göra som ni har gjort, vänta nästan hela året med att vidta åtgärder, utan vi gör det direkt. Vi tillskjuter 45 miljoner kronor som ett tillskott för de båda sjukhusen, och vi sätter igång genomlysningsarbetet, som ska ske med ett processorienterat arbetssätt. Tanken är som sagt att få ökad produktivitet, bättre vård och en ekonomi i balans.

Det är nödvändigt, för invånarna i vårt län ska känna sig trygga i att de får vård när de behöver det – vård av hög kvalitet – och personalen ska ha drägliga arbetsförhållanden och känna att de kan göra ett bra jobb.

Från vår sida ser vi 2007 som ett omställningsår. Det är nödvändigt med tanke på hur situationen är på sjukhusen. Det blir ett omställningsår som gör att man inför 2008 kan leverera en högkvalitativ vård med en ekonomi i balans. Det är skälet till att vi gör detta ägartillskott.

Anförande nr 16

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta är ett mycket märkligt ärende. I ärendet föreslås ett ägartillskott till Danderyds sjukhus och Södersjukhuset, liksom det i nästa ärende föreslås ett ägartillskott till Karolinska Universitetssjukhuset. Det är ett mycket knapphändigt beslutsunderlag som fullmäktige har fått sig till del.

Vi har nu fått lite mer förklaringar från Chris Heister, men i själva ärendet konstateras kort och gott att avtal inte har slutits parterna emellan inom beslutad ram. Ingen beskrivning återfinns i ärendet om det ekonomiska läget vid sjukhusen och inte heller någon kvalificerad beskrivning eller värdering av orsakerna till att budgetramarna inte har kunnat hållas. Dessutom saknas alla typer av konsekvensbeskrivningar för verksamheten utifrån olika alternativa handlingsvägar.

I landstingsstyrelsen yrkade vi socialdemokrater återremiss, i syfte att få till stånd en mer kvalificerad analys. Det hade varit bra om det hade blivit så. Jag kallar inte Chris Heisters anförande här i dag en kvalificerad analys, utan det är snarare ett sätt att försöka peka ut skuld och ansvar utan analys.

Detta ärende har majoriteten och föredragande landstingsrådet inte skött särskilt bra. Beslutsunderlaget brister betänkligt. Jag skulle vilja påstå att situationen är så pass allvarlig att det rimliga hade varit att produktionsutskottet eller landstingsstyrelsens allmänna utskott hade inkallats för att diskutera den ekonomiska situationen vid dessa sjukhus. Så har inte skett. Det tycker jag att inte minst Stig Nyman borde ha tänkt på, eftersom han under föregående mandatperiod ofta krävde att allvarliga situationer skulle ventileras i landstingsstyrelsens olika utskott.

I dag avser vi inte att yrka återremiss, i alla fall inte än så länge. Vi får se hur debatten utvecklar sig. Samtidigt som ärendet har allvarliga brister finns det naturligtvis ett starkt behov hos sjukhusen att få besked. Vi skriver i dag den 13 mars. Det är tre månader in på året, innan sjukhusen har kunnat upprätta en fungerande budget. Det minsta man kan säga är att det är en ytterst otillfredsställande situation.

Det är oerhört viktigt för sjukhusen att få veta vad som gäller. Nu riktar jag mig till den politiska majoriteten med någon form av uppmaning till er. Det som i dag ligger på landstingsfullmäktiges bord i denna allvarliga situation är inte ett värdigt beslutsunderlag för landstingsfullmäktige. Landstingsledamöterna förtjänar faktiskt att få ett bättre underlag för att fatta beslut, när man handskas med skattebetalarnas pengar i den här storleksordningen. Ett bättre underlag hade varit på sin plats.

Ordförande, fullmäktige! De två sjukhusens budgetar måste bringas i balans. Det är demoraliserande och kontraproduktivt att inte upprätta en balanserad budget som styrmedel för att bringa ordning och reda i ekonomin. Resultatkravet på de båda sjukhusen bör vara en budget i balans. Av det skälet – med det begränsade underlag som landstingsfullmäktige har i dag – är ett nominellt högre ägartillskott möjligt och önskvärt utifrån den situation som råder.

Som jag redan har understrukit är det ett ytterst otillfredsställande beslutsunderlag. Tills vidare yrkar vi socialdemokrater inte återremiss, utan vi yrkar bifall till vårt andrahandsyrkande i landstingsstyrelsen, som i korthet innebär ett nominellt större tillskott men också krav på att budgeten för de bägge sjukhusen ska vara i balans i år.

Anförande nr 17

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Hade det varit så att dessa akutsjukhus hade fungerat väl, Dag Larsson, hade det funnits preliminära avtal redan i september, men sådana fanns inte. Vi tar över sjukhus som har stora problem. Vi har en sjukvård som i många delar är bringad i kaos, beroende på ekonomiskt knappa resurser, problem med vårdplatser, problem med personal som inte är motiverad och långa köer – det är det arv som vi har fått ta över efter er.

När vi nu har gått igenom verksamheterna ser vi att om vi ska kunna komma till rätta med detta måste vi vidta åtgärder på en gång. Vi gör det som ansvariga ägare. Vi ser till att göra ett ägartillskott som gör det möjligt att teckna avtal, så att det blir budgetar för sjukhusen. Vi startar också ett ordentligt utredningsarbete på alla tre sjukhusen – jag återkommer senare till Karolinska. Det är något annat än de snabbspår utan konsekvenser och utan beredning på ordentligt sätt som ni stod för under de tidigare fyra åren.

Jag vill inte göra så. Jag vill ge verksamheterna möjlighet att gå igenom dem, öka effektiviteten, öka produktiviteten och klara den uppgift som de har. Det är bakgrunden till ärendet i dag.

Anförande nr 18

Landstingsrådet L a r s s o n (s): I min civila profession, vid sidan av politiken, är jag historielärare. Jag inser att historieämnet behöver förnyas i den här församlingen. Uppenbarligen behöver Chris Heister och delar av den borgerliga majoriteten kopplas tillbaka till hur det såg ut för fyra år sedan, när landstinget befann sig i en djup ekonomisk kris, med skenande budgetunderskott. Det var underskott i den löpande driften i landstinget. I en sådan situation måste man vidta kraftåtgärder omedelbart. Men så ser inte situationen ut i dag. Den löpande driften i landstinget går bra.

Däremot har den borgerliga majoriteten anslagit för lite pengar till sjukvården. Ni anslog 300 miljoner kronor mindre än vi föreslog i budgeten för det här verksamhetsåret. Det är klart att det då blir svårare att komma fram till avtal med sjukhusen.

Uppenbarligen finns det problem på akutsjukhusen. Det hade varit på sin plats att redovisa lite mer i själva ärendet, redovisa hur situationen egentligen ser ut. Det hade varit på sin plats att göra som Stig Nyman och andra borgerliga krävde upprepade gånger under förra mandatperioden, att ha rejäla genomgångar tillsammans i produktionsutskottet eller landstingsstyrelsens allmänna utskott.

Vi har fått ett dåligt underlag, men det har gått så långt att det är nödvändigt att fatta beslut i dag.

Anförande nr 19

Landstingsrådet H e i s t e r (m): Fru ordförande! Du vet, Dag Larsson, precis lika bra som jag att akutsjukhusen har stora problem. Danderyds sjukhus går med underskott. Kostnadsökningstakten ligger långt över den som skulle vara för 2006.

Vad vi nu gör är att vi snabbt vidtar åtgärder för att komma till rätta med problemen. Om du hade läst ärendet ordentligt hade du sett att det står att man kontinuerligt ska avrapportera till produktionsutskottet det arbete som nu ska göras på både Danderyds sjukhus och Södersjukhuset, med hälsoplanen som utgångspunkt, just för att se till att vi får en verksamhet som fungerar, att invånarna får en bra sjukvård och att vi får sjukhus i balans.

Mot bakgrund av den situation som är ser vi 2007 som ett omställningsår för att stå ordentligt på marken för 2008, så att vi kommer till rätta med de problem som finns på sjukhusen, som vi inte kan se fortsätta.

Anförande nr 20

Landstingsrådet L a r s s o n (s): En av de saker som jag tycker är allvarlig är hur den borgerliga majoriteten hanterar budgetprocessen. Ni accepterar att man budgeterar med underskott redan från början. Om man arbetar på det sättet med sjukvårdens ekonomi, då tror jag att man kommer att få svårt med att få respekt för de beslut som

den här församlingen fattar och respekt för att vi ska ha ordning och reda när det gäller skattebetalarnas pengar.

Anförande nr 21

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Det är klart, Chris Heister, att det är svårt att budgetera sjukvård – det är ingen tvekan om det. Men vad jag förstår har ni avsiktligt underbudgeterat för 2007. Då måste ni korrigera det – det borde inte ha kommit som någon stor överraskning för er.

Det finns många oklarheter i ärendet. En oklarhet gäller varför ni dels minskar resultatkravet, dels ger ett ökat ägartillskott. Varför gör ni bådadera? Finns det, som Chris Heister säger, någon koppling till genomlysningen? Vi vet att det finns en oro bland personalen på sjukhusen för den genomlysningen.

Kanske är en del av de pengar som ni ger till sjukhusen avknopningspengar, men jag hoppas att det inte är så. Jag vill gärna ha svar på om det är det eller om de pengarna ska användas i den normala, vårdande verksamheten. Det framgår nämligen inte av ärendet. Men ibland kan man ana vissa ugglor i mossen.

Det sägs till exempel inte vilka kliniker som går med underskott. Det tillhör bristerna. Vi vet alltså inte vad som ligger bakom.

Från Miljöpartiets sida vidhåller vi det vi sade i landstingsstyrelsen, nämligen att vi tycker att ärendet är så bristfälligt berett att det bör återremitteras. Det är också vårt förslag här i dag.

Anförande nr 22

Landstingsrådet Heister (m): Det personalen på sjukhusen borde känna oro för och det patienterna borde känna oro för är akutsjukhus som inte fungerar väl, som går med underskott och som har problem med att motivera sin personal och därmed har svårt att klara av sitt sjukvårdsuppdrag, vilket leder till att många får vänta onödigt länge för att få den vård som de behöver.

Nu gör vi en genomlysning av både Danderyds sjukhus och Södersjukhuset. Det borde välkomnas av personalen, och det borde välkomnas av ledningarna för sjukhusen. Här får vi ett ordentligt underlag för att kunna vidta nödvändiga åtgärder. Jag är bekymrad över det som har hänt tidigare, med snabbspår där man har gjort stora sammanslagningar av sjukhus utan att göra konsekvensbeskrivningar.

Vad vi gör nu – som jag tycker är riktigt – är att vi tar ett ägaransvar och kommer med ett ägartillskott. Det ska ju inte vara beställaren som städar upp efter problemen, utan det är en ägaruppgift att göra det, så att vi kan teckna avtal med sjukhusen, så att de kan upprätta en budget. Sedan vidtar vi åtgärder genom den genomlysning som vi sedan får som grund för att kunna fatta ordentliga beslut. Tanken med detta är att se till att akutsjukhusen får förutsättningar att fungera väl.

Anförande nr 23

Åke Askén (mp): Problemet med den städningsprocess som Chris Heister nämner är att det inte finns något underlag för den processen. Det sägs inte vad som ska städas. Det ska städas i blindo, kan man säga, och då kan man ana vad resultatet blir.

Anförande nr 24

Thomas Magnusson (v): Fru ordförande! Jag kan konstatera att vi i Vänsterpartiet instämmer i mycket av det som Dag Larsson sade i sitt anförande. När ärendet fanns i landstingsstyrelsen ville vi återremittera det, inte minst för att få till stånd en bra och djupare diskussion om den aktuella ekonomiska situationen på de två sjukhusen.

Jag tror att vi kan vara ganska överens i fråga om akutsjukvårdens ekonomiska utveckling och de problem som finns. Det handlar om kända fakta.

Då blir det lite intressant att lyssna på dig, Chris Heister, och den motsättning som finns i din argumentation. Du är ganska tydlig med att tala om att du känner till de här problemen. Men likväl lade ni i slutet av förra året fram en budget som faktiskt inte tog hänsyn till de problemen.

Nu har verkligheten sprungit ifatt er budget, och verkligheten är sådan att ni tvingas att skjuta till dessa medel för att få till stånd avtal. Det är en situation som ni hade kunnat undvika genom att faktiskt lägga en realistisk budget från början.

Detta skapar också utrymme för en diskussion som vi kanske behöver föra under lång tid, inte bara i det här ärendet utan mer allmänt, om hur vi ska klara av sjukvårdens finansiering och framför allt akutsjukvårdens utveckling.

En annan del i diskussionen handlar om det Chris Heister väljer att kalla tydlig ägarstyrning. Jag uppfattar nog att läget är ganska otydligt. Här i landstinget har vi en beställar-utförar-modell. Det är en modell som man nu går ifrån, för att köra en annan form av ägarstyrning, där ägaren direkt skjuter till pengar som inte är knutna till beställningar och driver fram ett eget ärende.

Jag är helt övertygad om att den här debatten hade vunnit på en djupare genomgång och en bättre analys av det aktuella ekonomiska läget, samtidigt som vi tar tag i problemen.

I landstingsstyrelsen hade vi ett återremissyrkande. När det yrkandet avslogs valde vi att inte delta i beslutet. Precis som Dag Larsson sade tidigare konstaterar vi att sjukhusen behöver tillskott. Vi verkar vara hyggligt överens om det från både opposition och majoritet.

Därför väljer vi att här i fullmäktige stödja det yrkande som Socialdemokraterna lade fram i landstingsstyrelsen och som Dag Larsson yrkade bifall till tidigare. Det är vårt yrkande i frågan.

Anförande nr 25

Landstingsrådet Heister (m): Den tidigare majoriteten hade förmodligen bättre information än den tillträdande alliansen om hur situation var på akutsjukhusen. Så är det alltid när man är i opposition – då får man inte fullödlig information. Det var också mot den bakgrunden som vi i budgeten reserverade medel centralt för att ha utrymme för att hantera en situation som vi då inte kunde bedöma fullt ut i fråga om konsekvenserna av den politik som ni har drivit under de fyra senaste åren.

Det är de resurserna som vi nu använder för att ge ett ägartillskott. Jag tycker nämligen att det är ägarens sak att hantera detta. Det är inte beställaren som ska städa upp i en situation när man har problem att teckna avtal mellan producent och beställare. Om man hade gjort så hade man, tycker jag, förfelat beställar-utförar-modellen.

Nu gör vi ett ordentligt ägartillskott, och vi gör en analys. För att komma till rätta med akutsjukhusen måste man ju göra en grundläggande analys. Det tycker också sjukhusen själva är bra. När det gäller Danderyds sjukhus och Södersjukhuset ska vi återkomma den 1 april.

Anförande nr 26

Thomas Magnusson (v): De facknämnder som ska klara beställningarna måste också kunna göra beställningar efter hur behoven ser ut och efter vilket ekonomiskt utrymme som finns. Det ska självfallet ske i dialog med landstingsledningen, så att man har rätt ekonomiska resurser.

Det andra intressanta som Chris Heister säger är att det inte alltid är så lätt att ha en klar bild när man har varit i opposition tidigare. Det tycker jag är ett ganska ödmjukt och positivt uttalande. Jag har också hört dig säga det tidigare.

Men det intressanta är att du i nästa andetag ger dig in i en ganska ordentlig omstrukturering av akutsjukvården, trots att du egentligen inte riktigt vet hur det ser ut. Jag tycker inte att det hänger ihop.

Anförande nr 27

Landstingsrådet Wallhager (fp): Fru ordförande! Vi har i dag två ärenden framför oss som egentligen är resultatet av en ägarstyrning från den gamla majoriteten som inte har fungerat optimalt.

Nivån på de avtal som sjukhusen har från den gamla majoriteten är alldeles för låg. Det är intressant att notera att man före valet lade avtal på för låg nivå, medan man efter valet är beredd till väldigt mycket mer.

Avtalen handlar också om att man inte har tagit hänsyn till den medicinsktekniska utvecklingen eller befolkningsökningen. Det resulterar i att vi yrkar att vi ska ge ett ägartillskott på 45 miljoner kronor till Danderyds sjukhus respektive Södersjukhuset. Det är viktigt att notera – Chris Heister har varit inne på det – att det just handlar om ett ägartillskott, inte något som är nivåhöjande, och att åtgärden är av engångskaraktär.

Vi i den sittande majoriteten är noggranna med att man inte ska komma tillbaka i slutet av året, i så kallade rundabordsdiskussioner, och få mer pengar därför att man inte har haft någon dialog under pågående år.

Vi startar nu också en djupare analys av alla tre sjukhusen. Den frågan hade vi uppe i produktionsutskottet den 22 februari. Då var inte Dag Larsson med, men det fanns partikamrater till honom som var det. Då hade vi en genomgång av vårdplatsutredningen och en genomgång av genomlysningen av Karolinska Universitetssjukhuset. Vi hade också en genomgång av genomlysningen av Danderyds sjukhus och Södersjukhuset.

Vi har dessutom sagt att det är produktionsutskottet som ska hämta hem informationen och hantera den när utredningarna är klara. Vi har också sagt att vi är beredda att kalla till extra möten om det kommer fram sådan information att det finns behov av extra möten.

Vad som är viktigt att säga är: Vi i den sittande majoriteten har vänt på alla stenar. Vi vill ge sjukhusen långsiktigt hållbara möjligheter att styra efter en budget, för vi tycker nämligen att en budget är ett instrument som man ska hålla sig till och inte något som bara är ett fiktivt papper.

Det är känt att både avtalen och budgetarna för det gångna året för de tre akutsjukhusen har lämnat en del ytterligare att önska, som man skulle kunna säga om man vill vara snäll. Faktum är att man från den avgående majoriteten har misslyckats med att hantera akutsjukhusen. Man har skjutit problemen på framtiden. Vi i den sittande majoriteten tar ansvar och vill se till att ge akutsjukhusen långsiktiga möjligheter. Man ska inte gasa och bromsa samtidigt.

Samtidigt kan jag säga att jag delar Dag Larssons åsikt att vi ska ha respekt för skattebetalarnas pengar. Det är precis det vi har när vi ger det här ägartillskottet och startar genomlysningen. Det hade varit katastrof för sjukhusen om man hade gjort som några partier har yrkat, nämligen återremittera och inte ta tag i problemen på en gång, för då hade hela år 2007 gått innan man hade kunnat hantera problemen, och då hade man inte fått någon styrning inför år 2008 heller.

Vi tar tag i situationen på ett kraftfullt sätt. Vi har en ägarstyrning som fungerar. Vi sopar ingenting under mattan. Vi har ingen bakdörr som akutsjukhusen kan komma och öppna i slutet av året, utan vi ser till att det fungerar från början. Det är så man ska styra via ägarstyrning.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 28

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag betvivlar inte att produktionsutskottet har haft sammanträden och att man på de sammanträdena också har gått igenom olika verksamheter på sjukhusen. Vad jag efterlyser är att man mellan majoritet och opposition – i produktionsutskottet eller i allmänna utskottet – hade ventilerat den allvarliga ekonomiska situation som nu råder på akutsjukhusen.

Vad är det för beslutsunderlag som i dag föreläggs fullmäktige, de ledamöter som var och en ska svara gentemot medborgarna och skattebetalarna? Det är ett dåligt underlag! Jag kan förstå att tidspress och annat kan göra att man ibland tvingas ta fram bristfälliga underlag. Men man hade åtminstone gemensamt kunnat sätta sig ner och analysera situationen på ett helt annat sätt än man har gjort här.

Jag tycker fortfarande att det är demoraliserande att lägga fram budgetar som redan från början innebär underskott. Det är något som ni på den borgerliga kanten inte verkar förstå. Det var så ni gjorde förra året. Ni var snåla och lade fram en underbalanserad budget. Då tar man bort mycket av budgeten som styrinstrument gentemot sjukvården, tar bort respekten för fullmäktiges politiska beslut.

Anförande nr 29

Landstingsrådet Wallhager (fp): Fru ordförande, ledamöter! Dag Larsson hävdar att vi har haft ett bristfälligt underlag. Genomlysningen kommer att visa vad som behöver göras. Men vi kan inte göra en genomlysning och vänta på pengarna, för då förlorar vi tid, förlorar möjlighet att ha en bra sjukvård i länet.

Vi måste gå in med pengarna nu för att få ett bra avtal. Sedan kommer vi att göra en genomlysning för att få fram vad som är problemen. Det är så ni skulle ha gjort förra året, i stället för att teckna avtal på för låg nivå, tvinga sjukhusen till att ha avtal som låg på för låg nivå, då man inte kan ha en verksamhet som fungerar. Det är det vi får ta ansvar för i dag.

Budgeten är ett av de viktigaste instrumenten vi har. Det är därför vi är så noga med att man ska använda det som ett realistiskt instrument och inte som ni har hanterat det, som ett papper som inte hade någon betydelse.

Anförande nr 30

Landstingsrådet Nymann (kd): Fru ordförande, värderade ledamöter! Det är egentligen svårt att hitta de radikala skillnaderna mellan opposition och majoritet i förslagen, det som faktiskt läggs på bordet. Uppenbarligen har alla som lägger fram förslag i dag ganska välgrundade underlag, för slutsatserna blir ungefär desamma, även om det är lite skillnad i beloppsstorlekar, och det är möjligen lite skillnad i vilken takt vi vill genomföra saker och ting också.

En del av oppositionen hittills i dag har gått ut på att det är både för sent och för tidigt att agera som alliansen gör. Då tror jag att vi är på rätt väg, när den typen av kritik drabbar oss.

Situationen för sjukhusen i Stockholms län, situationen för hälso- och sjukvården i länet, tror jag är ganska väl känd av såväl ledamöterna här som en stor del av befolkningen och inte minst ledningarna för dessa sjukhus.

I allt väsentligt är det samma förslag från opposition och majoritet som ligger på bordet. Det skiljer sig inte så radikalt som det kan verka på demagogin eller retoriken i debatten.

Vi har haft makten väldigt kort tid. Se på datumet för landstingsstyrelsens sammanträde! Det är ganska raskt marscherat att ha så pass tydliga förslag, som dessutom i allt väsentligt överensstämmer med oppositionens, så pass tidigt efter makttillträdet.

Kravet på balans i sjukhusens ekonomi är tydligt i både majoritetens och oppositionens förslag. Därmed kan vi notera att det i grunden finns ett samförstånd om vad som behöver göras. Jag har lite svårt att fånga essensen i den oppositionspolitik som bedrivs i dag. Uppenbarligen är vi också överens om både motiv och bakomliggande kunskap som har lett fram till förslagen.

Att detta skulle vara ett utslag av att vi håller på att rasera beställar-utförar-modellen begriper jag inte alls. Tvärtom tycker jag att det här förslaget – liksom en del andra förslag som vi har och kommer att lägga – tydligt visar att beställar-utförar-modellen består av två parter, en beställare och en utförare, och att det bakom utföraren finns en ägare. Här agerar ägaren.

Som Chris Heister sade i ett tidigare inlägg: Det är inte enbart ett beställaransvar som kommer till uttryck, utan även ägaren måste också agera.

Hur framgångsrika vi har varit under olika perioder i landstinget i fråga om att nyttja modellen optimalt tycker jag att någon annan, med mer vetenskaplig grund än jag har, borde analysera. Men jag tror att vi från båda håll – i den uppdelning vi har mellan opposition och majoritet – har missat en del väsentligt genom åren, samtidigt som båda konstellationerna kan ha nyttjat möjligheten på ett bra sätt.

Det är naturligt för mig att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag och inte till något annat, för jag är övertygad om att det är det bästa i den här situationen. Vi har börjat agera tidigt i angelägna och viktiga frågor.

I dag har Karolinska Universitetssjukhusets styrelse sammanträde och ska diskutera det genomlysningsarbete som ska pågå där, med de motiv och underlag som finns i de här ärendena.

Jag kritiserade framför allt dig, Dag Larsson, som ordförande i dåvarande allmänna utskottet, för en del försummelse. Jag är ännu inte beredd att tillstå att vi har försummat särskilt mycket. Mitt eget utskott har haft två möten, det senaste för väldigt kort tid sedan, nämligen i förra veckan, och produktionsutskottet har haft två sammanträden. Det är inte särskilt mycket tid vi har haft för att kunna agera. Men ändå är vi – enligt ditt sätt att se – ute på hal is, medan vi tvärtom tycker att vi har välgrundade förslag.

Att recensera föreställningen efter ett par – eller två och en halv – månader är nog lite tidigt. Min kritik mot dåvarande allmänna utskottet och dess ledning kom någonstans från mitten av mandatperioden och mot slutet. Då har man bättre underlag för en saklig recension av arbetet.

Anförande nr 31

Landstingsrådet Larsson (s): Stig, ett av de avgörande problemen i det här ärendet och när det handlar om sjukvårdens ekonomi är att du och dina kompisar var för snåla

när ni lade fram ert budgetförslag för det här året. Ni lade 300 miljoner mindre till sjukvården, och då är det klart att det blir svårare att komma fram till sjukhusavtal.

Säkerligen förtjänar jag kritik för allt jag har gjort eller inte gjort genom åren, men jag måste ändå roa mig med tanken på hur Stig Nyman skulle ha reagerat om han hade sett ett sådant här beslutsunderlag från mig för två år sedan. Jag vet vad han då skulle ha sagt i den här salen. Det skulle ha låtit fruktansvärt. Han skulle ha ansett att det var en skandal, upprörande och totalt otillständigt att förelägga fullmäktige den här typen av uppdrag när det handlar om skattebetalarnas pengar! Stig skulle ha krävt ett omedelbart sammankallande av produktionsutskottet så att både oppositionen och majoriteten skulle ha fått ett bättre kunskapsunderlag. Också Stig vet att det egentligen är så det ligger till.

Detta är ett bekymmer. Vi skjuter också till pengar. Vi inser att sjukhusen behöver pengar. Men vi gör det från vår sida på ganska dålig grund. Vi vet inte om det är tillräckligt mycket, för underlaget är bristfälligt.

Anförande nr 32

Landstingsrådet Nyman (kd): Möjligen, Dag Larsson, var vi för snåla i höstas. Men vi har mycket mer kunskap nu än då. Våra ställningstaganden byggde på då tillgänglig kunskap. Vi gjorde vårt bästa utifrån det.

Nu, två och en halv månad senare, när vi diskuterar detta här i landstingsfullmäktige, har vi kommit fram till samma slutsatser. Ni använde mer pengar till hälso- och sjukvården i höstas, men ni sätter sprätt på dem nu. Det finns budgetutrymme för såväl ert som vårt agerande. Det som vi ska ha för ögonen är vilket syfte vi har, vilka krav som vi ställer på sjukhusen. De är långtgående. Vi kräver enorma insatser av sjukhusledningarna de närmaste veckorna för att presentera hur man ska komma till rätta med det här.

Sedan tror jag att du gör en alldeles riktig analys av hur jag skulle ha agerat om vi hade haft ombytta roller.

Anförande nr 33

Thomas Magnusson (v): Fru ordförande! Det var ett intressant uttalande från Stig Nyman när han sade att det kanske inte är så stor skillnad mellan majoritetens och oppositionens förslag och att vi kanske tycker ungefär samma sak.

Det intressanta är att något har hänt. Ni tyckte inte riktigt så här i slutet på förra året, men det gjorde vi. Vi välkomnar att ni bättre har anpassat er till verkligheten och att ägaren nu agerar – den ägare som inte agerade i slutet av förra året. Jag tycker att det är ett positivt tecken om man ser att det finns behov och faktiskt lyssnar in det som akutsjukhusen själva säger och som har gjort det omöjligt att skriva avtal. Jag hoppas att de här tillskotten ska göra det möjligt att skriva de avtal som behövs.

Anförande nr 34

Jan Olov Sundström (m): Fru ordförande! Oavsett vad vi tycker eller kommer ihåg att vi har tyckt är det lätt att konstatera att det är väldigt bråttom. Det är det som det här ärendet handlar om.

Vi måste omgående få en rejäl inblick i hur det ser ut. Jag är inte alldeles säker på att alla vi som tillhör den nya majoriteten har haft tillräckligt med tid att ta del av det. Jag blir lite förvånad – trots att jag har varit med länge i landstinget – över det som Socialdemokraterna skriver i sin reservation om att det är den nya politiska majoriteten som är ansvarig för de växande ekonomiska problemen på akutsjukhusen. Det är i så fall rätt duktigt gjort av oss att redan efter två månader ha åstadkommit allt detta elände! Men så är det naturligtvis inte.

Vad som gör att ärendet bör hanteras på det sätt majoriteten har föreslagit är naturligtvis att det är extremt bråttom. Tidsplanen framgår också mycket tydligt av ärendet i fråga. Jag tycker också att det är lite märkligt när man med ett sådant perspektiv och en sådan tidsplan börjar kräva att i stort sett samma utredning som ska föreligga om en månad ska föreligga redan när beslutet tas, för det är ungefär det som Dag Larsson nu hemställer.

Dag Larsson, som uppenbarligen har ett genuint historiskt intresse och även ett professionellt intresse för ämnet, kan konstatera att det också finns andra som har historiska intressen. Bland andra har jag det. Jag minns när vi tillträdde – det är rätt många år sedan nu – i den dåvarande produktionsstyrelsen. Då drabbades vi av upplevelser liknande denna. Tidigt en morgon i början av mandatperioden – jag tror att det var i januari månad – upptäckte vi att dåvarande Karolinska sjukhuset, som var något mindre än det nuvarande, beräknades få ett underskott på en halv miljard under år 1. Vän av ordning blev naturligtvis något förvånad eftersom vi inte hade fått höra något om detta från den tidigare majoriteten. Men vi kunde konstatera att väldigt mycket av detta precis som i dagens ärende handlade om vårdande av beställar- och utförarsystemet. Under den mandatperioden pratade vi väldigt mycket om svartepettarspel och sådant.

Det som uppenbarligen har hänt under förra mandatperioden är att man inte har vårdat systemet tillräckligt ordentligt. Det har träffats avtal på lösa boliner. Det har träffats avtal under förhållanden som man i näringslivet skulle kalla för utpressning eller liknande. Jag är rädd för att väldigt mycket i den analys vi så småningom får kommer att handla om detta. Eftersom vi inte har olika uppfattningar när det gäller att systemet i sig är bra är det också viktigt att vi tillsammans, antingen vi är i majoritet eller opposition, faktiskt ägnar en seriös diskussion åt hur vi ska kunna återupprätta förtroendet och få systemet att fungera.

Detta är en av de allra viktigaste frågorna för oss i landstinget under den här mandatperioden. I övrigt vill jag yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 35

Åke Askensten (mp): Ordförande, ledamöter! Jan Olov Sundström talar om seriös diskussion. Det är svårt att föra en sådan när underlaget är så bristfälligt som i det här fallet. Maria Wallhager tog upp en viktig punkt, nämligen befolkningsökningen. Den

blev betydligt större år 2006 än prognoserna utvisade. Vi blev hela 28 000 till i det här länet. 28 000! Då ökar förstås kraven på vården, kollektivtrafiken och mycket annat.

Vi i Miljöpartiet tvivlar inte på att sjukhusen i praktiken behöver dessa pengar. Det är ju ganska självklart – ni har gjort en felaktig budget, och då kommer det här efter. Det är ingen överraskning. De behöver pengarna, så vi motsätter oss inte det. Man vi hävdar fortfarande att underlaget är för dåligt, och vi står fast vid vårt yrkande om återremiss.

Anförande nr 36

Curt Linderoth (m): Fru ordförande, fullmäktige! Det har sagts en hel del om angelägenheten i att inkalla olika utskott för att behandla den här frågan. Det kan vara bra att det finns sådana beslut, tycker vi på revisionsidan.

Under fjolåret har Danderyds sjukhus månad efter månad redovisat negativt resultat och prognoser som pekar på flera tiotals miljoner i förlust. Tillsist uppgick deras kostnadsöverdrag till lite över 100 miljoner kronor. I augusti lade sjukhuset fram ett visst besparingsprogram men fick av landstingsledningen – och nu skulle jag vilja be Dag Larsson lyssna ett ögonblick – besked om att det var förbjudet att genomföra denna kostnadsbesparing.

Jag undrar bara från revisionshall: Har detta dragits i något utskott?

Anförande nr 37

Anders Lönnberg (s): Ordförande, ledamöter! Henrik Tikkanen har sagt att psykiska problem är ärftliga – man får dem av sina barn. Nu kan vi konstatera att också ekonomiska underskott är ärftliga, man får dem av sina efterträdare. Det fick vi se i bokslutet, och vi kan se det i dagens diskussion om var underskottet har sitt ursprung. Som sagt får man dem av sina efterträdare.

Jag tänker inte gnälla om dålig ägarstyrning och så vidare. Jag har en bestämd uppfattning att ägare inte har makt att välja vilka problem som uppstår. De ska bedömas utifrån sin förmåga att hantera de problem som uppstår och inte *på grund av* att problem uppstår.

Vi har ett antal gemensamma problem, har en del sagt. Det tycker jag är alldeles riktigt. Dem pratar vi inte tillräckligt mycket om. Ett sådant är den generella efterfrågeökningen om 3 procent i hela landet förra året, som väldigt många har svårt att förklara. Den kan inte förklaras av ökad befolkning. I stället finns det förklaringar som hämtar sin grund i vårdgarantin och annat.

Vi har också i varje budgetcykel eller hög- och lågkonjunkturcykel inom vården en viss tidpunkt där vi vet att kostnadsökningarna tar fart alldeles oavsett vem som styr. Det är precis vad som har börjat ske under förra året och sker i år. Däremot är det en brist att det i underlaget inte finns någon diskussion om vad detta kan bero på. Det finns inte ens något uppdrag att försöka ta reda på vad den ständiga kostnadsökning som uppstår inom vården i högkonjunktur beror på eller vad man skulle kunna göra åt den.

Vi kan konstatera, precis som Stig har gjort, att vår budgetbedömning om 300 miljoner kronor var riktigare vid den tidpunkten. Nu har det gått ett antal månader, säger Stig, så att ni har kommit till mer insikt. Jag är orolig för att med det underlag som finns för det här beslutet kommer insikterna ständigt att öka radikalt. I princip skulle vi kunna anta en ny budget för varje möte. Så kan det naturligtvis inte gå till.

Maria hänvisar till befolkningsökning och ökad efterfrågan i sjukvården. Detta löser hon med en engångsersättning. Hon talade om ett engångstillskott.

Då kommer det upp tre frågor, som jag tycker saknas här. Den första handlar om det taktiska perspektivet. Man kan inte hantera återkommande problem med engångsersättningar.

Den andra handlar om den strukturella fasen. Det är något i vår budgetprocess som inte fungerar eftersom den här typen av information inte kommer fram i den vanliga budgetprocessen. Jag ser ingen annan slutsats än att vi måste gå igenom hur budgetprocessen i Stockholms läns landsting fungerar eftersom den faktiskt inte lyfter upp de problem som vi ständigt råkar ut för oavsett vem som är majoritet och minoritet. Det är något fundamentalt fel med vår budgetprocess eftersom den inte lyckas beskriva de utmaningar som vården står inför på ett korrekt sätt.

Den tredje är den långsiktiga strukturfrågan. Det kommer inte att bli aktuellt med några skattesänkningar med den efterfrågeökning som vi ser, den befolkningstillväxt som finns och de strukturfrågor i övrigt som ni har satt er före att genomföra – vissa privatiseringar, kundvalsmodeller och annat som kommer att kosta pengar.

Ingen av dessa tre frågor kan jag se att man har tagit med i det här ärendet. Det tycker jag är allvarligt. Ni har inte dragit de rätta slutsatserna om vad som behöver undersökas. Ni har heller inte presenterat någon egen idé om vad man ska göra åt detta och på vilket sätt man ska angripa det. Ni har slagit fast att ni skickar tillbaka frågan till sjukhusen igen för att en gång till utreda något som ni misslyckades med i budgetprocessen. Vad är det för nytt i detta? Det finns inget nytt.

Jag skulle vilja se att vi gick igenom och fick en intressantare diskussion om vad som är strukturellt fel på våra processer. Det är uppenbart att de inte längre fungerar.

Anförande nr 38

Landstingsrådet Wallhager (fp): Anders Lönnberg, du var ansvarig för ägarstyrningen under förra mandatperioden. Jag är helt övertygad om att du har gjort så gott du har kunnat, som man brukar säga.

Du säger att det är något i själva budgetprocessen som inte har fungerat. Det kan vi vara helt övertygade om när vi ser resultaten. Ett av de fundamentala bekymren är att man från respektive sidor inte har ägnat budgetprocessen och framtagandet av budgetdokumentet den respekt som det faktiskt kräver. En budget är något som ska hållas.

Det är helt uppenbart att de avtal som ingicks under förra mandatperioden inte tog hänsyn till kostnadsökningen, till den medicinsk-tekniska utvecklingen och till befolkningsökningen, utan man tvingade på sjukhusen avtal på alldeles för låg nivå för att det var valrörelse. Det här vidgår sjukhusen i dag.

Vad som också är allvarligt är att man inte hade för avsikt att de budgetar som beslutades också skulle hållas. Man vet att det inte fanns någon möjlighet att hålla dessa budgetar. Då har man inte respekt, och det är fel i dialogen. Det försöker vi nu åtgärda.

Anförande nr 39

Anders Lönnberg (s): Jag ska inte polemisera alltför mycket med dig på den här punkten. Jag kan bara konstatera att sällan har behovet av att ha haft en företrädare varit så stort som när Maria Wallhager är uppe.

Vi har aldrig medvetet lagt fram en budget som inte ska hållas. Den typen av ambitioner umgås jag inte med i politiken. Jag har tagit upp ett par allvarliga strukturfrågor som vi delar, både vi och ni, och som ni inte adresserar. Vi har ett budgethanterings-system i landstinget som inte fungerar. Vad tänker du göra åt detta? Det är min fråga.

Vi är rätt överens om pengarna. Vi har konstaterat att vi numera också är överens om vår budgetnivå snarare om er budgetnivå, åtminstone för den här sidan av året. I de frågorna behöver vi inte argumentera så mycket. Men vad gör ni åt det långsiktiga ansvaret för att få en fungerande budgetprocess i landstinget?

Anförande nr 40

Landstingsrådet Wallhager (fp): Anders Lönnberg! Jag har inte alls något emot att ta en dialog med dig och dina företrädare just om hur vi ska öka respekten för respektive roller i det här huset och gentemot sjukvården, och om hur vi ska få en budgetprocess som fungerar bättre.

Vad vi nu gör är att se till att få i gång en genomlysning, att vi får avtalen för sjukhusen i hamn, så att vi vet vad vi har för förutsättningar att jobba inom. Det är vad ni inte gjorde under det gångna året.

Återigen: Vad som är viktigt är att se till att vi har respekt för respektive roller och att det inte blir något svartepetterspel. Ni har kanske inte medvetet lagt fram budgetar som inte har hållit, men ni har medvetet – eller kanske omedvetet, vilket är ännu värre – bortsett från vissa faktorer när det gäller befolkningsökningen, den medicinsk-tekniska utvecklingen och så vidare, och inte tagit hänsyn till dem i era avtal.

Anförande nr 41

Anders Lönnberg (s): Svaret är nej. Vi har inte bortsett från någondera. Däremot ber vi folk att specificera vad den medicinsktekniska utvecklingen är och redovisa kostnaderna för den innan de får ersättning. De fick det förra året när det gällde nya mediciner, nya metoder och annat. Det är inget som helst som är nytt i detta.

Förra året – du var inte med i ägarstyrningen då, men några av dina kolleger var det – gick vi ständigt igenom med sjukhusen när problem hade uppkommit. Vi tog ställning

till hur vi skulle lösa dem och vilket underlaget var, så att alla, både majoritet och minoritet, var med. Både majoriteten och minoriteten har ansvar, och jag sviker inte mitt ansvar nu bara för att ni är i majoritet. Vari finns det nya i att skicka frågan tillbaka till sjukhusen så att de ska göra om samma process som redan har misslyckats en gång? Vad är det för nytt, handlingskraftigt och uppseendeväckande revolutionerande lösningar med detta?

Vi måste se över processerna. Detta har du inte tagit på dig.

Anförande nr 42

Landstingsrådet Nymán (kd): Anders Lönnberg! Den här typen av frågor måste in i budgetprocessen för nästa år, även om jag inte tänkte att de skulle med just i det här ärendet. De måste in i diskussionerna om investeringar av en sällan skadad omfattning här i landstinget under de kommande åren. Det ska vi ägna tid åt, och det är oerhört angeläget att så sker. Vi har en historisk möjlighet att göra detta inför dessa stora investeringar som måste göras.

När vi nu pratar om en genomlysning av några akutsjukhus, vilket är viktigt och angeläget, bör vi rimligen också göra motsvarande genomlysning av hur vi beställer, planerar och finansierar. Det ger vi oss nästan aldrig tid med, antingen det är ni eller vi som sitter i majoritet. Kan vi erbjuda varandra det samtalsutrymme i utskotten, landstingsstyrelsen och i fullmäktige tror jag att vi också tar ett historiskt steg i demokratiskt avseende. De här frågorna är alldeles avgörande om vi ska klara de behov som måste tillgodoses och kunna avstyra de behov som inte behöver tillgodoses inom ramen för svensk hälso- och sjukvård.

Anförande nr 43

Landstingsrådet Andersson (c): Fru ordförande! Fullmäktigeledamöter! Jag är lite rosslig i dag. Det är dock inte värre än att ett par alvedon hjälper som bot, så jag behöver inte belasta vare sig vår primärvård eller akutsjukvården, och det kanske är tur.

Jag noterar att såväl Dag Larsson som Åke Askensten och andra har efterlyst ett fylligare beslutsunderlag i det ärende som vi nu behandlar. Dock förefaller det mig lite paradoxalt att Åke Askensten och andra är bekymrade över att vi inte nu har ett underlag för ett beslut om att ta fram ett underlag. Därför yrkar Åke Askensten på en återremiss av det aktuella ärendet, som ska ge oss det underlag som han efterfrågar. Eftersom jag tycker att Åke Askenstens anföranden normalt brukar präglas av en utmärkt logik och konsekvens måste jag konstatera att här är det något som har slagit slint.

Jag välkomnar den diskussion om budgetprocessen som bland andra Jan Olov Sundström och Stig Nymán här har kommenterat. Jag delar uppfattningen att det är något som inte riktigt fungerar här. Naturligtvis är det ingen lustig situation att de avtal som sluts mellan beställare och utförare kan dra ut på tiden mer än ett halvår efter den tidpunkt som är angiven för då avtal normalt ska slutas. Jag delar också uppfattningen att det finns en risk att vi som landstingspolitiker hamnar i något av en utpressarsituation, samtidigt som det finns reella problem i botten när det gäller förhandlingarna.

En lärdom som det är viktigt att vi tar med oss från den här situationen är att storskalighet och centralisering inte alltid är lika med effektivitet, och inte heller med motivation. Det är en lärdom vi kan dra av akutsjukhusens ekonomiska resultat och av deras resultat när det gäller personalens trivsel, hälsa och motivation. Nu är den centralisering som gjordes under föra mandatperioden ett faktum, och vi kan inte riva upp hela organisationen igen. Men det är min förhoppning att genomlysningen leder fram till åtgärder där sammanhangen blir överblickbara för dem som ska göra jobbet.

Jag tror att överblickbara sammanhang och en decentraliserad vårdorganisation är nyckeln för att skapa motivation för personalen, och det är därmed också nyckeln för att skapa bra arbetsresultat och bra ekonomisk effektivitet. Jag yrkar således bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 44

Andres Käärrik (fp): Ordförande! Jag har varit inblandad i detta under förra mandatperioden. Jag har med stort intresse lyssnat på debatten.

Om jag gör en välvillig tolkning av Anders Lönnbergs inlägg verkar det finnas en bred enighet om att kostnadsutvecklingstakten för berörda sjukhus har varit för snabb i förhållande till det som är rimligt och i förhållande till det som skattebetalarna är beredda att skjuta till. Analysen kan skilja sig lite åt i detaljer, men vi är eniga om att det finns ett grundproblem.

Man kan notera att det kan skrivas historia på många olika sätt. Utgångspunkten för all historieskrivning är det som faktiskt har skett. Det finns andra teorier om hur man kan skriva historia, men de brukar inte vara så framgångsrika.

Jag erinrar mig att under den förra majoriteten lyckades sjukhusen inte skriva avtal med dem som hade makten och höll i pengarna. Under den nuvarande majoriteten har sjukhusen skrivit avtal, och man är helt överens om vilka åtgärder man ska vidta, också på det område där vi är överens om att kostnadsutvecklingstakten är lite för hög. Detta kan man jämföra med den retorik, talet om att alla bilagor i ärendet inte finns med och så vidare, som Dag Larsson har ägnat sin huvudsakliga kraft åt i den här debatten.

Hur är det då om kostnadsutvecklingstakten är för hög och man inte riktigt tror att man på sjukhusen klarar att skära ned verksamheten riktigt så snabbt som man borde enligt skattebetalarna? Då måste man tillföra pengar. Det kan man göra på två sätt. Antingen genom att kräva omedelbar nedskärning. Det är det som Socialdemokraterna har gjort genom att de anslagit mindre pengar till sjukhusen och kräva nollbudget. Eller också kan man ge omställningsbidrag på det sätt som majoriteten gör.

Slutresultatet blir att enligt det socialdemokratiska beslutsunderlaget får Danderyds sjukhus 15 miljoner mindre – 15 miljoner mer i sparbetning. Det är samma sak för Södersjukhuset – 15 miljoner mindre och 15 miljoner mer i sparbetning. Men Askensten ska som vanligt vara värst. Han säger i ett och samma andetag att sjukhusen behöver pengar, samtidigt som han yrkar avslag på förslaget om att de ska få pengar. Kontentan är att enligt Miljöpartiet får sjukhusen ingenting alls, och de måste

omedelbart genomföra alla de nedskärningar som de i majoritetens handläggning har två år på sig att klara genom att göra effektiviseringar.

Åke Askensten, vilka nedskärningar vill du föreslå att Södersjukhuset och Danderyd omedelbart sätter i gång med när de inte får något ägartillskott och ska ha en budget i balans redan innevarande år? Det handlar om 75 miljoner som Danderyd måste spara och 65 som Södersjukhuset måste spara. Det är inte *peanuts* ens i deras ganska stora budgetar. Upp till bevis! Kom med några konkreta idéer om var pengarna ska tas, de pengar som du inte vill anslå!

Anledningen till att vi vill ge ett omställningsbidrag och ta detta på två år framgår av handlingarna. Det är en analys av vad som är möjligt och rimligt att åstadkomma i form av sparbeting, effektiviseringar och nedskärningar på sjukhusen. Där kan man ha olika uppfattningar. Jag noterar att Socialdemokraterna nu går fram hårdare och Miljöpartiet hårdast av alla.

Dag Larsson säger att Socialdemokraterna har så mycket mer pengar i sin budget. Nej, det har ni inte! Ni har inte en spänn till de här sjukhusen. Visserligen har ni en ram som är 300 miljoner högre, men den har ni tecknat in genom ytterligare krav på andra beställningar av sjukvård. Det var ingen mätta på den lista på nya närankuter som skulle öppnas för dessa 300 miljoner. Det fanns inget slut på den andra önskelistan över åtgärder inom primärvård, psykiatri, geriatrik och öppenvård som de här pengarna skulle räcka till. Det fanns inte en krona över till att täcka underskott eller minska sparbetinget för akutsjukhusen, Dag Larsson. Det är ren budgetbluff! Nu tvingas vi ta budgetdebatten en gång till eftersom du inte är beredd att hänvisa till den debatt vi hade i slutet av förra året utan kräver att alla budgetbilagor som fanns då också ska ligga med som bilagor i det här ärendet.

Någon historiekunskap borde även en historielärare ha.

Anförande nr 45

Landstingsrådet Larsson (s): Ordförande, fullmäktige! Det är lite rörande att höra Andres – en gammal erfaren sjukvårdspolitiker som inte vill låtsas om att han har lagt fram en snål sjukvårdsbudget. Han vill inte låtsas om att han har lagt fram en budget med underskott, vilket historiskt sett är ganska illavarslande. Det finns en historia med skenande underskott som Andres Käärik har varit medansvarig för.

Nu gör ni samma sak igen. Ni underminerar budgeten som styrinstrument. Ni talar om för folk att man kan köra med underskott och att man inte behöver ta budgeten riktigt på allvar. Då blir det omöjligt att få ordning på sjukvårdens ekonomi. Andres kallar det för en bilaga som saknas när vi hanterar hundratals miljoner av skattebetalarnas pengar och ska betala ut dem på lösa boliner. Vi vet ju inte om det är tillräckligt – inte med det här underlaget.

Anförande nr 46

Andres Käärik (fp): Nu måste Dag Larsson bestämma sig. Har Anders Lönnberg rätt när han säger kostnadsutvecklingstakten har varit för hög på de här sjukhusen och att vår budgetprocess inte riktigt har klarat av att fånga det? Eller är det du som har

rätt när du säger att vi redan i slutet av förra året inte skulle ha underbudgeterat utan ha kastat in ytterligare pengar till sjukhusen?

Det finns faktiskt ett skäl till att man använder minusresultat i en del förvaltningar. Minusbudget betyder att det är något som måste rättas till. Det är något som inte kan vara. Den kostnadsutvecklingstakt som vi har är oacceptabel. Man måste vidta åtgärder och göra effektiviseringar. Om man skjuter till pengar säger man egentligen att det är okej som det är. Om det är okej att göra så och kasta in pengar från de 300 miljoner som du låtsas att du har, så behöver man inte vidta några andra åtgärder. Då har man en nollbudget.

Men i så fall har Anders Lönnberg helt fel när han säger att kostnadsutvecklingstakten är för hög och att vår budgetprocess inte klarar av att fånga upp detta. Ni måste väl ändå bestämma er inom oppositionen, inom Socialdemokratin? Ni är ju från samma arbetarekommun... Nej visst, det är ni inte! Ni är ju från olika arbetarekommuner. Nu förstår jag!

Anförande nr 47

Landstingsrådet Larsson (s): Andres! Tänk den hemska tanken att vi kan ha både för hög kostnadsökningstakt och en budget som är för snålt tilltagen. Dessutom kan vi ha ett ärende, som du och din majoritet har lagt fram i dag, som inte ordentligt redovisar problematiken för sjukhusen. Tänk om vi har allt detta på en gång!

Anförande nr 48

Andres Käärik (fp): Man måste ha oppositionens fantasi för att klara av en sådan omöjlig ekvation. Jag bara konstaterar att slutresultatet av de socialdemokratiska yrkandena är att Danderyds sjukhus måste spara 15 miljoner mer, snabbare och hårdare. Slutresultatet av de socialdemokratiska yrkandena är att Södersjukhuset måste spara 15 miljoner mer, snabbare och hårdare. Det är inte historia, det är verklighet här och nu.

Anförande nr 49

Åke Askensten (mp): Andres Käärik lyssnade tydligen inte på vad jag sade förut när jag sade att jag yrkade på återremiss. Vi tror alltså att sjukhusen behöver de här pengarna. Det beror på att det är en felbudgetering som ligger till grund för det hela. Det är tråkigt, men vi måste se till att de får pengarna. Men jag är tveksam till att ge dem pengarna på basis av två A4-sidor när det handlar om 90 miljoner kronor, alltså 45 miljoner per A4. Jag tror att om Andres Käärik hade suttit i opposition skulle han ha varit rasande.

Anförande nr 50

Andres Käärik (fp): Ordförande! Det är väl ändå att underskatta läsförmågan hos fullmäktige. Vi kan se att det står att Miljöpartiet *i andra hand* yrkar på avslag. Har ni släppt det yrkandet, Åke Askensten?

När återremissyrkandet faller, vilket det verkar göra eftersom Socialdemokraterna har sagt att det krävs åtgärder här och nu, måste ni ha något i bakfickan. Då är ju ert förslag att de inte ska få några pengar. Det har ni reserverat er för i landstingsstyrelsen. Det betyder att Södersjukhuset och Danderyd enligt ert förslag omedelbart ska sätta i gång snabba nedskärningsprocesser för att åstadkomma det ni skulle vilja göra om ni hade haft makten.

I den skriftliga reservation som ni har kritiserar ni majoriteten för att vi föreslår ekonomiska lättnader för sjukhusen. Ni tycker att det är förfärligt att vi gör det. Ett annat sätt att beskriva det på vanlig svenska är att säga att ni vill gå fram hårdare. Om vi går fram lättare går ni fram hårdare. Det är väldigt mycket pengar. Var vill du att sjukhusen ska ta dem?

Anförande nr 51

Åke Askensten (mp): Andres Käärik, detta är inte landstingsstyrelsen. Detta är landstingsfullmäktige. Nu förstår vi att vi inte kommer att få igenom vårt yrkande. Vi lägger det fortsatt, men vi kommer inte att motsätta oss att sjukhusen får pengarna. Jag hoppas att detta nu är klart och tydligt också för Andres Käärik.

Anförande nr 52

Anders Lönnberg (s): Andres Käärik har nu från talarstolen framfört en ny teori, nämligen att kort och lång sikt utesluter varandra. På kort sikt är vi alla överens om att man behöver ett tillskott. Men jag har ställt frågor om vad era långsiktiga åtgärder med anledning av det här ärendet är. Jag saknar redogörelser för hur ni tänker lösa detta strukturmässigt och långsiktigt.

En sak står helt klart för mig: Man löser inte befolkningstillväxt med engångstillskott. Det har ni sagt här. Ni måste komma längre när det gäller att titta på strukturerna. Jag hörde förhoppningar från Stig Nyman om att möjligtvis också det långsiktiga tänkandet finns, men i det här ärendet saknar jag det. Ni har lämnat tillbaka uppdrag till exakt dem som har misslyckats i den vanliga budgetprocessen. Vad är det för nytt i det?

Anförande nr 53

Andres Käärik (fp): Det grundläggande problem som dyker upp i form av behov av ägartillskott och för höga kostnadsutvecklingar är den förra majoritetens och särskilt Anders Lönnbergs beslut om att slå samman de två akademiska sjukhusen. Det redovisades också i ärendet. Det var inte ett beställarbeslut – det fanns ingen vård som de två sjukhusen inte kunde utföra före sammanslagningen. Det var inte heller ett produktionsbeslut. Det var ingen på sjukhusen som efterfrågade sammanslagningen.

Sammanslagningen var ett diktat, inte ett direktiv. På ingen av de punkter där man i förväg utlovade en rad ekonomiska vinster har detta uppfyllts. Efteråt sitter de inblandade sjukhusen, särskilt Karolinska och Danderyd, med en kostnadsutveckling som är fel i förhållande till de ägardiktat som gavs av Anders Lönnberg. Det kan inte rättas till på bara några få månader.

Anförande nr 54

Anders Lönnberg (s): Jag kräver någon form av bevisföring från den som slänger ur sig sådant, att det var en sammanslagning av sjukhus som är orsak till alla underskott som finns här. Det finns inte ett enda bevis för det resonemanget! Jag tycker visserligen att fritt skapande är en gåva, men den bör undvikas i budgetsammanhang.

Anförande nr 55

Andres Käärik (fp): Ordförande! Anders och jag satt i fyra år i ägarutskottet. Vi fick vid det ena sammanträdet efter det andra redovisat för oss om och hur Karolinska och Danderyd klarar de uppdrag de hade att klara de ekonomiska effekterna av sammanslagningen. På inget möte där vi gemensamt satt med kunde något av de sjukhusen svara ja.

Detta är en nog så bra utvärdering. Den kan naturligtvis göras mera omfattande och mera vetenskaplig, men den är hur som helst ett litet men viktigt indicium – kan du inte hålla med om det? – på att det inte funkar på det sätt som ni hade vilda förhoppningar om.

Anförande nr 56

Åke Askensten (mp): Ordförande, ledamöter! Det pratas om behovet av att se över budgetprocessen. Det tror jag också behövs. Men man kan börja med något som är lite enklare, nämligen att inte budgetera i underkant, som man har gjort i det här fallet. Det är ju det som gör att vi redan nu i mars måste ta upp sådana här saker. Redan i februari tog vi upp det i landstingsstyrelsen. Det är inte särskilt seriöst.

Nu låtsas man att detta är ett engångstillfälle, ett engångstillskott, och man lägger sparkrav för 2008 på personalen på de här sjukhusen. Jag tror inte på det. Jag tror inte att de kommer att klara det. Vi kommer säkert att få en befolkningsökning på minst 25 000 år 2007 också, och då går det inte att fortsätta på det här sättet.

Det är inte bara budgetprocessen som är problematisk utan också annat, till exempel att ni nu ska ta in entreprenörer. Ni tror till och med att det blir billigare. Jag är nästan beredd att slå vad om att ni därmed kommer att fördyra sjukvården, försämra budgeten och framför allt försämra villkoren för medborgarna.

Anförande nr 57

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Anders Lönnberg tar upp det taktiska perspektivet. Det vi nu kan se som ett resultat av de diskussioner och förhandlingar som har varit mellan beställare och utförare de senaste åren är att det finns en väldigt stor misstänksamhet. Det har vi mött när man nu skulle göra upp avtal mellan beställarna och producenterna. Det är jag mycket bekymrad över. Vi kände till och med att beställare och producenter inte ens kunde sitta vid samma bord.

I det analysarbete som nu ska ske, både när det gäller Danderyds sjukhus och Södersjukhuset, ska också beställarna vara med. För att vi ska kunna klara det som Anders Lönnberg tar upp, och som också jag är besjälad av, det vill säga att vi ska få beställar–utförarmodellen att fungera, måste vi ha en situation där man har respekt

och förtroende för varandra. Hela utgångspunkten för det arbete vi gör nu är att vi ska åstadkomma detta, så att man har samma verklighetsbild hos beställare och producenter.

Bara om man har samma verklighetsbild kan man göra en budget som är realistisk, en budget som håller och en budget som man känner ansvar för på både beställar- och producentsidan. Det är själva utgångspunkten för det här arbetet.

Anders Lönnberg säger att vi måste se över budgetprocessen. Ja, det är helt rätt. Det sade vi också i höstas när vi diskuterade budgeten för 2007: Vi måste ha en helt annan budgetprocess än tidigare. Framför allt handlar det om att få tillbaka resultat från verksamheten snabbare än vad som har varit fallet hittills. Då kan vi som ägare och ansvariga för beställningen vidta snabbare åtgärder för att möta den medicinskt tekniska utvecklingen och kunna göra riktiga bedömningar. För att detta ska fungera måste man också ha snabbare återkoppling.

Jag håller med om att detta är en utmaning. Det är en utmaning för vårt län med en befolkningstillväxt om ungefär 20 000 invånare per år att klara av sjukvården och kollektivtrafiken. Det är en avgörande faktor för att vi ska få tillväxt i vår region och på det sättet kan se till att vi får resurser till den välfärd som vi alla vill ha. Då måste vi också se till att vi använder skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Det är själva utgångspunkten att vi lyckas med det. Vi måste få effektiva verksamheter som kan visa på produktivitetstillväxt.

Vi måste titta på sjukhusen när det gäller vårdprocesser och logistik. Vi kan inte spara någon möda för att se till att varje krona används på bästa sätt. Jag välkomnar det som sades i Anders Lönnbergs inlägg, för det innebär att ni vill vara med i arbetet med att åstadkomma detta.

Anförande nr 58

Anders Lönnberg (s): Ordförande, ledamöter! Tänk så lätt det skulle ha varit om ni hade fört det här resonemanget från början. Tänk om något av det här resonemanget hade avspeglats i det här ärendet. Det finns strukturfel i våra processer som vi måste åtgärda, och det här är ett exempel på det.

Jag är övertygad om att ni i majoriteten hade de här tankarna innan, men jag kan inte leda det i bevis på något sätt. Ibland hjälper debatter till. Man hade nog inte riktigt kommit på att man hade de tankar som man sedan visade sig ha.

Till Andres vill jag säga att så länge jag har levat – det är visserligen kanske inte så länge, snart 53 år – har Karolinska sjukhuset gått med underskott i högkonjunktur. Detta är inget nytt fenomen som har uppkommit vid sammanslagningen av Huddinge och Karolinska. Därmed belägger du bara tesen att historia skrivs av segraren.

Anförande nr 59

Landstingsrådet Heister (m): Det är väl inte så lätt att göra Anders Lönnberg nöjd. Jag har aldrig hört honom nöjd med den diskussion som vi har fört tillsammans i fullmäktige de senaste åren.

Anders, om du läser ärendet ordentligt hittar du det resonemang som du inledde med, det vill säga att man måste få till stånd en respekt mellan beställare och producenter som gör att vi får ett ordentligt underlag för att se till att vi får budgetprocessen att fungera väl och att vi får avtal med sjukhusen som gör att de känner att de kan göra ett bra jobb. De får inte uppleva det på det sätt som Maria Wallhager beskrev som att de måste gasa och bromsa hela tiden. Det är så det har varit, och det fungerar inte, för de får ingen långsiktighet och kraft i verksamheten. Det som nu har hänt och som jag tycker är positivt och som vi alla ska ta till oss är att båda parter nu är *commitade* till att åstadkomma detta. Det framgår också av ärendet.

Anförande nr 60

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande, landstingsledamöter! Vi i Miljöpartiet är mycket glada för detta sista tillrättaläggande. Vi tycker inte att detta har beskrivits tillräckligt väl i det underlag som har gått ut till landstingsledamöterna här i salen. Det som har kommit fram här är viktigt, och det är viktigt att man får det tydligt beskrivet för sig, så att man kan förstå hur ni har tänkt arbeta vidare. Den kritik som har framförts i vår partigrupp har just gällt att vi gång efter annan skjuter till medel, och det fungerar inte.

Avtalsprocessen fungerar inte väl. Man spelar ut parterna mot varandra. Man går in med ägartillskott från sidan, och allt detta görs utan specificering. Så kan vi inte hålla på! Det som du nu beskriver, Chris, hade vi velat ha svart på vitt på. Det handlar om hur vi ska ta till oss en förändring av arbets sättet och om hur vi ska få beställar- och utförarmodellen att fungera praktiskt i framtiden, så att vi inte ska behöva skjuta till dessa oerhört stora belopp till sjukhusen utan att specificera och ha vetskap om hur de kommer att användas.

Vårt yrkande om återremiss kvarstår, men vi har inget annat yrkande.

Anförande nr 61

Landstingsrådet Heister (m): Lena-Maj Anding! Det som står i ärendet handlar om det arbete som nu ska ske mellan de två sjukhusen och beställaren. Som första punkt av de två spår som man ska bearbeta står bland annat att man ska få ett gemensamt uppbyggt faktaunderlag för att kunna inleda en ny prissförhandling inför 2008 på en nivå som båda parter finner rimlig. Det är den uppgift som dessa två sjukhus har fått med det omställningsbidrag vi ger som ägartillskott. Det framgår klart och tydligt vad som är vår intention, nämligen att se till att man inte ägnar sig åt svartepettarspel utan att man har en gemensam verklighetsbild, att man känner respekt för varandra och att 2007 blir ett omställningsår så att vi får en bättre tingens ordning inför 2008.

Anförande nr 62

Landstingsrådet Nyman (kd): Fru ordförande! Jag vill bara dela med mig av en iakttagelse jag gjort efter att ha lyssnat en stund på debatten. Anders Lönnberg var ute efter att föra ett djupare samtal om strukturfrågorna. Detta är ju exakt likadant uttryckt i majoritetens och Socialdemokraternas förslag! Det är likadant när det gäller hur samtalet ska gå till, vilka som ska samråda och bearbeta de här svåra frågorna. Detta öppnar för en möjlighet – möjligen en historisk möjlighet; det får vi veta när vi

har nått lite längre i diskussionen. Men hur samrådet, samverkan och samtalet ska gå till finns beskrivet på ett tämligen likartat sätt både i Socialdemokraternas och i majoritetens förslag.

Det som lämnar fältet helt öppet är att det inte finns några förslag från Miljöpartiet, och det finns heller inga egentliga förslag från Vänsterpartiet till landstingsstyrelsen. I dag instämmer man i Socialdemokraternas förslag. Det finns alltså en fantastiskt bred majoritet för att ta tag i frågorna på det sätt som majoriteten i landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige i dag.

Jag tycker att detta bådär gott. Jag hoppas också att det ska vara möjligt att vi i de olika organ som ska hantera dessa frågor visar motsvarande öppenhet. Avrundningen på den här debatten visar tendenser till det. Låt de tendenserna få fullt utslag! Då tror jag också att vi i relationen till berörda sjukhus kan skapa en helt annan respekt för både budgetprocesser, samtal i strukturfrågor och samtal om effektivisering.

Den här debatten har fört stor nytta med sig. Det har varit i huvudsak sansade inlägg. Sådant uppskattar jag. Sedan har det varit lite slängar här och där, och Dag Larsson och jag måste ha lite meningsutbyten om det historiska skeendet, men möjligen är det bara en krydda. I grunden finns ett gemensamt synsätt. Låt oss nyttja det till gagn för invånarna i det här länet, oavsett om invånarantalet ökar eller minskar! Nu vet vi att det ökar, och vi är från ömse håll angelägna om att ta vara på de nya möjligheter som svensk hälso- och sjukvård erbjuder patienterna.

Anförande nr 63

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande! Nu har ni som har ansvaret lagt fram förslag, och vi kommer nog att följa dem och se om de får positiv effekt. Om de förslag som ni har lagt fram ger positivt resultat kommer även Miljöpartiet att stödja dem. Men det är ni som har ansvaret. Ni har bollen, och ni har lagt förslag. Det är jättebra. Men fortfarande har vi ingen specificering på dessa oerhört många miljoner som läggs ned i svarta hål. Där skulle vi vilka ha en bättre specificering.

Anförande nr 64

Landstingsrådet Nyman (kd): Fru ordförande! Plötsligt känner jag en tacksamhet för att det inte är Miljöpartiet som styr landstinget. Man vill vänta och se och inte ha någon mening i dessa grundläggande och viktiga struktur- och framtidsfrågor. Det var ett viktigt besked från Miljöpartiet. Är det ett besked också till era väljare? Är det ett svar på deras förväntningar om vad ni ska uträtta under den här mandatperioden? Ni börjar i tomhet, och ert nästa steg är att ni ska följa andras förslag och idéer framöver.

Tack, snälla väljare, för att ni ordnade med den majoritet som nu finns!

Anförande nr 65

Lena-Maj Anding (mp): Det är ni som har bollen. Vi har kritiserat ett antal saker i landstingsstyrelsen och skulle vilja ha en annan ordning. Nu ser vi att det kanske ändå kan bli något annat än det som var tidigare. Vi hoppas på att det ska bli det, så att det inte blir samma moras i landstingets ekonomi som var under tidigare mandatperioder.

För om det ska bli på det sättet tar det en ände med förskräckelse. Det är vi rädda för, och det måste vi motverka.

Våra förslag är klara och tydliga för väljarna. Vi gick inte bakåt.

§ 50 Ägartillskott till Karolinska Universitetssjukhuset och justerade resultatkrav Karolinska Universitetssjukhuset, AB Storstockholms Lokaltrafik och Koncernfinansiering

Anförande nr 66

Landstingsrådet Heister (m): Herr ordförande! Vi har nu haft två timmars debatt i ett ärende som är snarlikt det ärende som vi ska behandla nu. Jag tänkte inte upprepa det som jag har sagt i det ärendet, för det kan väl appliceras på frågan om ägartillskott till Karolinska universitetssjukhuset.

Jag skulle däremot vilja komplettera och lägga till något till det här ärendet. Den genomgång av Karolinska universitetssjukhuset som vi nu gör – Stig Nyman nämnde den, och styrelsen arbetar i dag med denna fråga – är en genomlysning som är mycket genomgripande. Den ska göras med hänsyn till fyra viktiga områden. Man ska titta på profileringen mellan de två enheterna Huddinge och Solna. Man ska titta på organisation och struktur på sjukhuset. Man ska titta på effektivitet, så att man *benchmarkar* gentemot andra universitetssjukhus i Sverige och också gentemot universitetssjukhus i angränsande länder som man kan jämföra med. Den sista delen av arbetet handlar om forskning och utveckling.

Vi gör den här genomgripande genomlysningen för att vi känner att vi måste gå igenom sjukhuset ordentligt. Sammanslagningen av Huddinge och Solna har inte varit smärtfri. Tvärtom har verksamheterna på många sätt fått ta stryk. De besparingar som man skulle uppnå har man inte heller klarat av. Det återstår besparingar från 2005 och 2006 på 134 miljoner kronor. Sjukhuset gick med ett underskott på närmare 200 miljoner kronor under förra året.

Så sent som i november visade man en prognos om ett underskott på 400 miljoner kronor. 400 miljoner! Att det inte blev så mycket berodde till stor del på att man hade engångsförbättringar när det gäller pensionsåtaganden och så vidare, som gjorde att resultatet landade på 200 miljoner.

Vi vet också att stora delar av verksamheten har jätteproblem. Personalen kan inte rekommendera sjukhuset som arbetsplats åt andra. Vi vet också att Astrid Lindgrens barnsjukhus är särskilt drabbat och har svårt att klara av det sjukvårdsuppdrag som man har.

Om man inte gör något åt detta innebär det att underskotten bara växer. Jag och vi i alliansen har en känsla av att man nästintill kan säga att delar av sjukhuset är i kris. Man har inte grepp över läget.

Jag skulle välkomna om den tidigare majoriteten, den nuvarande oppositionen, anslöt sig till den ordentliga genomlysning som vi nu gör. Jag tror att det är oerhört väsentligt att vi får detta arbete gjort, inför att vi ska fatta beslut om det nya sjukhuset vid

årsskiftet 2007-2008, både när det gäller verksamheten men också när det gäller forskning och utveckling.

Min vision är att Karolinska universitetssjukhuset ska vara ett sjukhus i världsklass. Det ska vara ett av världens allra bästa universitetssjukhus. Vid det sjukhuset ska människor stå i kö för att få arbeta, och människor ska söka sig dit därför att de vet att vid det sjukhuset får man den allra bästa vården. Men ska det vara möjligt att leva upp till den visionen, så måste vi ha ett sjukhus som klarar av alla sina delar, både att vara ett sjukhus som har en ekonomi i balans, ett sjukhus som har en hög kvalitet på sin sjukvård, som har en hög kvalitet på sin forskning och som sätter patienten i centrum.

Det är därför vi gör detta. Vi ger också ett omställningsstöd, precis som vi gör när det gäller Danderyd och Södersjukhuset. Vi gör ett ägartillskott på 100 miljoner kronor.

Det kommer att krävas också extern expertis för att hjälpa till med detta. Karolinska sjukhuset får längre tid på sig för att åstadkomma detta, ända till den 15 oktober. Men det betyder inte att vi kommer att vänta till dess med att vidta åtgärder, utan uppdraget till den styrgrupp som leds av styrelsen vid Karolinska universitetssjukhuset är att vidta åtgärder under vägen när man får beslutsunderlag genom denna genomlysning som nu görs.

Förste vice ordföranden: Innan Dag Larsson går upp till talarstolen vill jag bara påminna om att vi alla hjälps åt med det här med att hålla tid. När jag knackar, är er talartid ute. Efter det får en avrundning ta ungefär tre sekunder. Inom presidiet har vi diskuterat att ha en falllucka – det hade ju varit ett tydligt sätt att avbryta – men kamraterna har inte gått med på det förslaget. Vi jobbar så tills vidare: Efter knackningen rundar ni av, annars faller jag er i talet.

Anförande nr 67

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag ska fatta mig kort, ordförande. Jag blev lite nervös, särskilt som jag ser att man faktiskt står på en lucka här i talarstolen, så det finns väl alla möjligheter för en illasinnad ordförande att ingripa.

Jag tänkte inte dra i gång någon jättedebatt kring det här ärendet. Vår grundläggande kritik mot själva ärendets kvalitet är likadan som i det förra: det är oerhört mycket pengar, det är ett bristfälligt ärende.

Nu blir saken lite bättre tack vare den plädering som Chris Heister gjorde alldeles nyss. Självklart ska även vi socialdemokrater ta del av vad en genomlysning av Karolinska universitetssjukhuset för med sig, och självklart har vi ett gemensamt ansvar gentemot skattebetalarna att se till att deras pengar används på kloka sätt. Jag tycker att ärendet hade tjänat på om mycket av det som Chris Heister nu sade hade ordentligt redovisats inför fullmäktige.

Det känns som att famla i mörkret. Jag misstänker att det finns betydligt mer beslutsunderlag. Det finns säkert anledningar varför Chris Heister och majoriteten har föreslagit att man totalt sett, om man räknar med det budgeterade underskottet som du

talat om, ska ge i storleksordningen 370 miljoner kronor till verksamheten. Det lär finnas motiveringar till det, som inte redovisas för fullmäktige.

Jag tycker också att det är ytterligt allvarligt att man arbetar på budgeten på det sätt som ni gör, när man väljer att arbeta med löpande underskott. Det borde, i synnerhet för er, finnas skäl att vara lite bekymrade över att använda budget som styrningssystem på det sättet.

I övrigt yrkar vi bifall till vårt andrahandsyrkande i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 68

Landstingsrådet **W i g g (mp)**: Ordförande, fullmäktige, åhörare! Precis som Dag inledde med behöver inte jag heller upprepa all diskussion som har varit i det förra ärendet. Skälet till att vi även här yrkat återremiss är att vi inte via handlingarna har fått ta del av hela det underlag och de tankar som Chris nu har uttryckt från talerstolen, både i det här ärendet och i det förra ärendet. Precis som i det andra ärendet kommer vi inte att fullfölja vårt avslag i landstingsstyrelsen, utan det får ses som en markering mot att vi inte har haft ett underlag som vi själva har kunnat ta ställning till.

Det är dock en annan sak som inte någon har tagit upp, och det är att man ger 100 miljoner kronor till SL, höjer resultatkravet på SL och gör det genom att kostnadsföra de fyra sista åren på avtalet med SJ. Vi kommer att återkomma till det i bokslutsdebatten, förmodligen, men jag vill göra landstingsfullmäktige uppmärksamma på den, som vi anser, kreativa bokföringen vad gäller hur man hanterar de sista fyra åren och belastar SL med 956 miljoner kronor i förtida vagnshyra, så att säga, när man löser ut avtalet med SJ i förtid. Vi tycker inte det är riktigt lämpligt eller passande för ett landstingsfullmäktige att ägna sig åt den typen av kreativ bokföring.

Naturligtvis ska vi delta i omstruktureringsarbetet. Precis som Chris var inne på är vi också oroade över utvecklingen på Karolinska. Jag hoppas att vi i kommande ärenden och i utskottsarbetet får ta del och jobba tillsammans för att få ett bra Karolinska sjukhuset.

Anders Lönnberg citerade Henrik Tikkanen förut. Det finns en man som heter Johan Cullberg, som talar om kris och utveckling. Här är det väl ett ypperligt läge att få till en bra utveckling, nu när det är kris på olika håll och kanter inom Karolinska universitetssjukhuset, men det ger också möjligheter till utveckling. Där måste vi se till att lyssna på personalen, på alla nivåer – inte bara läkarkåren, som ju alltid gör sig hörd, utan även andra personalkategorier. Det är så lätt att bara lyssna på läkarna när det gäller sjukvård, de är en stark och högljudd grupp, men vi har också många andra grupper: sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter och så vidare. Dem måste vi också lyssna på, och de har inte alltid samma analys som läkarkåren har.

Vårt återremissyrkande står kvar, men vi kommer inte att yrka avslag.

Anförande nr 69

Landstingsrådet **H e i s t e r (m)**: Bra, Raymond Wigg, att du biträder vår syn på vad man ska göra med Karolinska – jag ska inte säga mer än så.

Personalen kommer att vara delaktig. De kommer till och med att vara med i en referensgrupp, har ordföranden i styrelsen meddelat mig, för att på det sättet fånga upp deras synpunkter.

När det gäller SL är det ingen kreativ bokföring, Raymond Wigg. Det här är en rekommendation från revisorerna, som bygger på ett avtal med SJ som går ända till 2010. Det har kommit en skiljedom att vi ska betala, och då bör man göra på det här viset. Det innebär de facto att SL får 239 miljoner mer varje år, och då tycker vi det är skäligt att ha ett avkastningskrav på 100 miljoner för dessutom stärks SL:s budget med 139 miljoner till 889 miljoner kronor.

Anförande nr 70

Landstingsrådet W i g g (mp): Det är ingenting som vi motsätter oss heller. Men i retoriken – inte i det här ärendet men i kommande ärenden, vi har ju läst landstingsstyrelsehandlingarna – säger man att underskottet inom SL är något som man lastar enhetstaxan för.

Nu ska vi inte gå in i den debatten. Jag ville bara göra en markering att hela underskottet på SL, vilket också kommer att belasta koncernen, är att hänföra till att det möjligen är rätt att göra denna avskrivning 2006 men det kommer ändå att belasta bokslutet negativt.

Jag vill göra den markeringen, att det kommer upp i kommande ärenden.

Anförande nr 71

Landstingsrådet H e i s t e r (m): Herr ordförande! Vi har inte på något sätt försökt mörka vad det handlar om. Tvärtom har vi varit väldigt tydliga med vad det innebär för själva bokslutshandlingen, just att det är en rekommendation från revisorerna att man ska ta det när den här situationen har uppkommit. Det innebär då att det frigörs resurser i SL på 239 miljoner kronor per år. Avkastningskravet på 100 miljoner innebär de facto att SL:s budget förstärks med ytterligare 139 miljoner kronor. På det sättet stärker SL sina möjligheter att åstadkomma en bra kollektivtrafik.

Anförande nr 72

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Herr ordförande! Precis som i det förra ärendet hade vi från Vänsterpartiets sida landat på att inte delta i beslutet i landstingsstyrelsen efter att återremissyrkandet inte gick igenom. Likaså väljer vi den här gången att i landstingsfullmäktige stödja Socialdemokraternas yrkande, just utifrån att det är nödvändigt att ta beslut som leder framåt.

Chris Heister är i sin inledning inne på att vi behöver göra en genomlysning av hur det har blivit på Karolinska och hur det ska se ut framöver. Vi välkomnar den typen av diskussion, och vi välkomnar också att man faktiskt för diskussionen om hur man ska utveckla akutsjukvården – inte bara kostnadsutvecklingen utan kanske också hur organisationen ska se ut.

Vi tror nog att det är nödvändigt, om man ska föra bra och genomgripande diskussioner, att materialet behöver vara mera omfattande och gediget. Den debatten kanske vi delvis kan lämna därhän i dag och återkomma till den vid senare tillfälle.

Låg mig ändå konstatera att ingången för den här majoriteten gentemot Karolinska väl inte blev så väldigt bra. Ni lyckades åstadkomma att delar av styrelsen lämnade sitt uppdrag och att vi därmed i realiteten har tappat värdefull tid – tid som vi skulle ha kunnat använda till att göra någonting bra under början av den här mandatperioden.

Men, herr ordförande, vi kan ju återkomma även till den debatten om hur det ska se ut framöver. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 73

Landstingsrådet **H e i s t e r (m)**: Herr ordförande! Jag vill bara kommentera en sak.

Du säger att vi har tappat tid. Inte alls! Vi anhängiggjorde redan i samband med budgeten i höstas att vi skulle göra en genomgripande genomlysning av sjukhuset. Det sker nu, på ett sätt som aldrig har gjorts tidigare.

Jag tycker det är bra att du säger att du välkomnar det, för jag tror att för att vi ska få ett universitetssjukhus i världsklass måste man göra en ordentlig genomlysning i alla de delar som jag redogjorde för.

Tanken är också, som jag sade, att detta ska kontinuerligt avrapporteras till produktionsutskottet, att vi inte ska sitta och vänta ett antal månader eller halvårsvis innan åtgärder vidtas, utan under arbetets gång, när man har kommit fram till analyser och fått beslutsunderlag, ska man kunna vidta åtgärder. Tanken är att man ska gå genom klinik för klinik och titta på både organisation, struktur och effektivitet.

Jag tycker att det är bra att ni säger att det är bra att det här görs. Jag hade bara önskat att det hade gjorts mycket tidigare, för då hade kanske situationen varit annorlunda.

Anförande nr 74

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Jag tror att det alltid är nödvändigt att gå igenom hur en organisationsförändring slår ut och på vilket sätt man kan jobba vidare.

Man kan fundera på om det i det här sammanhanget menas att man ska göra större genomlysningar, som skulle förändra den grundstruktur som finns på Karolinska universitetssjukhuset, eller om det mer är att betrakta som en regelmässig, ständig granskning av befintlig verksamhet.

För egen del tror jag faktiskt att det handlar om båda delarna – att man tittar på om det blev rätt, var det rätt beslut som vi tog, och är det så att det är rätt väg man har slagit in på eller är det någonting annat man ska göra? Jag tror att man måste vara ganska öppen i den typen av diskussion.

När jag säger att ni tappade tid, menar jag att när man inte har en väl fungerande sjukhusledning att bolla med och när det inte finns en ordinarie struktur, då tappar man tid – alldeles oavsett vad man har för politisk ambition.

Anförande nr 75

Å k e A s k e n s t e n (mp): Ordförande! Jag ska försöka låta bli att prata sjukvård nu och i stället prata om SL.

Jag måste säga att jag blev mycket förvånad när Chris Heister sade att det här var en förstärkning av SL:s budget. Nu måste du faktiskt förklara hur det kan vara det! SL måste ju ändå betala de här 956 miljonerna under fyra år, eller hur? Eller är det landstinget som ska betala? I så fall är det ju en förstärkning av SL:s budget. Nu får du lov att tala om vad du menar egentligen! Jag har mina onda aningar.

Hur som helst måste skulden betalas, det är ju inte så att man bara kan skriva in det här i en resultaträkning och säga att allt är frid och fröjd. SL har ingen egen kassakista som man kan plocka upp alla de här pengarna ur.

Nästa lilla problem måste Chris Heister eller Christer Wennerholm ge besked om. Det är nämligen så att ni inte har tagit med hela skulden till staten, ni visar bara en del av den. Det handlar om betydligt mer pengar per år. Jag vet inte exakt, men jag tycker att Chris Heister eller Christer Wennerholm ska tala om hur mycket mer pengar det är i skuld. Jag tror att det är upp emot 100 miljoner per år extra, det vill säga så där 335 miljoner – det varierar väl lite, med tanke på räntor och så, från år till år. Varför har ni inte medräknat den resterande skulden i det här ärendet? Hur ska den betalas, och vem ska betala den?

Jag befarrar att det blir SL som får stå för hela kalaset, och då blir det sämre trafik, sämre underhåll, sämre för resenärerna.

Den obekväma sanningen är att ni har mörkat i det här ärendet. Nu vill jag att ni genomlyser det som ni har mörkat.

Anförande nr 76

Landstingsrådet H e i s t e r (m): Herr ordförande! Det är ingen mörkning alls, utan det här handlar om ett avtal som SL har med Statens Järnvägar. Det har kommit en skiljedom som gäller detta avtal, som sträcker sig till 2010. Då är revisorernas rekommendation att man ska ta den kostnaden på en gång – det rör sig om drygt 900 miljoner kronor. Den kostnaden kommer sedan att föras till koncernen, och det innebär att det frigörs resurser för SL på 239 miljoner kronor per år i fyra år.

Då tycker vi det är rimligt, med tanke på att det för SL:s del blir ett tillskott på 239 miljoner per år, att ha ett avkastningskrav på 100 miljoner. Det innebär ju att SL:s kassa stärks med 139 miljoner kronor per år fram till 2010.

Så ligger det till, och det kommer att framgå än tydligare när vi tar bokslutet i april.

Anförande nr 77

Åke Askenstein (mp): Ja, det var ju ett tydligt besked, som jag hoppas att alla uppfattade, om att det är landstinget som ska betala de 239 miljonerna per år.

Men jag fick inget besked vem som ska betala det överskjutande beloppet jag nämnde, som ni inte har tagit upp i ärendet, som troligen ligger i närheten av eller strax under 100 miljoner. Nu undrar jag: Hur blir det med dem, vem ska stå för de fiolerna?

Anförande nr 78

Landstingsrådet Heister (m): Åke Askenstein, i den delen är det ingen skillnad mot tidigare. Vad det här handlar om är det avtal som SL har med SJ, som härrör sig till denna skiljedom. Det är därför vi ska hantera detta, enligt rekommendation från revisorerna, på det sätt som vi har föreslagit i det här ärendet.

Anförande nr 79

Åke Askenstein (mp): Jag anar att Chris Heister inte känner till det överskjutande beloppet på upp emot 100 miljoner och att det kanske är därför du inte kan svara. Det ligger alltså i avtalet med SJ. Det är en skuld det också. Det kan man inte trola bort.

Anförande nr 80

Thomasa Magnusson (v): Jag vill bara kommentera det som Chris Heister säger angående rekommendation från revisorerna. Den information jag har är att de auktoriserade revisorer som är inblandade ännu inte har en gemensam uppfattning om hur man ska hantera det här, och de förtroendevalda revisorerna har ännu inte behandlat frågan om hur man ska se på det bokslutmässigt. Den frågan lär vi få återkomma till.

Sedan är det väl helt okej att den politiska ledningen har en uppfattning om hur man vill att det ska hanteras.

Anförande nr 81

Landstingsrådet Wallhager (fp): Herr ordförande! "Verksamheten på Karolinska universitetssjukhuset måste styras upp." Det är inte jag som säger, utan det är Socialdemokraterna som har skrivit så i sin reservation i landstingsstyrelsen – men jag är övertygad om att hela den här salen ställer upp på det – och det var faktiskt i det här ärendet, som i mångt och mycket liknar det tidigare ärendet som vi precis hade uppe, fast det är betydligt allvarligare skulle jag vilja säga.

Återigen visar det sig att man har lagt ett avtal på för låg nivå, det har inte varit realistiskt. Inte minst visas det av det prognostiserade underskott som Karolinska universitetssjukhuset hade i november på drygt 400 miljoner, men olika skäl av engångskaraktär har gjort att man nu har landat på ett betydligt mindre underskott.

Sammanslagningen av Karolinska universitetssjukhuset mellan Huddingesidan och Solnasidan har bland annat gjort att 150 vårdplatser har försvunnit, man har inte

uppfyllt de besparingskrav som var ålagda ifrån den dåvarande majoriteten, och man har faktiskt inte – hör och häpna – haft någon produktivitetökning jämfört med de övriga sjukhusen. Det är alltså en ganska allvarlig situation som vi går in i.

Den genomlysning som vi tog ställning till redan vid budgeten håller nu styrelsen för Karolinska universitetssjukhuset på att verkställa tillsammans med personalen. Vi i majoriteten är nämligen övertygade om att förändringsarbete inte går att genomföra om man inte har personalen med sig. De måste känna trygghet i processen. De måste förstå vad som händer. De måste få inblick i vad som händer.

På samma sätt ska självklart produktionsutskottet ha inblick i vad som händer, och vi kommer att ha månatliga återrapporteringar från genomlysningen. Tarvar situationen att vi ska ha tätare återrapporteringar för att kunna vidta åtgärder så kommer vi att kalla in till extra sammanträden med produktionsutskottet.

Vad som är viktigt i det här är att vi kommer att försöka bryta den historiska trend som Anders Lönnberg pratade om, att Karolinska universitetssjukhuset alltid har haft ett underskott i högkonjunktur. Vi vill på allvar bryta den trenden, och då tarvas det en ordentlig genomlysning för att komma till skott.

Raymond Wigg sade någonting väldigt klokt. Jag har också läst min Cullberg. Vad jag har lärt mig om krishantering är att det är oerhört viktigt att *ta sig igenom* en kris och inte ta sig runt krisen. Man ska aldrig blunda för en kris, utan gå rakt igenom den, lär dig vad som finns däri och ta hand om det på vägen ut. Det är så man växer, både som individ och som organisation, i stället för att blunda för krisen och sopa den under mattan, som jag upplever att det har funnits en tendens till under förra mandatperioden.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 82

Landstingsrådet W i g g (mp): Jag skulle bara vilja förtydliga. Vi i Miljöpartiet har varit oroad över utvecklingen på Karolinska, och vi biträdde faktiskt ert yrkande i budget. Vi sade också att det är oerhört viktigt med den här genomlysningen.

Jag ska inte dra upp hela den historien bakom beslutet igen, för det är gjort nu. Det går inte att ta ett steg tillbaka i morgon till där man var i går, så att säga, utan vi måste gå framåt och vidare.

Därför tyckte jag det var jättebra som du säger, Maria. Nu gäller det att få ordning på den stora kolossen, så att man ser vad man måste göra på de olika enheterna.

Anförande nr 83

B j ö r n S i g u r d s s o n (mp): Tack för ordet, herr ordförande! Att en skiljedom bestämmer att SL ska betala den här skulden har ingenting att göra med när vi tar upp den i resultatet. I så fall har det mer att göra med om vi inte har kvar materielen – då är det, ur god redovisningssed, rimligt att ta kostnaden, och då är det detta som ska anföras som argument, Chris Heister.

Det andra är att man brukar anse sig kunna ta en sådan avskrivning om man gör plusresultat. SL går plus minus noll 2006, så det är väl snarare politiskt betingat att säkerställa att bokslutet för 2006 inte uppvisar ett positivt resultat. Det kan användas i den politiska retoriken. Det är då mera hedervärt att säga det. I så fall tar man ett beslut framåt.

Vi konstaterar att de 239 miljoner kronor per år som tillförs SL gör att majoritetens budget börjar närma sig Miljöpartiets budget för SL. Vi är glada att ni ser att det behövs mer pengar för att klara punktlighet och kvalitet i kollektivtrafiken.

Anförande nr 84

Åke Askén (mp): Jag efterlyser fortfarande besked från Chris Heister om hur det är med de där närmare 100 miljonerna som över huvud taget inte nämns i ärendet, som måste betalas och som SL inte har pengar till. Vem ska betala?

Anförande nr 85

Landstingsrådet Heister (m): Åke lyssnar ändå inte! Den kostnaden har vi självklart som tidigare, och den ligger naturligtvis i SL i den delen.

För att också svara på Björn Sigurdssons fråga är det ju så att utgångspunkten är skiljedomen, men det är också så att en del av materielen har vi inte ens kvar längre, som du säger, för det är skrotat – inte allt, men en del är skrotat.

Skiljedomen är grunden till att SL:s revisorer anser att man ska göra på det här viset och ta det på en gång, och det innebär att man frigör resurser. Det är bra att du, Björn, har förstätt det som inte Åke har förstätt, som tror att det blir minus. Det blir ju plus för SL, som gör att man får ytterligare resurser för att klara av kollektivtrafiken. Sedan tar koncernen den här kostnaden och lägger det i bokslutet för 2006 – men det återkommer vi till på aprilsammanträdet.

Anförande nr 86

Åke Askén (mp): För den händelse någon lyssnar på det här i radio eller så som skulle kunna tro att den här skulden inte finns, är den i själva verket betydligt högre. Under fyraårsperioden är den minst 1,2 miljarder.

Det är alltså inte klarlagt hur detta ska betalas, och det är väldigt tråkigt. SL har absolut inte pengar för den där extra skulden heller.

§ 51 Hemställan om omställningsbidrag för fastighetsinvestering vid Karolinska Universitetssjukhuset

Anförande nr 87

Åke Askén (mp): Jag vill bara yrka bifall till Miljöpartiets reservation i landstingsstyrelsen.

§ 52 Införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken

Anförande nr 88

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Ärendet som vi har i dag för andra gången tar upp till behandling handlar ju om införande av ett zonbaserat biljettsystem för SL. Jag vill poängtera att det beslut som fullmäktige har att fatta handlar om principerna för ett sådant system, om vi ska ha en zontaxa eller ej. Detaljbeslutet överlämnas sedan från fullmäktiges sida till SL:s styrelse.

Varje dag är det 700 000 resenärer som använder vår kollektivtrafik, den som SL upphandlar och erbjuder till invånarna i vårt län. Ett bekymmer för oss som har att handha de här frågorna inom SL:s styrelse är att det är en rätt stor grupp som är missnöjd med den trafiken. Det är något av ett bokslut över hur den har fungerat och hur människor upplever att den fungerar.

Därför har vi i den tillträdande majoriteten, som nu har haft ett par månader på oss som ny ledning i SL:s styrelse, fått 750 miljoner kronor i budgeten för innevarande år från landstingsfullmäktige för att satsa på prioriterade områden. Prioriterade områden är att se till att trafiken har punktlighet, att bussar, tunnelbanor, tåg, pendeltåg och spårvagnar kommer i tid, och att människor som använder sig av dessa färdmedel upplever att man kan göra det och vara trygg.

Det är klart att det också är en viktig uppgift att se till att vi genomför detta uppdrag inom givna, balanserade ekonomiska ramar – och det är väl lite det som den här debatten handlar om: Är en låg taxa det som till varje pris ska drivas, eller finns det andra värden för resenärerna? Vi har bedömt att de övergripande värdena, att ha punktlighet i trafiken och att människor känner sig trygga, det vill säga att trafiken håller en god kvalitet, väger tyngre än den låga taxan. Jag tänker återkomma till att det finns belägg för den linjen.

När Stockholm växer, måste också SL växa. Det har ni hört mig säga många gånger, och jag tänker fortsätta påpeka detta. Om det ska vara möjligt att se till att SL växer, måste vi också ha ekonomisk styrka för att möta upp mot det.

Man kan se vad som har hänt under diskussionen och genomförandet av enhetstaxan i fråga om utvecklingen av antalet resenärer. Jag har en bild här som jag tycker det kan vara värt för fullmäktige att se. Kostnaden för enhetstaxan har varit ett par hundra miljoner. Bilden visar i samma skala hur många resor som genomförs per dag, ökningen och slutligen ett försök att lägga in ökningen som resultat av enhetstaxan. Det rör sig om så små tal att det inte ens syns i tabellen!

Var det verkligen värt priset, i form av bortfallet av intäkter till SL, i relation till kravet på kvalitet?

Jag visade också förra gången en bild på hur utvecklingen ser ut när det gäller antalet 30-dagarskort. Jag skulle vilja säga att det är rent förödande. För en verksamhet som driver service gentemot människor måste det vara grundläggande att man kan knyta trogna kunder till sig genom ett bra avtal. 30-dagarskortet är ett sådant gott avtal, där man erbjuder människor att resa till ett bra pris, hur mycket man vill, över hela länet,

under 30 dagar. Här ser vi hur försäljningen av 30-dagarskortet har gått ned. Det är ingen bra utveckling, det underminerar möjligheten för SL att utveckla sig kvalitativt och se till att vi får en bra kvalitet.

Därför vill jag yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag. Jag tänker återkomma och redovisa ytterligare några synpunkter på utvecklingen av SL:s verksamhet.

Anförande nr 89

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Ja, nu står vi här igen och ska debattera zontaxan. Vi kan väl konstatera att våra grundläggande uppfattningar om huruvida enhetstaxan är bra eller inte fortsatt skiljer sig åt.

Vi kommer att, precis som tidigare, yrka avslag på förslaget till zonindelning och förorda att enhetstaxan behålls, men eftersom jag inser att det med all säkerhet kommer att röstas igenom har vi i dag valt att också lägga ett andrahandsyrkande; du ska få det av mig, Christer. Vi tycker nämligen att ett av bekymren med den nya zonindelningen är att flera kommuner delas av en zongräns, och det skapar väldigt konstiga situationer för dem som bor i de kommunerna. Vi föreslår helt enkelt, som ett andrahandsyrkande, att Värmdö kommun ska tillhöra zon B och inte delas av en zongräns, så att en del av invånarna får dubbelt så hög resekostnad för resor inom kommunen som andra invånare.

Jag yrkar bifall detta andrahandsyrkande.

”Det finns ett miljöhot och det måste vi ta på allvar. Årstiderna kan förskjutas, vädret blir mer extremt med orkaner och oväder. Isarna kan smälta och havsnivån höjas. Men det glädjande är att vi kan göra något åt det.” Så sade Fredrik Reinfeldt när han inledde sitt tal på Moderaternas kommunkonferens i Örebro.

Jag tycker det hedrar honom att han nu har insett att även Moderaterna måste ha en miljöpolitik som man ska ta på allvar, och han ägnade en stor del av sitt anförande åt att tala kring just det här. Men då vill vi naturligtvis se praktisk handling också, vi som tidigare har varit kritiska mot Moderaterna och menat att pratet mest har varit just prat.

Jag vill hävda att den praktiska handling vi ser bevis på här i dag är på tvärs mot den ambition som Fredrik Reinfeldt har när det gäller miljöfrågorna. Jag menar nämligen att detta att ha en enhetstaxa som är låg, som är enkel att begripa och som gör det enkelt för människor som vanligtvis inte åker kollektivt att välja att åka med SL är en av de viktigaste miljöinsatserna vi kan göra här i landstinget. Ju fler som åker med SL, desto bättre för miljön.

Därför vill jag med anledning av Christer Wennerholms anförande fråga: Hur i hela fridens namn man kan se en motsättning mellan det och kvalitetsfrågorna? Självklart måste vi jobba med båda perspektiven. Vi måste ha en effektiv taxesättning, som ger bra intäkter, men som också gör det enkelt för människor att resa, och vi ska självklart jobba med punktligheten och med de olika kvalitetsaspekterna i trafiken.

Jag är glad att vi i den nya SL-styrelsen i bred enighet har kunnat ta beslut om att vi fortsättningsvis ska vara mycket mera aktiva när det gäller uppföljning av punktlighets- och kvalitetsproblem, och vi kommer på varje SL-styrelse att ha ett sådant ärende, där vi får en ordentlig rapport och där vi kan fatta beslut om åtgärder om det är brister i trafiken. Det har vi inte haft tidigare, och det är också ett sätt att hörsamma revisorernas kritik på den punkten.

Men jag kan inte förstå hur Christer Wennerholm kan säga att det finns en motsättning mellan ett sådant arbete och att ha en enhetstaxa. Det övergår mitt förstånd, och det är väl där någonstans vi har ett bekymmer.

Sofia Arkelsten är en riksdagsledamot för Moderaterna. Hon har sagt så här: "Lagstiftning kan aldrig reglera alla våra personliga val. Vi ansvarar för vad vi gör. Därför är min främsta uppgift som moderat miljöpolitiker att göra det enklare för människor att göra miljöbra saker. Det civila samhället är en kraft att räkna med. Politiken är viktig, men det är individer som gör skillnaden."

Att behålla enhetstaxan är just en sådan miljöbra sak, som Christer Wennerholm skulle kunna medverka till – att göra det enkelt för människor, precis som Sofia Arkelsten vill, att välja miljön före att köra bil och på det viset bidra till en ökad miljöförstöring.

Jag vill avslutningsvis än en gång rikta uppmaningen till Christer Wennerholm: Tänk om! Enhetstaxan har varit bra. Den har varit en succé. Den har varit bra för SL. Visst finns det en del av det här med ekonomin som vi måste fortsätta att jobba med, men det finns ingen motsättning mellan att behålla en enhetstaxa och att jobba aktivt med kvalitetsfrågorna.

Bifall till vårt förslag!

Anförande nr 90

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det finns två alternativ, och jag tänkte använda den här repliken till att redovisa dem. Man kan välja att ha zontaxa, eller man kan behålla enhetstaxan. Man kan välja att göra den största satsningen som har skett i SL:s historia och satsa 750 miljoner, eller man kan välja att under tre år ha 550 miljoner mindre.

Det är intressant och roligt att du tycker att Reinfeldt gjorde en bra insats i Örebro, Lars, men problemet är att det bara är snack från din sida. Du har ju inte pengarna! Slanta upp så du kommer i samma division, så kan vi sedan börja spela match och prata på riktigt! Sluta göra pressmeddelanden och gör en budget i stället, där det finns pengar till satsning på kollektivtrafiken!

Anförande nr 91

Landstingsrådet D a h l b e r g (s): Vi har en budget, Christer Wennerholm, och den redovisade vi vid budgetfullmäktige. Det är den jag anknyter till när jag gör mina pressmeddelanden.

Ditt problem, Christer Wennerholm, är att du inte har kunnat redovisa hur de väldigt negativa konsekvenserna av enhetstaxan som du hela tiden åberopar ser ut egentligen.

På den tidigare bilden fick vi en redovisning av statistik och så. Det är ingenting som vi har fått ta del av i SL-styrelsen än men som vi kommer att få ta del av på tisdag, och jag ska med stort intresse då titta på det där underlaget så får vi se hur det ser ut. Några hundratals miljoner i förluster har inte jag kunnat se hittills i alla fall.

Vår budget innehåller 138 miljoner mindre i beräknade biljettintäkter per år än er budget. Vi har sagt att vi tror att det går att hämta hem delvis genom att effektivisera i busstrafiken, och vi håller fast vid att det finns åtgärder man kan vidta i busstrafiken.

Anförande nr 92

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill bara notera att Lars Dahlberg erkänner inför fullmäktige att han har mindre pengar och att mindre pengar i SL-budgeten rimligen också innebär att det blir sämre kvalitet.

Jag har sagt det tidigare i de här debatterna, och jag säger det igen: Det är tydligen så att det inte ska finnas busslinjer att ta sig fram till tunnelbanelinjerna med i vissa av våra ytterområden – det är väl vad din politik innebär?

Kom igen och prata om miljösatningar när du har pengarna för att genomföra dem. Annars blir det ju bara läpparnas bekännelse! Det är klart, det är väl det pris du fick betala på SL-sidan för att dina sjukvårdspolitiska vänner ska kunna stå och tala om sina satningar. Bra att du är ärlig med det i varje fall!

Anförande nr 93

Landstingsrådet **D a h l b e r g** (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet att det här är en debatt Christer Wennerholm gärna vill ha, men nu skulle vi ju debattera zonindelningen.

För att avsluta just den här delen kan jag börja med att notera dels att Christer Wennerholm själv har sagt att det finns 60 miljoner att plocka ur SL:s budget för att satsa på några av X-bussarna som vi behåller. Det har gått ett uppdrag till SL att plocka fram 60 miljoner för att finansiera dem inom ramen för befintlig budget, så viss effektivisering går tydligen att göra i alla fall – även om Christer vill förneka det. Och det är ungefär hälften av de pengar som vi bedömde att man kunde effektivisera.

Dessutom har vi tidigare i dag tagit ett beslut om att öka resultatkravet på SL med 100 miljoner, så där tar du en del av det ekonomiska utrymme som du förmodligen vill använda för att satsa på mer trafik när trängselskatten blir permanent.

Så redan i dag finns det exempel på att du verkar precis i motsatt riktning mot det som du försöker anföra här: mindre pengar till SL.

Anförande nr 94

L e n n a r t R o h d i n (fp): Herr ordförande! Jag blir mer och mer tacksam över hur den här diskussionen förlängs; jag märker hos människor jag träffar dagligdags, som inte sysslar med politik, att ju längre debatten pågår, desto fler inser att det inte bara är kul att få betala en "tjuga" när man passerar in i tunnelbanan utan att det faktiskt inte finns några gratis luncher. De måste betalas någonstans. Man tar pengar från insatser som skulle kunna göras för att få en mer tillförlitlig trafik.

Här i Stockholms län lever och verkar nära 1 900 000 invånare. Det är väldigt, väldigt många enskilda individer! Enskilda individer, var och en med sin vardag, som ser annorlunda ut än andras vardagar. För många ser inte heller varje vardag likadan ut.

SL arbetar med begreppet "genomsnittsresenär", och det är säkert ett gott planeringsinstrument. Men det intressanta med en sådan genomsnittsresenär är att hon finns inte i verkligheten, utan alla individer, alla resenärer är olika och har olika behov.

I Stockholmsregionen är det ju så att SL är väldigt viktigt för att vardagen ska fungera. Det vore önskvärt att ännu fler än de cirka 700 000 som i dag använder SL kunde göra det. Då måste SL bli mer tillförlitligt, SL måste hålla tiderna, SL måste bli säkrare och tryggare.

Jag har sagt flera gånger förut från den här talarstolen, att jag reser nästan varje dag med 676:an från Norrtälje till Stockholm. Det gör väldigt många andra också. De här bussarna går på morgonen var femte minut. Det har till och med hänt att jag har fått stå hela vägen från Norrtälje innerstad till Stockholm på morgonen – sju mil på motorväg! Inte så ofta, men det har hänt. Jag kan definitivt säga att de som kliver på i Brottbys, halvvägs in till Stockholm, är garanterade stäplats varje dag därför att resurserna inte räcker till.

För ett par veckor sedan hände, strax norr om det här länet, en mycket allvarlig bussolycka. När händer motsvarande bussolycka på någon av motorvägarna här i Stockholms län, där ett antal resenärer tvingas stå för att det saknas plats på bussarna?

När jag åker med 676:an och närmar mig Stockholm tättnar trafiken, rejält från Arninge, men det har hänt åtskilliga dagar redan från påfarten från Åkersberga. För en del av de bilister som sitter i de där köerna inser jag också att SL nog aldrig kan vara alternativet, men det är alldeles säkert så att kan man inte lita på till exempel Roslagsbanan så tvingas alldeles för många att ta bilen. Och de flesta av er vet att Roslagsbanan inte är det största problemet i SL, Nynäsbanan är ett mycket större problem.

Jag kan inte se att det skulle finnas någon insats från landstingets sida som skulle betyda mer för miljön i Stockholmsregionen än om många av bilisterna i de tröga bilköerna på morgnarna kunde lita på att SL vore ett tillförlitligt resealternativ. Det tror jag är det allra viktigaste vi kan göra – inte att få enskilda enkelresenärer att åka lite oftare.

I den här verkligheten är det för mig väldigt lätt att välja utrymme för insatser för ökad tillförlitlighet framför låga enkelresepriser för sällanresenärer, vilket gör att det lönar sig sämre för allt fler att köpa periodkort. Väljer man större utrymme, får vi mer resur-

ser att satsa på en pålitligare kollektivtrafik, och då kommer det också att bli fler resenärer och bättre miljö i Stockholmsregionen.

Bifall landstingsstyrelsen!

Anförande nr 95

T a g e G r i p e n s t a m (c): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Kollektivtrafiken måste fungera. I morse bekräftades återigen bilden av en period då framför allt spårtrafikens kvalitet försämrats. På radion meddelade man glatt: "Nu är det bara ett tåg som har större försening än tio minuter!" Så här kan det inte få fortsätta! Kvaliteten för resenärerna måste förbättras!

Centerpartiet är kollektivtrafikens vän. Centerpartiet är kollektivtrafikanternas vän. Centerpartiet är miljöns värnare och vän.

Vi gick till val med bland annat budskapet att vi ville få till ett maktskifte i landstinget och att vi ville behålla enhetstaxan. Väljarna gav beskedet: Vi vill ha maktskifte, vi vill ha Centerpartiet, och kämpa gärna för enhetstaxan! Samtidigt gav väljarna det beskedet att de andra allianspartierna blev betydligt större, och de har ett annat program när det gäller taxorna. Dessutom valde väljarna att fördela stödet så, att även om Centerpartiet valt att till varje pris fullfölja linjen om enhetstaxa så skulle den försvunnit i och med dagens beslut.

Det naturliga för oss var att delta i majoritetsöverläggningar där vi fått och får möjligheten att påverka utvecklingen i landstinget. Under dessa överläggningar skedde förhandlingar om införande av avståndsrelaterade taxor eller bibehållande av enhetstaxan. Resultatet är en kompromiss med färre zoner än i det gamla systemet, tunnelbanan inom en zon och, där linjestreckningarna tillåter, inga zongränser inom enskilda kommuner.

Centerpartiet har betytt skillnad, och vi är i dag nöjda med resultatet: rimliga priser på enstaka resor, ett bra 30-dagarskort och nya investeringar för att kunna göra kollektivtrafiken konkurrenskraftig med bättre tidtabellhållning och resandekvalitet.

Mot vem ska man vara konkurrenskraftig? Bilismen, naturligtvis! Den stora utmaningen ligger i att få allt fler att flytta sina arbetsresor från bilen till bussar och tåg och att klara befolkningstillväxtens behov.

Den spårbundna trafiken är avgörande för hur man ska lyckas, och då är inte enhetstaxan svaret utan ett bibehållet månadskort och en trafik som är trygg, håller tidtabellerna och är bekväm och anpassad till de behov som arbetsmarknadsregionens pendlare kräver.

I dag ser vi en spårbunden trafik som skriker efter underhåll och nya investeringar i vagnparken, i pendeltågsnätet, i en tunnelbana som är ålderstigen liksom Lidingöbanan och Saltsjöbanan. Alla står de inför stora investeringar för att fortsätta vara och i flera fall bli ett verkligt alternativ för dem som dagligdags pendlar.

Då blir det orimligt att ha ett lågtaxsystem som prisar ut och bidrar till att minska nödvändiga investeringar och satsningar för att höja kvaliteten.

I stället för att slänga ut fläskben inför valrörelsen borde den gamla majoriteten ha använt det stora tillskott man gjorde för att täcka minskade biljettintäkter till investeringar i en väl fungerande kollektivtrafik. Lägg därtill de minst 200 miljoner kronor man förlorar årligen i minskade intäkter, så inses hur felriktad denna så kallade satsning blev. Bra för dem som inte behöver vara så noga med tiden, men dålig för dem som måste passa tider på jobbet, till barnomsorg och skola.

Att som Socialdemokraterna använda den ensamstående mamman som vid enstaka tillfällen ska besöka någon eller något, eller dem som tjuvåker, som exempel på hur viktig enhetstaxan är känns inte seriöst. Åker man många resor med kuponger och passerar många zoner, blir det naturligtvis dyrare än enhetstaxan, men då är månads- och rabattkorten lösningen på problemet. Vid enstaka resor inom en zon, till exempel inom Södertälje kommun, eller inom hela tunnelbanenätet, blir skillnaden marginell för dem som förköper sina biljetter. Att minska antalet gratisåkare är i sig inget skäl för att ha låga taxor. Att solidarisera sig med dem som likt tjuvar om natten tär på vår gemensamma kaka är alldeles missriktat och ger alldeles fel signaler till dessa rättshaverister!

Alliansen har satsat 750 miljoner kronor extra 2007 för kvalitets- och trygghetshöjande åtgärder. Socialdemokraterna sparar 500 miljoner kronor och behåller dessutom enhetstaxan. Förklara det sveket för resenärerna, när framför allt delar av den spårbundna trafiken efter lång tid av bristande underhåll faller ihop som en rosthög omkring oss! Inga pengar – ingen upprustning.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 96

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Det var ju på tiden att vi fick Centerns redovisning av hur man har hanterat det här vallöftet till väljarna. När Centern gick till val i höstas, Tage Gripenstam, var ju ett av vallöftena till väljarna att en röst på Centerpartiet är en röst för bibehållen enhetstaxa. Det kan du aldrig komma ifrån; sedan kan du stå här och försöka beskriva hur förhandlingsspelet inom alliansen har gått till, men likafullt står du kvar på samma fläck. Ni lovade att behålla enhetstaxan – men nu försvinner den. Jag måste klart och tydligt deklarerera att detta måste betecknas som ett klart och tydligt löftessvek.

Sedan ägnar du lite tid till att ifrågasätta och försöka bagatellisera det trafikpolitiska arbete som vi bedrev när vi hade majoritet. När vi införde enhetstaxan tillsammans med Miljöpartiet och Vänstern så var det ett led i ett seriöst arbete för att långsiktigt öka antalet resenärer i kollektivtrafiken. Och det har gett effekt – tillsammans med en rad andra åtgärder. Det var ett seriöst arbete, det var inget valfläsk. Det vill jag understryka med tre streck om det går.

Anförande nr 97

Tage Gripenstam (c): Om det var valfläsk eller inte kan vi säkert ha olika uppfattningar om.

Jag säger att vi gick till val på att försöka behålla enhetstaxan, jag erkänner det. Vi har inte lyckats med det. Men vår uppfattning är solklar – vi kan göra mycket mer för kollektivtrafiken inom en majoritet än vad vi kan tillsammans med Lars Dahlberg i opposition där vi inte får någonting att säga till om. Så är det. Och därför står vi fast vid det här förslaget. Det blev ett bra förslag, och jag tror att det kommer att synas så småningom.

Den största och viktigaste uppgiften, som jag sade tidigare, är att flytta arbetspendlarna till kollektivtrafiken, inte att öka antalet enstaka resor eftersom det inte kommer att betyda lika mycket för miljön som vad en flyttning av arbetspendlarnas resor innebär.

Anförande nr 98

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige! Att förmå ett ökat antal människor att välja att åka enstaka resor med SL i stället för att ta bilen är det första steget för att vinna nya kollektivtrafikresenärer. Detta kan du fråga vilken forskare som helst på området om. Den svåra utmaningen är att locka sällanresenärer att åka kollektivt, och då gör man det genom att göra det så enkelt som möjligt. Man kan i nästa steg vinna dem som trogna resenärer. I det sammanhanget kommer allt kvalitetsarbete in som helt och hållet ställer oss bakom.

Men ni står kvar på samma fläck, och det är inte mig du ska övertyga, Tage Gripenstam, utan dina väljare i Södertälje, i Norrtälje, i Sigtuna och i andra delar av länet som nu får kraftigt höjda avgifter när de ska åka kollektivt. Det är det som är ditt problem, inte att du inte kan övertyga mig.

Anförande nr 99

Tage Gripenstam (c): Självklart är det viktigt flytta över så många trafikanter som möjligt till kollektivtrafiken oavsett om det är enstaka resor eller arbetspendlarresor. För min och Centerpartiets del ligger fokus på att i första hand få arbetspendlarna att gå över till kollektivtrafiken och då måste det göras fler investeringar, det måste bli tryggare trafik, det måste bli bättre trafik och då kan man inte ha den här typen av taxesystem. Det är vår övertygelse.

Anförande nr 100

Åke Askén (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är ett ord som saknas i det här ärendet, ett ord som majoriteten har glömt. Ordet är miljö.

Det finns ingen kommentar till vad det här förslaget innebär för miljön, och det finns inte heller någon miljökonsekvensbeskrivning eller något annat av det slaget trots att vi nu vet att biltrafiken naturligtvis kommer att öka när man höjer kostnaden för kollektivtrafikresorna upp till fyra gånger för dem som tidigare har åkt buss och som nu kommer att ta bilen i stället. Det är mycket tråkigt, och man kan fråga sig varför ni egentligen vill försämra för resenärerna.

Varför vill ni försämra miljön? Jag trodde att ni hade den goda tanken, men i er värld krockar tydligen den goda tanken med en annan verklighet, en destruktiv verklighet, för det är en sådan som ni påskyndar genom det här beslutet.

Vidare undrar jag hur ni har tänkt beträffandet plankandet som kommer att öka. Vad kommer ni att göra åt detta och vad kommer de åtgärderna att kosta? Ni kommer att behöva en kraftigt ökad bevakning om ni ska ta hem några budgetvinster på det här, men då kommer det att kosta så mycket att det här projektet nog inte blir lönsamt.

Nu har ni på er meritlista avvecklandet av två saker som ökar kollektivtrafikresandet och minskar bilresandet. Den ena var trängselskatten som var mycket effektiv. Nu återinförs den i och för sig men i ett urholkat skick; den andra är enkelbiljetten som var bra för resenärerna och bra för miljön. Med detta yrka jag bifall till Miljöpartiets förslag i landstingsstyrelsen som innebär avslag på förslaget att avskaffa zonerna och införa de här höga taxorna.

Nog förstår jag vad som kommer att hända med det här ärendet. Majoriteten kommer naturligtvis att få igenom sitt förslag, men ni borde tänka om rörande vilken zon Värmdö ska tillhöra. Det vore väl en väldigt bra idé om ni följde förslaget från oppositionen, men ni kanske inte är beredda att vara så välvilliga i denna stund.

Anförande nr 101

Gunilla Roxby Cromwall (v): Ordförande, ledamöter och åhörare. Det är bra att ni i alliansen satsar så mycket i SL på punktlighet. Tyvärr är det så att punktligheten blivit mycket sämre, men det är inte det som det här ärendet handlar om.

Vem ska betala för den utökade punktligheten? Det ska vi alla göra via skatten för vi har alla samma rätt till en pålitlig och trygg kollektivtrafik. Varför har vi i Vänsterpartiet tagit strid mot zontaxorna? Vi är rädda för att det kanske snart blir likadant med periodkortet. Är det så, Chris? Kommer vi om ett halvår eller ett år också att få zoner för period- och månadskorten? Det svaret vill jag ha.

Det här är ett djupt orättvist förslag. Jag vill också påminna er om att Vänsterpartiet lade 180 miljoner mer i vårt budgetförslag än vad alliansen gjorde för att bibehålla enhetstaxorna. Enhetstaxor är det bästa sättet att värna om miljön.

Alla i vårt landstingsområde har inte råd att ligga ute med så mycket pengar som ett månadskort kostar. Det är många människor här i länet som lever på marginalerna. För dem är den här striden viktig, de ska ha råd att åka med kollektivtrafiken, vi ska inte ska döma dem till en hemarrest.

Vi betalar alla samma landstingsskatt oavsett var vi bor och ska därför inte behöva betala mer i SL-avgift utifrån vilket bostadsområde vi bor i – det är en fråga om jämlikhet.

I det här förslaget från alliansen premieras de som bor i Stockholms stad och de som åker tunnelbana, men de som reser mer sällan och de som gör mycket korta resor ute i vårt län ska få betala. Det stämmer inte att det är den som åker långt som ska betala mer. Ibland stämmer det, men ofta stämmer det inte. Ibland kan resan vara mycket kort. Så är det till exempel för dem som bor på Värmdölandet. De som bor utanför Gustavsberg åker bara några kilometer för att komma till sin centralort. Det är också länets snabbaste växande region. Där bor många barnfamiljer. I stället borde det

finnas ett förslag om att de borde få tunnelbana dragen. Nu ska de få dyrare resor än andra i stället.

I dagens ärende straffas de som åker pendeltåg eller stombussar lång väg, till exempel till Stockholm, trots att de ofta har den sämsta kollektivtrafiken. Så är det för dem som åker från Värmdö, Tyresö, Brandbergen och Jordbro – och tydligen också för dem i Norrtälje. Där står trafikanterna i bussarna och det är mycket trafikfarligt. Det är en hemsk tanke att något skulle hända, till exempel en tvär inbromsning eller en krock.

Ska de nu betala mer än de som har stor tillgång till kollektivtrafiken i Stockholms innerstad som kan välja bland många bussar, pendeltåg eller tunnelbana? Eller ska de som bor i Nynäshamn, Södertälje eller Gnestaområdet betala mer? Det är ju alltid de som drabbas av att pendeltåg ställs in eller ofta är kraftigt försenade. Det är orättvist.

Trafikforskare anser att det var den låga enhetstaxan som gjorde att ytterligare 6 procentenheter valde att åka med kollektivtrafiken. Så många har nästan stannat kvar som resenärer. Alltså var det inte så mycket trängselskatterna som den låga enhetstaxan som var avgörande. Det finns chans att ytterligare 6–8 procentenheter åker med kollektivtrafiken beroende på hur trängselskatterna och avdragsrätten kommer att konstrueras.

Miljön behöver det här, centerpartister! Miljön behöver färre i bilar och fler som åker kollektivt. Jag sade det förra gången och jag säger det igen: i dag ser vi hur centerpartisterna gör sig skyldiga till ett valsvek, för när de gick ut i valrörelse sade de inte att de lovade att försöka förhandla. De lovade bibehållen enhetstaxa. Det är bra att vi har en förklaring från er i dag, men det är fortfarande ett svek mot era väljare om ni röstar för det här orättvisa zonsystemet.

Med detta yrkar jag avslag på landstingsstyrelsen förslag till beslut, men jag är också realist som socialdemokraterna, så i andra hand yrkar jag bifall till deras förslag att hela Värmdö ska ingå i zon B så blir det rättvisa åtminstone någonstans.

Anförande nr 102

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (c)**: Gunilla, jag känner mig tvungen att replikera på ditt anförande. Du talar mycket om orättvisan i det som i praktiken är en sänkning, en kraftig sänkning av kostnaden för enkelresan jämfört med kostnaden för ett år sedan. Den kostnaden gällde under nästan hela den mandatperiod som ni regerade.

Däremot talar du nästan ingenting om de undersköterskor eller busschaufförer som måste pendla, som kanske har småbarn hemma, som har en stressad hemsituation och som får stå, kanske en timme i kollektivtrafiken, som blir försenade sammanlagt flera arbetsdagar om året. Den solidaritet som du talar om är väldigt missriktad.

Anförande nr 103

Gunilla Roxby Cromwall (v): Gustav, jag säger åter: ni genomför ett valsvek och detta har ingenting att göra med punktlighet i trafiken. Absolut ingenting. SL behöver mer pengar, vi behöver Citytunneln, vi behöver fler spår. Men allt det är saker

som inte finns med i det här ärendet. Nu ska ni genom zontaxan plocka pengar av dem som är fattigast. Det är vad det är fråga om.

Anförande nr 104

Landstingsrådet Andersson (c): Vi i Centerpartiet fick anledning, när vi kom in i landstinget, att se in i de finanser som på ett så allvarligt sätt sargats av enhetstaxan. Och vi tvingades i det läget kompromissa med verkligheten – mer med verkligheten än med våra kamrater i de andra partierna.

Men med tanke på hur du och dina kollegor budgeterar, kanske framför allt dina kollegor i Socialdemokraterna, så måste jag för kollektivtrafikens del ställa frågan: Hur ska ni göra om ni kommer tillbaka till makten? Då blir det inte fråga om att kompromissa med verkligheten utan att kapitulera för verkligheten.

Anförande nr 105

Gunilla Roxby Cromwall (v): Vilket pris har miljön, Centerpartiet? Vi har satsat 180 miljoner mer i vår budget nu för att behålla enhetstaxan, för det är en rimlig summa som miljön i vårt landstingsområde behöver. Vi satsar pengar på det.

Långsiktigt vill vi ha gratis kollektivtrafik. Men vilket priset är ni beredda att betala för miljön? Uppenbarligen inget alls.

Anförande nr 106

Kerstin Pettersson (v): Ursäkta en skrovlig röst även om inte jag har behandlat den med Alvedon och inte heller uppsökt sjukhus. Jag tänkte tala om miljöaspekten.

Jag tycker att Centerpartiets företrädare ännu inte talat om vad de anser om miljön i det här förslaget. Det står väldigt lite i förslag om miljön, det står att sällanresenärerna kanske kommer att ta bilen och det är inte bra för miljön.

Tage har varit uppe och förklarat att han skulle försöka behålla enhetstaxan, jag tyckte att han talade väldigt lite om miljön.

Så till rättviseaspekten. Det handlar fortfarande om rättvisa även om undersköterskan har drabbats av förseningar och punktligheten varit dålig. Men jag tror inte, Gustav Andersson, att någon majoritet har lyckats fullt ut att uppnå punktlighet under de tre mandatperioder som jag har suttit i fullmäktige.

Jag vet hur det var när Citypendeln tog över trafiken, det var katastrof. Det var dålig punktlighet då, i dag är det dålig punktlighet och vilka är det som sitter vid makten? Jo, det är alliansen. Så prata inte om att ni lyckas uppnå punktlighet fullt ut. De här problem har också andra orsaker än vem som sitter i majoritet. Vi har en väderlek här i Sverige som pendeltågen inte har varit anpassade till fullt ut.

Införande av enhetstaxan innebär att samtliga som bor utanför som har sämst inkomst – de i Norrtälje, Botkyrka, Södertälje och Nynäshamn – får betala dubbelt upp för att

kunna åka in till stan. Det är de som har sämst inkomster i länet. De får betala dubbelt så mycket för att kunna åka in till Stockholm. Det är inte rättvist.

De som bor i Södertälje och Nynäshamn hör också till dem som har haft störst strul med pendeltågstrafiken under flera mandatperioder, och de ska betala dubbelt upp både i restid och i pengar. Tage Gripenstam, om du röstar för återinförandet av zon-systemet vill jag att du och jag ska ta en debatt i Södertälje där du tydligare kan förklara för dina väljare varför du lovade inför valet men inte höll löftet. Om man har tillräckligt kurage kan man faktiskt gå emot sina kamrater i majoriteten, det vet jag.

Så till det här talet om jämställdhetsperspektivet och klassperspektivet. Det har jag redan nämnt, men jag vill åter nämna det. Kvinnor, barn ungdomar och låginkomsttagare är de som åker mest. Att bara satsa på arbetspendlarna är fel, för vi måste också få över sällanresenärerna, precis som Lars Dahlberg säger. Och vi måste få ungdomarna som är sällanresenärer att fortsätta att pendla med kollektivtrafiken när de börjar arbeta och får högre inkomster. Det är där vi måste göra satsningarna.

Tage Gripenstam, jag ser fram emot en debatt i Södertälje!

Anförande nr 107

Tage Gripenstam (c): Kerstin Pettersson, jag har inga problem med att ta en debatt med dig i Södertälje. Det kan vi säkert ordna på något sätt. Jag vågar det, frågan är om du vågar det när vi börjar granska olika typer av löften och annat.

Jag vågar också gå emot majoriteten om det är så att jag tycker att det finns skäl för det. Jag har gjort det i en fråga än så länge här i fullmäktige. Den frågan rörde också kollektivtrafiken.

När det gäller miljöfrågorna så är ju miljön utgångspunkten för oss. Vi ser nödvändigheten av att satsa på kollektivtrafiken och vi ser att enhetstaxan inte fungerar i det sammanhanget. Vi måste ha pengar att satsa så att kollektivtrafiken blir ett verkligt alternativ för alla typer av resenärer. Du måste ändå hålla med mig om att det allra viktigaste är att få över alla arbetspendlare till kollektivtrafiken. Om man såg Essingeleden i morse så förstod man att det kommer att bli stora bekymmer för biltrafikanterna, särskilt när trängselskatterna kommer tillbaka.

Anförande nr 108

Kerstin Pettersson (v): Tage, jag tror nog att vi kan komma överens om en tidpunkt. Men det är fortfarande så att jag inte kan hålla med om att det bara är arbetspendlarna som ska åka med SL. Alla ska åka med, även sällanresenärerna, och vi ska göra det möjligt för alla grupper att åka med. Kvinnor, barn, ungdomar – alla ska kunna åka. Vi ska ha en rättvis kollektivtrafik.

Anförande nr 109

Tage Gripenstam (c): Du lyssnar ju inte på vad jag säger. Alla ska åka med kollektivtrafiken fortsättningsvis också. Det är inga dramatiska förändringar av priserna. Enstaka resor är viktiga för miljön men det är fortfarande så att det är

mängden av resenärer som måste flytta från bilismen till kollektivtrafiken och det kan vi bara göra genom att höja kvaliteten och genom att erbjuda dem som arbetspendlar ett bra alternativ. Det finns ingen större miljöinsats än den.

Anförande nr 110

Kerstin Pettersson (v): Jo, Tage, det här är en övergripande höjning. Den ensamstående mamman som går till sitt jobb på sjukhuset i Södertälje, och som har sin mamma i Åkersberga har betalat 40 kronor för att ta sig fram och tillbaka, men hon kommer att få betala 90 eller 120 kronor för att hälsa på sin mamma eftersom hon inte har någon bil.

Anförande nr 111

Charlotte Broberg (m): Ordförande, landstingsledamöter! Den rödgröna majoriteten misslyckades fullständigt med kollektivtrafiken under förra mandatperioden. Kundmätningarna visade att resenärerna aldrig har varit så missnöjda som vid den sista kundmätningen under rödgrönt styre. Det var ett *all time low* i SL:s kundmätningars historia! Aldrig tidigare har resenärerna varit så missnöjda med kollektivtrafiken som under det rödgröna styret.

Den stora satsning som den rödgröna majoriteten gjorde under den förra mandatperioden handlade inte om att förbättra trafiken, den handlade inte om att öka utbudet av trafik eller andra åtgärder för att förbättra för våra vaneresenärer utan att satsa över 100 miljoner kronor per helår för att göra kontantresor för sällanresenärer billigare.

Vaneresenärerna fick i stället betala en hundralapp mer för ett månadskort. Motståndet från dem som jobbar i SL-trafiken var också stort. Bland annat sade arbetsmiljöombudet Peter Boström till länstidningen i Södertälje: Vi är anställda för att transportera människor inte pengar, och systemet är så ogenomtänkt att man blir mörkrädd.

Vi har bestämt oss för att ta bort detta ogenomtänkta system. Vi gör dessutom en historisk satsning på SL och på kollektivtrafiken i länet. Vi satsar 750 miljoner kronor mer på SL än förra året.

Mot vårt förslag står Socialdemokraternas bibehållande av den ogenomtänkta taxan och nedskärningar med över 550 miljoner kronor på tre år. För SL och Storstockholms kollektivtrafikresenärer torde valet mellan ytterligare 750 miljoner och neddragningar på SL med 550 miljoner de närmaste åren vara ett enkelt val. Även barn med fickpengar förstår att höjd veckopeng är bättre än sänkt veckopeng. Fråga vilket barn som helst som får en guldtia i veckan om han i fortsättningen vill ha en silverfemman också eller enbart en silverfemman. Jag tror att jag vet vad han väljer.

Mer pengar till SL och kollektivtrafiken innebär också mer pengar att satsa på en bättre trafik. En bättre trafik med tåg och bussar som går i tid och med resenärer och personal som känner sig trygga i kollektivtrafiken.

Åter till barnet som självfallet valde höjd veckopeng och nu ska köpa glass. En kula kostar 5 kronor, två kostar 10 och tre kulor kostar 15 kronor. Få barn tycker att det är så konstigt att en glasstrut med tre kulor kostar mer än en glasstrut med en kula. Det är faktiskt ganska rimligt.

På samma sätt tror jag att de flesta stockholmare tycker att det är rimligt att betala mer för en längre resa än för en kortare resa. Och så har vi valt att behålla ett enhetligt pris på månadskortet för våra trogna resenärer. Tack vare den höjda veckopengen kan han nu köpa en glasstrut med tre kulor dessutom.

Ett alternativ är att behålla enhetstaxan trots att den kostar en hel del. Lars Dahlberg säger visserligen att det kostar mer pengar, men att det ska tas in genom effektiviseringar i busstrafiken eller med andra ord genom dra in bussar då antalet resande är för lågt. För dem som bor långt ut i länet borde valet vara mycket enkelt mellan en något dyrare bussresa eller ingen bussresa alls eftersom bussen är indragen. Utan buss är alternativet att ta bilen och om man saknar bil tvingas man att ta taxi, och det är inte billigt!

Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag till fler och inte färre resor med SL. Bifall till landstingsstyrelsens förslag och inte mindre pengar till SL! Till sist bifall till fler nöjda SL-kunder som känner sig trygga och kommer fram i tid!

Anförande nr 112

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige! Charlotte Broberg påstår att vår viktigaste satsning förra perioden var att dra undan 100 miljoner från SL:s budget. Jag skulle kunna räkna upp en rad olika insatser som vi gjorde under förra perioden som är bra mycket viktigare än det här naturligtvis. Men jag nöjer mig med att konstatera att under vi trängselskatteförsöket medverkade till att SL-trafiken fick hundra tusen nya sittplatser vilket resenärerna tackade för genom att resa i ökad utsträckning. Det tycker jag är den viktigaste insats vi gjorde.

Huvudskyddsombudet har problem med kontanthantering och det har vi erkänt. Enhetstaxan och kontanthantering är ett bekymmer. Nu förbjuds kontanthantering från månadskiftet och då försvinner det problemet. Då försvinner ett av era argument, Charlotte Broberg, eftersom man hade kunnat behålla enhetstaxan och ta bort kontanthantering.

Resonemanget om veckopengen ska jag inte kommentera, men jag konstaterar att SL:s ekonomi bland annat bygger på avgiftsintäkter och intäkter från landstingsbidrag men också på intäkter från staten, och den frågan kommer vi att få fortsätta att debattera. Det är jag övertygad om.

Anförande nr 113

Charlotte Broberg (m): Det är sant, Lars Dahlberg, ni gjorde faktiskt några fler saker förra mandatperioden. Ni gjorde några insatser ytterligare. Ni införde öppen spärmlinje och ni införde censur mot viss reklam. Ni förbjöd mobiltelefoner också. Ni ska ha ett erkännande, ni gjorde några andra saker förutom att ni införde den orättvisa taxan.

Jag tycker du borde svara, du borde förstå som ett litet barn att det är bättre med lite mer pengar i plånboken än med lite mindre.

Anförande nr 114

Landstingsrådet Dahlberg (s): Det är möjligt att Charlotte Broberg tycker att det är stimulerande att försöka kränka sina motdebattörer, men den största bristen i veckopengsliknelsen är ju att SL inte får intäkter från bara ett håll. SL får intäkter från flera olika håll. Enhetstaxan har inte orsakat de här hundratals miljonerna i förlust som ni ständigt påpekar. Vi kommer säkerligen att få anledning att återkomma till den frågan också.

Bristen i din argumentation är att ni till exempel inte har lyckats ställa ett enda tydligt krav på staten för att SL ska få mer pengar för att göra de här satsningarna på kvalitetsåtgärderna. Jag skulle välkomna det, men det har vi inte sett någonting av.

Du påpekar kvalitetsbristerna. Jag kan hålla med om att statistiken inte är bra och detta är någonting som vi gemensamt ska arbeta med för att förbättra situationen. Men det största bekymret är pendeltågstrafiken. Räknar du bort den och tittar på statistiken i övrigt så finns det ett växande förtroende för trafiken och det går att hänföra till våra insatser under förra mandatperioden.

Anförande nr 115

Charlotte Broberg (m): Det var absolut inte min mening att kränka någon. Jag tyckte att jag skulle göra det så enkelt som möjligt genom att berätta historien om guldtior och silverfemmor och annat. Det är faktiskt så att 750 miljoner kronor mer i kassan är betydligt bättre än 550 miljoner kronor mindre på tre år. Det tycker jag att vi borde kunna vara överens om.

Anförande nr 116

Björn Sigurdsson (mp): Charlotte Broberg, vi talade om historieskrivning tidigare. Politisk hederlighet är också viktig. Det handlar om att vi i talarstolen försöker hålla oss till sanningen. Du sade att vi inte har gjort någonting under den förra majoriteteten. Lars replikerade och gav några exempel. Vi förskottade också medel så att nya dubbelspår till Nynäshamn kunde börja byggas, och vi förde arbetet vidare med pendeltågsdepån i Södertälje.

Jag noterar i dagens City debatt att ni tar äran för detta när ni argumenterar för den goda politik ni för på trafikområdet. Det vore mer klädsamt att ge *credit* till alla som bidrar till att föra ärendena vidare. Jag vill också uppmärksamma att vi har gjort en del miljöinsatser genom att se till att vi nu har biogasbussar och fortsätter med etanolbussar i trafiken. Ni glömmer oftast miljöperspektivet.

Fråga 1

Anförande nr 117

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Trängselskatten kommer nu att permanentas efter regeringens ställningstagande och den kommer preliminärt

att införas från den 1 juli – vi får väl se vilket datum som slutligen blir startdatum. Regeringen har också meddelat att intäkterna enbart ska gå till väginvesteringar.

I detta sammanhang vill jag påminna fullmäktige om hur det låg till under trängsel-skatteförsöket. Vi hade en tilläggsstrafik som kostade ungefär 370 miljoner kronor mer och som bekostades av statliga pengar. Vi hade också nästan 200 miljoner i investeringar som bland annat gick till trygghetsskapande åtgärder, alltså kameraövervakning och annat, och dessutom finansierade staten 200 nya bussar i kollektivtrafiken. Det är exempel på vad som skedde då försöket pågick.

Den här gången får vi ingenting. Därför undrar jag naturligtvis, Christer G. Wennerholm: Är det rimligt att landstinget ensamt ska bära kostnaderna för den utökade trafiken och att trängselskatteintäkterna endast ska gå till vägar?

Anförande nr 118

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Ibland är Lasse Dahlberg en luring. Det där var två frågor, och jag tänker svara på den ena: är det rimligt att vi från landstingets sida själva ska stå för de tillkommande kostnaderna på grund av trängselskatten?

Nej, det tycker jag inte. Detta har regeringens förhandlingsman, Carl Cederschiöld, berört i sin skrivelse till regeringen – som Lars Dahlberg och andra företrädare som sitter med i den politiska referensgruppen till Cederschiölds arbete har stor kunskap om. Cederschiöld skriver att det på kort sikt behövs ett tillskott för att möta den efterfrågan som uppstår i samhället med anledning av återinförandet av systemet med trängselskatter. I den frågan har Cederschiöld varit tydlig till regeringen.

Han skriver också när det gäller hela den stora finansieringsproblematiken att man behöver göra någon form av prioritering och ta ställning till finansieringen och att det då behövs ett tillskott till den statliga delen av finansieringen av prioriterade projekt såvitt avser kollektivtrafiken. Detta är väl tydliga besked från förhandlingsmannen!

Jag är väldigt nöjd med att Cederschiöld på båda dessa punkter tydligt betonar att det behövs ytterligare resurser. Det är fullständigt solklart på det sättet, precis som infrastrukturministern sade i en intervju i DN, att Stockholm som huvudstadsregion är en tillväxtmotor. Jag upprepar att infrastrukturen kring kollektivtrafiken måste få växa och SL:s trafik, som våra entreprenörer utför, måste möta Stockholmsregionens behov om detta ska fungera.

Invånarantalet i regionen ökar ju med i storleksordningen lika många människor som motsvarar hela Malmös respektive Göteborgs befolkning beroende på om man räknar på tio eller tjugo års sikt. Jag är mycket nöjd med att regeringens förhandlingsman har skrivit detta så tydligt till regeringen.

Det är mitt och alla andras i referensgruppen uppdrag att se till att Cederschiölds framställan också når fram till regeringen, och det jobbar vi med.

Anförande nr 119

Landstingsrådet Dahlberg (s): Christer Wennerholm, jag har den största respekt för Carl Cederschiölds höga ambitioner och jag tror också att han är rätt person att leda detta förhandlingsarbete. Det är inte på den punkten som det föreligger något problem. Jag hyser i grund och botten inte några tveksamheter beträffande dina ambitioner heller. Du vill säkert att staten ska vara med om att bära kostnaderna. Men bekymret är regeringen.

Du menar att jag ska lita på den regering som så fort den kom till makten förklarade att avtalet om Citybanan inte längre gällde. Nu ska man diskutera hur den investeringen ska finansieras. Jag ska lita på den regering som i lördags, via Åsa Torstensson, förklarade att det fanns 4 miljarder ytterligare att söka i bidrag. De pengarna är redan in-tecknade! Det har jag kontrollerat. De pengarna avsattes i ramar för planerna och är redan in-tecknade i olika projekt.

Jag har mycket svårt att förstå hur förtroendet för en regering som betar sig på detta sätt ska kunna vara så stort som du beskriver.

Anförande nr 120

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande! Förtroendet för regeringar kan man ju tvista om. Jag tycker att det är intressant att i samma vecka som Göran Persson ska avgå få tillfället att påminna Lars Dahlberg om att det fanns en uppgörelse inom Dennisöverenskommelsens ram om ett tredje spår. Men efter det att den uppgörelsen träffats behövde den sedan i höstas avgångne statsministern, Göran Persson, i ett annat sammanhang stöd för att göra en ekonomisk sanering, som han sade. Då bröts uppgörelsen om det tredje spåret.

Vad det nu handlar om är att regeringen har konstaterat att kostnaderna för att genomföra ett tunnelbygge skenar. Därför frågar man sig hur man ska lösa finansieringen. Ett uppdrag som Cederschiöld har tillsammans med alla andra uppdrag är att från de inblandade parterna ta fram prioriteringar och föreslå finansiering för de prioriterade projekten inom kollektivtrafiken.

Anförande nr 121

Landstingsrådet Dahlberg (s): Christer Wennerholm, då är vi överens om att staten inte riktigt är att lita på i det här sammanhanget. Vi måste i stället vara tydliga och ställa tydliga krav.

Inom kort kommer det att framläggas en proposition om införande och permanentande av trängselskatten. Såvitt jag har kunnat se kommer det inte att finnas en rad skrivener om hur intäkterna ska föras över till förstärkning av kollektivtrafiken. Det finns inga konkreta besked eller beslut om pengar till SL som kommer att ge möjlighet att förstärka kollektivtrafiken när trängselskatten återinförs.

Det riktiga i detta sammanhang är därför, Christer, att du förenar dig med oss som är kritiska till det här och kräver att en proposition faktiskt ger konkreta besked, annars kan vi inte ställa oss bakom propositionen. Det är det som är det stora bekymret.

Vi har en statlig nivå som inte är att lita på när det gäller den här typen av frågor. Därför måste vi vara tydliga och ge Carl Cederschiöld uppbackning i förhandlingsarbetet genom att helt enkelt kräva att staten plockar fram pengarna, kommer med konkreta besked – annars blir det ingen trängselskatt!

Anförande nr 122

Landstingsrådet *Wennerholm* (m): Vi ska ju avge ett remissyttrande inom två veckor och det kommer vi att göra från landstingsstyrelsen och från regionplane- och trafiknämnden. Och i det sammanhanget kan vi vara tydliga med hur vi uppfattar de här frågorna.

Det är väl så att du fortfarande blandar ihop begreppen i retoriken. Det verkar som om du anser att det i den högra fickan finns en del pengar som tydligen bara går att använda till vissa insatser. I den vänstra fickan har du andra pengar och de går bara att använda till andra insatser. Finessen är ju att den regering som vi har nu säger att problemen kring infrastruktursatsningarna i Stockholmsregionen ska lösas nu.

För mig är det viktigt att vi får fram de pengarna som Cederschiöld betonar krävs till kollektivtrafiken. Om pengarna då kommer ur den högra eller vänstra fickan är ointressant för mig, Lars Dahlberg.

Det intressanta är att pengarna ska läggas på bordet och att Cederschiöld konstaterar att det behövs mer pengar än vad man tidigare har sagt finns tillgängliga.

Fråga 2

Anförande nr 123

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Ordförande! Det är ju allom bekant att situationen på Astrid Lindgrens barnsjukhus är ansträngd, och det finns flera olika skäl till att det är på det viset. Det har resulterat i att ett stort antal planerade operationer har behövt ställas in de senaste veckorna.

I alliansens budget för innevarande år står det att patienter vid inställda operationer av andra skäl än medicinska kompenseras ekonomiskt. Därför vill jag ställa följande fråga till ansvarigt landstingsråd: Kommer ni att följa beslutet i budget för 2007 och kompensera ekonomiskt vid inställda operationer vid Astrid Lindgrens barnsjukhus?

Anförande nr 124

Landstingsrådet *Reinfeldt* (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att det känns glädjande att Birgitta Sevefjord visar ett stort engagemang och intresse för majoritetens förslag i budgeten.

Vi beslöt i budgeten för 2007 att patienter vid inställda operationer av andra skäl än medicinska kompenseras ekonomiskt. Att som patient få en tid till operation bara för att därefter få besked om att operationen blir inställd känns inte bara olustigt, många gånger är det väldigt ledsamt och när det gäller barn så är det naturligtvis också många gånger svårt att förklara för det enskilda barnet vad det här handlar om.

Att den vårdgivare som ställer in en operation blir skyldig att kompensera patienten är bara ett av många förslag i vår budget som syftar till att stärka patientens ställning i sjukvården. För närvarande arbetar en arbetsgrupp inom hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning för att utarbeta ett förslag till regelverk som kommer att föreläggas hälso- och sjukvårdsnämnden för fastställande. De reglerna kommer självfallet att gälla också patienter som får sina planerade operationer inställda vid Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Anförande nr 125

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Men, Filippa Reinfeldt, det var inte riktigt det jag frågade. Det som står i er budget är inget förslag, det är ett beslut. Patienter vid inställda operationer av andra skäl än medicinska kompenseras ekonomiskt. Min fråga är om ni tänker kompensera för de i dag 80–90 operationer som man har ställt in vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Tänker ni kompensera de barnen och deras familjer för de inställda operationerna? Det är min fråga, den handlar inte om att ni håller på med en utredning. Detta är ett beslut i er budget.

Anförande nr 126

Landstingsrådet *Reinfeldt* (m): Nej, Birgitta, vi utreder inte frågan om huruvida man ska kompenseras eller inte. Det finns ett beslut i budgeten om det. Det som arbetsgruppen inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar med just nu är regelverket om hur kompensationen ska gå till, hur utbetalningarna ska gå till.

Vi brukar inte införa regelverk som ska gälla retroaktivt. Vi jobbar inte så här i landstinget, det gjorde inte ni heller. Det skulle kunna bli väldigt märkliga konsekvenser om man gjorde det.

Det här regelverket behövs, och jag räknar med att vi vid majsammanträdet med hälso- och sjukvårdsnämnden ska kunna få ett tjänsteutlåtande som grund för vårt beslut om hur det ska gå till. Det finns naturligtvis olika sätt och ställningstaganden om hur våra vårdgivare sedan ska följa det här regelverket. Det skulle kunna bli avtalsförändringar, det kanske räcker med ett beslut i landstingsfullmäktige eller så går det att införa på något annat sätt.

Jag kan i dag inte svara exakt på hur regelverket kommer att vara, den frågan återkommer vi till i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anförande nr 127

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Jag får väl tolka ditt svar på det sättet att alla de barn som har fått sina operationer inställda de senaste veckorna, 80–90 stycken, och de som inte kommer att få sina operationer genomförda eftersom man ännu inte opererar med full kapacitet, inte kommer att få någon ekonomisk ersättning för alla de problem som de inställda operationerna leder till.

Och det är inte bara barnen som drabbas. De lider naturligtvis helt i onödan och det gör också familjerna. Föräldrarna kanske har tagit ledigt från jobbet, de har kanske tagit ut semesterdagar för att var med när barnet opereras.

Ditt svar till alla de barn som i dag inte får den operation som de blivit utlovade är att de inte kommer att få den ekonomiska kompensation som ni har fatta beslut om i er budget. Är detta korrekt uppfattat?

Anförande nr 128

Landstingsrådet Reinfeldt (m):

Svaret på din fråga, Birgitta, är att det behövs ett regelverk för att kunna betala ut pengar. Vi kommer på nämndsammanträdet i maj förhoppningsvis att kunna ta ställning till det förslag till regelverk som förvaltningen arbetar med med högsta fart.

Fråga 3

Anförande nr 129

Åke Askensten (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt följande fråga.

Vet landstingsrådet vem som tjänar pengar, SL eller SL:s entreprenörer, när bussarna går glesare än som anges i tidtabellen?

Bakgrunden till den frågan är att det ofta är längre tidsavstånd mellan bussarna än vad som anges i tidtabellen. I förlängningen innebär detta naturligtvis besparingar för entreprenören eller SL eller bådadera samtidigt som det innebär försämringar för resenären. Har du grepp om detta, Christer Wennerholm? Jag har det inte själv.

Anförande nr 130

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande och fullmäktigeledamöter! Åke Askensten, svaret på din fråga är att SL aldrig betalar för ej utförd trafik. Det finns två olika konstruktioner. Den ena gäller för mindre avvikelser, då får entreprenören inte betalt för den mindre avvikelsen i turer, så entreprenören kan inte spara pengar på att inte köra en tur. Om man inte kör så får man inte ut full ersättning.

Om det är stora brister så blir det inte bara ett bortfall av intäkter för uteblivna turer. Då kan det dessutom vara så att entreprenören råkar ut för vite, det blir alltså en straffavgift för att man inte genomfört de turer som man åtagit sig; avtalen är lite olika konstruerade. Vi betalar aldrig för ej utförd trafik.

Däremot kan man säga att resenärerna får betala i sådana fall för att servicen inte finns där, men det är en annan del av ekvationen.

Anförande nr 131

Åke Askensten (mp): Man kan säga att det finns ett avtal mellan SL och resenären om att bussen ska komma i tid och så vidare. Det vill ni tydligen poängtera framöver att avtalen ska hållas. Men jag tror faktiskt att SL har dålig kontroll över entreprenörerna och att SL inte känner till när till exempel en tur är inställd. Jag råkade själv ut för detta.

Jag tog kontakt med SL:s kundtjänst för det skulle vara intressant att få höra varför bussen inte hade kommit, men då blev svaret att de inte hade några rapporter om det. SL visste inte om att bussturen var inställd och då blev det väl inte något avdrag för entreprenören heller, förmodar jag.

Anförande nr 132

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Nu pratar du om detta i två led. Jag förmodar att det du omedelbart talar om är din upplevelse som resenär. Det fanns ingen information till dig på ett vederhäftigt sätt vare sig från SL:s eller entreprenörens sida om varför det inte kom någon buss eller i förebyggande syfte rentav information om att turen var inställd. Det är också en viktig fråga, men den ligger lite vid sidan om rapporteringen och de rena ekonomiska mellanhavandena mellan SL och entreprenörerna.

Båda leden är givetvis viktiga, dels för att det ska vara korrekt med avtal och ekonomi som huvudfrågan gäller, dels för den del som Åke Askensten berör om att vi som resenärer ska få bra information när trafiken inte fungerar som det är tänkt.

Anförande nr 133

Åke Askensten (mp): Jag har allt mer märkt att det blir glesare mellan turerna och att detta uppenbarligen verkar vara satt i system ibland. Då kan jag agera som en så kallad *mystery shopper*, en sådan som SL anlitar som åker omkring som civilklädda resenärer och kontrollerar hur trafiken fungerar.

Jag har gjort det på eget initiativ och kunnat konstatera att avståndet i tid mellan bussarna blir längre och längre. Därmed kan entreprenören naturligtvis spara in bussar genom att köra glesare turer i trafiken. Jag talar då inte om trafikstockningar och annat. Det här problemet förekommer vid tidpunkter då det inte är fullproppat med trafik. Jag tror att det vore bra om man kontrollerade hur det här går till, om entreprenörerna sköter sig ordentligt eller om man är överens med SL om att göra så här, för inte vet jag.

Anförande nr 134

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Om det är förändringar i tidtabellerna så är det ett aktivt val av SL. Men om det är som Åke Askensten säger, nämligen färre buss-turer än dem som är planerade enligt tidtabellen så får entreprenörerna mindre betalt. Och om avvikelserna är riktigt stora får entreprenören dessutom betala ett vite, en straffavgift.

Anförande nr 135

Åke Askensten (mp): I så fall tjänar båda på det, då.

Fråga 4

Anförande nr 136

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag vill fråga finanslandstingsrådet hurdan situationen är för den administrativa personalen. Jag vet ju att ni i retoriken vid upprepade tillfällen har sagt att man alltid kan skära ned på administrativ personal. Jag har också sett att ni i era ekonomiska anslag också har satsat en hel del på omstruktureringar och kostnader. Därför sprider sig oron, inte minst bland läkarsekreterarna.

Frågan är egentligen om finanslandstingsrådet kan garantera att antalet läkarsekreterare inte kommer att reduceras till följd av de aviserade neddragningarna av administrativ personal.

Anförande nr 137

Landstingsrådet H e i s t e r (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag är ganska glad över att Dag Larsson har ställt den här frågan för jag och vi i alliansen tycker att det är viktigt att man hela tiden ser över landstingets administration.

Med tanke på den situation som råder, med brist på resurser inom sjukvården och med behovet att förbättra pålitligheten i kollektivtrafiken, så gäller det att se till att varje krona används på bästa sätt. Därför måste vi kunna se skattebetalarna i ögonen och säga: de pengar som ni betalar i skatt går i första hand till kärnuppgifterna, till vård och kollektivtrafik. Det är mot den bakgrunden som vi i bokslutet för 2006 har avsatt en omställningsreserv för att göra det möjligt att växla från byråkrati och administration till vård och kollektivtrafik.

Tanken med detta är att arbetet inte ska ske på central nivå. Det ska ju inte vara en central styrning i denna del. Vi gör detta arbete möjligt genom att ha resurser på central nivå, genom att ge förutsättningar för att hantera detta på ett ansvarsfullt sätt, som en ansvarsfull arbetsgivare – men initiativet ska komma från verksamheterna själva, och det arbetet ska ske i samråd med personalen.

Jag har fullt förtroende för att våra verksamheter kan sköta detta med gott omdöme. Själva utgångspunkten är att vi ska få pengar till vård och kollektivtrafik i första hand.

Anförande nr 138

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag tackar för svaret, men det var inte särskilt klargörande! Jag ville veta om just läkarsekreterarna som grupp är undantagna från besparingar.

Man kan alltid tala om att hålla nere administrationen, och jag är den förste som tycker att man ska hålla igen på sådana kostnader. Men man gör det enkelt för sig om man skär ned på administration för att få mer pengar till sjukvård. Så kommer det ju inte att fungera.

I själva verket finns det väldigt många administrativa personalgrupper som frigör arbetstid för andra grupper, inte minst läkarkåren. Därför tycker jag att det kunde varit välgörande om finanslandstingsrådet kunde skingra den oro som många inom

läkarsekreterargruppen just nu känner för sitt jobb med anledning av den typ av signaler som den nuvarande majoriteten sänder ut i verksamheterna.

Anförande nr 139

Landstingsrådet Heister (m): Det finns en väldigt stor skillnad mellan oss i alliansen och Socialdemokraterna. Den handlar om att vi inte tror på centralstyrning för att nå resultat. Vi är övertygade om att vi med målstyrning, uppföljning och kontroll på ett mycket bättre sätt kan få verksamheter att fungera så att människor känner att de får större möjlighet att påverka och göra ett bra jobb.

Det är mot den bakgrunden som initiativet ska komma från verksamheterna själva och det ska ske i samråd med personalen. Vi ska inte och jag ska inte som finanslandstingsråd sitta i landstingshuset på Hantverkargatan 45 och säga "Ni ska göra så här, och ni ska göra så där".

Jag tilltror verksamheterna att sköta detta på ett bra sätt utifrån utgångspunkten att pengarna ska gå till vård och kollektivtrafik. Vi ska hela tiden se över administration och byråkrati och det ska ske i samråd med personalen. Jag är övertygad om att de har gott omdöme för att göra det här jobbet och på det sättet åstadkomma det vi vill.

Anförande nr 140

Landstingsrådet Larsson g (s): Jag måste säga att jag blir beklämd. Den här typen av mycket oklara styrningssignaler skapar oerhört stor oro bland personalgrupper som landstinget behöver för att sjukvården ska fungera.

SKTF har gjort en stor undersökning bland läkarsekreterarna som gör ett fantastiskt värdefullt arbete för medborgarna i den här regionen. Det visar sig att 40 procent av läkarsekreterarna funderar på att byta jobb, bland annat som en följd av den typ av signaler som Chris sänder just nu. Det är oerhört lätt att säga: skär ned på administrationen, minska personalkostnaderna med 600 miljoner kronor. Men man måste som ansvarig politiker också vara beredd att skicka någon form av styrsignaler och tala om vilken typ av administration som man skulle kunna tänka sig att studera.

Om man genomför planlösa nedskärningar på administrationen kan det uppstå ett antal oönskade effekter, det kan uppstå dålig styrning, det kan uppstå brister i den allmänna administrationen. Och om man ger sig på läkarsekreterarna så kan det leda till att läkarna får mindre tid att göra det som de borde göra, nämligen ägna sig åt de sjuka patienterna.

Anförande nr 141

Landstingsrådet Heister (m): Jag håller med Dag Larsson om att läkarsekreterarna gör ett oerhört värdefullt arbete och frigör tid för läkarna att ha patientkontakt. På den punkten råder det inga tveksamheter från min sida.

Men när Dag Larsson säger att det råder oklarheter därför att vi inte ägnar oss åt centralstyrning och att vi ägnar oss något som är planlöst så stämmer inte det. Det är

väldigt stor skillnad i synsätt mellan oss. När verksamheterna själva får arbeta med den här frågan då är det planlöst, enligt Dag Larsson. När verksamheterna själva tillsammans med personalen får komma fram till hur man kan frigöra resurser till vården och kollektivtrafiken säger Dag Larsson att det är oklart.

Det är inte alls oklart, vi ska se till att varje krona som vi satsar satsas på bästa sätt. Vi har ansvar för att inte ha onödig administration, inte ha onödig byråkrati. Arbetet ska skötas ute i verksamheten där kunskaperna finns. De kunskaperna har inte du och jag. Jag har tilltro till verksamheterna och personalen, du har det uppenbarligen inte.

Fråga 5

Anförande nr 142

Gunilla Roxby Cromwall (v): I ABC för några veckor sedan fick vi veta att AB Svensk bilprovning ser att varannan buss i Stockholm blir underkänd vid kontrollbesiktningen med krav på efterkontroll och att vi i Stockholm är sämst på efterkontroll och underhåll. Bara 40 procent av våra bussar klarar sig helt utan anmärkning. Var tredje underkänd buss blir underkänd till följd av brister i bromssystemen, till exempel dåliga bromsslangar. Och var femte buss underkänns på grund av brister i brandskyddet.

Därför är min fråga till Christer G. Wennerholm: avser du att vidta åtgärder för att förbättra det förebyggande underhållet av bussar?

Anförande nr 143

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Till en början vill jag säga att det som Gunilla anger som underlag för sin fråga är hela bussparken i Stockholm. Ingen ska ta för givet att detta gäller SL:s entreprenörer och deras bussar, det vill säga den trafik som bedrivs inom Storstockholms lokaltrafik. Undersökningen gäller alla bussar som kom till kontrollbesiktning. Det är viktigt att ha det i minnet.

Jag upplever att den satsning som vi gör det här året med 750 miljoner kronor mer till kollektivtrafiken kommer att innebära större möjligheter att få bättre service och underhåll av bussarna. Jag förutsätter att det behövs för att möta de fel och brister som man hittar och att man använder en del av de här pengarna för att situationen ska bli bättre.

Anförande nr 144

Gunilla Roxby Cromwall (v): Christer, jag vill ändå veta vad just du tänker göra lite mer aktivt i den här frågan.

Jag förutsätter att du och jag är lika oroliga över de här larmsiffrorna som vi får oavsett vilka bussar som är SL-bussar och inte. Vi har tidigare debatterat frågan att så otroligt många människor står i bussar som kör i hastigheter över 70 kilometer i timmen. Lägg till det alla som står i bussar som kör i hastigheter under 70 kilometer i

timmen. Man blir väldigt skadad då också om bromsarna inte fungerar som de ska till exempel.

Jag blir väldigt orolig, för det visade sig när vi studerade underhållet på pendeltågen att det inte rädde någon ordning och reda i uppgifterna om ifall man skötte underhållet som kan skulle. Senare visade det sig att man hade skött underhållet men det fanns ingen ordning och reda i papperen! Därför blir jag, och säkert du också, extra orolig. Hur är det med underhållet på bussarna i SL-trafiken? Är det farliga bussar som rullar i vår trafik? Vad tänker du göra?

Anförande nr 145

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det vi har gjort och kommer att göra inom SL:s styrelse är givetvis att se till att vi får avrapportering om läget för vår busspark liksom när det gäller dokumentationen om underhållet av pendeltågen.

Vi såg ju till, och du är ju ersättare i SL-styrelsen och vet, att vi får återkoppling och rapportering rörande dessa frågor. Det är på det sättet som det här arbetet måste bedrivas. Vi sätter mål och anger ramar. Men vi kan inte gå in och sköta verkställighet och kontroll av underhållet. Vi tar upp frågorna gemensamt och aktivt genom att se till att vi får återrapportering i SL:s styrelse.

Vi kommer på styrelsen, där jag hoppas att vi träffas nästa vecka, att få en rapportering av trafiksäkerheten när det gäller bussarna och bältesfrågor och andra frågor som restes i samband med den tragiska olyckan i Uppland.

Anförande nr 146

Gunilla Roxby Cromwall (v): Jag är väldigt nöjd med det svaret, Christer. Jag tycker att det har gett vid handen att slarv dokumentationen av underhållet av pendeltågen hade i stället kunnat vara slarv med att genomföra underhållet, och vi politiker måste bevaka att det här sköts på ett bra sätt. Det är ju 750 000 människor som reser med SL varje dag och de måste resa säkert. Tack för svaret!

Fråga 6

Anförande nr 147

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Jag hoppas att Christer Wennerholm och jag inte är oense i grunden i denna fråga. Jag har frågat: Avser du att vidta några åtgärder för att minska hastighetsöverträdelserna i SL:s busstrafik?

Vi vet att det går väldigt fort ute på motorlederna. Lennart Rhodin berättade nyligen att det dessutom är stäplats från Norrtälje in mot staden, och andra har berättat att det är så också i andra riktningar. Jag har själv varit med om det. På Värmdöhållet är det ungefär lika illa.

Det finns naturligtvis olika orsaker till att bussarna går för fort. Bakom ligger den mänskliga faktorn, i hela kedjan från tidtabeller till den som sitter vid ratten. Jag efterlyser lite förslag till åtgärder från trafiklandstingsrådets sida.

Anförande nr 148

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag kan inte se någon annan lösning på Åke Askenstens frågeställning än att regler och lagar är till för att följas. Vi får förutsätta att våra entreprenörers förare följer de regelverk som finns. Skulle det finnas någon misstanke om att man inte gör det får den som har att ingripa mot framförandet av fordonet göra det, så får vi i så fall titta på om det är tidtabellsfrågor eller liknande som påverkar det hela.

Men i grunden ska självfallet hastighetsgränserna och regelverket i trafiken följas av dem som framför fordonen. Det finns inga möjligheter att göra några eftergifter på den punkten.

Anförande nr 149

Åke **A s k e n s t e n** (mp): Jag håller med om att hastighetsgränserna alltid ska respekteras. Men tidtabellerna är nog i många fall väldigt pressade, vilket gör att man kör för fort.

NTF gör återkommande mätningar. Bland bussarna i Sörmland körde 95 procent för fort våren 2005, och i Uppland var siffran 60 procent. Hur mycket av detta som gällde SL framgår inte.

Det körs alldeles för fort. Redan i upphandlingen ställer man nog krav på att det ska gå på en viss tid. Men om man i en hastighet på 100 eller 110 km i timmen eller vad det kan vara står upp i bussarna och bussen åker av vägen, då blir det stora problem. Säkerhetsbälten saknas också fortfarande i hög grad, och det borde väl landstingsrådet vilja göra något åt.

Anförande nr 150

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Nu är det många olika frågeställningar som kommer upp. Det är väl ingen tvekan om att man under förra mandatperioden från de tre allianspartiernas företrädare i SL:s styrelse och i kollektivtrafiksammanhang pratade om till exempel en platsgaranti när det gäller bussarna, och Lennart Rhodin har tidigare i dag vältaligt talat om hur det kan se ut när man långpendlar.

Men för att lämna trafiksäkerhetsmomentet, det vill säga att någon bryter mot hastighetsbestämmelserna: Skulle det vara så som Åke Askensten pekar på, att tidtabellerna är för snävt tilltagna och det skapar en risk, då handlar det om en annan frågeställning, och den måste de som jobbar med att lägga tidtabeller se på, så att vi inte skapar situationer där enskilda förare tvingas köra för fort.

Sedan har vi i andra sammanhang, Åke, det motsatta problemet: I Stockholms innerstad är ju inte den höga hastigheten det stora problemet, utan där rör sig bussarna knappast alls ibland.

Anförande nr 151

Åke Askén (mp): Det sistnämnda håller jag verkligen med om. Det är inget större problem, även om en krock i 30 kilometer i timmen också kan ge svåra skador. Men den verkliga faran finns på motorlederna, där det alltför ofta går alltför fort. Jag tror faktiskt att det är tidtabellerna som är problemet.

Om det som jag, Lennart Rhodin och andra har berättat inte är riktigt känt för trafiklandstingsrådet rekommenderar jag en liten studieresa exempelvis mot Roslagen eller åt Värmdöhallet, så får du se att busschaufförerna kör som sjutton. Men sätt på dig mörka glasögon och ett extra skägg eller något sådant, så att de inte känner igen dig!

Anförande nr 152

Landstingsrådet Wennerholm (m): I mitt fall får jag väl raka av mig mustaschen, Åke, så att de inte känner igen mig. Men det brukar inte vara någon fara att som moderat trafiklandstingsråd vara ute bland trafikanterna. De tycker att det är ganska bra att jag är ute och ser på verkligheten.

*Fråga 7***Anförande nr 153**

Janet Mackegård (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt en fråga till sjukvårdslandstingsrådet. Det gäller Hjorthagens vårdcentral, som är en liten vårdcentral. I området bor det många äldre som behöver sin närsjukvård.

Under förra mandatperioden arbetade vi mycket för att skapa en bra vård där. Nu har jag uppfattat att avtalet för Hjorthagens vårdcentral är uppsagt till årsskiftet. Enligt uppgift har också bostadsrättsföreningen som hyr ut lokalerna fått kontraktet uppsagt.

Det har gjort att Hjorthagenbor har kontaktat mig och varit oroliga. Därför ställer jag frågan: Planerar ni att lägga ner Hjorthagens vårdcentral?

Anförande nr 154

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Planerar vi att lägga ner Hjorthagens vårdcentral? Nej, det gör vi inte. Tvärtom pågår det diskussioner om att förstärka mottagningen.

Anförande nr 155

Janet Mackegård (s): Det var bra att höra. Under förra mandatperioden gjorde ni mycket för att skapa oro uppe i Hjorthagen. Vi i den gamla majoriteten beskylldes för att planera nedskärningar och nedläggningar. Ni till och med annonserade om att det fanns ett hot om det.

Jag tycker att det låter bra för Hjorthagenborna att få beskedet att ni inte planerar att lägga ner vårdcentralen. Jag tolkar det så att ni garanterar att det finns en vårdcentral där även nästa år.

Anförande nr 156

Landstingsrådet **Reinfeldt (m)**: Som svar på frågan: Nej, vi har inga planer på att lägga ner Hjorthagens vårdcentral. Tvärtom pågår det just nu diskussioner om att förstärka mottagningen.

Produktionen har ett uppdrag från beställaren om att ha en mottagning där. Vi har inga planer på att försämra verksamheten. Efter kontakt med våra produktionsföreträdare vet jag att inte heller de har det.

Anförande nr 157

Janet Mackegård (s): Ska jag tolka dig så att den planerade kundvalsmodellen inom primärvården kommer att innebära att Hjorthagens vårdcentral trots det kommer att vara kvar?

Anförande nr 158

Landstingsrådet **Reinfeldt (m)**: Trots vad? Det tror jag inte att du kan svara på nu, eftersom du inte har någon talartid kvar.

Om Hjorthagens vårdcentral är så populär och patienterna vill tillhöra den vårdcentralen – vilket jag uppfattar det som – kommer det naturligtvis att finnas oerhört goda förutsättningar för vårdcentralen också i framtiden.

(**Janet Mackegård (s)**: Jag drar slutsatsen att det ändå inte är så säkert, med utgångspunkt från det Filippa svarade senast.)

*Fråga 8***Anförande nr 159**

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! Sabbatsbergs närakut får sina läkarinsatser från husläkarmottagningarna i norra innerstaden. Dessa läkare har varit väldigt kritiska till konceptet närakut och lobbar verkligen mot det. Det har de gjort hela tiden, även när vi inrättade närakuterna. Dessa läkare är också väldigt kritiska till exempelvis Cityakuten, som de tycker ska läggas ner.

De läkare som arbetar på närakuten säger nu att närakuten ska läggas ner den 1 januari 2008 – det har de fått besked om. Haha, säger de till den privata entreprenör som driver närakuten på Sabbatsberg, från den 1 januari 2008 tar vi över.

Då undrar jag: Vem har gett dem det beskedet? Var fattades det beslutet? Kommer Sabbatsbergs närakut att läggas ner den 1 januari 2008?

Om man får sådana funderingar ställer man frågan till sjukvårdslandstingsrådet: Kommer Sabbatsbergs närakut att läggas ner den 1 januari 2008?

Anförande nr 160

Landstingsrådet Reinheldt (m): Herr ordförande! Svaret på den frågan blir lite grann en upprepning av vad som har sagts tidigare här i fullmäktigesalen vad gäller närakuter.

Som Håkan kanske känner till pågår det inom hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning en utredning om närakuterna. HSN har fortfarande inte fått ta del av resultatet av den. Utredningen påbörjades inom parentes sagt redan under den tidigare majoriteten, men vi har valt att komplettera den med ett antal frågor.

Den stora frågan handlar egentligen om bristen på skillnad i uppdrag mellan närakuterna och vårdcentralerna. Uppdragsbeskrivningen för de nystartade närakuterna är nästan identisk med vårdcentralernas. När vi får resultatet från utredningen om närakuterna kommer nämnden att få ta ställning till om uppdraget till närakuterna ska förändras och om några närakuter inte ska få finnas kvar.

Jag kan också lite kort nämna att vi på förra sammanträdet med hälso- och sjukvårdsnämnden den 22 februari utsåg en styrgrupp inom nämnden som kommer att ha sitt första möte inom ett par veckor. Det vi då kommer att få en muntlig redovisning av i det utredningsarbete som pågår är de delar som handlar om medicinsk revision, journalgenomgång, som vi har kompletterat med, väntrumsenkäter, för att få en bild av vad patienterna tycker, och en ekonomisk utvärdering, eftersom vi vet att det är oerhört stor skillnad på vad besöken på vad besöken på olika närakuter kostar.

Det handlar också om en redovisning av alla de enkäter och intervjuer som har gjorts med chefer på husläkarmottagningar, närakuter och vårdcentraler men också verksamhetschefer inom sjukhusen. Det handlar dessutom om att se på besöksvolymen och hur patientströmmarna går.

När nämnden har fått en redovisning av det gamla uppdraget från den tidigare majoriteten kompletterat med de nya frågorna från den nya majoriteten kommer nämnden att få ta ställning till om det ska ske några förändringar och vad de i så fall handlar om.

Anförande nr 161

Håkan Jörnhed (v): Då, Filippa, blir egentligen svaret på min fråga: Nej, den 1 januari 2008 kan ingen veta att Sabbatsbergs närakut ska upphöra. Då är det märkligt att läkarna säger det till övrig personal på närakuten.

Jag sitter till och med i utredningen. Det vore bra om vi först förutsättningslöst fick utreda om detta är bra eller dåligt och att man sedan fattar ett politiskt beslut. Det är tråkigt att det går sådana här rykten och att läkarna försöker tala för er och säger att ni har skickat sådana signaler, som du inte säger stämmer, eftersom du inte har tagit ställning. Det känns lite trist.

Jag tycker också att det känns trist för den privata entreprenören Vårdpilen, som har jobbat utifrån det uppdrag som de har fått. De behöver väl också få vara med och inte tryckas ner av sina läkarkolleger, som hela tiden har varit motståndare till närakuter.

Anförande nr 162

Landstingsrådet **Reinfeldt (m)**: Jag kan absolut hålla med Håkan i den delen. Hela tanken med den utvärdering av närakuter som ni satte igång och som vi nu fullföljer med några kompletterande frågor är, precis som du säger, att förutsättningsöst se över hur patientströmmarna ser ut, om de kompletterar husläkarmottagningarna eller inte och alla de andra delar som jag nämnde nyss.

När vi har fått den redovisningen ska nämnden ta ställning till om några förändringar ska ske och i så fall vilka.

Anförande nr 163

Håkan **Jörnhed (v)**: Det låter jättebra, Filippa, att man först ska fatta ett politiskt beslut och att det sedan ska verkställas, så att något inte sker bakvägen.

Om inte du hinner kanske några av dina medarbetare kan ta kontakt med dem på Vårdpilen och tala om att vi funderar, hör deras syn på det hela och säger att vi måste avvakta – ännu är inget beslut fattat, så datumet den 1 januari 2008 gäller inte.

*Fråga 9***Anförande nr 164**

Folke **Nässla (mp)**: Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Bakgrunden till frågan är att jag i augusti-september 2006 deltog i en politikerutfrågning i Spånga för en pensionärsförening. Under debatten där råkade Folkpartiets företrädare nämna för församlingen att Spånga station skulle läggas ner.

Alla spetsade öronen och undrade. – Jo, jag har den uppgiften från Maria Wallhager, sade han. Det var en landstingsanknytning i alla fall. – Har ni inte reda på vad som händer? – Nej, vi har inte det.

Sedan försökte väl var och en ta reda på hur det låg till. Jag frågade dåvarande förste vice ordföranden, som inte hade någon aning om det, och en annan frågade ordföranden, som inte heller hade någon aning om det.

Anförande nr 165

Landstingsrådet **Wennerholm (m)**: Herr ordförande, landstingsledamöter! Svaret på frågan är: Självfallet inte. Spånga station ska inte läggas ner. Varje dag reser nästan 7 000 personer från Spånga station. Det innebär att Spånga station är en av Sveriges största stationer. Den ska inte läggas ner – det är svaret på frågan.

Anförande nr 166

Folke **Nässla (mp)**: Det låter glädjande att få ett så tvärsäkert svar på den frågan. Det ska jag komma ihåg.

Det fanns en fortsättning på historien, för veckan efter kom det i min brevlåda ett reklamblad som gick ut i valrörelsen. Där stod samma sak, svart på vitt. Jag hoppas att du kan ha kontroll över dina allianskolleger också.

Anförande nr 167

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ja, jag kan svara för hela alliansen. Vi lägger inte ner en så stor station som Spånga station som 7 000 människor reser från.

Fråga 10

Anförande nr 168

Juan Carlos Cebrian (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt en fråga till **Pia Lidwall**, som är ordförande i den programberedning som jag sitter i. Frågan lyder: Stämmer det att ni, utan underlag eller konsekvensbeskrivning, ska lägga ut all geriatrisk vård på entreprenad? Sedan har jag angett ett antal vårdgivare som är lite felaktigt. Det är elva sammanlagt, och det är sju kliniker som i dag drivs av SLSO och fyra som finns i privat regi.

Jag ställer frågan utifrån den förvirrade situation som jag tycker råder i beredningen. Vi har möte i morgon och har fått en dagordning där det står att vi i förra veckan skulle få ta del av ärendet. Jag fick ringa till ordföranden för att få veta vad som händer med ärendet, eftersom jag inte hade fått några handlingar. Då fick jag veta att ärendet inte skulle diskuteras i beredningen och att vi skulle få underlag för en djupare diskussion, vilket jag tycker är bra. Men varken det ena eller det andra har hänt, och då kräver jag besked av dig.

Anförande nr 169

Pia Lidwall (kd): På den ställda frågan svarar jag nej.

Anförande nr 170

Juan Carlos Cebrian (s): Det var ett konkret svar, men på dagordningen för beredningens möte står det alltså: Upphandlingar av geriatrisk vård driven av SLSO.

Det är sju geriatriska kliniker och mycket mer som majoriteten vill upphandla på ett bräde. Det står på dagordningen till beredningens möte i morgon. Då tycker jag inte att du kan svara bara "nej".

Anförande nr 171

Pia Lidwall (kd): Som frågan är ställd, om vi "utan underlag" ska lägga ut verksamhet på entreprenad, är svaret nej.

Självfallet ska vi ta vårt politiska ansvar inför så stora beslut som att bestämma sig för att lägga ut något på entreprenad. Där krävs det underlag och konsekvensbeskrivning-

ar. De underlagen och konsekvensbeskrivningarna ska vi diskutera i beredningen innan vi tar beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anförande nr 172

Juan Carlos Cebrian (s): Men det står alltjämt på den dagordning som jag har fått: Upphandling av geriatrisk vård driven av SLSO. Jag har inte fått något papper som säger att ärendet utgår. Jag har som andre vice ordförande i beredningen fått ringa till dig för att få veta vad som gäller. Det tycker jag är lite skandal.

Det är ett väldigt omfattande ärende som berör många äldre och många multisjuka. Det berör också många kommuner i länet. Man behöver tid i alla partier för att prata om detta, med många kamrater som sitter i kommunerna, inför en så stor upphandling.

Det kommer en dagordning. Sedan får jag ringa ordföranden för att få reda på att frågan inte kommer att behandlas. Jag tycker att ni har behandlat frågan vårdslöst.

Anförande nr 173

Pia Lidwall (kd): Just för att frågan har så stor dignitet ska vi använda två beredningsmöten för att diskutera den, först förutsättningslöst i morgon. På nästa möte med beredningen ska vi diskutera om vi kan föra vidare ett beslut till HSN om att lägga ut något på entreprenad. Det kommer vi att göra. Det politiska ansvaret ska vi ta, seriöst och noga.

Fråga 11

Anförande nr 174

Necla Bora (v): Min fråga lyder så här: Tänker du tillföra extra resurser till färdtjänsten om regeringens förslag att taxi och färdtjänst måste betala trängselskatt går igenom?

Anförande nr 175

Landstingsrådet Wenerholm (m): Herr ordförande, landstingsledamöter! Till att börja med kommer vi, precis som jag sade tidigare i ett svar till Lars Dahlberg, att lämna ett remissyttrande från landstingsstyrelsen, regionplane- och trafiknämnden och SL. Där kommer vi, som skrivningen ser ut nu – jag hoppas att den går igenom – att peka på att vi tycker att färdtjänstbussar inte ska omfattas av regeln. Vi kommer också att peka på att vi anser att vi bör få kompensation för övriga kostnader som uppstår för andra färdtjänstfordon, det vill säga taxibilar.

Därefter får vi avvakta och se vilket beslut som fattas i riksdagen. Men vi kommer att vidta åtgärder redan innan vi vet resultatet, genom att vi lämnar detta remissyttrande och där är tydliga med vad vi anser.

Anförande nr 176

N e c l a B o r a (v): Det låter jättebra. Om det blir så att de här fordonen måste betala trängselskatt kommer det att uppstå en negativ kedjereaktion. Trängselskatten kommer att belasta landstingets budget. Det är en kostnad som i sin tur kommer att påverka den service och de satsningar som vi är skyldiga att ge de behövande i form av färdtjänst. Det kommer att sluta i antingen att vi måste spara på servicen och försämra den eller att brukarna måste betala skillnaden i slutändan, vilket inte är acceptabelt.

Jag hoppas att de tänker om i riksdagen. Färdtjänstresor är inga nöjesresor. De som utnyttjar de resorna har inga andra alternativ. Nu vet jag i alla fall att ni har kontakt.

Anförande nr 177

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande! Det är fullständigt klart att färdtjänstresor är att betrakta som kollektivtrafikresor för den som inte är så lyckligt lottad att kunna använda den ordinarie kollektivtrafiken. Därför kommer vi att yttra oss i remissyttrandet enligt vad jag sade.

Anförande nr 178

N e c l a B o r a (v): Tack för svaret!

Anförande nr 179

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Tack själv!

Fråga 12

Anförande nr 180

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Ordförande! Jag vill ställa en fråga mot bakgrund av att avtalet med de privata entreprenörer som har hand om den uppsökande verksamheten inom ramen för tandvårdsreformen 1999 snart löper ut.

Jag vet att Gustav Andersson har funderat mycket kring de här frågeställningarna tidigare, och jag vill gärna höra honom utveckla om han har några idéer kring att ta initiativ till en ny upphandling eller hur han ser på den situation som vi snart står inför.

Anförande nr 181

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Först och främst vill jag förtydliga att den kritik som framfördes i den omtalade revisionsrapporten i första hand var riktad mot Stockholms läns landsting och för övrigt avsåg den period då Socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet utgjorde majoriteten. Jag är mycket väl medveten om komplexiteten i frågan. Men jag tycker ändå att det är olyckligt att Dag Larsson på det här sättet avhänder sig ansvaret för misslyckandet.

Det reformerade tandvårdsstödet, som infördes 1999, innebär att människor med varaktigt och omfattande omvårdnadsbehov ska erbjudas munhälsobedömningar och viss nödvändig tandvård.

I den nuvarande majoriteten kommer vi att ta ansvar för ett förbättrat tandvårdsstöd och åtgärda de brister som har uppkommit under föregående mandatperiod. Det kommer vi att göra framför allt genom att satsa på ett närmare samarbete med kommunerna och den av kommunerna beställda äldreomsorgen, eftersom den uppsökande verksamheten och den nödvändiga tandvården till stor del bygger på ett delat huvudmannaskap. Det är också där som orsakerna till problemen finns.

Som påpekas i revisionsrapporten har det under föregående mandatperiod framför allt uppstått vissa problem med samordningen mellan kommunernas hemtjänst och leverantörernas uppsökande verksamhet. Det är något som går att åtgärda genom förbättrad dialog med kommunerna och nya administrativa rutiner – åtminstone är det vår förhoppning.

Nuvarande avtalsperiod för den uppsökande verksamheten pågår fram till årsskiftet, med möjlighet till två års förlängning. Frågan om hur ett fortsatt avtal ska hanteras kommer naturligtvis att behandlas av hälso- och sjukvårdsnämnden efter beredning av tandvårdsberedningen. Men jag menar att det i grunden inte är själva avtalet som är problemet.

Anförande nr 182

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Det gläder mig oerhört att föredragande landstingsrådet den här gången är mer påläst på själva sakområdet och inte tar den misslyckade uppsökarverksamheten som ett motiv för att privatisera folktandvården, som Gustav Andersson anförde vid ett tidigare sammanträde i denna församling. Det har genomförts en upphandling med privata entreprenörer. Ansvaret fördelas i revisionsrapporten ganska tydligt på flera aktörer, självfallet på dem som har upphandlat men också på dem som har lovat att fullgöra en tjänst och inte har gjort det i tillräcklig omfattning om med tillräckligt hög kvalitet.

En annan logisk slutsats som man skulle kunna dra av den här revisionsrapporten – som Gustav Andersson tidigare inte kände till ordentligt och som han använde som motiv för att privatisera folktandvården på felaktig grund – vore att fundera över om inte folktandvården själv skulle kunna ta hand om den uppsökande verksamheten. Jag är ganska övertygad om att vi då skulle få en bättre verksamhet med bättre kontinuitet och kvalitet och också få en bättre samverkan med kommunerna. Det tycker jag att du ska fundera över, Gustav.

Anförande nr 183

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Jag kan inte erinra mig att jag exakt skulle ha åberopat revisionsrapporten som skäl för privatiseringar av folktandvården. Men jag tittar gärna i protokollet. Det är mycket möjligt att jag i någon av de allra tidigaste debatterna inte var fullt inläst på ämnet.

Nyckelfrågan när det gäller att klara av den viktiga uppgiften att se till att våra äldre och våra psykiskt funktionshindrade får en dräglig uppsökande tandvård – det handlar om människor som inte själva kan ta till vara sina intressen – är att hitta system som tydligare länkar ihop de aktörer som har hand om detta, det vill säga äldreomsorgsleverantörerna, hemtjänsten och tandvårdsaktören. I dag saknas fungerande

system för detta. Det har egentligen ingenting att göra med om man har en privat eller offentlig tandvårdsgivare.

Anförande nr 184

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag tror i och för sig att det teoretiskt sett är mycket möjligt att upphandla någon som utför den här tjänsten. Däremot fick väl SEMA i en tidigare upphandling för mycket i pris och kanske för lite i kvalitet, och de som lovade att utföra tjänsten lovade för mycket.

Gustav! Det var faktiskt så att du för ett par fullmäktigemöten sedan använde just den här verksamheten som det främsta argumentet för att folktandvården i Stockholms län hade misslyckats. Det var faktiskt också ett av de avgörande skälen som du anförde – faktiskt i ett interpellationssvar till mig – för att man skulle se över om inte folktandvården behövde privatiseras.

Jag kan förstå att du försöker förtränga det, eftersom det var lite pinsamt för dig, när det visade sig vara ett felaktigt argument, eftersom verksamheten nästan helt och hållet utförs av privata entreprenörer.

Men det jag tycker att du ska fundera över, Gustav, är om inte folktandvården kanske är ett lämpligt organ för att se till att den här speciella verksamheten skulle kunna fungera bättre i framtiden.

Anförande nr 185

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Eftersom problemet i hög grad har att göra med att vi inte får rätt uppgifter från kommunerna har jag väldigt svårt att se att folktandvården skulle ha bättre förutsättningar att knyta an till äldreomsorgen. Varken folktandvården, vi eller de privata entreprenörer som på flertalet ställen har ansvaret i dag vet vilka som ingår i målgruppen, och det är problemet. Därför kan jag inte se den koppling till frågan om folktandvårdens förmåga att göra arbetet bättre som Dag Larsson pekar på.

Forts. § 52 Införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken

O r d f ö r a n d e n : Vi fortsätter behandlingen av ärendet om införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken.

Under debatten har det yrkats dels bifall till landstingsstyrelsens förslag, dels avslag. Från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet finns också ett andrahandsyrkande.

Ärendet har varit föremål för en minoritetsåterremittering med motiveringen att från AB Storstockholms Lokaltrafik förse landstingsfullmäktige med ett korrekt och utförligt underlag avseende zonernas geografiska avgränsning.

Anförande nr 186

Landstingsrådet Andersson (c): Fru ordförande, fullmäktige! Mycket har sagts i debatten om SL och återinförandet av zontaxorna. Det har också förekommit anklagelser mot Centerpartiet i debatten.

Från partierna i vänsterblocket försöker man gång på gång få det till att avskaffandet av enhetstaxan skulle minska möjligheterna för människor att resa kollektivt och därmed drabba miljön. Jag vill starkt understryka att utgångspunkten för Centerpartiets politik när det gäller kollektivtrafiken är vårt starka miljöengagemang.

Det mest grundläggande för att människor ska kunna resa kollektivt är att vi har pendeltåg och bussar som går i tid. Vad är värdet av en enhetstaxa när konsekvensen blir att resenärer inte kommer fram som de ska? Det är inställda pendeltåg och bussar som får människor i vårt län att ta bilen i ren frustration över att inte kunna lita på kollektivtrafiken. Taxan må vara hur låg som helst, men när kollektivtrafiken inte går att lita på väljer de som kan bilen i stället. Det påverkar miljön på ett klart negativt sätt.

Det största hindret för människors möjligheter att resa kollektivt är den illa fungerande kollektivtrafik som den gamla vänstermajoriteten har lämnat efter sig. Att återuppbygga människors förtroende för SL är därmed en tuff utmaning, men vi tänker inte ge oss förrän vi lyckas.

Ingen ska komma och anklaga oss för att inte uppmuntra kollektivtrafikresandet, när vi satsar 750 miljoner kronor mer på kollektivtrafiken bara i år. Ni på vänstersidan vill sänka anslagen med en halv miljard under de kommande tre åren – Socialdemokraterna vill det. Hur förklarar ni för medborgarna att ni vill satsa mindre pengar på SL? Tror ni verkligen att kollektivtrafiken skulle tåla det? Tror ni att det är det som Nynäs-hamnsborna och de boende i Bro vill höra, att mindre pengar ska satsas på tillgänglighet och tillförlitlighet?

Och vad säger socialdemokraterna till alla resenärer i tunnelbanan? Ni ville ju höja enhetstaxan för alla, så att nyttan av att åka kollektivt kraftigt skulle minska på mellanlånga avstånd. Tack vare återinförandet av zontaxan kommer det även fortsättningsvis att kosta 20 kronor att åka från Norsborg till Mörby eller från Hagsätra till Hässelby, samtidigt som vi får råd att satsa stora resurser på att förbättra tillgängligheten, tillförlitligheten och tryggheten i kollektivtrafiken.

Som så ofta förr har Socialdemokraterna visat prov på dålig förmåga att hantera skattebetalarnas pengar. Vi har under den gångna mandatperioden tvingats betala mer i skatt men fått sämre kollektivtrafik. Inte hade vi kunnat drömma om att det såg så illa ut i SL:s och landstingets ekonomi efter alla skattehöjningar.

Vi har förmånen att bo i ett län där det är väldigt billigt att resa kollektivt. Med den nya zontaxan kostar en resa från exempelvis Märsta till Södertälje 40 kronor med förköp. Om vi går till våra grannlän och tittar på vad motsvarande sträckor kostar är det uppenbart att kostnaden för att resa i Stockholms län är betydligt lägre. Ett exempel är en resa från Arboga till Västerås, som är kortare än den jag nyss nämnde. Den kostar 73 kronor. En resa Uppsala–Östhammar kostar 80 kronor. Ingen kan påstå att SL:s priser inte är konkurrenskraftiga.

Vi har landets näst billigaste 30-dagarskort. Endast Gotland är billigare, med 590 kronor för ett månadskort. På så sätt belönar vi våra trognaste resenärer, och till hösten får vi äntligen den studentrabatt som Socialdemokraterna år efter år har blockerat.

Under det här året pågår förhandlingar om Stockholmsregionens infrastruktur. Christer Wennerholm har tidigare redogjort för de positiva signaler som vi kan uppfatta i handlingar som är offentliga, där utredaren stödjer vår förhoppning om att få ytterligare resurser. Det är en uppfattning som vi med kraft, genom alla våra partiorganisationer och från denna talarstol, backar upp i landstingsledningen.

Tillgänglighet, tillförlitlighet och trygghet ska präglade Stockholmsregionens kollektivtrafik. Vänsterminoriteten borde ge sig ut i verkligheten. Försök att pendla i en månad från Ösmo, Järna eller Bro, och kom sedan tillbaka, så får vi se om ni fortfarande tycker att man kan spara en halv miljard på kollektivtrafiken!

Anförande nr 187

Björn Sigurdsson (mp): Gustav Andersson! Jag ska inte svara på alla tokigheter som du sade i ditt anförande, men jag vill ta upp några allvarliga saker.

Vi tog över en budget med 9,6 miljarder i underskott, och vi lämnar efter oss ett budgetöverskott och dessutom ett SL i budgetbalans, som ni genom tidigare ärenden försätter i ett underskott på nästan en miljard.

Tillgängligheten pratade du mycket om. Vi fick under förra mandatperioden bättre tillgänglighet för exempelvis alla våra bussar, som kom fram, och vi fick hög punktlighet och framkomlighet och ökad trivsel för både passagerare och busschaufförer genom den trängselskatt som vi införde.

Anförande nr 188

Kerstin Pettersson (v): Jag vill bara korrigera det Gustav Andersson sade: I dag reser man från Södertälje till Märsta på en biljett – 20 kronor. Det är samma pendeltåg. Du hinner visserligen inte inom en timme, men du kommer fram i alla fall, för du byter inte färdstätt. Du kommer till Märsta på 20 kronor. Jag har en son som pendlar till Arlanda varje dag.

Skulle man resa med det zonsystem som är föreslaget blir det 80 kronor i alternativ 1 och 90 kronor i alternativ 2. Det är en avsevärd höjning.

Anförande nr 189

Landstingsrådet Andersson (c): Det förutsätter i så fall att man – om ni ursäktar uttrycket – är så oförutseende att man inte förköper sin biljett. 40 kronor för en resa av den längden – det är mindre än en timmes pendeltågsresa till eventuellt byte – måste sägas vara ett mycket bra pris och en mycket måttlig prishöjning jämfört med enhetstaxan och en kraftig sänkning jämfört med det femzonssystem som gällde tidigare.

Anförande nr 190

Kerstin Pettersson (v): Nu förstår jag inte ditt räkneexempel. Med enhetstaxan kostar det 20 kronor dit och 20 kronor hem, från Märsta till Södertälje. Men om man köper enkla resor enligt det nya zonsystemet kostar det 80 eller 90 kronor. Det står klart och tydligt i handlingarna! Det är en resa över tre zoner. Från Södertälje till Märsta åker du över tre zoner. Södertälje ligger längst ner och Märsta nästan högst upp. Det är tre zoner!

Anförande nr 191

Landstingsrådet Andersson (c): Jag har inte missuppfattat att den resan i dag kostar 20 kronor. Jag hävdar att resan kostar 40 kronor med det nya systemet, åtminstone om SL beslutar om det alternativ som är rekommenderat.

Anförande nr 192

Jan Stefansson (kd): Fru ordförande, ledamöter! I alla år när det har varit budgetdebatt om SL-taxan har jag sagt att jag har lagt min röst på enhetstaxan. Därför blev det lite förvirrat när enhetstaxebegreppet övertogs av sällanresenärerna, som åker enstaka gånger. Enhetstaxa är för mig periodkortet. Nu har begreppen ändrats, ett halvår före valet.

Jag satt i SL:s styrelse 1988–2002 och erkänner villigt att det var en turbulent period. Det fanns många skäl till det. Det var mycket ansträngande för många som reste. Jag måste säga: Jag trodde att det skulle bli väldigt mycket bättre efter den perioden. Det hade inte med den då sittande majoriteten att göra, utan jag trodde att trafiken skulle kunna sätta sig och få lugn och ro.

Därför blev jag väldigt förvånad när jag såg att det blev sämre, framför allt för alla pendeltägsresenärer. Själv bor jag i Bro och tillhör de långväga resenärerna. Bro är en utvecklingsort i Stockholms län. Väldigt många flyttar dit för att uppleva naturen och den frihet som finns på landsbygden, fast med närhet till Stockholms innerstad – bara en halvtimmes resa. Pendeltåget förlängdes till Bro under förrföra mandatperioden. Men man har visat en otrolig uppgivenhet beträffande den opålitlighet som alla har talat om. Man kan inte lita på kollektivtrafiken. Man vet inte om det kommer något tåg, när tåget går och knappt åt vilket håll det går.

När man i april förra året, ett halvår före valet, sänkte priset för de kontantbetalande, var det inget som gynnade arbetspendlarna. Jag tycker att det är den stora resegruppen – arbetspendlarna – som man måste garantera kvalitet och säkerhet. Detta var i mina ögon enbart valflask, som man hade råd att finansiera ett halvår och inte mycket mer.

När vi nu tvingas ta ansvar för att det hela måste ordnas på annat sätt är ett av de ofrånkomliga förfaringssätten att se till att SL får mer pengar. Det som förvånar mig är de reservationer som är kopplade till ärendet, där Socialdemokraterna säger att det ska vara billigt att åka med kollektivtrafiken. Ja, men ingen kan hävda något annat, ens efter den här förändringen, framför allt inte för arbetspendlarna, som reser med periodkortet.

Vänstern säger: Att höja avgiften är uteslutet när trafiken inte fungerar. Inser ni i vänstern inte att det hänger samman? Mer resurser till SL innebär att man kan ha säkrare kollektivtrafik.

Åke Askensten! Tidigt i dag sade du att du ville ha mer pengar till kollektivtrafiken. I det här ärendet har du ett gyllene tillfälle att se till att det kommer mer pengar till kollektivtrafiken. Men då har du bytt spår helt och hållet!

Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag och avslag på Socialdemokraternas förslag angående Värmdö, för det är ett ärende som hör hemma i SL-styrelsen, och mig veterligen sitter förslagsställaren själv i SL-styrelsen och kan lägga fram förslaget där det hör hemma.

Anförande nr 193

Åke Askensten (mp): Jag är inte beredd att ge särskilt mycket för det gyllene tillfället, för det är inte gyllene. Det finns ingen guldkant. De 750 miljoner kronor som ni har lagt till utöver budgeten för 2006 kommer att ätas upp av kostnadsutvecklingen plus diverse annat som ni har för er. Det kan bli mycket stora problem genom det.

Ni kan i stället ta det gyllene tillfället och se på en bra budget där SL får 1,1 miljarder kronor mer år 2007 än år 2006 – det är Miljöpartiets budget. Det vore något för er att ställa upp på – ett gyllene tillfälle!

Anförande nr 194

Landstingsrådet Wennersholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det finns många som har sett på vad som styr människors preferenser, när man väljer mellan kollektivtrafik och bil. Bland annat finns det en SOU, 2003:67, där man har gjort en rangordning av vad människor upplever som viktiga faktorer.

Det som ligger högt är restiden, vilket kanske inte är konstigt. Tjänar man mycket på att resa med bilen jämfört med att åka kollektivt påverkar det människors resemonster. Är restiden med kollektivtrafiken till fördel och man slipper bilköer är det klart att kollektivtrafiken är konkurrenskraftig.

Tillgängligheten – i vilken utsträckning det finns kollektivtrafik att tillgå – påverkar också. Där nämnde Gustav Andersson tidigare relationen mellan månadskortets pris på Gotland och i Stockholm. Det är klart att man kan diskutera priset, men tillgängligheten för kollektivtrafiken går inte att jämföra. Det är inte så lustigt. Vi i vår region behöver i mycket större utsträckning kollektivtrafiken.

Pålitligheten är också en oerhört viktig fråga för resenärerna. Det förstår jag att den är. Det är rätt svårt att välja ett alternativ där man är beroende av andra, beroende av att bussen, tåget, tunnelbanan eller spårvagnen verkligen finns där vid stationen eller hållplatsen när man kommer. Det är en viktig ingrediens.

Komfort och trygghet är andra viktiga faktorer, det vill säga det ska vara bra kvalitet. Det ska inte vara nerklottrat. Det ska inte vara trist att gå ombord på bussen. Man ska inte riskera att sätta sig på tuggummin, klotter och annat, som mindre noggranna personer har lämnat efter sig.

Tryggheten var jag inne på. Man ska inte känna sig otrygg och uppleva att det är en uppoffring man gör när man åker kollektivt.

Som nummer 6 kommer priset, och som nummer 7 kommer informationsinsatser.

Alla dessa frågeställningar är viktiga och finns bland de sju rankade. Men jag tycker att det är intressant att konstatera att de är sju och att priset kommer som nummer 6, det vill säga det finns mycket annat som också måste uppfyllas. Ett lågt pris utan tillgänglighet, pålitlighet, tidsvinster och trygghet värderar inte människor som god kvalitet i kollektivtrafiken. Taxan spelar alltså mindre roll för valet av färdmedel än andra ingredienser.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag och avslag på tilläggsyrkandet från Socialdemokraterna.

Anförande nr 195

A n n a - L e n a Ö s t m a n (s): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag trodde att jag hade blivit bortglömd, men det hade jag inte. Det är jättekul att så många vill gå upp och prata i den här frågan.

Liksom vid förra fullmäktige är detta en mycket stor fråga på Värmdö. Många pratar om det, och många är involverade i bussar och hur man tar sig till och från jobbet. Vissa har i dag sagt att landstingsskatten är lika överallt. Men utdelningen är tyvärr inte lika. Vi på Värmdö har hamnat på kommunernas baksida. Varför vet jag faktiskt inte.

Som jag sade även vid förra landstingsmötet har vi ett enda kommunalt färdmedel, och det är buss. Turtätheten är urusel. Det är alltid fulla bussar med ståplats. Däremot finns det inga gratisåkare – det kan jag tala om för er.

Dessutom är Värmdö den kommun som expanderar och ökar mest i hela Storstockholmsområdet. Vi har en ung befolkning med många ungdomar och mycket miljömedvetna människor.

De infartsparkeringar som finns på Värmdö i dag är fulla, för de flesta som åker på morgon och kväll tar bussen till jobbet för att slippa köerna och för att få en bättre miljö. Problemet ute hos oss är att alla inte har bil utan att många är tvungna att ta bussen.

Nu har landstingsstyrelsen bestämt att Värmdö ska delas i två zoner. Man delar Värmdö mitt itu. Tage Gripenstam sade förut att det inte skulle finns några zongränser inom enskilda kommuner, men Värmdö har man tydligen helt glömt bort.

En resa från Ingarö till Gustavsberg – en resa på 6 kilometer – kommer att kosta lika mycket som det kostar att åka från Hässelby till Dalarö brygga, och det är 6 mil. 6 kilometer och 6 mil – det är jämförbart, tycker tydligen den nya landstingsstyrelsen!

Det kommer att betyda att det blir mycket billigare att åka med bil, om man nu har bil. Miljömässigt är det en katastrof. Vi som bor på Värmdö vill ha vår skärgård levande

och frisk. Jag tror också att många i denna lokal vill kunna fortsätta att åka ut till sina landsställena, ta båten ut till skärgården och ha ett friskt friluftsliv.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 196

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Mitt fina och stora partimärke ska ses som en symbol för det ökade stöd som föreligger från väljarna.

Om man ser på det underlag som vi har fått till dagens sammanträde kan man inte vara nöjd. Det har inget datum som visar när det är skrivet, och man kan inte genom underlaget få någon uppfattning om hur zonerna kommer att se ut. Sedan ett par veckor tillbaka finns det i SL:s styrelse ett beslut om zonindelningen. Det borde väl ändå fullmäktiges ledamöter få ta del av.

Det zonsystem som har diskuterats i SL:s styrelse innebär att de som åker längst tid och har den glesaste och mest opålitliga trafiken dessutom ska betala mest. Det gäller exempelvis Norrtälje kommun, Sigtuna kommun, Södertälje kommun, Nynäshamns kommun med flera. Charlotte Brobergs glasskolor som jämförelse i detta sammanhang går nog inte riktigt hem som ett argument i dessa kommuner och inte heller den starkölsjämförelse som Charlotte Broberg har gjort tidigare.

De ledamöter som kommer från dessa kommuner och nu röstar med majoritetens förslag kommer att få det svårt hemmavid att förklara sitt ställningstagande.

Trots att det sitter en ny majoritet i både SL:s styrelse och landstingsfullmäktige går inte pendeltågen i tid. Det är inställda tåg – det hör vi om dagligen. Det saknas tågförare, har vi läst i en dagstidning i dag. Detta är obegripligt. Dessutom säger tågentreprenören Stockholmståg att de beräknar att det kommer att vara en brist på 10–15 förare framöver.

Jag vet att många ungdomar har som dröm att bli tågförare. Varför anställs och utbildas inte dessa ungdomar? Man misstänker att tågentreprenören medvetet – för att spara pengar – inte anställer tågförare och därmed kan ställa in tågavgångar, vilket naturligtvis drabbar dem som bor längst ut i länet mest.

Lennart Rhodin sade i sitt anförande att han dag för dag får ett ökat stöd för en indelning i zoner. Han har också utnämnt sig som fadder för Nynäshamns kommun. I Nynäshamn har Pensionärernas Riksorganisation gjort en namninsamling mot zontaxan. På bara några dagar fick man 2 500 namnunderskrifter, och förra veckan ringde man upp trafiklandstingsrådet och bad att få överlämna namninsamlingen men fick till svar att det går bra att lämna den i receptionen.

Man ringde då upp mig, och jag åkte in till Stockholm och Landstingshuset och tog emot namninsamlingen. Jag lovar att det bland de första namnen finns en rad kända politiker i Nynäshamns kommun, så Lennart Rhodin bör läsa vilka som har skrivit under. Men det finns också en massa andra människor.

De beskriver i ett brev till SL:s styrelse och landstingsfullmäktige hur de upplever trafiken i dag. Detta borde Lennart Rhodin ta till sig, i stället för att säga att man har ett ökat stöd.

Kollektivtrafiken måste förbättras, säger den nya majoriteten. Men hur ska den förbättras? Förbättras den genom högre biljettpriser? Vilka åtgärder kommer att vidtas med anledning av de ökade intäkterna?

De förbättringar som kommer att ske framöver kommer att ske mot bakgrund av de beslut som togs under förra mandatperioden: X60-tågen, upprustningen av Nynäsbanan och så vidare.

Tage Gripenstam säger att det bara är att åka tunnelbana eller hålla sig inom Södertälje så åker man billigt. Ja, det är en god tröst. Jag trodde att Stockholms län var ett enda län och att vi i länet skulle ha lika förutsättningar. Det räcker inte att säga att tidtabellen ska hållas, utan ni måste också vidta åtgärder.

Beträffande vårt yrkande om att Värmdö ska vara en enda zon skulle jag vilja fråga varför Hans Lindqvist – som i dag är beslutande centerpartist och som jag känner som en stridbar man – inte tar strid i denna fråga, så att Värmdö tillhör en enda zon. Jag lovar att vi kommer att jaga er i majoriteten tills ni har infört en enda zon för samtliga kommuner.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 197

L e n n a r t R o h d i n (fp): Fru ordförande! Staffan Holmberg säger att han ska jaga den nya majoriteten för att den inte har hunnit rätta till alla problem i SL på två månader. Då slås man av en sak.

Om Staffan Holmberg hade varit ledamot av majoriteten under den gångna perioden och hade suttit i SL:s styrelse under den gångna perioden – som höll på i 24 gånger längre tid än den nuvarande majoriteten har hållit på – då hade vi verkligen fått se resultat! Det är bara att beklaga att Staffan Holmberg inte hade möjlighet att påverka den majoritet som fanns i landstinget under den gångna perioden och framför allt inte hade möjlighet att påverka majoriteten i SL:s styrelse, för där har väl aldrig Staffan Holmberg satt sin fot!

Anförande nr 198

S t a f f a n H o l m b e r g (s): Lennart Rhodin! Om ni nu tycker att zonsystemet är ett bra sätt, vill argumentera för det och tror att ni ska få människor med er, då hade det varit avsevärt lättare om ni samtidigt hade sagt hur ni ska använda de pengar som ni tror kommer in med anledning av detta. Det är inte säkert att det blir mer pengar, för det blir möjligen färre resande. Det hade varit bättre om ni hade sagt att ni skulle vidta den ena och den andra konkreta åtgärden för att förbättra kollektivtrafiken.

Ni pekar på era insändare, men detta är faktiskt sådant som vi beslutade under förra mandatperioden. Jag satt i SL:s styrelse då. Vi drev mycket hårt upprustningen av Nynäsbanan, och vi har infört X60-tågen. Det är bara ett par exempel, Lennart Rhodin. Peka på åtgärderna, om ni ska få någon som helst förståelse för detta!

Anförande nr 199

Lennart Rohdin (fp): Fru ordförande! Staffan Holmberg undrade i sitt första inlägg hur jag kan påstå att jag får ökad förståelse. Jo, när jag får möjlighet att prata – även med Nynäshamnsbor – om vad som behöver göras för att förbättra trafiken i Nynäshamn, då inser de men kanske inte Staffan Holmberg att detta kostar pengar. Det kräver mer insatser. Då är inte den viktigaste insatsen för att förbättra resandemöjligheterna till Nynäshamn att göra det billigare att åka på det befintliga.

Jag kan försäkra Staffan Holmberg att de som bor i Nynäshamn är mycket mer upprörda över vad de har behövt stå ut med under de gångna fyra åren än vad de har behövt stå ut med under de första två månaderna av den här majoriteten. Och jag kan försäkra Staffan Holmberg: Jag kommer inte att vara rädd för att möta Nynäshamnsborna om fyra år. De kommer inte att vara hälften så upprörda som de var i valrörelsen den gångna perioden.

Anförande nr 200

Staffan Holmberg (s): Lennart Rohdin! Jag är nog rädd för att du får raka av dig skägget om du vågar visa dig i Nynäshamn om fyra år. Vad är det som gör att just Nynäshamnarna som ett exempel, men också alla skärgårdsbor, ska betala mycket mer pengar för att resa än de som bor i Stockholms innerstad och tillhör zon A i tunnelbanesystemet? Kan du ge mig ett argument för detta? Drar man in tåg börjar man alltid, som jag sade i mitt anförande, längst ut. Det innebär att de som bor i till exempel Nynäshamn får varannantimmestrafik, medan de i Stockholms innerstad, där de betalar minst, missar en tunnelbanevagn med några minuter. Förklara detta!

Anförande nr 201

Hans Lindqvist (c): Fru ordförande! Jag begärde ordet därför att jag blev apostroferad som Värmdöbo. Jag hade tänkt vänta tills det blev min tur för ett inlägg. Men först vill jag säga, fru ordförande, att det är tolv år och två månader sedan jag senast stod i den här talarstolen. Det är lite skojigt att återse den församling där vissa ansikten är bekanta sedan förut.

Men det var inte det saken gällde utan jag ska ge ett kort svar till Staffan. Hela zontaxan ska ju finjusteras och anpassas. Det säger SL. Det ska frågan om Värmdö också. Om sex månader kommer i bästa fall SL Access att vara infört. Då ska zontaxorna naturligtvis ses över. Det står redan i tjänsteutlåtandet. Då ska vi se över det här också.

Om man åker från Ingarö till Gustavsberg, Anna-Lena, blir det en höjning, javisst. Det blir en höjning från 9 kronor till 18 kronor med förköpshäftet. Det tror jag att man kan betala.

Anförande nr 202

Staffan Holmberg (s): Jag tackar för det inlägget, Hans Lindqvist. Det tycker jag var progressivt. Som gammal kommunalpolitiker måste man vara det. Man måste se till medborgarnas bästa och inte bara till ideologi och andra villfarelser som kan förekomma i politiken. Jag tar översynen som ett löfte. Vi kommer att bidra med inter-

pellationer, frågor och debattartiklar så att ni vid den översynen kan ta till er hur folk upplever de här zonerna.

Anförande nr 203

J a n S t r ö m d a h l (v): Det var trevligt med beskedet från Hans Lindqvist att han inte är helt nöjd med den här ordningen och att han uppenbarligen är pensionär om han kan resa så billigt från Ingarö.

(H a n s L i n d q v i s t (c): Det stämmer.)

Jag tänkte ta upp en mer grundläggande fråga i debatten. Det är bristen på konsekvensbeskrivningar av den reform som nu föreslås från den borgerliga majoriteten. Ni föreslår att man avskaffar enhetstaxan för enstaka resor. Vi är överens om att vi har kvar enhetstaxan för periodkortet. Men nu handlar det om de enstaka resorna.

I handlingarna finns det en bedömning av vad två olika alternativ skulle kunna ge i ökade intäkter. Men det finns inga bedömningar av hur mycket resandet förändras. Om man tittar närmare på SL:s tjänsteutlåtande kan man se att det i alla fall finns en mening om detta. Det står så här: "Båda alternativen minskar konkurrenskraften på längre resor och uppmuntrar bilåkandet på längre sträckor vilket försämrar miljön och bidrar till fler bilar i innerstaden."

Det finns alltså en icke-quantifierad beskrivning av konsekvenserna. Men det vore väldigt intressant om man åtminstone gjorde ett försök att kvantifiera det här. Hur mycket minskar kollektivresandet och hur mycket ökar bilresandet med denna reform? Hur överensstämmer detta med övergripande målsättningar och hållpunkter när det gäller miljöaspekterna, när det gäller frågan om långsiktig hållbarhet, när det gäller klimataspekter och sådant. Det finns alltså inga sådana konsekvensbeskrivningar värda namnet.

Om jag då påstår att det här förmodligen kommer att minska kollektivresandet med 2 procent kan ni möjligen säga att jag har fel. Men det kan också vara så att jag har rätt, för det finns som sagt var ingenting som stöder det ena eller det andra. Om kollektivresandet minskar med 2 procent har det inte bara väldigt kraftiga konsekvenser för miljön utan det minskar intäkterna ganska kraftigt.

I ett annat ärende i dag fick vi veta att Stockholmsförsoket bidrog med ett ökat kollektivtrafikresande på drygt 1 procent under hösten 2006. Men resten av ökningen berodde på andra omvärldsfaktorer, hette det. Den viktigaste omvärldsfaktorn var förmodligen den då relativt nyinförda enhetstaxan. Jag tycker alltså att det här är en av de stora bristerna i beredningen av detta ärende och när det gäller innehållet i detta förslag. Det leder alltså till att det inte finns något annat vettigt att göra än att yrka avslag på införandet av detta miljöförsämringsförslag.

Lasse Dahlberg, som sitter i SL:s styrelse, kanske inte fick yrka, men jag har lämnat SL:s styrelse så jag kan passa på att yrka bifall till att Värmdö naturligtvis måste rymmas inom en zon.

Jag har ett litet påpekande till. Det här riskerar att slå undan benen på den kollektivresandeökning som återinförandet av trängselskatten skulle kunna åstadkomma. Den andra stora risken är om trängselskatten också blir avdragsgill. Då blir den ännu mycket mindre värd när det gäller minskat bilresande och ökat kollektivresande.

Anförande nr 204

Peter Kockum (m): Fru ordförande, ledamöter! Det är plågsamt, ställvis olidligt plågsamt att lyssna på den här debatten, nu för tredje gången. Det är samma argument, samma visor och motiv som återkommer. Det är som om ni sysslade med någon typ av ritual. Det är någon sorts schamansk ritualdansen för att få regn på oss. Indianerna dansar. Somliga är röda, andra är illröda och några är gröna i trynet. Det är plågsamt. Det tillför inget nytt. Varför sitter vi här och lyssnar på det här för tredje gången?

Vissa, de illröda och de gröna, har egentligen inställningen att man inte ska betala någonting alls. De vill inte betala för att åka buss eller tåg. I de lite ljusare rödas inställning avläser jag en realism. Man måste betala för att åka buss. Gör man inte det får det väldiga konsekvenser för tillväxten i den här regionen. De lite mindre röda har också hängt på de illröda och de gröna i vändorna och stegen inför valet, då man tydligen hade uppfattningen att man skulle göra en valvinst på det här. Där bedrog man sig. Människor begriper att man måste betala för att åka buss. De är många fler än de som tror att man inte behöver betala eller inte ska behöva betala någonstans. Därför förlorade ni, och ni förlorade ordentligt. Lär er av det! Ta inte om det här en fjärde gång, tack!

Vi kommer kanske att klara av det här genom Accesssystemet. Accesssystemet ger en rad möjligheter för individuella lösningar och för att klara av resor inom kommuner. Det kommer naturligtvis i det sammanhanget också att bli den här typen av ideologiska debatter. Men med ett modernt system tror jag att vi ska kunna få rätsida på detta så att man ska kunna betala och betala mer riktigt än man skulle ha gjort med någon typ av enhetstaxa.

Anförande nr 205

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktigeledamöter, ordförande! Jag vet inte hur ni uppfattar Peter Kockums inlägg. Det hör väl till saken att han har en tung politisk post i sin egen kommun. Han sitter också i SL:s styrelse. Peter Kockum gillar inte demokrati. Det är väl alldeles uppenbart. Jag för min del vill nog hävda att den demokratiska debatten har väldigt stor betydelse. Den är en viktig del av vårt samhälle. Det är klart att det finns andra samhällen och andra länder som har andra system, där Peter Kockums uppfattningar skulle vara mer gångbara. Jag tycker för vår del att vi tydligt ska markera att den här typen av att nedvärdera och uttala sig nedsättande om en demokratisk debatt ska vi inte ha här i vår fullmäktigesal.

När det gäller det övriga som du påtalar, Peter, vill jag bara påminna dig om er historiska börda när det gäller att ta ansvar för ekonomin. Den debatten tar jag gärna med dig i ett annat sammanhang.

Anförande nr 206

Peter Kockum (m): Fru ordförande! Håller man på och ältar en sak tre gånger skapar det bara ett förakt för demokratin och dess processer. Min uppfattning är att lägger man fram ett förslag argumenterar man för det, man ska stå för det, och sedan ska det vara klart. Det är inte fråga om att hindra någonting utan det är fråga om att skapa respekt för demokratin och demokratins institutioner, och det gör man inte genom att älta en sak tre gånger på det här sättet.

Anförande nr 207

Sverre Launy (v): Ordförande, ledamöter! Om Peter Kockum inte kan visa större respekt för den här församlingen än att raljera över att det finns andra uppfattningar än hans egen har han inte i den här församlingen att göra. Det här är en demokratisk församling, vald av folket, där de åsikter och uttryck som kommer till tals genom oss ska få framföras fritt utan den form av kränkande uttalanden och argumentering som Peter Kockum står för.

På mitt partis kongress gjorde jag mig mer eller mindre känd för ett par år sedan för att uttrycka någonting som jag mycket väl kan använda här igen: Stick och brinn!

Ordföranden: Det var väl inte så trevligt sagt och ganska onödigt i en sådan här församling.

Anförande nr 208

Marie Åkesdotter (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Peter Kockum påstår att Miljöpartiet inte vill betala för sig. Så förhåller det sig inte. Man betalar när man åker för enhetstaxa. Men man kan vända på perspektiven också. Jag menar att med bilen kan vi åka hur korta sträckor som helst eller hur långa sträckor som helst. Du betalar inte mer för det, eller hur? Är det gratis? Jag ställer frågan: Vad finns det för rimlighet i att man kan åka bil på vägarna och utnyttja dem hur mycket som helst till samma kostnad men inte i kollektivtrafiken?

Anförande nr 209

Peter Kockum (m): Ordförande! När det gäller bilen vet vi ju att det finns bilfientliga partier, men de borde vara underkunniga om den så kallade bensinskatten som ju är proportionell i förhållande till kilometerantalet. Dessutom kostar en bil pengar. En bil kostar i avskrivning och drift. Det är inte gratis att åka en mil ytterligare på något sätt.

Jag tycker själv att kollektivtrafik är bra. Den måste finnas i en region som vår. I många länder runt om i världen finns inte särskilt bra kollektivtrafik. Det är en brist. Här finns det kollektivtrafik som är ganska bra.

Anförande nr 210

Marie Åkesdotter (mp): Med det resonemanget finansieras vägarna med bensinskatter, eller är det andra medel som man använder till vägarna?

Anförande nr 211

Peter Kockum (m): Fru ordförande? Bensinskatterna står ju för betydligt mer i miljarder räknat än vad väginvesteringarna gör, i den här regionen åtminstone.

Anförande nr 212

Necia Bora (v): Peter Kockum! Jag tyckte att det var ganska roligt att lyssna på dig. Personligen kämpar jag inte för att betala mindre, för jag betalar nästan ingenting, bara 136 kronor i månaden, eftersom vi politiker har fixat för oss själva. Det är inget problem för oss. Men de anföranden som du tycker att det är jobbigt att lyssna på hela tiden handlar om miljö. De handlar om våra barns framtid och deras hälsa. Det är värt att kämpa för. Vi kommer aldrig att släppa det. Vi ska fortsätta så länge vi sitter här som minoritet och ni som majoritet, och vi ska hela tiden prata om det. Ni ska inte tro att så fort man fattar beslutet i dag blir det tyst. Det är värt det för miljön. Det är värt det för hälsan. Så är det.

Anförande nr 213

Lena-Maj Anding (mp): Jag skulle också, fru ordförande, önska att vi kunde gå vidare på talarlistan, men jag måste ändå få säga: Tack och lov att det inte är gratis att åka bil!

Bilen är ju en symbol för människors frihet. Det är tyvärr så att vi måste försöka inskränka människors frihet till viss del i dag. Miljöpartiet är inte ett bilfientligt parti, men man kan säga att vi är ett koldioxidfientligt parti. Vi vill ha ned mängden utsläpp så mycket som möjligt. Då måste man ändra beteende. Det gäller oss alla, om vi vill ha en värld kvar att leva i, en värld för våra barn och barnbarn. Därför är den här frågan så viktig för oss i detta fullmäktige. Vi har fått kunskap. Vi måste använda oss av den kunskapen.

Anförande nr 214

Stella Fare (fp): Ordförande, fullmäktige! Den här debatten är intressant. Den är väldigt historielös, som någon var inne på tidigare under dagen. Landstinget kom ju till väldigt mycket som ett uttryck för att länets invånare hörde samman, att man hade en gemensam arbetsmarknad och att man hade ett gemensamt vardagsliv. När man hör Staffan Holmberg blir man rätt mörkrädd över den fruktansvärda populism som kommer fram. Han försöker måla upp en enorm motsättning inom länet. Hela landstingets tanke är ju att länet hör ihop och att det finns en gemenskap. Rygggraden i den gemenskapen när landstinget en gång bildades var att man skulle ha ett gemensamt taxsystem, ett månadskort. Det har vi fortfarande, och det är faktiskt själva flaggskeppet för SL. Vi kan kritisera SL för oerhört mycket, och vi har hört alla sidor här i salen berätta målände om hur illa det fungerar. Men månadskortet har fungerat bra. Jag tror att de flesta vill ha det kvar.

Det som hände innan man införde enhetstaxan utan någon som helst analys – och det var faktiskt väldigt allvarligt – var en enorm ökning av antalet köpta månadsmärken från det att vi hade fått trängselavgifterna till stånd här i staden. Det var vad som hände. Massor av nya människor i kollektivtrafiken, massor av människor köpte nya månadsmärken. Men från det att enhetstaxan infördes åts hela den ökningen upp och

det skedde en överströmning till kontantbiljetter. Hela den fina tanken med att vi skulle kunna öka intäkterna till SL stabilt med hjälp av att flera reste med SL försvann. Och det gjordes ingen som helst analys av detta. Det är väldigt upprörande. Jag tycker faktiskt inte heller att man ser till betydelsen av månadsmärket och hur allvarligt det var att så många människor övergav det som är själva ryggraden i vårt kollektivtrafiksystem.

En annan sak som jag vänder mig väldigt mycket mot, utöver att man sätter upp motsättningar mellan människor som bor inne i Stockholms stad och människor som bor i andra kommuner, är att Stockholms stad ökar med över en halv miljon människor varje dag. Dagbefolkningen är *mycket* större än den befolkning som övernattar. Och alla nyttjar samma kollektivtrafik. Tror Staffan Holmberg att det när tunnelbanan stod stilla i 35 minuter i går bara var folk som var stockholmare som drabbades när de satt i Gamla Stan eller var det var. Det var naturligtvis massor med människor från hela länet som drabbades av samma störning. Vi är alla betjänta av att kollektivtrafiken får mer resurser så att vi kan se till att den fungerar. Att höra den här populismen uttryckas i ett demokratiskt organ som kom till för att öka sammanhållningen här i länet tycker jag är ledsamt.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 215

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige! Stella Fare säger att det inte gjordes någon som helst analys innan man införde enhetstaxan. Det gjordes ett utredningsarbete där man tittade på flera tänkbara alternativ till en taxelösning som skulle syfta till att öka resandet med SL. Det var en beredning om det och den skedde i samma ordning som man bereder andra ärenden. Jag vill understryka att det inte är något slarvigt hanterat förslag på det sättet.

Det är inte heller ogenomtänkt. Det fanns en finansiering, en bedömning av vad det här skulle kosta. Det fattades ett beslut här i fullmäktige om hur det skulle finansieras, och det fanns också en uppföljning av konsekvenserna. Vi har också begärt en noggrann analys av effekterna av enhetstaxan. Det är ingen i den nya majoriteten som har begärt det. Men vi bedriver ett seriöst arbete. Vi tycker att det är oerhört viktigt att en så stor reform som man nu sätter i sjön också utreds och att man tar reda på vad vi kan lära oss av det arbete som har pågått. Det var varken slarvigt, ogenomtänkt eller något valfläsk. Det var ett seriöst arbete som bedrevs.

Anförande 216

Kerstin Pettersson (v): Det är talangfullt att kunna sin historia och kunna redogöra för den. Idén med att hålla ihop länet är ju alltid en bra tanke. Men jag vill inte påstå att man håller ihop länet om man tar bort enhetstaxan. Man gör skillnad i länet. Du ger inte alla samma möjlighet att kunna resa fritt över länet. Alla har inte råd att köpa månadskort. Alla finner det inte ekonomiskt att alltid köpa ett 30-dagarskort, som det heter, inte månadskort längre. Det var månadskort förut. Alla har inte ekonomi till det, och alla behöver inte göra det för att kunna arbetsresa.

Anförande nr 217

Stella Fare (fp): Nej, alla har inte råd med kort. Men många har råd att köpa förköpshäfte. Och det kommer de också att göra. SL har fullt förtroende för att resenärerna i den här staden kan orientera sig i ett biljettsystem som de är väl förtrogna med sedan tidigare. På er låter det ungefär som om ingen skulle kunna förstå hur det fungerar. Men det som har hållit samman länet, både symboliskt och praktiskt, är detta månadskort. Det vill jag verkligen hävda. Det var faktiskt någonting epokgörande när det infördes. Vi ska vara rädda om det. Det skapar en mental gemenskap i länet som enhetstaxan inte alls skapar eftersom den ökar enstaka resor men inte de upprejade resorna som stimuleras av att man har ett månadskort.

Anförande nr 218

Kerstin Pettersson (v): Stella Fare! Jag tror att vi är överens om att 30-dagarskortet ska behållas. Jag tycker inte att vi ska behöva debattera om vi ska vara rädda om det. Det vi ska debattera och har debatterat är ju enhetstaxan. Det är liksom inte 30-dagarskortet. Det är redan beslutat att det ska kosta 620 kronor från den 1 april och vad nu höjningen blir för pensionär. Det är att inte ha kvar enhetstaxan som slår sönder länet.

Anförande nr 219

Stella Fare (fp): Men det är just det som gör att den här diskussionen blir en aning stupid, som Peter Kockum var inne på förut, att man är så enkelspårig, att man inte ser en helhet. Inför man en enhetstaxa påverkar det strukturer och beteenden som det faktiskt har tagit många år att bygga upp. Det är precis detta som jag vänder mig mot, att ni inte kopplar samman det här till en helhet. Det gör att det förefaller oerhört ogenomtänkt och lättsinnigt med enhetstaxan.

Anförande nr 220

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Stella Fares anförande är obegripligt. Du behöver inte undervisa oss i landstingets historia. De flesta av oss har säkert läst Hjalmar Mehrs tal vid bildandet av storlandstinget så att vi kan det. Vad som händer är ju att ni försöker splittra landstinget genom att införa zoner. Det är det som det handlar om, inte att ena länet.

Oberoende av om jag bor i Sigtuna eller om jag bor i Stockholm betalar jag exakt samma landstingsskatt, och 50 procent av SL:s kostnader betalas på det viset. Dessutom betalar man kommunalskatt, och det är oftast högre kommunalskatt ju längre ut i länet man bor, därför att det är dyrare att bedriva verksamhet i en glest befolkad kommun. Dessutom kostar landstingets verksamheter olika på olika ställen. Men inte tar vi ut olika avgifter för det i sjukvården. Det här är ett sätt att ena länet så att vi ska få samma förutsättningar. Det är det som det handlar om, Stella Fare.

Anförande nr 221

Stella Fare (fp): Staffan Holmberg! Vi har ett gemensamt system för biljetter i SL. Du har nämligen en enhetskostnad för 30 dagar. Det är det som jag framhåller som

ryggraden i SL:s taxesystem. Det raserade ni på kort tid. Ni lyckades alltså få till stånd ett ändrat beteende som allvarligt undergrävde SL:s ekonomi.

Jag pratar om historia och, du får ursäkta, jag kommer att göra det flera gånger, för du är ett eko av många socialdemokrater som jag har hört före dig. Det handlar ständigt om att bygga upp motsättningarna. I Stockholms stadshus är det mellan ytterstad och innerstad, här i Landstingshuset tydligen mellan kranskommuner och Stockholms stad. Jag tycker att det är olyckligt. Landstinget är till för att vi ska stärkas i vår känsla av samhörighet, och vi ska fatta sådana beslut som stärker oss. Vi har ett i grunden bra system, nämligen 30-dagarskortet. Det ska vi bygga vidare på i ett modernt, nytt SL Access. Det återkommer vi till.

Anförande nr 222

Staffan Holmberg (s): Stella Fare och jag är helt ense på en punkt, nämligen att vi ska stärka landstinget och enigheten inom landstinget. Men det ni gör är precis tvärtom. Det är det vi har en debatt om i dag. Du kan inte jämföra relationerna i Stockholms innerstad med hur det är långt ute i länet när det gäller kollektivtrafiken. Du nämnde att tunnelbanan i går olyckligtvis stod i en halvtimme. Visst, men det finns faktiskt ganska mycket alternativ kollektivtrafik i Stockholms innerstad. Det måste det naturligtvis göra i en miljonstad, jättebra. Men om jag är längst ute i länet finns inget alternativ. Då får jag stanna där i två timmar. Du kan aldrig få dem som bor längst ut i länet att tycka att det är en bra åtgärd att man ska betala mer bara för att man har en sämre kollektivtrafik.

Anförande nr 223

Stella Fare (fp): Förenklingen i ditt resonemang bygger på att det bara skulle vara innerstadsbor som nyttjar innerstadens trafik. Det var det som jag betonade. Det blev så väldigt tydligt i ditt yttrande. Men alla här i länet utnyttjar all kollektivtrafik, även den i Stockholms innerstad. Vi är alla lika beroende av att den fungerar. När tunnelbanan stod stilla i 35 minuter kan jag lova dig att det inte fanns något alternativ för dem som satt i tunneln.

Anförande nr 224

Jan Strömdahl (v): Jag tycker att det var intressant att Stella Fare tog upp stoppet i tunnelbanan i går. Det var alltså en kort dip i elförsörjningen från Fortum till bland annat tunnelbanan. Det tycker jag är en bra illustration till det som många har sysslat med i den här debatten, att å ena sidan populistiskt försöka sätta kvalitet och pålitlighet mot en rättvis taxa å andra sidan. Hur mycket pengar ni än hade stoppat in i SL hade ni inte kunnat förhindra att strömförsörjningen från Fortum hade dippat i går.

Anförande nr 225

Björn Sigurdsson (mp): Kära meddebattörer och lyssnare! Jag tänkte försöka hyfsa debatten lite grann. Det synes mig som om ett av huvudargumenten för återinförande av någon variant av zontaxa är att det ska vara logiskt, enkelt och kommunicerbart. Det synes mig inte särskilt logiskt, inte enkelt, och jag önskar dem lycka till

som ska kommunicera zontaxsystemet. Man skulle också betala mer för längre resor. Det kommer att bli så att man betalar mer för kortare resor längs med tunnelbanesträckningen. Jag tycker att en enhetstaxa på enkelbiljetten, den enkla resan, är det som är logiskt och enkelt. Det är enkelt att kommunicera.

Den andra frågan var ju att det är, och det är stora ord, dränage i SL:s budget. SL är allvarligt sargat efter fyra år där också Miljöpartiet suttit i majoritet. Men jag vill minnas att vi gick plus minus noll just på SL. Men genom ett bokslutsförlust går SL med 1 miljard i minus.

Vad handlar det här om? Jo, det är 100 miljoner som vi i år ska få tillbaka genom införandet av en zontaxa. Men tydligen var inte underskottet allvarligare än att man kan höja resultatkravet med samma 100 miljoner. Vad är argumentet?

Det viktiga här är snarare, och det måste vi debattera, vilken roll prissystemet har i att öka tillströmningen till kollektivtrafiken, att öka kollektivtrafikens resandandelen så att den överträffar det individuella personbilsåkandet. Tidigare talare har påpekat att SL:s tjänstemän pekar ut att det här förslaget är negativt för detta. Det stora måste vara utbyggnaden av spår. Det är så vi får fler resenärer. Här är ju Citybanan den viktigaste punkten. Och den ifrågasätts av majoriteten på riksdagsnivån.

Trängselavgifterna skulle kunna ge en direkt inkomst till förstärkning av pålitlighet och ökat hållande av tidtabeller i SL-trafiken. Men det synes mig inte vara särskilt logiskt att pengarna ska gå till vägutbyggnad som spår på biltrafiken ytterligare.

I dagens Svenska Dagbladet citeras Christer Wennerholm. Han säger att 75 procent av alla resor som görs i Stockholmsregionen sker med allmänna transportmedel. Det är lätt att bli felciterad i tidningen, men det är allvarligt om vårt trafiklandstingsråd tror att 75 procent av alla resor som görs är kollektiva. Då skulle vi inte ha något större problem med koldioxid och miljö eller med hälsoproblematiken för människor. 75 procent när vi i bästa fall upp till ibland, under det som kallas för maxtimmen, de 60 minuter då det är som mest personer på väg in till city. Sedan sjunker antalet allteftersom.

I den regionala utvecklingsplanen angavs det 2000–2001 att andelen kollektivresor totalt i länet var 48 procent och andelen bilar 52 procent. Det är ju ute i länets ytterkanter som vi har lägst andel kollektivtrafik. Jag skulle vilja ha en diskussion om det är så att enhetstaxan på enkelbiljetter är gynnsam när det gäller att föra resandeströmmar i ytterkant till kollektivtrafik eller inte. Vad finns det för andra åtgärder som vi kan vidta som kan öka kollektivtrafikandelen i de kommunalar i länet som inte är centrala?

Anförande nr 226

T o m a s R u d i n (s): Förra gången vi hade den här debatten anklagade jag er på högerkanten för att vara omoderna, otidsenliga och miljöovänliga. Det handlade då om tre målgrupper som inte finns här i salen men som kommer att drabbas av det här förslaget: barnen, de alltmer isolerade äldre och turisterna.

I dag tänkte jag ta upp en helt annan fråga som jag tycker att ni passerar väl lätt i diskussionen, nämligen det faktum att en av de saker som vi försöker ägna oss åt när vi bygger ett samhälle tillsammans är att hitta gemensamma nyttigheter. De nyttigheter som vi delar kostnaderna för har ju den ordningen att någon ska betala för dem, precis som ni har betonat i hela den här debatten. Men i er värld verkar det som om den som nyttjar en gemensam nyttighet ska betala mer ju mer man nyttjar den. Det är alltså en slags logik som innebär att ju längre jag reser, desto mer ska jag betala. Men en av poängerna med kollektiva färdmedel är just att det är gemensamma investeringar som kommer till gemensam nytta. Alltså är en av de riktigt stora fördelarna med att vi har ett stort kollektivtrafiksystem i Stockholm att vi kan skapa låg kostnad för att använda denna gemensamma nytta. Det är just det som hela världen försöker leta efter lösningar på, hur vi ska kunna göra det gemensamt nyttigare och gemensamt billigare att nyttja kollektiva färdmedel i stället för att färdas med bil.

Under förra året lyckades vi med detta i Stockholm, och det kollektiva resandet ökade. Då visar Christer Wennerholm bilder på hur det här slog ekonomiskt för landstinget och försöker bara genom några trollslag visa att detta var en stor förlust. Men det finns ingen i den tidigare majoriteten som har förordat att vi inte skulle finansiera den här reformen. Den finansieringskälla som ni helt tar bort från detta samhällsbygge är ju skatten. Det som vi alltid väljer mellan för att finansiera gemensamma nyttigheter är skatt och avgifter, och vi har valt att betala mer av denna nyttighet med skatt än med avgift. Varför? Jo, därför att det enkla fenomenet då uppstår att det blir möjligt att göra det billigare på marginalen att nyttja denna gemensamma nyttighet.

Vad får det för effekter? Det får den positiva effekten att för varje bilist i detta län som vill välja mellan att ta bilen eller att åka kollektivt blir det billigare att ta det kollektiva färdmedlet framför att ta bilen. Det ni nu gör är att ni inför ett system som på marginalen gör det dyrare för bilisten att färdas till jobbet kollektivt. I vissa fall blir det till och med så dyrt att det är helt orealistiskt att välja det kollektiva färdmedlet framför bilen. Om du är bilägare, har körkort, tanken är full, det är bara att välja bil eller buss och du inte har det SL-kort som ni vurmar för, och som vi också vurmar för, blir det ekonomiskt rationellt att ta bilen till jobbet.

När Stella Fare pratar om helhetslösningar måste man betänka att ni samtidigt tänker er att införa den tidigare trängselskatten, fast på ett helt nytt sätt, nämligen med full avdragsrätt för den marginalkostnad som den kommer att innebära. Ni höjer kostnaderna för att resa lång väg genom de zongränser ni inför. På det sättet gör man det återigen mer rationellt att ta bilen till staden än att åka kollektivt. Hela miljövinsten går förlorad. Det om något ändrar människors beteende. Det ändras från att färdas kollektivt och använda denna gemensamma investering för miljöns bästa till att göra individuella ekonomiskt rationella val och sätta sig i bilen och färdas in till Stockholm, vilket ger fler bilar där.

Det här har inte ni förstått. Det är det jag tycker är så härligt med den här diskussionen, att det är en sådan tydlig ideologisk skillnad mellan er som vill göra det dyrare att färdas långt och oss som vill göra det billigare att färdas kollektivt, mellan er som vill göra det mer besvärligt att färdas långt och oss som vill göra det enklare att färdas långt, mellan er som inte har förstått hur miljön hänger ihop med hela vårt samhälle och vårt gemensamma nyttighetsbygge och oss som har förstått hur man bygger gemensamma lösningar starka genom att finansiera dem tillsammans och sedan nyttja

nyttigheterna tillsammans. Det här är ett val mellan höger och vänster där ni mycket tydligt står för höga kostnader och vi mycket tydligt står för låga kostnader.

Anförande nr 227

Stella Fare (fp): Tomas Rudin! Det var lite högtravande, men om jag skulle svara dig så är det viktigaste i hela den diskussion som du nu försökte inleda vad som ger kollektivtrafiken konkurrensfördelar framför biltrafiken. I valet mellan en ny Volvo och ett pendeltåg som inte kommer i tid och som har väldigt låg standard vinner Volvon, oavsett om vi har enhetstaxa eller ej. Det är det stora dilemmat, att det är så låg standard i kollektivtrafiken och att biltrafiken har ett sådant enormt försprång. De som kör bil är egentligen rätt lite priskänsliga när det gäller val mellan bil och kollektivtrafik. Det är det som vi har att kämpa med om vi ska ändra människors beteende. Vi måste tänka mycket vidare än bara till taxan.

Anförande nr 228

Tomas Rudin (s): Det är självklart, Stella, att vi måste betänka även det som har med kvaliteten att göra, och de problemen ska rättas till. Det jobbade vi väldigt mycket med i den förra majoriteten också. Det jag försöker beskriva är den effekt som uppstår av att man inför de här zonerna och gör det dyrare än med bil att färdas långt. Det är möjligt att du har bott alldeles för länge i innerstaden för att kunna se det här mönstret och förstå det. Men om jag bor i Södertälje och har en bil, tanken är full, och jag ska välja mellan att ta bilen och sätta mig i bilkö eller ta kollektiva färdmedel blir det ekonomiskt rationellt att ta bilen därför att det blir dyrare att åka kollektivt. Marginalkostnaden, som det heter på ekonomspråk, blir högre för det kollektiva färdmedlet än för att ta bilen. Det är det systemet ni inför nu, som alltså kommer att göra att vi får en överströmning från kollektiva färdmedel till bilåkande. Förra året lyckades vi minska bilåkandet och öka det kollektiva resandet.

Anförande nr 229

Stella Fare (fp): Tomas Rudin! Den stora ökningen i kollektivtrafiken kom i och med att vi fick trängselavgifter. Det är fakta. SL har varit väldigt bra på att redovisa det här. Sedan skedde det en överströmning till kontantresor från månadskorten, och SL förlorade en massa intäkter. Det tyckte du var okej, för du anser att mer ska finansieras över skattsedeln. Jag förstår att det är ditt synsätt. Men med tanke på vilka skatter vi har här i Stockholmsområdet just nu måste jag säga att jag inte förstår hur man kan tycka att det är okomplicerat att fortsätta höja landstingsskatten. Den diskussion som vi har haft om sjukhusens underskott i dag gör att man blir mörkrädd. Det är skrämmande vilken syn ni har på människors privatekonomi. Det är alltså bara att begära in mer pengar – mer pengar bara, via skatten.

Anförande nr 230

Tomas Rudin (s): Man kan faktiskt inte låta bli att konstatera att er politik betyder både den här skattesatsen och högre taxor. Den logiken förstod jag faktiskt inte, Stella. Om du hade förordat en sänkning av skatten hade jag förstått. Men det som fortfarande är poängen här är vilket som är det mest rationella sättet att använda de kollektiva investeringarna på. Jag hävdar att det är mycket vettigare att införa en enhetstaxa och

behålla den. Om så hade varit att ni hade förordat en annan taxenivå, kanske högre – hade inte jag tyckt vara bra – och behållit enhetstaxan hade det i alla fall varit bättre och mer rationellt än det som står på dagordningen i dag, att införa ett zonsystem som gör det dyrare att resa långt i ett kollektivt färdssystem som faktiskt inte kostar mer ju mer det nyttjas.

Anförande nr 231

Lars Carlsson (c): Det är hedrande att Socialdemokraterna faktiskt har erkänt att det skulle innebära ett budgettapp på 138 miljoner om enhetstaxan bibehölls. Högst sannolikt kan man i alla fall gissa att om s-majoriteten hade kvarstått hade man höjt priset på enhetstaxebiljetten. Men lyckligtvis slipper vi se den historien, eftersom vi har en annan majoritet.

Staffan Holmberg nämner i sitt inlägg att han är orolig för bussarna utanför Stockholms innerstad. Jag säger bara det här igen: Minus 138 miljoner. Jag tror att det blir färre bussar med det sättet att resonera.

Vi har tyvärr inte helt kunnat garantera det vallöfte som Centerpartiet gick till val på. Men jag tror att det skulle ha varit ett betydligt större valsvek om vi inte satt oss ned och diskuterat konstruktivt i alliansmajoriteten om hur vi ska utforma en ny zonindelning. Det låter på oppositionen som om zonindelning är en nyhet som har dunsat ned från himlen. Men det är det inte. Det är några månader som vi har haft ett zonlöst system i Stockholms län. Nu inför vi tre zoner. De allra flesta som reser i närmiljön kommer att använda sig av en enhetstaxa fortsättningsvis också. Om man gör sig omaket att köpa ett förköpshäfte kommer de allra flesta att betala 20 kronor, eller 30 kronor om man vill pendla från Vallentuna till Stockholm. Det kommer aldrig att kosta mer än 40 kronor om man köper förköpshäfte. Det är egentligen en drastisk, finansierad kostnadsänkning för de allra flesta resenärerna om man jämför med det system som gällde innan man införde enhetstaxan den 1 maj i fjol.

Åke Askensten nämnde att han var rädd att plankandet skulle öka. Jag tycker att det verkar vara en lite märklig farhåga. De flesta som kan tänkas vara plankningsbenägna är tunnelbaneresenärer, och alla tunnelbanelinjer är ju i en och samma zon. Köper man då ett förköpshäfte kostar det 20 kronor. Det är ungefär lika mycket som det kostar med enhetstaxa. Jag tror att man ser lite hjärnspöken i det hela.

Jag tror ändå att vi har kommit oerhört nära den önskan om en enhetstaxa som faktiskt inte har kunnat bli verklighet. Vi har klarat hem ett taxesystem som väldigt mycket liknar ett enhetstaxasystem. Men till skillnad från oppositionens är det finansierat. Jag tycker att vi som miljövännare i alliansen kan vara stolta över att vi med det här systemet kommer att kunna ha en bra kollektivtrafik framöver.

När jag åkte hit från Vallentuna – jag tvingades ta bilen i dag – hade jag en snitthastighet på 21 kilometer i timmen. Och det är inte särskilt roligt. Då har vi fortfarande någon slags enhetstaxa kvar. Fungerar verkligen kollektivtrafiken med en enhetstaxa på den här nivån? Jag tror inte det.

Anförande nr 232

Lennart Kaldérén (m): Fru ordförande! Jag har suttit och lyssnat på den här debatten. Den är intressant. Jag har inte varit med de två gånger tidigare som samma debatt har avverkats. Möjligen hade min uppfattning varit annorlunda då. Men det har sagts en hel del här som jag tycker bör kommenteras. Jag tänker inte kommentera allt, men en del.

Det har talats väldigt mycket om rättvisa, och det var uppe också för ett år sedan. Jag måste säga att jag för min egen del i alla fall underkänner många av de rättviseargument som har framförts. Det låter nästan som om en resa som är två tre mil lång ska kosta lika mycket som en resa som är bara några kilometer. Någon sade med förundran: Varför ska det behöva kosta mer om man reser långt? Det finns ju vissa naturlagar här. Men låt oss bara konstatera ur ett rättviseperspektiv – om man nu ska tala om ett sådant, för jag tycker det är väldigt svårdefinierat – att det inte är själva resans pris i SL-systemet som är avgörande för vad som är rättvist eller inte utan det är att skatte-subsventionsgraden är densamma, nämligen drygt 50 procent från skattebetalarna. Där ligger i så fall rättvisan.

Jag tycker att Tomas Rudin hade en mycket genomtänkt utläggning om miljöargumentet, dock kanske han inte hamnade på den slutsats som jag skulle hamna på. När det gäller miljöargumentet att det blir dyrare på marginalerna att ta ett pendeltåg från Södertälje än att ta bilen lyckas Tomas Rudin och väldigt många andra som har tagit fram det här argumentet helt glömma bort det förhållandet att det är genom periodkortet och genom förköpshäftena som vi får de trogna vaneresenärerna att välja pendeltågen och kollektivtrafiken. Det är där vi ska vinna de stora slagen mot den individuella biltrafiken i så fall. Det är inte sällanresenärerna man ska locka över på det här sättet. Man kan göra det, men det är inte där det stora slaget står.

För mig, fru ordförande, finns det ett faktum som står ut från alla andra. Stella Fare har varit inne lite grann på det. Det är ett faktum som vi i gamla SL-styrelsen fick rapporterat till oss i slutet av förra året. I slutet av förra året, under en enskild månad, jag tror att det var november eller december, var det 64 000 resenärer som gick över från att köpa 30-dagarskort till något annat. Där tycker jag hela essensen i den här debatten finns. Det visar att enhetstaxestystemet långt ifrån är hållbart. Det var tur att vi vann valet, för nu kan vi få stopp på det här och bygga något annat.

Det finns många socialdemokrater som i SL gör eller har gjort sig till tolk för vad som är bra för bolaget eller inte. Jag känner som representant och ledamot i SL:s styrelse att ska man ta hänsyn till vad som är bra för bolaget på lång sikt, ska det över huvud taget finnas något miljöalternativ i form av kollektivtrafik som är gångbar och hållbar kan vi inte ha kvar det här systemet utan då är det zontaxa som gäller.

Anförande nr 233

Hans Lindqvist (c): Fru ordförande! Nu var det inte tolv år sedan jag var här senast utan bara 30 minuter. Men det är samma ämne. Först vill jag säga att när enhetstaxan infördes möttes den positivt av mig och många centerpartister, många grannar till mig ute i Hemmesta på Värmdö. Men när tiden gick upptäckte man ju problemen. För varje gång man räknade på intäkterna i relation till kostnaderna visade det sig att vi inte kan fortsätta, hur gärna vi än skulle vilja, med ett system som

dränerar SL på pengar. Det har vi ju fått reda på. Vi kan inte heller fortsätta med ett system som riskerar personalens och förarnas hälsa. Det var alldeles förskräckligt många rapporter om hur det såg ut med kontantbetalningen. Varje gång jag åkte från Hemmesta tänkte jag på det. Det vill jag inte medverka till.

Då måste man leta efter någonting annat. Det som föreslås nu är inte ett enhetligt system, förstås. Det är heller inte ett femzonssystem. Det är någon sorts mellanting, kan vi säga. Men det är enhetligt på sitt sätt eftersom det är ganska enkelt att förstå den här indelningen, trots att det är ett zonssystem. Det är färre antal zoner än tidigare. Det är också logiskt för den som åker att man betalar lite mer för en längre resa. Det är verkligen inte ologiskt. Det är inte samma pris för att åka från Stockholm till Göteborg som för att åka från Stockholm till Rom.

Fru ordförande! Det är så att priset ökar i relation till längden. Det är det som är naturligt och enkelt att förklara. Skillnaden mellan förköp och kontant är också väldigt tydlig. Man undviker naturligtvis, om man kan det, att betala kontantbiljetter, vilket är hela syftet med vårt uppbyggda system. Man ska köpa förköp, eller, som Stella och flera andra har sagt: Det handlar om periodkortet. Det är det vi ska backa upp.

Om det, vilket vi hoppas, blir en intäktsökning på 140 miljoner per år, eller 100 miljoner från den 1 april, är det naturligtvis väldigt positivt. Och i den debatten lägger jag gärna till att jag hellre ser att friska människor betalar en tia till i kollektivtrafiken än att vi sparar på sjukvården på Karolinska, Danderyd eller Södersjukhuset, för det är faktiskt det vi gör, om vi inte ska fortsätta att höja landstingsskatten hur mycket som helst. För mig är det glasklart.

Jag tycker också att förslaget underlättar införandet av SL Access i och med att det är ett enkelt förslag som lätt kan överföras. Jag talade tidigare om Värmdö och där får vi naturligtvis se över zonindelningen när det kommer dithän att vi ska göra förändringen till ett helt annat, mycket enklare och bättre system.

SL Access är en förutsättning för moderna, miljövänliga transportmedel som till exempel spårbilar. Vi pratade om Värmdö tidigare och jag kan tala om för er att vi gärna ser att SL Access blir en modell som används för att betala spårbilar från Värmdö till Stockholm eller varför inte också i den här regionen. Jag träffade Calle Cederschiöld och Christer Wennerholm och pratade om det i går. Det blir mitt sista inlägg när det gäller trafiken. Debatten kommer att fortsätta, men det kommer också nya transportmedel och nya sätt att resa. För närvarande är det här ett förslag som vi tycker är bra och som går att försvara, och till detta yrkar jag bifall.

Anförande nr 234

Staffan Holmberg (s): Du har ju som sagt varit borta från landstinget ett antal år och är inte riktigt insatt i det här ärendet, med tanke på de argument du förde fram i det senaste anförandet. Kontanthantering har ingenting med det här beslutet att göra. Den upphör oavsett beslut på grund av att den helt enkelt inte är tillåten.

Ett argument du tar upp är att avståndet ska vara avgörande och att det är logiskt att man betalar efter avstånd. Men massor av talare här i dag har ju talat om att det här systemet inte är uppbyggt så. Exempelvis utgör hela tunnelbanesystemet en zon. Det

är då inte baserat på avstånd om du jämför med övriga trafikslag, buss eller pendeltåg, som kan ligga precis intill tunnelbanan. Det är en annan zon. Logiken finns inte i systemet, och det är väl det som gör att det är svårt att förklara.

Sedan måste jag ändå säga att Lars Carlsson måste ha fått lite hjärnsläpp när han sade att bilen gick i 21 kilometer i timmen och att slutsatsen var att kollektivtrafiken inte fungerade. Förklara detta!

Anförande nr 235

Hans Lindqvist (c): Hela poängen med det förslag som är presenterat i landstingsstyrelsen är ju att vi får möjlighet att åka till ett acceptabelt pris. Det är faktiskt, och jag tror de flesta människor är beredda att betala de 8 eller 10 kronor mer som det skulle innebära om man köper förköp. Det stimulerar ju till att köpa förköpsbiljetter och periodkort, och det är hela poängen med hela vårt uppbyggda system. Det tycker jag inte är särskilt svårt att förklara.

Sedan vet jag inte hur du eller andra har tänkt. Om man nu skulle införa enhetstaxan igen, finns det inte risk för att det blir kontanthantering?

Att det blir lägre pris på kortare resor är väl inte särskilt märkvärdigt? Underligt vore om det skulle vara tvärtom – det tror jag folk inte skulle acceptera!

Anförande nr 236

Staffan Holmberg (s): Logiken finns inte, Hans Lindqvist! Om du bor i Värmdö kommun, som tillhör två olika zoner från och med den 1 april, och du åker buss från hållplats A till hållplats B över zongränsen, så får du betala dubbelt. Vad är det för avståndslogik i detta?

I det gamla zonsystemet fanns det i vart fall en övergångregel som mjukade upp detta om man åkte från en station till nästa över zongränsen, men något sådant förslag har jag inte sett här.

Hans Lindqvist, du kan inte komma ifrån – du som ändå har varit en av Centerns ledande företrädare inte bara här utan i landet och i Europaparlamentet – att ni hade som vallöfte att behålla zontaxan om det var så att ni kom in i landstinget igen. Nu har ni gjort det, och röstar emot att ha en zon i Stockholms län!

Anförande nr 237

Hans Lindqvist (c): Värmdö har vi ju pratat om, och jag tycker egentligen inte vi ska behöva dra upp det igen. Det är sant, det är en zongräns mitt i kommunen och det kostar som jag sade för en pensionär – som jag är från den 9 januari – 9 kronor mer att åka från Ingarö till Gustavsberg, och det kan jag klara. Det kostar det för ungdomar också, och för den som inte är pensionär kostar det 18 kronor mer att åka den sträckan. Det är inte särskilt mycket, det kan man förklara och försvara.

Det är inte det stora problemet, utan det handlar om vilket system som är bäst på längre sikt och vad som klarar av att få in intäkter till landstinget samtidigt som man ska klara sjukvård och andra viktiga områden.

Om löftet sade jag just att vi tyckte det var bra – men om man ser att det finns brister i form av att intäkterna inte kommer in och personalen drabbas av problem, får man väl försöka ändra sig och göra någonting bra av det. Och det har vi gjort.

Anförande nr 238

L a r s C a r l s s o n (c): Jag ska försöka förklara lite matematik för Staffan. Det är nämligen så att med den tidigare vänsterkartellens trafiksystem, som man kan säga fortfarande gäller, väljer så många att ta bilen att vägarna är igenkorkade, och mina knappt tre mil från Vallentuna tog mig 1 ½ timme. Det blir en snitthastighet på ungefär 21 kilometer i timmen. Så var det med det.

Anförande nr 239

M a r i a Å k e s d o t t e r (mp): Jag tycker hela resonemanget är helt ologiskt, med zonindelning och enhetstaxa som inte får vara kvar. Ni pratar om att det inte är rättvist att man kan åka hur mycket som helst för 20 kronor. Men med 30-dagars-kortet kan du resa hur mycket du vill. Du kan resa dygnet runt! Är det logiskt, eller ska vi införa zoner på det också?

Vari ligger skillnaden? undrar jag.

Anförande nr 240

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Trafiksituationen över huvud taget som vi har i dag i Stockholm, som den beskrivs, med bussar som knappt går på gatorna längre, handlar ju om att vi inte har trängselavgiften kvar på det sätt som det var tidigare.

Det är bara en markering.

Anförande nr 241

L e n n a r t R o h d i n (fp): Fru ordförande! Peter Kockum, som inte är inne i salen nu, beklagade för ett tag sedan den här debatten. Det gör inte jag. Jag har en helt annan uppfattning än Peter om den saken. Jag tycker den här debatten har ännu tydligare klarat ut vad det handlar om. Jag tackar vänstersidan för att vi fick en återremiss. De allt vidare rallarsvingarna under dagens debatt ger en viss antydning om argumentens bärighet.

De allra flesta inser att det finns ingen gratis lunch – i alla fall är det någon som ska betala. Poängen med gratis lunch är att det är *någon annan* som ska betala.

Detta inser som jag sade de flesta människor. Jag märker det när jag pratar med människor som ursprungligen var upprörda, men som inte längre är det, över återgången till ett zontaxsystem.

Sedan inser jag också att det alltid går för en del s-styrda organisationer att trumma ihop några tusen namnunderskrifter och så, men de flesta människor inser att det kostar och att någon ska betala.

Populismen har varit rätt så långtgående i debatten här i dag: "Det är konstigt att man ska få betala mer för att man åker längre!" Jag kan vända på frågan: Varför ska det, i staten Sverige, kosta mer att besöka statliga myndigheter och nationalscener i Stockholm om man bor i Krokoms än om man bor i Spånga? Ingen logik alls!

Nej, de flesta inser att någon ska betala. Då sägs det: Ja men det här är finansierat i budget, vi har lagt in 120 miljoner kronor. Även om jag kan föreställa mig att den förra SL-ledningen kan ha haft speciella kontakter med utomjordiska makter och så, föreställer jag mig ändå att de 120 miljonerna har kommit någonstans inifrån landstingets budget. Dessutom medgavs det här att några tiotals miljoner har det kanske gått i underskott. Då är vi uppe i 150 miljoner kronor årligen – minst – om vi håller oss till det som vänstersidan anser vara rimligt.

Jag kan konstatera, efter ett par månader i SL:s styrelse, att där tvingas man alltid skjuta på nödvändigt underhåll därför att investeringsbudgeten inte håller. Den räcker inte till för de behov som finns.

150 miljoner kronor årligen är tre gånger så mycket som SL kommer att satsa på upprustningen av Nynäshamnsbanan. Tja, det är inga pengar att tala om, naturligtvis – men jag tror att nynäshamnsborna definitivt tycker att det är pengar att tala om!

I det här landstinget är det så att enhetstaxan betalas av alla invånare, oavsett om man åker kollektivt eller ej, oavsett om man åker med periodkort eller ej, och den betalas även av låginkomsttagaren, som betalar landets högsta landstingsskatt. Det förstår både norrtäljebor och nynäshamnsbor. För dem är det viktigare att tagen går än att det är billigt om de går.

Anförande nr 242

J a n S t r ö m d a h l (v): Lennart säger: Det finns inga gratisluncher. Det var liksom poängen. Men det finns det ju! Skolluncherna är gratis. Vi har valt att ha ett skolsystem, inklusive luncher, där inte de tjocka, hungriga eleverna betalar dubbelt så mycket som de smala, tunna tjejerna som går i skolan.

Det här är precis en illustration till det som Thomas Rudin tog upp. Vi har vissa gemensamma nyttigheter i vårt samhällsbygge, där det faktiskt är rationellt och leder till bra effekter om vi tar kostnaden tillsammans för de grejer som är gemensamma nyttigheter – även om inte just du och jag, i vår ålder, äter skollunch.

Anförande nr 243

L e n n a r t R o h d i n (fp): Fru ordförande! Först och främst tror jag att åtminstone rätt rutinerade medlemmar av den här församlingen är medvetna om att det krävs någon form av apostrofering för att begära replik – men okej då.

Det är inte gratis lunch därför att någon betalar. Om man tar bort 150 miljoner kronor från SL:s budget för att satsa på enhetstaxan, räcker det inte till att sätta in fler bussar så att folk slipper stå på motorvägen mellan Norrtälje och Stockholm. Eller om de pengarna finns – de kanske också kommer där uppifrån – varför satte ni inte in dem så att folk slipper stå, dagligen, från Brottbys till Stockholm? Jo, därför att pengarna inte räcker! Så enkelt är det.

Det är det som är innebörden av uttrycket ”det finns ingen gratis lunch”, därför att pengarna tas någonstans där man inte satsar dem i stället. Och den gamla majoriteten har valt att inte satsa på fler bussplatser och mer säkerhet för de människor som tvingas stå tre, fyra, fem, sex eller sju mil i bussen på motorväg varje dag!

Anförande nr 244

J a n S t r ö m d a h l (v): Nu försökte jag lyfta debatten till att handla om just detta att betala via gemensam finansiering eller betala via en taxa. Vi har ju en blandning när det gäller kollektivtrafiken.

Dessutom ville jag påpeka att den konstellation som hade majoritet förra perioden har olika budgetar för den här perioden. Vi har en budget som är betydligt rymligare än er för kollektivtrafiken.

Vi hade dessutom ett förslag att sänka priset på periodkortet, vilket vore angeläget just därför att det finns en poäng, som Stella var inne på, nämligen att det är för stor skillnad i pris mellan periodkort och kontantresor.

Anförande nr 245

L e n n a r t R o h d i n (fp): Fru ordförande! Ja, Jan, gemensam finansiering av enhetstaxan betyder att undersköterskan i Norrtälje, som pendlar till Danderyds sjukhus med månadskort som hon betalar själv, och som betalar den högsta landstingsskatten i Sverige, dessutom ska betala för att de som reser enstaka gånger ska få göra det riktigt billigt. Det är gemensam finansiering.

Hon är mer intresserad av att kunna sitta på vägen till arbetet på morgonen!

Anförande nr 246

Å k e A s k e n s t e n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att presidiet har varit replikgeneröst denna eftermiddag. För säkerhets skull ska jag nu inte nämna några vid namn, men det var någon som sade att enkelbiljetten – som ju är en av SL:s tio enhetstaxor – skulle ha allvarligt undergrävt SL:s ekonomi. Nu vill jag bara uppmärksamma församlingen på att SL faktiskt gick med 1 miljon plus 2006, innan majoriteten kom dragande med sina jämförelsestörande 956 miljoner i påstådd förlust.

När debatten nu förhoppningsvis går mot sitt slut vill jag klargöra Miljöpartiets yrkanden. Vi yrkar i första hand bifall till vårt reservation i landstingsstyrelsen, där vi yrkar avslag på majoritetens förslag. Om vårt yrkande i det läget faller, vilket förefaller

högst troligt just nu, yrkar vi i andra hand bifall till Socialdemokraternas förslag om att Värmdö ska ingå i zon B.

Anförande nr 247

J o h a n S j ö l a n d e r (s): Jag kan inte låta bli att så här i debattens sista skälvande minuter gå upp och göra en reflexion över den argumentation som framförs för enhetstaxans avskaffande. När jag lyssnar på debatten tycker jag mig förstå att ett avskaffande av enhetstaxan och återinförande av zoner inte bara kommer att ge utrymme för att lösa alla de kvalitetsproblem som finns i SL och alla de investeringsbehov som finns i SL, utan det kommer också att ge utrymme för att lösa de problem som sjukvården har, de stora underskott våra akutsjukhus slåss med – och utöver att lösa SL:s och sjukvårdens alla kvalitetsproblem och investeringsproblem kommer vi också att få utrymme att sänka Sveriges högsta landstingskatt.

Med handen på hjärtat måste jag erkänna, att om det vore så att de 130 miljoner som vi eventuellt kan få in i ökade intäkter skulle kunna få sådana positiva effekter när man räknar på det, ja då skulle jag nog ha en viss respekt för den hållning majoriteten i landstingsfullmäktige intar i den här frågan. Men nu tror jag inte att det faktiskt är så.

Någon, jag tror det var Lennart Rohdin, nämnde att argumentationen blev yvig från minoritetens sida. Handen på hjärtat, Lennart, så tror jag att du också kan hålla med om att argumentationen från majoritetens sida får begreppet yvighet att nå helt nya dimensioner!

Anförande nr 248

N e c l a B o r a (v): Jag gillar inte matte egentligen, men jag satt och räknade ut att det tydligen finns människor i det här länet som när vi hade enhetstaxa inte köpte månadskortet, som kostade 600 någonting, utan gick över till att betala 960 kronor i månaden för att det var så kul att betala varje dag. Intressant att det finns sådana människor!

Jag har en fråga – jag begär inte svar nu: Var det verkligen felfritt i kollektivtrafiken innan vi införde enhetstaxan? Gick tågen alltid i perfekt tid, och fick alla sitta på pendeltåg, bussar och tunnelbana? Var det så?

Jag har ett förslag. Nu är vi alla trötta på det här, men om ett år ska vi komma med en motion som kräver att ett nytt enhetstaxasystem införs, på ett villkor: om inom ett års tid allting blir perfekt så kommer vi inte att göra det. Om alla tåg går exakt i tid och alla får sitta, ingen brand, ingenting, om ett år, så lovar vi att hålla tyst. Annars kommer vi med en ny motion som kräver enhetstaxan tillbaka!

§ 54 Motion 2005:33 av Bo Johansson och Rolf Bromme (fp) om inrättande av en busslinje mellan Danderyds sjukhus och Löwenströmska sjukhuset (Närakuten Löwet)

Anförande nr 249

R o l f B r o m m e (fp): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter, åskådare och åhörare! Jag vill först tacka för det svar vi har fått från landstingsstyrelsen och från Christer Wennerholm. Sedan vill jag säga ett par saker om upprinnelsen till motionen.

Bo Johansson, som tyvärr inte tjänstgör i dag, och jag satt i den av de geografiska sjukvårdsberedningarna som då hette Nord. Där upptäckte vi att det fanns behov av bättre busslinjer så att folk i norra Sollentuna och i vissa delar av Väsby – och kanske Sigtuna också, fast det är inte det vi berör nu – skulle ha bättre access till närakuten på Löwenströmska med kollektiva trafikmedel. Vi funderade en del på detta, och vi bad också en specialist på den typen av frågor, Bo Ottosson i Upplands Väsby, att ge oss lite synpunkter. Han kom med ett väldigt bra förslag, det som ni ser här. Det som han tillförde var dels hur man ska få linjen att bli snabb, dels att den bör kopplas ihop med Danderyds sjukhus, vilket vi tyckte var väldigt bra förslag.

Nu ska med en gång sägas att i det svar som SL tydligen har lämnat till SL:s styrelse och om den har apostroferat sägs att det här kommer att kosta för mycket. I jämförelse med de belopp vi diskuterade i den förra frågan är det små kostnader, men man har alltså kommit fram till att det kostar för mycket för att man skulle vilja inrätta busslinjen även om det finns ett klart och viktigt behov – och inte bara för att komma till närakuten på Löwenströmska, utan också för alla de människor som bor längs Uppsalaleden. De som bor där och måste ta sig till det akutsjukhus som vi numera har som vårt, nämligen Danderyds, efter att ha blivit flyttade först från Löwenströmska, sedan till Karolinska i Solna och sist till Danderyd, har väldigt dåliga kollektivtrafikförbindelser med Danderyds sjukhus. Det här skulle kunna bli en sådan.

Jag ska också säga att vi naturligtvis har brustit i detta att vi inte har tagit in så starka argument för den delen i motionen. Det borde vi ha gjort, så att SL hade kunnat upptäcka hur bra den här förbindelsen i själva verket är.

I alla fall blir motionen inte avslagen – landstingsstyrelsen har besvarat den. SL har tyckt att det var alltför stor kostnad. Men, som sagt, det är en liten kostnad i förhållande till de pengar vi talade om i förra frågan.

Vi vill lyfta fram de andra aspekterna, hur människor i olika delar av upptagningsområdet till Danderyds sjukhus ska kunna komma till sitt akutsjukhus. Vi tror att det här är en genialisk lösning, oavsett hur mycket man förbättrar pendeltågstrafiken, därför att pendeltågen går inte mellan Sigtuna, Väsby, Sollentuna och Danderyd. Den trafiken finns inte där, utan då måste man åka in till Stockholm först. Så är det för de flesta av oss.

Vi hoppas i alla fall att den nya SL-styrelsen ska fundera lite mera över det här och komma tillbaka vid ett annat tillfälle. Vi tror att det är en bra tvärförbindelse, som behövs, och vi vill gärna att den ska bli ett faktum så småningom.

§ 59 Interpellation 2007:9 av Dag Larsson (s) om utveckling av cancer-vården

Anförande nr 250

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Lars Joakim! Jag skulle vilja tacka för svaret som kom så god tid som det gjorde. Det har varit lite si och så med den saken, men det här svaret kom i så pass god tid att man fick möjlighet att läsa in sig och titta lite extra på vad ni hade resonerat kring.

Själva interpellationen handlar egentligen om utvecklingsplanen för cancer vården och de bekymmer som finns inom cancer vården. Jag är oroad och funderar på om den nuvarande majoriteten tänker fullfölja arbetet med den mycket ambitiösa cancerplan som vi har utarbetat här i landstinget.

När jag läser svaret, får jag se att Lars Joakim konstaterar: "Mycket av köproblematiken är löst genom ovanstående åtgärder." – efter sin genomgång av det som står i cancerplanen. Därför kan jag inte undgå att bli fundersam, Lars Joakim. För bara ett halvår sedan, under själva valrörelsen, lät det ju inte alls så här. Då var det kris, skandal och katastrof. Man fick höra Birgitta Rydberg, Christer Wennerholm och andra som sade att det här var tömma löften, som inte löste problemen, och att vi hade en akut situation inom cancer vården. Nu, bara ett halvår senare, får vi läsa i Lars Joakims interpellationssvar att problemen är lösta, det är inga större köproblem och så vidare.

Då blir man lite beklämd, i all synnerhet som jag vet att även om cancerplanen är så finns det kvarstående problem. Vi har absolut inte en tillfredsställande situation, än så länge!

Min första grundläggande fråga blir, med anledning av det svar som Lars Joakim har gett mig, om Lars Joakim verkligen anser, och om det är majoritetens åsikt, att köproblematiken nu, ett halvår senare, är löst inom cancer vården. För ett halvår sedan var det kris och katastrof, cancer vården var helt otillräcklig. Nu är alla problem i allt väsentligt sett lösta.

Anförande nr 251

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill minnas att vi hade väldigt stor enighet i diskussionen när vi diskuterade cancerplanen, även om de tillkommande insatser som gjordes under senare delen av året. Vad som hände var att de inte fick full effekt från början.

Min beredning har för resten varit på Radiumhemmet förra veckan och haft en diskussion med klinikledningen och många andra och fått en positiv bild av strålningsverksamheten genom införandet av tvåskift, så att man kör under betydligt längre tid under dagen.

Det som har varit ett mycket allvarligt problem, och som kvarstår, är att det fortfarande är väldigt långa väntetider till röntgen vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna. Det är nästa fråga vi måste ta tag i. Hur löser man den? Det är ju inte heller acceptabelt att en patient som får en cancerdiagnos av sin husläkare eller någon annan ska behöva vänta i sju veckor, som det är för flera undersökningar vid Karolinska

universitetssjukhuset, när vi samtidigt vet att det finns röntgenmottagningar som har väsentligt kortare väntetider – vissa till och med under en vecka.

Men själva strålbehandlingen är vi, efter de rapporter vi har fått när vi har varit på Radiumhemmet, mycket nöjda med. Bemanningen har man också lyckats med under de senaste månaderna, så där känner jag mig inte bekymrad. Beredningen var väldigt nöjd när vi var där ute och fick den här informationen förra veckan. Diagnostiseringen via röntgen är där vi ser det kvarvarande problemet.

Anförande nr 252

Landstingsrådet **L a r s s o n (s)**: Jag kan konstatera att mycket av det som sades i valrörelsen inte längre gäller utan att vi har en väl fungerande cancervård för närvarande och att cancerplanen dessutom var bra, vilket inte riktigt var hur det lät under själva valrörelsen. Det gläder mig att Lars Joakim numera är av den uppfattningen.

Det finns saker och ting i interpellationssvaret som jag gärna skulle se Lars Joakim utveckla något mer. Nu var du lite grann inne på nolltolerans när det gäller väntetider och sådana saker – det skriver du inte någonting om i själva svaret, men du nämnde det i alla fall i ditt muntliga inlägg alldeles nyss. Men det finns andra aspekter, både i arbetet med cancerplanen och i arbetet mot cancer, som borde utvecklas ytterligare.

Hälsoplan kom bland annat med en ganska spännande rapport och utvärdering av Radiumhemmet, därför att vi var oroliga både för väntetiderna och när det handlar om vårdens kvalitet. Hälsoplan diskuterar i den rapporten oerhört mycket mera om att patientbemötandet inom cancervården borde förbättras kraftigt. Jag skulle gärna vilja höra vad det ansvariga landstingsrådet har att säga omkring detta.

Jag skulle också vilja höra om det ansvariga landstingsrådet kommer ihåg cancerplanens andra ambitioner om att varje patient ska få en skriftlig vårdplan och att personalen som arbetar inom cancervården ska beredas möjlighet till utbildning. Det är ju svår kommunikation och svåra samtal med patienter och anhöriga som behöver föras i det här arbetet.

Jag blev lite gladare av det muntliga svar du gav, men jag tycker gott att det kunde ha utvecklats mer i det skriftliga svar som du gav tidigare. Och jag har fortfarande en hel del frågeställningar som jag undrar över.

Anförande nr 253

Landstingsrådet **L u n d q u i s t (m)**: Ordförande, fullmäktige! Ja, vi har väldigt mycket kvar att göra i vår programberedning. Vi har haft två sammanträden hitintills och ska ha ett extra sammanträde nästa vecka. Nu försöker vi beta av. Vi har också sagt i vår budget att vi ska börja med de svårast sjuka, och det tycker jag att vi gör när vi börjar med cancerfrågan. Sedan har ju inte jag alla svar, vår beredning har inte alla svar och vår förvaltning har inte alla svar på alla frågor om finns just nu. Men ambitionen är högt satt vad gäller de svårast sjuka i vårt landsting. Dag får väl avvakta lite grann och låta beredningen jobba. Ni har ju ändå era egna representanter i beredningen, så om vi kan få den dialogen både i beredningen och i det här huset mellan företrädare ska jag gärna rapportera av.

Vi är inte färdiga med vårt, vi har precis satt i gång vårt arbete. Ambitionen är nu att se till att cancerplanens intentioner fullföljs till punkt och pricka.

Jag kan inte svara på exakt när det började rätta till sig, men jag har ändå förstätt via mina kontakter på Radiumhemmet att det har hänt under början av hösten. Om det var före eller efter valet kan inte jag svara på. Jag kan inte heller svara för vad andra har sagt i valrörelsen.

Men jag tycker vi ska vara stolta över att vi ändå tillsammans kunde lägga en gemensam plan och vara överens om detta, och att vi nu kan skörda frukterna av det arbetet tycker jag vi ska vara glada för.

Anförande nr 254

Landstingsrådet **W i g g (mp)**: Ordförande, fullmäktige och åhörare, i radion eller någon annanstans! Jag skulle vilja komplettera det Dag har varit inne på, och även det Lars Joakim har sagt här, med att fråga hur man ser på perspektivet med helhetssyn inom cancer vården, som cancerplanen präglas av – jag tänker på behovet av annan kompetens som exempelvis psykolog, sjukgymnast och sådant för cancerpatienterna. Det nämns inte i ditt svar på Dags interpellation.

Hur ser du på de resurserna? Är det också din och den nya majoritetens åsikt att de bitarna också ska beaktas, så att cancerpatienterna får den lindring de behöver och som patientföreningarna uttrycker att de vill ha?

Jag vill även nämna de komplementära behandlingar som ges på till exempel Vidarkliniken – vilket jag förstår att även den nya majoriteten tycker är bra, men det vore kanske bra att få ett förtydligande på den punkten.

Anförande nr 255

Landstingsrådet **L a r s s o n (s)**: Jag är ju i grunden en snäll kille, men jag tycker ändå att rätt ska vara rätt. När Lars Joakim står upp och säger att alla var för cancerplanen och tyckte att den var jättebra, tycker jag faktiskt att han ska ta och roa sig med att läsa de gamla protokollen från hälso- och sjukvårdsutskottet. Det var långa, kraftfulla reservationer från er sida! Ni sade att cancerplanen var helt otillräcklig och anklagade den dåvarande majoriteten för att missköta de här frågorna.

I dag kan vi konstatera att det ansvariga landstingsrådet hyllar cancerplanen och säger att det inte är några köer. Jag är inte lika optimistisk, jag ser mer bekymmersamt på tillvaron. Men jag kan konstatera att verklighetsbilden har förändrats dramatiskt!

§ 61 Interpellation 2007:11 av Inger Ros (s) om nedskärningarna vid Astrid Lindgrens barnsjukhus avseende konsultstöd

Anförande nr 256

Landstingsrådet **L a r s s o n (s)**: Ordförande, fullmäktige! Jag har pratat med Inger Ros, och skälet till att både hon och jag gärna vill att den här interpellationen behandlas i dag, trots att Inger tyvärr har fått förhinder, är att vi är mycket oroade över situa-

tionen vid Astrid Lindgrens Barnakut. Vi är också oroade över de konsekvenser som de föreslagna besparingarna på inte minst närakuternas barnverksamhet får, som skulle kunna avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus, kommer att föra med sig. Därför interpellade Inger till ansvarigt landstingsråd.

Och det ansvariga landstingsrådet skriver ett, som ni säkert kunnat läsa, väldigt trevligt svar, där det nogsamt redogörs för alla verksamheter som finns inom barnsjukvården – men svarar över huvud taget inte på frågan varför man genomför besparingar på barnverksamheten ute på närakuterna och varför man inte hjälper till med att avlasta trycket på barnsjukvården vid Astrid Lindgrens barnsjukhus, utan svarar på helt andra saker!

Det är lite tråkigt. Därför tyckte jag det var lämpligt att åtminstone ge Filippa chansen att komplettera sitt trevliga svar med en liten reflexion kring varför hon anser det nödvändigt att skära ned på barnkompetensen eller konsultstödet vid Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Anförande nr 257

Landstingsrådet Reinheldt (m): Herr ordförande! Den satsning på 7 ½ miljoner kronor som gjordes för 2006 och på 5 miljoner kronor för 2007 är ett projekt för att öka barnkompetensen hos personalen på närakuterna runt om i länet.

Fram till februari månad i år var det 23 vårdteam vid sammanlagt nio närakuter som hade genomfört steg 1 i utbildningen, som framför allt handlar om hur personalen ska bli bättre på diagnostik och på behandling av enklare frakturer. I maj i år kommer steg 1 att avslutas, för då har personalen vid länets samtliga närakuter fått ta del av den utbildning som det handlar om.

De 5 miljoner kronor som vi avsatt för 2007 ska användas till steg 2, som är den avslutande utbildningsdelen. Förvaltningen håller just nu på att förbereda steg 2, som framför allt kommer att handla om att ge personalen vid närakuterna fördjupade kunskaper om olika sjukdomstillstånd hos barn.

Det är lite tråkigt, tycker jag, om den tidigare majoriteten har missuppfattat, syftet, målet och metoden för det här utbildningsprojektet, som det handlar om. Låt mig understryka att det här är ett utbildningsprojekt och inte ett konsultstöd.

De pengar som är avsatta för 2007 räcker gott och väl till steg 2 i utbildningen, som sattes i gång under den förra mandatperioden och som vi nu fullföljer. Därmed kommer alltså målet, att höja barnkompetensen på länets närakuter, att uppnås.

Sedan gör vi en massa övriga satsningar för att förbättra den hårt ansträngda barnsjukvården, som naturligtvis inte minst syftar till att avlasta länets barnakuter.

När jag ser den vårdskuld som vi har fått ära blir jag otroligt bekymrad, måste jag säga.

I interpellationen får jag frågan om vilka andra nedskärningar vi kommer att göra under 2007. Jag måste säga att det är en otroligt bekymmersam formulering. Jag tror

att kanske inte alla ni i oppositionen är riktigt medvetna om vilka konsekvenser era neddragningar i barnsjukvården har fått för länets barn och deras föräldrar, och inte minst för personalen. Det är det vi står i precis nu. Jag skulle faktiskt vilja vända mig tillbaka till dig, Dag Larsson, och be dig berätta för mig: Vad menar du att de 2 ½ miljoner som du nu anser är en "besparing" i det här utbildningsprojektet skulle ha använts till, utöver de 5 miljoner som vi avsatte för i år för att fullfölja utbildningen?

Anförande nr 258

A n n - S o f i M a t t h i e s e n (mp): Herr ordförande, ledamöter! Jag förstår inte riktigt den här situationen. Det beror på att jag anser att det finns ett annat sätt, där man både spar pengar och får en ökad barnkompetens. Detta gäller i ett sådant samhälle som vårt landsting, eftersom vi har en ganska tät befolkning. Det fungerar alltså på sådana ställen där det finns många barn inom ett område.

För inte så hemskt många år sedan var det så att man på vårdcentralerna hade både barnläkare och allmänläkare anställda. Barnläkarna hade i genomsnitt lägre lön än vad allmänläkarna hade. Jag ser inte varför man inte kan återinföra det systemet – därmed inte sagt att man ska ge barnläkarna mindre i lön, men det borde inte behöva kosta så särskilt mycket att återinföra det.

Barnläkare är speciellt bra på barn därför att de ser mycket barn. En allmänläkare får aldrig se barn lika ofta. Bland dem som sysslar med sådant här anses det vara poängen med att ha en särskild barnläkare. Vissa saker kan man kanske lära ut, men det räcker inte.

Då menar jag att det vore ett mycket bättre system att inte lägga pengar på utbildning här. Det är säkert jättebra med dem som redan är utbildade, men man kan på ett billigare sätt få samma eller bättre effekt genom att anställa fler barnläkare på vårdcentralerna i stället – då får man båda delarna på en gång.

Anförande nr 259

L a n d s t i n g s r å d e t L a r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Filippa, det gläder mig självklart att vi i det här fallet får ett rakt medgivande, nämligen att man har dragit bort 2 ½ miljoner kronor från det som ursprungligen var budgeterat för konsultstöd och för utbildningsverksamhet.

Det är också den bild jag själv får när jag är ute på Astrid Lindgrens barnsjukhus. Jag möter där en oerhört pressad personal, som säger att många av dem som besöker dem i dag skulle kunna få vård på andra ställen i vår sjukvårdsorganisation. Det stora bekymret är att en hel del av föräldrarna inte har tillräcklig tillit till exempelvis närakuterna. Därför vore det väsentligt, tycker jag, att ha ett mycket mera ambitiöst utbildnings- och konsultprogram för att stödja upp närakuterna för att kunna ta emot ungarna ute i verksamheterna än det som Filippa står för, för Filippa har minskat anslagen på det här området. Det är allvarligt.

Men i kombination med Filippas fullständigt häpnadsväckande åsikt att man ska stoppa den planerade närakuten för ungar i direkt anslutning till Astrid Lindgrens

barnsjukhus blir situationen än allvarligare. Dels minskar hon resurserna till de planerade utbildningsinsatserna, dels minskar hon resurserna till konsultstöd till de närakuter som skulle kunna hjälpa till med att bygga upp en kompetens på området ungar, dels försenar hon, på helt obegriplig grund, öppnandet av närakuten för ungar i direkt anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Därav den oroliga frågan: Vilka fler försämringar väntar ungarna, med Filippa som ansvarigt landstingsråd?

Anförande nr 260

Landstingsrådet **Reinfeldt (m)**: Herr ordförande! Jag förstår inte hur du kan påstå att vi minskar resurserna med 2,5 miljoner kronor och försämrar en utbildning! Vi fullföljer det utbildningsprogram som sjösattes under er tid i majoritet. Möjligen felbudgeterade ni och räknade med alltför höga kostnader. Vi ser till att alla länets närakuter får möjlighet att gå steg 2 i det utbildningsprogram som sjösattes under den förra mandatperioden.

”Stoppa närakuten”! Vi har under flera års tid haft en extremt positiv befolkningstillväxt, en ökning på nära tusen födselar varje år. Det är väldigt positivt. Många fler barn innebär också ett mycket större behov av hälso- och sjukvård. Fler barn betyder också fler kroniskt sjuka barn, och förändringar i utbudet måste göras.

Vad är det då som har hänt de senaste fyra åren? Inte så mycket som man skulle kunna önska. Satsningarna har bytts mot besparingar. Om man ser vad som hänt under åren 1998–2006 så är det i runda slängar en trettiofemprocentig ökning av antalet födda barn. Den vårdplatsutredning som offentliggjordes i februari månad visade, Dag, att den akuta slutenvården för barn ökade med 4,9 procent enbart under perioden 2004-2006. Det är en direkt följd av en kraftigt ökad befolkningstillväxt. Då ställer jag mig frågan: hur många slutenvårdsplatser lyckades den tidigare majoriteten få till stånd under samma period för att möta det ökade behovet? Vet ni vad svaret sorgligt nog är? Det är: inga.

Jag tror att det är otroligt viktigt med satsningar inom primärsjukvården i närsjukvården för att avlasta akutsjukvården och för att avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus så att de allra svåraste barnen kan få tillgång till vård. Det är precis därför som vi fullföljer projektet att utbilda personalen på närakuterna.

Eftersom vi har hört att pengarna räcker till, så skulle jag ändå vilja veta vad det är du ska göra utöver det här utbildningsprogrammen som ni sjösatte. Vad är det du ska göra för dessa 2,5 miljoner kronor?

Anförande nr 261

Landstingsrådet **Larsson (s)**: Man tar sig för pannan! Här har vi ett ansvarigt landstingsråd som har en eskalerande kris på Astrid Lindgrens barnsjukhus. För ett år och en dag sedan skrev det nu ansvariga landstingsrådet en motion till den här församlingen där det stod om barnens vårdgaranti. När man läser motionen kunde man förstå att den gamla majoriteten inte hade några ambitioner, att den var värdelös och om bara Filippa fick ta över ansvaret så skulle allt bli jättebra.

Nu har vi ett ansvarigt landstingsråd som sitter i en situation som innebär att Astrid Lindgrens barnsjukhus går på knäna. Hennes svar blir att minska de ekonomiska resurser som behövs för att hjälpa närakuten att ha rätt kompetens för att ta hand om ungarna. Hennes svar blir att försena öppnandet av den närakut som drastiskt skulle kunna förbättra situationen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Ett år och en dag sedan – och verkligheten har förändrats totalt.

Anförande nr 262

Landstingsrådet **Sevefjord (v)**: Ordförande och landstingsrådet **Filippa Reinfeldt!** Jag går upp i talarstolen här därför att du påstod att vi inte gjorde någonting när det gäller barn sjukvård under förra mandatperioden. Det har du sagt tidigare också, men en lögn blir ju inte en sanning bara för att den upprepas flera gånger.

Vi gjorde faktiskt massor av saker under förra mandatperioden, därmed inte sagt att vi lyckades lösa alla problem. Men vi byggde till exempel mycket kraftigt ut neonatalvården under förra mandatperioden, vi gjorde en mycket kraftfull satsning på förlossningsvården, vi gjorde en särskilt satsning på barn med förvärvade hjärnskador och vi byggde ut den avancerade hemsjukvården för svårt sjuka barn.

Jag skulle kunna räkna upp väldigt många fler saker som vi gjorde, men det är riktigt som du säger att det fortfarande finns stora problem inom barnsjukvården just därför att det har fötts så många barn inom vårt län under de senaste åren. Jag tror att detta år är det sjätte året i rad med ökande antal födslar inom Stockholms läns landstings landstingsområde.

Det återstår mycket att göra och om detta råder det stor enighet. Men att påstå att vi inte gjorde någonting är ju faktiskt ren lögn. Jag förstår inte varför du använder en ren lögn i den politiska debatten. Ni kan väl åtminstone försöka vara lite ärliga och säga att vi gjorde en hel del saker men det återstår en mycket att göra.

En sak som återstår att göra är att bygga ut slutenvårdsplatserna. Därför lade vi i Vänsterpartiet i vårt budgetförslag in ytterligare pengar just till barnsjukvården eftersom vi såg att det finns brister på det området.

Ett område där det finns väldigt stora brister är just behandlingen och vården av kroniskt sjuka barn. Jag vet att du har fått ett brev angående detta där avsändarna mycket noggrant redovisar vad man behöver göra för att förbättra vården av kroniskt sjuka barn vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är en grupp som ökar mycket kraftigt i vårt län, bland annat därför att den medicinsk-tekniska utvecklingen har gjort att vi kan rädda så många fler väldigt mycket för tidigt födda barn. Som en konsekvens av detta får vi också väldigt många fler till exempel hjärnskadade barn som vi har ansvar att ta hand om.

Du har fått ett brev om vad man vill göra på Astrid Lindgrens barnsjukhus för att förbättra omhändertagandet av just den här gruppen barn. Kostnaden är 20–30 miljoner kronor. För några veckor sedan hade du ännu inte besvarat det brevet som kom i december. Jag vet inte om du har gjort det nu, men om vi har pengar över så finns det helt klart väldigt konkreta förslag på vad man snabbt kan göra för att förbättra situationen.

Det du har gjort är precis det som Dag säger. Det du har lyckats med hittills är att stoppa närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus och kraftigt försena öppnandet av den, den ska ju avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus och ge ökade möjligheter för vård av de akut sjuka barnen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är det enda konkreta som du har gjort hittills.

Anförande nr 263

Lena-Maj Anding (mp): Det här är rätt lustigt. Förut blev vi anklagade för att inte ha några idéer och landstingsråden sade tidigare att det var katastrofalt att vi inte hade några idéer. Nu frågar Filippa oss vad vi ska göra med 2,5 miljoner. Det är jättebra.

Det är väl gott och väl med utbildningen i steg 1 och steg 2, den har vi ju själva initierat. Vi tycker att det är en bra utbildning, men för 2,5 miljoner kan du få tre barnläkare för, en i varje sjukvårdsområde. Jag vet att åtminstone barnläkarmottagningarna i länet skulle vara mycket tacksamma om de kunde få en barnläkare ytterligare per barnläkarmottagning. Och det behöver de verkligen.

Vi har kroniskt sjuka barn som behöver stöd och hjälp i öppenvården sedan de kommer ut från slutenvården. Det vore väl en jättebra insats att använda de 2,5 miljonerna till att stärka barnläkarmottagningarna i länet.

Anförande nr 264

Gunilla Helmerson (m): Herr ordförande! Ärlighet, sade Birgitta Sevefjord. Visst, förlossningsvården byggdes ut under er mandatperiod, men de grundläggande besluten fattade vi. Vi förstod också att detta behövde göras. Du kanske kan vara ärlig och säga att vi har hjälpts åt med detta. Det råkade bli så att åtgärderna genomfördes under er period men det var vi som fattade de grundläggande besluten.

Närakuten kommer så småningom, och den ska verkligen komma till stånd för att avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus. Om man vill roa sig med att studera hur pass jobbigt läget är på såväl Sachsska barnsjukhuset och Astrid Lindgrens barnsjukhus som på andra barnmottagningar kan man tänka på att det faktiskt är ungefär fyra eller fem gånger fler och ibland sex gånger fler jourfall per 10 000 barn som kommer till de mottagningarna jämfört med läget vid andra mottagningar. Det betyder också att antalet inläggningar blir så oerhört mycket färre, och så länge jag har varit med i landstinget har det faktiskt varit brist på vårdplatser för barn. Vi har betydligt färre än vad övriga riket har.

Antalet barn ökar, inte bara födelsetalen. Man måste komma ihåg att det också faktiskt sker ganska många adoptioner. De adopterade barnen är inte så små och många av dem är några år och de behöver också vård.

Precis som Birgitta sade leder förbättrade behandlingsmöjligheter till att det är fler barn som behöver olika typer av behandlingar. Det är klart att det i längden är väldigt viktigt att vi ser till att de mottagningar som vi har och som ibland har så hög beläggning som 110 procent naturligtvis måste få avlastning genom bland annat den här barnakuten och de andra närakuterna genom den kompetensökning som de nu får.

Om man studerar antalet fall av olika slag ser man också att antalet barn som insjuknar i diabetes har fördubblats under en femtonårsperiod. Riktigt svåra sjukdomar som HIV och annat har ökat otroligt mycket i vårt län. De har fördubblats på tre år. Det kräver också oerhörda resurser.

Det är viktigt att vi ökar kompetensen och säkerställer att barnläkarmottagningarna på olika sätt kan ta emot fler besök. Det är en del av det arbete som pågår nu som Filippa har initierat och som vi också har behandlat i vår beredning för barn och unga.

Anförande nr 265

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! För några timmar sedan ställde jag en fråga till Filippa Reinfeldt om Sabbatsbergs närakut. Jag fick ett rätt så bra svar, tycker jag, för jag fick reda på att den ska behållas. Sabbatsbergs närakut är en av dem som alltid tagit emot barnfamiljer. Det tycker jag har varit väldigt positivt.

Ibland får vi höra att närakuterna inte har avlastat akutsjukhusen. Men hur tror ni att Astrid Lindgrens barnsjukhus situation skulle ha varit om vi inte hade haft Sabbatsbergs närakut? Jag vill återknyta till vad som hänt tidigare i dag med detta inlägg.

Anförande nr 266

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Just det, Håkan. Och jag kan berätta för dig att medarbetare på Sabbatsbergs närakut har genomgått den här utbildning under vecka 46 och i vecka 45 och kommer att gå den sista fasen under vecka 17. Det är tre team från Sabbatsbergs närakut som har gått utbildningen.

Frågorna handlade, Dag, om utbildningen och varför vi skulle omöjliggöra för medarbetare på närakuterna att genomgå den här utbildningen. Så uppfattade jag hela syftet med interpellationen. Det var därför som jag uppehöll mig vid denna fråga både i mitt skriftliga och i mitt muntliga svar. Utbildningen kommer att genomföras och de resurser som är avsatta räcker, både till att slutföra fas 1 som ni satte i sjön och för att genomföra fas 2 av utbildningen, så att alla medarbetare på närakuterna runt om i länet ska kunna gå utbildningen. Det är en bra satsning att förstärka barnkompetensen ute i länet.

§ 63 Interpellation 2007:13 av Kristina Söderlund (s) om vikten av att reumatiker får rehabilitering genom bassängträning

Anförande nr 267

Kristina Söderlund (s): Ordförande, ledamöter och Lars Joakim! Tack för svaret. Anledningen till min interpellation är jag under en tid har fört samtal med ett antal reumatiker som har kontaktat mig eftersom jag är landstingledamot. De undrar hur saker och ting hänger ihop eftersom de har bekymmer med sin bassängträning. Framför allt består svårigheterna i bristen på tillgänglighet och tillgång till träning i varmbassäng.

I svaret på interpellationen framgår det att det finns ganska många bassänger i Stockholms län och att det finns ett antal varmbassäng. Om man granskar tillgäng-

ligheten till dem så finner man att varmbassängerna även används av en hel del andra grupper än reumatiker. Det är väl i och för sig inte så konstigt.

Kroniskt sjuka och reumatiker får många gånger konkurrera med bland annat baby-simsgrupper. Det är väl bra att vi kan ha babysim i vårt landsting. Det är säkert väldigt bra och bidrar till simkunskaper och så vidare, men det finns andra problem förknippade med det och det är just att den verksamheten kräver en hel del rening. Det blir en del driftsstopp när man måste tömma bassängerna. Ni vet säkert vad som händer när små barn badar i bassäng.

Detta innebär problem för många reumatiker som är väldigt infektionskänsliga beroende på mycket stark medicinering.

Det avgörande för reumatiker är just kontinuiteten. För många krävs det alltså träning flera gånger i veckan för att bibehålla den rörelseförmåga som man har. Det går inte att få träning under en tioveckorsperiod och sedan hålla uppe några månader med träningen och sedan börja igen. Då är det som man uppnått genom träningen redan förlorat. Därför är kontinuiteten oerhört viktig. Därför innebär driftstopp väldigt stora bekymmer.

Det är också på det sättet att reumatikerna i länet behandlas väldigt olika när det gäller remisser; en del får rätt till rehabiliteringen och omfattas av högkostnadsskyddet medan andra tvingas se det som friskvård. En del får remiss på åtta tio gånger och sedan blir det uppehåll i träningen till dess att de får en ny remiss medan andra får så kallad långremiss. Detta tycker många reumatiker är väldigt orättvist. Kontinuiteten är det som är avgörande för att rehabiliteringsträningen ska vara lyckosam.

Den här träningen ger avslappning, träning utan tränings-skador, träning i tyngdlöst tillstånd och en aktiv träning med kontroll på belastningen. Den här aktiviteten tränar komplexa rörelsemönster, ger konditionsträning och ökad blodcirkulation. Det är en väldigt viktig verksamhet för många av länets reumatiker. Jag känner oro inför vad som kommer att hända framöver.

Anförande nr 268

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inleda med att tacka Kristina Söderlund för interpellationen! Ibland kan man ha känslan att hälsan tiger still, och om man inte hör någonting så är allting perfekt. Jag fick hjälp av Birgitta Sevefjord för något landstingsmöte sedan med informationsmaterial vid den interpellationsdebatt som vi förde, vilket var värdefullt för mig att få. Ni hade fått information som inte jag hade fått.

Jag har ett ganska så ambitiöst program med besök inom verksamheter och hos patientföreningar. Väldigt många har hört av sig, dock inte Reumatikerförbundet. Därför kanske jag borde ha tagit initiativ själv, och det ska göra nu naturligtvis. Det är ett ganska högt tempo vid dessa besök och dem som har hört av sig har jag prioriterat, men jag ska gärna besöka reumatikerdistriktet också. Jag ska boka in ett besök så snart jag kan.

Det är en ambition i programberedningarna, som ligger under hälso- och sjukvårdsnämnden, att vi successivt ska beta av fråga efter fråga. Nu har ju cancervården varit en stor fråga, njursjukvården har varit en annan stor fråga och det finns en del annat som vi har ägnat oss åt. Hjälpmedelsfrågor ska vi ta itu med vid nästa sammanträde.

Jag kan lova Kristina att vi naturligtvis kommer att gå vidare med din interpellation med det extra stöd jag kan få via dig med ytterligare information och även se till att detta blir en verksamhet som fungerar. Logistiken är naturligtvis en väldigt viktig, framför allt om man stänger på ett ställe så måste man kunna hänvisa patienter någon annanstans.

Tack, snälla Kristina, för din interpellation som har gett mig värdefulla kunskaper!

Anförande nr 269

Yvonne Andersson (mp): Ordförande, ledamöter och Kristina Söderlund! Tack för denna interpellation! Vi i Miljöpartiet anser att de kroniskt sjuka som lider av till exempel ledgångsreumatism och fibromyalgi har rätt till och behöver bassängträning i varmt vatten för rehabilitering och minskning av smärttillstånd och för förbättrad rörlighet. För människor med dessa sjukdomar är det väldigt viktigt att det finns gott om tider och att man får möjlighet till just kontinuerlig träning.

Bassängbad är en komplementär behandlingsmetod som är en av de åtgärder som är mycket verksam vid rehabilitering och leder till att människor håller sig rörliga och medverkar till mindre sjukskrivning och förtidspensionering. Ibland verkar det som att de åtgärder som kräver läkemedel ses som viktigare än de resultat som uppnås med olika slags träning, kost med mera.

Bassängbad ger ett väldigt positiva resultat för de här patienterna och det utan att belasta kropp och leder och har inga biverkningar.

Miljöpartiet framhåller att det är mycket viktigt att reumatiker har god tillgång till bassängbad i hela länet vilket ger välbefinnande och livskvalitet.

Anförande nr 270

Kristina Söderlund (s): Jag har en del ytterligare att säga i den här frågan.

Jag har givetvis talat med Stockholms läns reumatikerdistrikt för att höra hur de uppfattar situationen. Precis som Lars Joakim Lundquist skriver i sitt svar har distriktet ett avtal med Stockholms läns landsting om att distriktet ska bedriva bassängträning. Det gör man kvällstid. De har ett avtal som gällt tre år och som löper ut den 30 juni 2007. När avtalet skrevs fanns en möjlighet till förlängning i två år. I så fall skulle reumatikerdistriktet kontakta landstinget och tala om att man ville ha en förlängning och det skulle ske senast 31 december 2006. Detta gjorde distriktet men har inte fått någon återkoppling.

Beställarkontor vård, som är en förvaltning, har inte hört av sig och man har samrått med HSO och framlagt att man vill ändra handläggningen och vill börja diskutera kortvariga avtal på ett års giltighetstid.

Detta är ett bekymmer för många föreningar, att avtalens giltighetstid blir väldigt kort. Då blir det svårt att få kontinuitet i verksamheten. Jag skulle vilja ha lite mer information om hur långt läget är och vad som kommer att hända med avtalet.

Det är viktigt att det finns tillgång till bassängträning, och om det visar sig att det blir problem med avtalet och det inte kommer till stånd så kommer jag att återkomma, men jag vill att Lars Joakim berättar lite om hur det kommer att bli med möjligheten för distriktet att få ett nytt avtal som är rimligt.

Anförande nr 271

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte, men kanske Kristina inte har mitt telefonnummer. Jag ska gärna lämna ut det så att om den här typen av information kommer till dig då får du gärna slå en signal. Det är viktigt att vi får den informationen så tidigt som möjligt.

Om det är någonting som jag gnällt över i fyra år under den förra majoriteten så var det att avtalsdatabasen aldrig kom till stånd. Jag upprepade detta vid flera tillfällen i både hälso- och sjukvårdsutskottet och i landstingsstyrelsen. Då hade vi kunnat gå in i databasen och ta reda på vilka avtal som hade löpt ut och vilka som var på väg att löpa ut. Då hade vi som politiker och ansvariga själva kunnat ta reda på detta. Vi jobbar alla mot samma mål, nämligen att få så friska människor med så stort välbefinnande som möjligt i Stockholms läns landsting och därför är det lite synd att det blir på det här sättet. Jag uppmanar alla här som får den här typen av information att höra av er på telefon och berätta vad ni hört.

Det är klart att jag ska ta upp den här frågan omedelbart naturligtvis, om avtalet nu löper ut inom så kort tid. Det är i och för sig en fördel att avtalet är förlängningsbart så att vi slipper att göra en ny upphandling, om man nu över huvud taget har gjort upphandlingar vilket vi försöker undvika att göra. Det är inte så lätt att sätta ett pris på en varmvattenbassäng och om vi inte får något avtal så har vi en bassäng som ingen kommer att använda.

Vi behöver hjälp att hitta modeller som fungerar bra för den typ av verksamheter som den här patientgruppen behöver i form av varmvattenbassängsträning.

Yvonne Andersson, jag har samma syn som du. Jag tror inte alls att vi har olika uppfattningar. Ring gärna och berätta vad ni får höra i sådana här sammanhang. Ni som sitter i beredningar och sjukvårdsstyrelser, i hälso- och sjukvård nämnden eller i fullmäktige, hör gärna av er så ska vi arbeta gemensamt för att få en bra verksamhet för alla länets innevånare.

Anförande nr 272

Kristina Söderlund (s): Lars Joakim, jag ringer gärna.

Den här informationen fick jag ganska nyligen. När jag läste ditt svar på interpellationen blev jag ganska nöjd och tänkte att det ser ju bra ut. Men man ska inte vara alltför säker alla gånger, så jag tog kontakt med dels Reumatikerförbundet, dels distriktet och jag fick ett fax så sent som i dag med en del av den här informationen.

En hel del av tjänstemännen känner ju till läget med avtalen inom olika verksamheter. Jag vet att flera av dem som jag har haft kontakt med har stött på Beställare vård vid ett antal tillfällen när det gäller bland annat det jag nämner i min interpellation om Dalen. För många av dem har det varit känt, och tyvärr finns det väl ett glapp i kommunikationen mellan en del tjänstemän och politikerna. Vi får väl vara mer aktiva och se till att vi dels får en dialog, dels följer upp det faktiska läget.

Anförande nr 273

Necla Bora (v): Tack för att ni aktualiserar det här ämnet! Jag är en av dem som har fibromyalgi och behöver den här träningen. När man ska leta efter träningsmöjligheter så hittar man dem inte alltid. Det är ju ett begränsat antal ställen som finns och när man hittar en möjlighet så är det alltid många som är där.

I Husbybadet tycker de att det är dyrt att sätta in en varmvattensverksamhet som genomförs en gång i veckan. Varmvatten måste man ha för att träna. Det finns träning på andra ställen men det är i kallt vatten och det har man ingen nytta av – det blir till och med ännu sämre. Om man har börjat jobba med den här frågan är det också bra att ta reda på spridningen i länet, se till att träningsmöjligheterna inte är samlat på ett och samma ställe, ofta finns de i innerstaden.

Anförande nr 274

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Det är lite trist att ni går upp och debatterar när sista repliken har gått för då blir det inte mycket till diskussioner av.

Jag delar Necla Boras uppfattning att det är väldigt viktigt att verksamheten fungerar på ett tillfredsställande sätt. Och om det finns 36 varmvattentempererade bassänger i Stockholm så är det ganska många jämfört med situationen i många andra städer även om de inte är lika stora som Stockholm. Jag tror inte att antalet bassänger är det som är problemet. Det kan i stället vara öppethållandetiderna och informationen om ställtider i samband med reparationer och annat som leder till problem.

Vi tar gemensamt itu med detta i vår beredning.

§ 64 Interpellation 2007:14 av Lena-Maj Anding (mp) om landstingets fortsatta hantering av komplementär- och alternativmedicinska frågor, tm/cam

Anförande nr 275

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande! Intresset för komplementär- och alternativmedicinska frågor som vi kallar för tm/cam är stort och ökande hos allmänheten och i hela västvärlden. Användningen är nu så spridd att man inte kan bortse från området vare sig inom vetenskapssamhället eller inom hälso- och sjukvården.

Från patientsäkerhetssynpunkt är det dessutom bra att både hälso- och sjukvårdspersonalen och komplementär- och alternativmedicinska utövare känner till de behandlingar som den enskilda patienten får. Det kan finnas såväl negativa som

positiva samverkans effekter. För närvarande är det inte säkert att patienten vågar berätta om användandet av eventuella komplementär- och alternativmedicinska behandlingsmetoder för sin läkare.

WHO, det internationella organet, uppmanar sedan ett antal år tillbaka medlemsländerna att utarbeta policyer på området och man efterlyser en struktur för samverkan och tydliga regelverk.

Miljöpartiet anser att det är ett politiskt ansvar att verka för ett ökat samarbete och en större öppenhet för patientens bästa. Utgångspunkten för denna dialog menar vi ska vara en respektfull attityd utifrån patientens fria val.

I vårt landsting startades under förra mandatperioden ett unikt och flerårigt projekt vars syfte var att stödja och öka samverkan genom dialog och kunskapsutbyte mellan tm/cam-utövare och anställda inom hälso- och sjukvården. Projektet, som leddes av en politiskt tillsatt styrgrupp, lade även fram förslag till policy på området. Förslaget återremitterades av landstingsfullmäktige i september 2006.

I budgeten för hälso- och sjukvården minskade majoriteten anslaget till komplementärmedicin med 1 miljon kronor, det har också kommit till vår kännedom att projektet har upphört. Därför ställer jag följande frågor till Filippa Reinfeldt.

Vilken är anledningen till att projektet om komplementär- och alternativmedicin lades ned? Kommer den nya majoriteten att hörsamma WHO:s uppmaning och arbeta med dessa frågor? I så fall hur? Kan medborgare som väljer behandlingsmetoder inom tm/cam och tar upp detta med sin läkare vara säkra på att få ett respektfullt och kunnigt bemötande inom hälso- och sjukvården?

Anförande nr 276

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Den här interpellationen som ställts till mig handlar bland annat om bemötandet i vården. Vi ser att det skett en samhällslig utveckling där intresset för komplementär- och alternativmedicin har ökat.

Människor som kommer till hälso- och sjukvården bär ju med sig sina egna upplevelser, sina egna erfarenheter, in i vården. Det är så självklart att man ska få ett respektfullt bemötande för det.

Så ska det förstås vara för användare av komplementärmedicin, precis som det ska vara självklart att en homosexuell tonåring ska få ett respektfullt och kunnigt bemötande när han eller hon vänder sig till vården. På samma sätt som när äldre eftersöker ett bemötande för sina behov så borde det också vara självklart att barn också behöver ett bemötande avsett för dem i vården.

Egentligen är detta så självklart att vi inte borde behöva diskutera det. Alla människor ska bemötas med respekt oavsett om de använder sig av alternativmedicinska behandlingar eller inte.

Landstinget har utarbetat en värdegrund som jag tycker poängterar detta på ett bra sätt, och dessutom finns det en lagstiftning i Sverige som jag tycker understryker att det ska vara så.

Vår avsikt, som jag skrev i mitt skriftliga svar till Lena-Maj, är att en av våra medicinska programberedningar ska fortsätta att arbeta med frågan om komplementär- och alternativmedicinska frågor. Då kommer naturligtvis WHO:s frågor, uppmaningar, synpunkter och deras syn på samverkan också att behandlas.

Jag tror att jag skrev i mitt svar till dig att allt i dagsläget pekar på att det blir beredning 2, det vill säga beredningen för de kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna som kommer att jobba med frågan. Den kommer också att på nytt få bereda ärendet om en policy om komplementär- och alternativmedicin som ni i den förra majoriteten lade fram och som återremitterades av fullmäktige. När beredningen är klar med sitt arbete så kommer naturligtvis frågan tillbaka hit till fullmäktige för ställningstagande.

De resurser som Lena-Maj talar om avsåg framför allt lönen till projektledaren och den externkompetens som man tog in. Den unika kompetensen som projektledaren har finns kvar inom förvaltningen eftersom personen i fråga finns kvar, arbetar på förvaltningen, och lönen betalas ut – dock inte som ett projektledararvode längre.

Anförande nr 277

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Jag vill berätta lite om projektets syfte. Det var att stödja och öka samverkan mellan anställda i hälso- och sjukvården och utövare av komplementär- och alternativmedicin, att öka kunskaperna om komplementär- och alternativmedicin, att öka patientsäkerheten, att skapa respekt för patientens eget val.

Projektgruppen hade två mål att leva upp till. Den skulle föreslå en policy för hur landstinget skulle hantera dessa frågor och den skulle arbeta med information och kunskapsutbyte i Stockholms läns landsting både genom seminarieverksamhet och genom utbildning.

Under förra mandatperioden genomfördes nio idéseminarier med ungefär 500 personer, merparten hälso- och sjukvårdspersonal i länet. De här seminarierna var både centrala och lokala. Det var mycket intressanta seminarier där mötet var oerhört viktigt. Vi fick till stånd en kunskapsspridning och en samordning i det här arbetet och utvecklingen av området både i landstinget och med omvärlden runt oss.

Vi tog också ansvaret för informationen på området. Vi tycker att den ska vara saklig utifrån den kunskap som finns i dag, och den ska ges till medborgarna på ett korrekt och bra sätt.

Forskningen på området ska självfallet stödjas. Det finns två centrumbildningar i dag, men landstinget har inte varit med om att bidra till dem på något sätt. De finns på Karolinska Institutet och det är Centrum för studier av komplementärmedicin och det är Osher centrum för integrativ medicin. Det ska bli väldigt intressant att i framtiden få ta del av hur den här forskningen kommer att gå till. Det är vår förhoppning i Miljöpartiet att man kommer att ta de här frågorna på allvar eftersom patienten i dag använder sig av båda delarna.

Det finns många komplementära metoder inom hälso- och sjukvården som är oerhört viktiga för människor som komplement till de läkemedel som används inom hälso- och sjukvården i dag. Det finns manuella terapier och andra metoder och vi hörde ett exempel tidigare i dag om bassängträning för reumatiker som ett komplement till deras behov av läkemedel.

Anförande nr 278

Marie Ljungberg Schött (m): Ordförande, landstingsledamöter! Jag reagerade lite på din sista fråga, Lena-Maj, som har nummer 3 och som handlar om att medborgarna ska känna sig respektfullt bemötta i vården.

Jag tänker så här. Det är ju otroligt angeläget att alla patienter vid sina kontakter med sjukvårdens företrädare och kanske framför allt med läkare känner så stort förtroende att de kan ta upp alla frågor och allt som är viktigt som kan påverka den sjukdomsbild som de har. Självfallet måste en behandlande läkare i vår traditionella sjukvård ha kunskap om huruvida patienten samtidigt behandlas med någon form av alternativ behandlingsmetod eller medicin. Om läkaren inte vet det så kan den traditionella behandlingen inte bara bli verkningslös utan rentav skadlig eller livsfarlig i stället för att de olika metoderna blir det komplement till varandra som många vill ha. Därför är det viktigt att vi på alla sätt hjälper till att bygga upp förutsättningar för patienterna att känna fullt förtroende för sina läkare i vården så att de kan ta upp till diskussion vilka frågor som helst.

När jag är ute och möter både läkare och patienter i dag är det glädjande att höra att respekten eller rädslan för sjukvården inte är så stor, utan patienter vågar på ett helt annat sätt i dag ta upp sina frågor. Sjukvårdens personal och läkare har en helt annan och positivare syn på att människor ställer andra frågor, att de vill ha en second opinion, som det heter, och vill berätta att de testat alternativa mediciner och så vidare. Jag träffar rätt så många läkare som har en väldigt positiv syn just till komplementärmedicin.

Jag kan se tillbaka och konstatera att Karolinska Institutet redan år 2000 startade en första utbildning om komplementärmedicin för läkare och läkarstuderande. Såvitt jag förstår har det slagit ganska väl ut.

Anförande nr 279

Pia Lidwall (kd):

Ordförande och ledamöter! Jag kan förstå att Miljöpartiet väcker den här interpellationen nu så här tidigt under mandatperioden med tanke på hur den här policyn hanterades i slutet på förra mandatperioden. Ni har ett äkta engagemang, och det kan man inte ta ifrån er.

Så som policyn hanterades under förra mandatperioden var det väldigt svårt att bli positiv. Det fanns en nästan tvingande ton i den policyn som det var helt omöjligt för oss att ta till oss, och detsamma gäller också för människor som man skulle tvingas att samarbeta med, dem som var intresserade av komplementärmedicin.

För min del är det väldigt viktigt att vi för dialogen med de läkare som i dag arbetar på våra vårdcentraler och på våra sjukhus så att de känner att detta är någonting som de kan ta till sig. I Tyskland ingår kunskap om komplementärmedicin i läkarutbildningen. Vi har till Sverige nu fått en hel del tyska läkare som jag vet inte riktigt förstår varför de inte får använda den kunskapen i Sverige. Det låter som om detta står i motsatsställning till det övriga i mitt anförande, men det här är en kunskap som vi måste anamma. Jag menar att dialogen mellan våra läkare och vår personal måste vara den som är framgångsreceptet och inte den tvingande ton som fanns i policyarbetet.

Hur det än är så ska vi med skattemedel ge pengar till de verksamheter som drivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Så länge man inte som komplementärmedicinare kan underställa sig den utvärdering som vi i Sverige anser är viktig så blir det väldigt svårt att använda skattemedel till sådana behandlingar. Jag är gärna med i en fortsatt dialog, för självfallet tror jag att det finns en hel del läkedom i det som naturen har att ge oss människor.

Jag är beredd att åter ta upp den här frågan till diskussion. Jag tycker att den är viktig, men den tvingande tonen är jag inte med på. Däremot ser jag fram emot en dialog med de företrädare som finns i dag.

Anförande nr 280

Boris von Uexküll (m): Herr ordförande, fullmäktige! Förra gången den här frågan debatterades här i salen var för knappt ett år sedan, och då hölls 29 anföranden och utskriften tog 16 A4-sidor i anspråk, så ämnet är väl egentligen ganska väl diskuterat – visserligen under förra mandatperioden men i alla fall.

Det finns tre viktiga punkter i detta ärende, tycker jag. Den första är frågan om patientens valfrihet och respekt för patientens val av behandlingsmetod. Detta är en självklarhet för oss alla här i salen, tror jag, och vi behöver nog inte vara oroliga. Detta är också en självklarhet för sjukvårdens folk. Vi behöver inte bekymra oss för det. En och annan patient kan vara rädd för att berätta för en läkare att man använder sig av andra metoder också, men jag tror inte att det är vanligt förekommande. I den mån det förekommer så är det klart att man ska upplysa om att man har en öppen attityd.

Så till frågan om Socialstyrelsens roll som jag tycker är viktig. Till att börja med anser jag att det är rimligt att Socialstyrelsen tolkar WHO:s rekommendationer. Och självklart förväntar vi oss som politiker att vår personal följer svensk lag och Socialstyrelsens råd och föreskrifter. Det innebär för den enskilde läkaren och annan legitimerad sjukvårdspersonal att om man vill införa eller själv pröva en ny metod så ska man veta att det måste ske inom ramen för en studie som godkänns av en etisk kommitté så att kunskap kan erhållas, tas till vara och spridas. All utveckling ska ske på ett vetenskapligt och etiskt godtagbart sätt.

Slutsatsen av detta är att forskning självfallet ska stimuleras och sådan forskning genomförs på KI. Det är alldeles utmärkt att det är så. Men det är också så, vilket man bör betänka när man genom en politisk policy vill få läkarna att samarbeta med personer från komplementärmedicin, att Socialstyrelsen säger att det är väsentligt att en tydlig åtskillnad görs mellan yrkesutövare inom komplementär- och alternativmedicin å ena sidan och hälso- och sjukvårdspersonal som står under Socialstyrelsens tillsyn å

andra sidan. De två kategorierna är verksamma under helt skilda regelverk, och Socialstyrelsen menar att man måste undvika en sammanblandning. Enligt nuvarande lagstiftning finns inte utrymme för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal att aktivt föreslå behandlingar enligt AKM. Därför tycker jag att man ska vara försiktig med att påbjuda samarbete för det är ju helt olika grupper.

Information är bra, kunskap är bra, men det hela ska ske med respekt för även sjukvårdspersonalens integritet.

Anförande nr 281

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det är väl ändå ingen hemlighet för fullmäktiges ledamöter att det fanns ett skäl till att policyn om komplementärmedicin inte har lagts fram för antagande av fullmäktige. Om den skulle antas av fullmäktige så skulle den faktiskt bojkottas av läkarna och bli ett dött dokument och det är inte meningsfullt att fatta beslut om ett dokument som inte har stöd bland personalen och som kommer att lägga den åt sidan.

Människor fattar egna beslut. Ibland är de väldigt välgrundade, ibland grundas de på ett halmstrå av hopp. Det finns väldigt mycket geschäft i den här komplementärmedicinbranschen, men det finns också seriösa krafter. Det är väldigt svårt för patienter att bedöma vad som är bra och inte. Därför är det väldigt viktigt att vårdpersonal skaffar sig kunskap så att de kan ge korrekta svar när patienterna ställer frågor.

Det är också viktigt att patienterna känner att de vågar ta upp de här frågeställningarna med vårdpersonal, att de känner att de kan mötas med respekt så att det inte blir så att de som väljer den här vårdformen ses över axeln. För en del patienter föreligger det risker att blanda olika metoder. Det är också en patientsäkerhetsfråga att vårdpersonal kan föra vettiga samtal med sina patienter och ge ärliga svar och ge kloka synpunkter till patienten. Sedan är det patienten som till syvende och sist väljer om vårdpersonalens råd ska följas eller om man vill välja någon annan inriktning på behandlingen.

Sjukvårdspersonal ska använda vetenskapligt dokumenterade metoder, det framgår tydligt i lagstiftningen och det är tydligt när det gäller tillsynen. Jag blev lite förvånad när det tidigare i debatten sades att bassängträning skulle vara ett slags komplementärmedicinsk verksamhet – det är en vetenskapligt utvärderad metod som används inom de medicinska verksamheterna. Att vi dessutom finansierar den verksamhet som patientföreningar bedriver innebär inte att metoden blir något som kan kallas komplementärmedicin, det innebär att vi har andra former att finansiera verksamheten.

Det är väldigt bra att Karolinska Institutet satsar på utvärdering av en del komplementärmedicinska metoder. Det är väl framför allt örtmediciner som man kommer att granska, såvitt jag förstår. Vi behöver mer kunskap. Det finns metoder som har god effekt men det finns också metoder som inte har effekt. Den forskning som har gjorts har ju visat att akupunktur för vissa tillstånd, inte bara smärttillstånd, har effekt medan akupunktur vid till exempel behandling av stroke inte har någon effekt alls, då ska vi naturligtvis inte använda det i sjukvården. Mer kunskap är det bara patienten som vinner på.

Anförande nr 282

Landstingsrådet W i g g (mp): Ordförande, fullmäktige! Nu har Filippa gett svar på två av frågorna, men den tredje frågan kvarstår: varför avbröts projektet? Den frågan har vi inte fått något riktigt svar på. Projektet innebar just de saker som flera företrädare för även den nuvarande majoriteten säger, nämligen att dialog och kunskapsinhämtande behövs. Det skulle ju ske på frivillighetens grund. Den frågan återstår alltså att ge svar på. Varför avbröts projektet?

Debatten är väldigt fokuserad på vad läkarna tycker. Nu har vi fått höra exempel på att det pågår kunskapsinhämtning genom kurser vid Karolinska Institutet där läkare också får kunskaper om de här komplementära och alternativa metoderna. I policyarbetet var läkarna väldigt negativa, men det fanns andra grupper inom hälso- och sjukvården – sjuksköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter – som tyckte att dialogprojektet var bra. Vi använder redan i dag, Pia, skattemedel till kiropraktorer och naprapater. Så är det redan nu.

Jag tycker att vi måste jobba på två nivåer. Vi måste naturligtvis jobba vidare med den forskningsinriktade inhämtningen av kunskap på det västerländska sättet, evidensbaserat, men det finns också en annan utveckling, ett tryck underifrån, från människor som kommer till vårt multikulturella samhälle med helt andra erfarenheter av medicin från sina hemländer. De metoderna har fungerat under långa tider med beprövad erfarenhet där. Det är en annan värld som kommer hit till oss. Vi måste mötas, och dialog är ett utmärkt sätt att mötas.

Tonläget var väldigt högt när vi debatterade policyn, men när jag läser handlingarna ett halvår senare så upplever jag det inte som om policyn innebar någon form av press eller tvång. Vi poängterade hela tiden att det handlade om frivillighet. Detta måste vi ta ställning till. Vi kan inte stoppa huvudet i sanden och säga att det inte finns, vi måste också relatera till den verklighet som vår vårdpersonal möter dagligen och stundligen.

Anförande nr 283

L e n a - M a j A n d i n g (mp): På en kort minut ska jag nu försöka avrunda den här interpellationsdebatten.

Vi gjorde en undersökning bland allmänläkarna som i första skalle möta de här patienterna ute på vårdcentralerna, och ställde frågan vilket intresse de hade för samverkan i de här frågorna. I den enkäten var det faktiskt ungefär 140 allmänläkare som var positiva till samverkan. Det är ganska många läkare ute i hälso- och sjukvården som har denna positiva synen som Filippa talar om. Det tycker jag att vi ska ta till vara.

Jag tar dina många uttalanden om respektfullt och kunnigt bemötande till intäkt för att den här kursen på KI på 2 poäng om komplementär- och alternativmedicin får fortsätta. Jag skulle bli väldigt glad om den kunde utökas till 5 poäng som i östra Götaland där man har en ännu fylligare kurs för hälso- och sjukvårdspersonal. Det vore guld värt att få det till Stockholms läns landsting.

Anförande nr 284

Boris von Uexküll (m): Herr ordförande! Jag hann inte säga tidigare att det är självklart att det i det politiska uppdraget ingår att offentligt finansierad vård bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Det är bra att det pågår forskning i dessa frågor.

I den mån det kommer fram att det finns alternativa eller komplementära metoder som enligt korrekt genomförd forskning visat sig vara verkningsfulla så är klart att de ska införas, men intill dess tycker jag inte att de ska finansieras med skattemedel. Det vore till och med oärligt gentemot patienten att göra det. Om landstinget betalar för en åtgärd så tror ju patienten att den är bra, att den är evidensbaserad. Om den inte är det då har man faktiskt bedragit patienten och man har tagit pengar från annan vård som kanske har bättre effekt.

Anförande nr 285

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har också låtit skriva ut listan över förra debatten i det här ärendet. Nu har snart samtliga som deltog i debatten för snart ett år sedan deltagit i dagens debatt, och jag måste säga att tonläget känns något mer sansat.

Landstingsrådet Wigg var ganska hovsam i sitt inlägg för en liten stund sedan jämfört med framträdandet för ett knappt år sedan. Jag tror att ordet dialog är väldigt viktigt. Och det var något som det rädde en väldig brist på under den förra majoriteten. För en stund sedan diskuterade fullmäktige närakuter. Vid de dialoger som fördes med husläkarna i frågan om huruvida det skulle vara husläkare eller inte lyssnade ni inte på husläkarna. Då var det inte dialog utan det var direktiv som gick ut om hur man skulle agera.

Raymond, jag hälsar dig välkommen in i debatten om dialog. Det är viktigt. Vi får se vilken beredning det blir som ska handlägga de här frågorna, men policyn är återremitterad. Ni kan inte begära att vi ska göra allting på några veckor, men det här kommer också tillbaka till fullmäktige i ett paper.

Boris är yrkesman på området, och det är viktigt att lyssna på professionen i de här frågorna. Jag sade redan för ett knappt år sedan att jag tycker att jag kan bejaka dem som vill använda akupunktur i samband med förlossning om man har gått en vidareutbildning och kan detta och patienten är med på taget. Det är alldeles utmärkt. Men evidensbaserad är viktig inom all sjukvård om det skulle inträffa något oförutsett.

Jag tycker inte att vi har avbrutit det här projektet, vi har gjort en paus och ska göra en nystart i den här frågan. Det kommer det att bli en ny debatt i fullmäktige när vi har berett frågan i programberedning, hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen innan ärendet kommer till fullmäktige. Vänta och se så kommer vi tillbaka i den här frågan.

§ 65 Interpellation 2007:15 av Peter Andersson (s) om minskat stöd till insatser för folkhälsa

Anförande nr 286

Peter Andersson (s): Ordförande, fullmäktige! Vi ägnade förmiddagen åt en del diskussioner om akutsjukvården och problemen på det området. Om vi skulle vara riktigt framgångsrika i folkhälsoarbetet så skulle det påverka möjligheterna att förbättra det som är sjukvård inom hälso- och sjukvården. Detta är ju två delar av vården och min interpellation handlar om hälsoaspekterna, det förebyggande arbetet, för att behålla människors hälsa.

Bakgrunden till interpellation är att jag såg en skrivning i den justerade budgeten för året. Det angavs att den tillträdande majoriteten justerade budgeten genom att ta bort ett anslag på 4 miljoner kronor som tidigare gått till Korpen och ett betydligt större anslag på 14 miljoner till folkhälsoarbetet. Det är alltså ett första steg för den nya majoriteten under den nya mandatperioden att göra en ganska så stor minskning av resurserna till det förebyggande arbetet.

Jag har väckt en interpellation eftersom jag vill veta bakgrunden till den här minskningen av folkhälsoinsatserna och hur man ser på de negativa effekter som kan bli följden av att man skär ned stödet till folkhälsoarbetet. Och jag frågar också Birgitta Rydberg om hon har gjort några prioriteringar av folkhälsoinsatserna under den här mandatperioden.

Jag har fått ett väl utarbetat svar, och jag tackar för det, Birgitta! Jag tycker att det innehåller en hel del stöd och bådär gott inför vissa delar av folkhälsoarbetet framöver. Det har ändå inriktningen att välvilligt fortsätta det här viktiga arbetet. Men på några punkter skulle jag vilja ha ett klargörande. Det är egentligen två frågeställningar och en halv uppmaning.

Den första frågan gäller de pengar som tas bort från budgeten för 2007. Detta har du inte kommenterat i ditt skriftliga svar, Birgitta, vilket jag tycker är olyckligt. Hur har du tänkt? Är det en engångsföreteelse eller är det möjligtvis ett byte av inriktning i folkhälsopolitiken som vi ser? Vi vet att ett av de verktyg som har varit väldigt användbart i arbetet under i alla fall halva den tidigare mandatperioden var folkhälsopoliticyn. Det var ett mycket brett arbete med en bred politisk uppslutning. Dåvarande majoriteten stor helt bakom den, men nu är det problem. Birgitta, även om du är med på tåget så har ett stort parti i den nuvarande majoriteten inte ställt sig bakom den utan avstod från att delta. Det var den första frågan.

Anförande nr 287

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag är glad över att det finns ett engagemang för arbetet med att främja hälsoläget. Vi behöver vara många som betonar detta för det kommer ibland lite vid sidan om de tunga problemen i akutsjukvården.

Det är alldeles för lätt att tro att det föreligger en konflikt mellan att förebygga och att behandla sjuka, men så det ju inte. Det viktigaste med att främja god hälsa är ju att det höjer livskvaliteten. Visst finns det insatser som är direkt lönsamma – såsom minskad rökning, minskad andel som utvecklar diabetes eller grav övervikt – men även om det är nyttigt att göra hälsoekonomiska bedömningar och ta reda på vad det kostar och

vilka vinster man kan göra, så finns det sådant som inte kan mätas i pengar och som handlar om att få vara frisk.

Jag har i mitt svar försökt utveckla synen att landstinget bara är en av flera aktörer. Vi har i huvudsak tre roller: att förmedla kunskap om hurdan hälsoläget är, alltså epidemiologisk kunskap som är värdefull både för sjukvården och för kommunerna när den bryts ned, att öka stödet för att använda evidensbaserade metoder när det gäller förebyggande arbete både inom kommuner och landsting och att få sjukvården att använda möten med patienter för att där ge individuellt anpassat stöd och hälsoråd som ger dokumenterad effekt enligt undersökningar så att vi kan främja hälsan.

Man kan diskutera hur vi ska finansiera hälsofrämjande och förebyggande insatser. Vi har dragit slutsatsen att det behövs mycket mera kraft på att få befintliga verksamheter att i vardagsarbetet jobba med hälsofrämjande åtgärder.

Att bedriva tidsbegränsade projekt kan vara bra ibland för att pröva ny metodik för att generera kunskap, men huvuddelen av arbetet måste ske i vardagsarbetet och bland många, och det är också inriktningen i folkhälsopolicyn som ligger fast och ska fortsätta att utvecklas.

Vi tycker därför att det är fel väg att ha en massa olika projekt i folkhälsoanslaget som prioriteras på ett annat sätt än hur vi prioriterar långsiktiga insatser. Återigen: Det stämmer väl med beslutet om folkhälsopolicyn.

Vi tror att pengarna gör mer nytta i långsiktiga satsningar, så vi har gjort prioriteringen att inte ha lika mycket lösa pengar. Vi har i stället flyttat en del av folkhälsoanslagets summa till delfinansiering av vaccination av små barn mot pneumokocker och även lagt pengar så att vi blir först i Sverige med att hitta förstadier till tjocktarmscancer innan det utvecklas.

Det är också ganska tydligt skrivet i uppdraget i budgeten att vi ska jobba mer med folksjukdomarna för att jobba förebyggande. Jag får återkomma senare till det.

Anförande nr 288

Peter Andersson (s): Ordförande, Birgitta! För att fortsätta med den andra komplettering som jag gärna skulle efterlysa: Folkhälsoområdet är stort i dag, och det kommer att bli ännu större för oss i Stockholms läns landsting, om vi ser på det arbete som nu pågår kring Karolinska Folkhälsoakademin, som handlar om forskning och kunskap på hög nivå och utbildning som kombineras med praktisk verksamheten i vardagen. Det är väldigt positivt och en stor framtidsmöjlighet för oss. Men det handlar också om det som sker i vardagen på mödravårdscentraler, barnavårdscentraler och vårdcentraler, i skolor och förskolor. Alla de arbetsinsatserna är viktiga folkhälsoinsatser.

Jag har en andra fråga, där jag saknar ett svar från dig. Det gäller insikten om det vi så tydligt fick en bild av i Metro för ett par veckor sedan. Det gäller ohälsoklyftorna, ohälsokartan utifrån hur tunnelbanenätet ser ut. Man beskrev i tidningen tydligt livsvillkoren och skillnaderna mellan människor. I fråga om medellivslängd är det en skillnad som mellan Sverige och Albanien för olika delar av tunnelbanenätet.

Jag saknar i ditt svar en indikation på ambitioner från den nya majoriteten att jobba med ohälsoklyftorna, som är så tydliga i vår region. Korpens anslag på 4 miljoner kronor för projekt i några kommuner i Botkyrka var väldigt viktiga för långtidssjuk-skrivna och arbetslösa, som kunde förmås att arbeta aktivt med motion på fritiden.

Jag fick en illustration av hur det kan gå när jag ringde en projektledare som hade slutat. Man hänvisade till att telefonen inte finns. Då blev det tydligt att korpens projekt i Botkyrka hade lagts ner. Det var den andra frågan.

Den tredje frågan jag hade och som jag gärna skulle vilja skicka med gäller den förra majoriteten och de geografiska beredningarna, som gjorde ett bra arbete i slutfasen av mandatperioden. Det handlade om att några människor – inte så många men ändå 70–80 invånare i Stockholmsregionen – fick sitta ner och under en lite längre tid utveckla hur de såg på sjukvårdens del i folkhälsoarbetet. Om jag kommer ihåg rätt hann man inte med att ta vara på det, för det var precis innan sommaren, och sedan var det visst någon valrörelse.

De synpunkterna och idéerna om folkhälsoarbetet finns kvar, och jag har en liten uppmaning att vi kanske gemensamt kan hjälpas åt att ta till oss dem och gå igenom de många gånger kloka idéer och tankar om folkhälsoarbetet som befolkningen har väckt i fokusgrupperna.

Anförande nr 289

Landstingsrådet Wigg (mp): Fru ordförande! Tack, Peter, som har lagt interpellationen, och tack, Birgitta! Det är en intressant debatt. Jag skulle bara vilja ge lite perspektiv på detta med folkhälsa och förebyggande arbete.

Vi är eniga om att det är viktigt att arbeta förebyggande. Samtidigt vet vi att vi lägger 0,5–2 procent av landstingsbudgeten på det arbetet. Vi vet också att 70 procent av de sjukdomar som vi får ta hand om – folksjukdomar, som Birgitta säger – är livsstilsrelaterade. Då borde vi försöka ändra på den här "oceanångaren" och jobba mer med det förebyggande perspektivet.

Jag är ändå glad att Birgitta i sitt svar skriver så mycket bra om detta, att arbetet fortsätter och att folkhälsopolicyn fortsätter att gälla. Men man har ändå avslutat en del saker som vi hade beslutat. Man har gett pengar till annat – du nämner vaccination.

Man tar till exempel bort hälsocentralerna, som vi tyckte skulle vara väldigt bra för att bedriva folkhälsoarbetet, detta med FYSS och FaR, koordinatörer som ger människor en riktning för att ändra sin livsstil. Det har försvunnit.

Vi kan också se andra saker. Kiropraktorer och naprapater har licens och är godkända och legitimerade av Socialstyrelsen. Men vi fortsätter att behandla dem på ett väldigt styvmoderligt sätt. Vi har en del kvar att jobba på det.

Sedan måste jag säga en sak om korpen, idrott och sådant. Det är inte alltid lätt att mäta i vetenskapliga tal vad som ger välbefinnande, speciellt inte när det gäller den psykiska hälsan. Det är inte alltid lätt att veta vad som ger psykiskt välbefinnande.

Där har vi hela kulturdelen av landstinget. Jag är glad över att man ändå tog den budget som den tidigare majoriteten lade och inte naggade på den. Det tror jag betyder oerhört mycket, inte minst i våra förorter, i de invandrartäta områdena, där ohälsan är stor och där vi nu från landstingets sida fortsätter att satsa på kulturen. Det är en oerhört viktig och folkhälsobringande åtgärd.

Anförande nr 290

Landstingsrådet **S e v e f j o r d** (v): Ordförande! På sätt och vis känns det väldigt bra att det är Birgitta Rydberg som har ansvaret för det fortsatta folkhälsoarbetet i Stockholms läns landsting. Jag vet att du, Birgitta, är engagerad och mycket kunnig i de frågorna. På så sätt känns det bra.

Men när jag läste ditt svar blev jag lite fundersam. Längst ner på sidan skriver du: "Den Folkhälsopolicy som antogs 2005 ligger fast." Den policyn tog vi fram i bred politisk enighet. Jag hade förtroendet att vara ordförande i arbetsgruppen. Det fanns dock ett parti som inte riktigt ville ställa upp på det arbete som vi gjorde och hade helt andra uppfattningar om vad folkhälsoarbetet egentligen skulle vara.

Därför blev jag lite fundersam när du i meningen efter det att du säger att folkhälsopolicyn ska ligga fast skriver: "Policyn skall vara ett levande dokument som regelbundet utvärderas, omprövas och revideras." Min fundering är om detta är en eftergift för det stora partiet i den nuvarande majoriteten, som inte riktigt delar de övriga partiernas uppfattning när det gäller just folkhälsopolicyn och folkhälsoarbetet.

Det är en fundering från min sida. Jag begär kanske inte att du ska svara på den frågan. Men jag känner en viss oro när jag läser detta.

Jag undrar också: Hur ska man göra när man ska utvärdera, ompröva och revidera denna folkhälsopolicy, som är knappt två år gammal? Den är ungefär ett och ett halvt år gammal. Ska det ske i samma breda politiska enighet som vi hade när vi tog fram folkhälsopolicyn? Det är min fråga till dig.

I övrigt vill jag bara kommentera och säga att det är jättebra att du skriver att det är viktigt med en hälsofrämjande samhällsplanering. Det tycker jag är väldigt bra. Men jag blir lite fundersam när folkhälsopolicyn ska ligga fast samtidigt som den ska revideras. Vad betyder det egentligen?

Anförande nr 291

Landstingsrådet **R y d b e r g** (fp): För att börja med den sista frågan: Folkhälsopolicyn ligger fast. Men den ska vara ett levande dokument. Vi har ju en unik kompetens i Centrum för folkhälsa, som vi i landstinget ska vara väldigt rädda om. Nu vet vi inte hur det går, om delar av det blir en del av Karolinska Institutet eller om delar av det blir kvar i sjukvården. Men den kompetens som finns där ska vi använda oss av.

Jag tror att vi har mycket att hämta när de hjälper till att dra slutsatser. Vad har fungerat och inte fungerat i vår nuvarande policy? Vi ska utveckla den hela tiden och stärka vårt arbete när det gäller folkhälsan.

Vi tror inte på hälsocentraler. Vi tror på välutbyggda husläkarteam med fler distrikts-sköterskor och husläkare men också hela teamet som finns knutet till husläkarteamet. Där skulle man kunna göra mycket mer när det gäller hälsan.

Det behöver inte heta "hälsocentraler", utan det viktiga är att det är personer man litar på, som kan föra ut evidensbaserad kunskap till patienterna på ett sådant sätt att de tar till sig den, eftersom mycket handlar om livsstilssjukdomar och levnadsvanor.

Där är Centrum för allmänmedicin en viktig komponent för att stödja framför allt primärvården med metodkunskap om hur man ska kunna påverka människor så att de faktiskt ändrar sina vanor och mår bättre och blir friskare.

Hur mycket resurser vi egentligen lägger på folkhälsa är svårt att mäta. Raymond talar om 0,5–2 procent. Det är om man mäter folkhälsoanslaget och budgeten för Centrum för folkhälsa. Men om vi mäter den tid som åtgår i primärvården när man arbetar förebyggande, alltifrån barnhälsovården och mödrahälsovården till när läkare och sjuksköterskor arbetar med patienter som ska sluta röka eller ändra kostvanor för att förebygga högt blodtryck – den typen av livsstilsförändringar som är folkhälsoarbete – då har vi inga mått på hur mycket det är och inte heller hur mycket det borde vara.

Det enda vi gör är att vi numera har lagt in i uppdragsbeskrivningar och uppföljningsplaner för bland annat husläkarmottagningarna men också andra verksamheter att vi särskilt ska följa upp hur man arbetar med att informera och stödja patienter. Alla verksamheter måste rapportera tillbaka hur de jobbar med detta, för att hälso- och sjukvårdsnämnden ska kunna ställa krav på att det verkligen blir genomfört.

Genom det beslutsstöd som finns i de datoriserade systemen finns det också möjligheter. När man får upp diabetes och vad man ska göra då, kan det komma upp inte bara insulin utan också detta med levnadsvanor och andra insatser som man ska stödja patienterna med.

Det finns väldigt mycket mer att göra för att stödja att vården arbetar hälsofrämjande i alla möten med patienterna men också för att vi tillsammans med kommunerna ska utveckla deras möjligheter att tillsammans med oss få bättre resultat för våra medborgare.

Anförande nr 292

Peter Andersson (s): Jag får återigen tacka Birgitta för ett svar som jag när det gäller hennes redovisning är halvt nöjd med, även om det råder oklarheter kring ekonomin och oklarheter kring hur inriktningen ska vara på prioriterade områden.

Av alla undersökningar ser vi att vi har hälsoklyftor som kommer att kunna klaras av bara om vi gör riktade insatser till de människor och de grupper som lever och verkar i de aktuella områdena. Det återkommer i flera sammanhang där vi behöver göra insatser. Vi vet alla vilka bostadsområden som behöver extra stöd för att medborgarna där ska kunna få det stöd de behöver.

Inom olika diagnoser för olika problem behöver vi också föra en diskussion om hur politiken verkar. Överviktsproblemet är väl ett av de absolut allvarligaste problemen,

och vi har också alkoholsituationen i länet. Inom de områdena hoppas i alla fall jag att vi kan återkomma till många och lite längre diskussioner om landstingets inriktning och hur vi ska göra. Jag får återkomma med fler interpellationer kring det. Men tack för debatten i dag!

Anförande nr 293

Landstingsrådet W i g g (mp): Jag blir lite oroad när Birgitta nämner att det finns risk för att man kommer att splittra kunskapen på Forum, på Centrum för folkhälsa. Hur blir det med den nya Karolinska School of Public Health eller vad den kommer att heta? Vi vet att det beträffande vetenskap och forskning handlar mycket om personliga relationer och att man har byggt upp nätverk som fungerar.

Detta måste vi verkligen bevaka, så att vi inte tappar denna kompetens. Det skulle vara oerhört olyckligt för det framgångsrika arbete som vi har bedrivit i Stockholms läns landsting. Det får inte vara fråga om att vi ska splittra och degradera den kompetensen genom att skapa en ny skola, som vi trodde skulle bli en ny spjutspets.

Jag blev alltså lite oroad av det Birgitta sade.

Anförande nr 294

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): I fråga om Karolinska Folkhälsoakademin har det hela tiden varit tydligt att om det ska gå över till Karolinska Institutet ska det finnas kvar en liten beställarkompetensenhet på kanske sex–åtta personer som kan hjälpa beställarna att beställa folkhälsa genom vårdavtalen.

Men jag känner en viss oro för om det blir bra om Karolinska Institutet tar över. Jag kan dela din oro på den punkten, men vi får väl se. Ärendet är inte framme ännu.

Ohälsoklyftorna har ökat under de senaste åren. Det tycker jag är oroande. Det handlar om att invånare i de fattiga miljonprogramsområdena har fått ännu mindre hälsovinster än vad personer i övriga länet har fått.

Vi vet att hög utbildning och jobb spelar roll, så det vi kan göra är att se till att alla får jobb och att man får mer utbildning och får jobba via skola och förskola, för att barn ska få lika uppväxtvillkor. Det är inget som landstinget kan göra, men vi kan tillsammans med kommunerna och regeringen försöka få en bra utveckling av vår region.

§ 66 Interpellation 2007:16 av Håkan Jörnehed (v) om funktionshindrade föräldrars möjlighet till stöd i föräldrarollen

Anförande nr 295

H å k a n J ö r n e h e d (v): Ordförande! Tack, Filippa, för ditt svar!

Jag tror att det var för två interpellationer sedan som man pratade om respekt, förtroende och bemötande. Det är kanske vad den här interpellationen egentligen handlar om. Bakgrunden till att jag ställde interpellationen var att det under valrörelsen

ställdes ett antal frågor från handikapporganisationer och handikapp-rörelsen till vårt parti och säkert till alla andra partier.

De hade frågor om just föräldrarollen och funktionshinder. Ett mycket konkret exempel tog en av organisationerna, SRF, upp. Det var ett möte på Synskadades Riksförbund. De sade att systemet fungerar så att om två föräldrar får ett synskadat barn, då ges det många insatser, men de gånger där en eller två synskadade föräldrar får ett seende barn står organisationen lite frågande och har inte riktigt kunskap om hur situationen ska hanteras.

Jag har funderat lite på det och frågat bland annat olika handikapporganisationer hur de ser på det. De har haft liknande synpunkter och funderingar som SRF.

Därför har jag ställt två frågor till Filippa. På den första frågan säger du att det inte är så många insatser som görs och att det inte finns några specifika vårdprogram för hälsovården på BVC eller MVC. På min andra fråga, om vilka insatser du tycker skulle behövas, svarar du egentligen inte.

Intressant i sammanhanget är att när annonsen om detta fullmäktigesammanträde kom ut, där den här interpellationen finns med, då blev jag uppringd av över tio föräldrar, som jag nu vet sitter och lyssnar. De är funktionshindrade och tycker att det är bra att någon äntligen lyfter upp det här perspektivet.

De berättar historier som inte bara har att göra med landstinget, utan det är också kritik mot kommunen och färdtjänsten som Filippa inte ska lastas för. Man ser att detta perspektiv inte riktigt finns med.

I ditt svar, Filippa, hänvisar du till BUP. Men jag tycker inte att man ska psykologisera föräldraskap, för jag tror att det är en naturlig instinkt att de allra flesta vill bli föräldrar, oavsett om man har ett funktionshinder eller inte. Men du får gärna utveckla vad du menar, så ska jag återkomma till hur jag skulle önska att det skulle fungera.

Anförande nr 296

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Fru ordförande, fullmäktige, Håkan! I din interpellation har du ställt ett par mycket generella frågor, och då har du också fått ett allmänt hållet svar. Precis som jag skrev i svaret är funktionshinder, generellt formulerat, ett otroligt vitt begrepp. Det kan handla om utvecklingsstörning, en förälder med en hörselskada eller döva föräldrar, det kan vara en vuxen rullstolsbunden person, och det kan handla om dyslexi, men det kan också vara en förälder med psykisk sjukdom eller psykisk problematik.

Min bild är att psykiskt funktionshindrade föräldrar och barn till dem ofta har en mycket svår situation. Vilket stöd barnen och föräldrarna får varierar mycket mellan olika kliniker och olika kommuner – det är min bild. Det finns inga specifika program, utan det görs en individuell bedömning i varje enskilt fall.

När det till exempel handlar om en vuxen person som väntar barn och som kanske har en psykisk problematik i botten, då erbjuder BUP konsultation till personal inom

mödrahälsovården, för att så tidigt som möjligt hitta riskfaktorer som kan påverka det blivande föräldraskapet, så att man kan ge stöd.

Det finns också en metodbok för barnhälsovården, en vägledning för hur personalen ska uppmärksamma viktiga och tidiga symtom. Men då ska man framför allt leta efter symtom hos det enskilda barnet.

Det finns föräldrar med utvecklingsstörning som får sitt stöd via handikapp och habilitering, som har ett länstäckande uppdrag. Dock ska det sägas att det inte handlar om så många personer, och även här ser det väldigt olika ut i länet. Det som krävs mest är nog tätare samverkan mellan socialtjänsten i respektive kommun och mödra- och barnhälsovården.

Det finns – det är jag övertygad om att du känner till – olika arbeten som pågår runt om i länet, och det finns goda resultat som naturligtvis är viktiga att sprida.

För att förbättra situationen för föräldrar med någon typ av funktionshinder krävs ett familjeorienterat arbetssätt, om man får uttrycka sig så. Det handlar om ett fungerande samarbete mellan en rad olika instanser. Det är nödvändigt för att föräldrarna och deras barn ska få så bra och tidigt stöd som möjligt.

För att möta den enskilda individens och dess familjs behov bäst måste stödet vara individanpassat utifrån vilket funktionshinder det gäller. Som jag inledde med att säga: Funktionshinder är ett mycket vitt begrepp.

Jag får återkomma i nästa inlägg.

Anförande nr 297

Torbjörn Rosdahl (m): Fru ordförande! Jag tror bestämt, Håkan, att du och jag har en gemensam historik i fråga om jobb i den tidiga omsorgsnämnden, där vi arbetade med en grupp föräldrar som fick barn och som hade problem. Handikapporganisationerna, som vi arbetade nära då, var mycket positiva till den kommunalisering som skedde 1995. Kommunerna tycker jag också har tagit ett stort ansvar i den process som skedde för tolv år sedan.

Du ställer frågan mer generellt, för i princip alla handikapp som föräldrar kan ha. Jag ringde runt till olika kommuner och frågade: Hur gör vi? Det går ju inte bara att ta fram en metodbok, eftersom varje individ är unik. Det var också precis det svar som jag fick från kommunerna. Man har oerhört stor respekt för respektive familj, och man försöker lösa varje familjs specifika behov och problem.

Man har inte barnpassning, för då skulle kommunens förskolor inte fungera, men man har ofta enskilda insatser som kan gälla en så enkel sak som att man diskar, så att föräldrarna på det viset får mer tid för sitt barn. Man kan också städa och göra något annat, så att föräldrarna på det viset får en möjlighet att utifrån sina förutsättningar leva på samma nivå som familjer där man inte har något funktionshinder.

Det glädde mig mycket, för din fråga är ju mycket konkret. Jag tycker att Filippas svar – om jag ska recensera det – är mycket bra. Där försöker Filippa Reinfeldt informera

om de problem som finns och hur man seriöst försöker lösa dem. Jag vill komplettera med att säga att jag tycker att kommunerna har det största ansvaret i den här frågan, och kommunerna ska ta det ansvar som de har. Genom den rundringning som jag har gjort tycker jag att jag kan säga att de gör det. Naturligtvis är kanske inte alla nöjda, men då finns det en besvärsmöjlighet.

Som svar på din generella fråga känner jag mig ganska nöjd och trygg med att de familjer som befinner sig i en sådan här situation får stöd och har en möjlighet till dialog med kommunen, socialtjänsten och andra för att det ska fungera så bra som möjligt för just den familjen och för att barnen ska få en bra uppväxt utan att på något vis hämmas av den situation som råder.

Anförande nr 298

H å k a n J ö r n e h e d (v): Torbjörn! Jag skulle önska att det fungerade som du säger, men jag tror tyvärr inte alltid att det gör det. Då har vi i landstingets ett ansvar, och då tycker jag att vi kan börja på MVC och BVC.

Jag gillade det Filippa sade om familjeorienterat arbetssätt. I ditt anförande utvecklade du också ditt skriftliga svar, och visst blir man rätt trygg i detta. Men de som jag har haft kontakt med tror jag tyvärr inte riktigt upplever det på det sättet. Som en person sade i ett samtal som jag fick i och med att jag ställde den här interpellationen:

Vården ser inte att vi är olika. Min erfarenhet av vården är att man ska vara normalt sjuk. Det gällde även när jag blev förälder. Förälder ska man bli inom det normala, inte vara en funktionshindrad förälder.

Så upplever de det, och de kan berätta olika historier. När de till exempel har kommit till MVC eller BVC och haft en personlig assistent, då har personalen pratat med assistenten och inte med den förälder som det handlade om. Jag var nog så naiv att jag inte trodde att det fungerade så dåligt som de berättelserna visar.

Jag hoppas att det fungerar som Torbjörn och Filippa har berättat.

Jag tror att Filippa lite grann var inne på att om någon ska gå till MVC som någon typ av funktionshindrad förälder, då skulle det vara bra om de personerna visste att de kunde vända sig exempelvis till en viss BVC på Södermalm där man har ett specialintresse för synskadade. På Huddinges MVC har man inriktat sig på rullstolsburna, på samma sätt som man gör på vissa vårdcentraler där man är väldigt intresserad av diabetes. Det handlar om att hitta rätt. Du ger antagligen en bild av där det fungerar bra.

Jag kan ta på mig att interpellationen var väldigt allmänt skriven. Ditt svar var också rätt allmänt, men det tyckte jag var okej. Jag tror att man kan lösa detta pragmatiskt.

Jag vill påpeka att jag under hela den här historien har fått många samtal, så det verkar finnas ett tryck. Man hittar inte riktigt rätt, Filippa, och det är där jag tror att vi kan göra något. Jag ska fundera på om jag kan återkomma med något mer konkret förslag på hur vi kan göra. Men vi verkar vara överens om att detta bör uppmärksammas.

Anförande nr 299

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Fru ordförande! Det finns, Håkan, flera goda exempel runt om i länet på hur man arbetar och där det fungerar väl. Eftersom det ibland handlar om väldigt få personer är det otroligt viktigt att man gör en individanpassad behovsbedömning. Då kanske det inte är möjligt att ha samma kompetens på alla mottagningar. Kunskapsöverföring är bra att jobba med, och jag tror att det är mycket viktigt att vi sprider goda exempel och erfarenheter och också bra arbetsmetoder och att vi dessutom hittar bra arbetsmetoder för just kunskapsöverföring.

Jag vill understryka det Torbjörn säger: Väldigt mycket av arbetet sker i kommunerna, där man också gör de individuella behovsbedömningarna i fråga om olika stöd i det vardagliga livet.

Jag vill inte på något sätt utesluta att det kan finnas ett behov av utökad utbildning eller metoder för kunskapsöverföring, som de medarbetare som arbetar i vården, i närheten av dessa personer, kan behöva. Det kan handla om mycket. Det kan handla om medarbetare som arbetar på MVC eller BVC, men jag tror också att det handlar om personal som jobbar inom socialtjänsten, inom skolhälsovården, på skolor och fritidsmen också på dagis.

De som har bäst kunskap är kanske ibland medarbetare till oss inom Stockholms läns landsting, inom sjukvården. Ibland kanske det handlar om patient- eller anhörigföreningar som har kunskap.

Jag tänker exempelvis på en så enkel sak som att om man på en förskola ska prata med ett barn som har döva föräldrar, då är det ganska bra att börja med att stampa med foten i golvet, för det är barnet vant vid hemifrån, som ett sätt att pocka på uppmärksamhet för att prata. Men hur ska förskolemedarbetarna kunna veta det om ingen berättar det för dem eller de har den kunskapen från början?

Visst behövs det mer av samarbete, mer av samverkan och säkert också mer av kunskapsöverföring. Där har vi i landstinget naturligtvis en del att jobba med, men självfallet måste också kommunerna arbeta med detta, och som Torbjörn sade jobbar de också mycket med de här frågorna, även utifrån de individuella behoven.

Anförande nr 300

Håkan Jörnehed (v): Filippa, det låter jättebra om man kan lyfta de goda exempel som finns. Det handlar väl bara om att hitta dessa goda exempel. Då behövs det en ökad tydlighet och, som jag sade, att vården inte alltid bara utgår från det normala utan man kan vara sjuk – eller förälder – fast man är lite onormal eller funktionshindrad.

Jag hoppas att de som lyssnade nu i alla fall blev nöjda med våra svar. Tack.

Anförande nr 301

Pia Lidwall (kd): Fru ordförande, ledamöter! Jag vet att Håkan inte har någon möjlighet att svara, men eftersom interpellationen var ganska allmänt skriven vill jag ändå drista mig att säga några ord.

I landstinget har vi ju habiliteringscentra, och om det är så att man har ett handikappat barn eller själv är handikappad så får man bli inskriven där. När landstinget övergav idén om en egen politisk nämnd för detta så överförde man handikapp och habilitering till SLSO. Rätt eller fel, men i det här fallet tror jag faktiskt att det har varit bra. De som jobbar med habiliteringsfrågor eller funktionshinder upplever själva att landstingets allmänna sjukvård helt plötsligt har fått en helt annan kunskap. Hur det än är, även om vi gärna uppfattar att vi är en enda stor familj så är det många gånger vattentäta skott emellan verksamheter, och så har handikappverksamheterna känt sig. Nu finns de samlade i SLSO, och nu finns det inom primärvården en kunskap om att det finns habiliteringscentra dit man kan vända sig som förälder och där man kan få stöd för att klara av situationen med ett handikappat barn.

Dessutom har vi något som heter kris- och samtalsteam för föräldrar, för att de helt enkelt ska klara av sin nya situation. Hur det än är, är det ju en förbjuden sorg att få ett handikappat barn, och det behöver man få lov att tala om. Det är en del av den sanning som du efterlyste, Håkan: mer information tack vare att vi nu faktiskt är en enda stor familj i det här avseendet.

Anförande nr 302

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Jag vill ändå väcka en fråga som vi arbetade mycket med i Medicinsk programberedning 3 förra mandatperioden. Det handlade om det hälso- och sjukvårdsbehov som människor med funktionshinder upplever att de har. Barn är vi duktiga på i landstinget, men vuxnas och föräldrars behov är vi inte lika bra på. Detta gav upphov till en Fokusrapport där vi pekar på de stora behov som finns av att utveckla hälso- och sjukvården för människor med funktionshinder, speciellt då vuxna personer.

Jag hoppas att ni kan ta del av den Fokusrapporten och att vi arbetar gemensamt för att utveckla vidare den hälso- och sjukvård som människor med funktionshinder – också föräldrar – har behov av den. Det behövs verkligen!

§ 67 Interpellation 2007:17 av Lena-Maj Anding (mp) om funktionshindret elöverkänslighet och rätten till färdtjänst

Anförande nr 303

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Ordförande! Här är ett annat funktionshinder som jag är väldigt angelägen om att man ska få stöd och hjälp om man har. Jag tänker läsa upp interpellationen för dem som inte har tagit del av den.

Sverige har som land ställt sig bakom FN:s standardregler för människor med funktionshinder. Reglerna lägger fast att människor med funktionshinder har rätt till delaktighet i samhällslivet och jämlika levnadsvillkor. I landstinget har vi en skyldighet att aktivt verka för att omsätta reglerna i praktisk verklighet. Tillgänglighet och bemötande är här två mycket viktiga områden.

Elöverkänslighet är ett etablerat funktionshinder och Elöverkänsligas riksförbund ingår i Handikappföreningarnas samarbetsorgan (HSO). Organisationen erhåller bidrag från stat, landsting och kommun. Inom ramen för det vetenskapliga paradigmet kan

man ännu inte förklara alla mekanismer bakom detta funktionshinder, men trots detta ska den som är elöverkänslig bemötas respektfullt och få stöd för åtgärder som minskar funktionshindret.

Landstingsfullmäktige gav i juni 2005 SL och färdtjänstnämnden i uppdrag att undersöka och vidta lämpliga åtgärder för att förbättra elöverkänsligas möjligheter att använda kollektiva transportmedel och färdtjänst.

Jag har genom kontakter och brev från medborgare fått kännedom om att färdtjänsten kräver att personer med det här funktionshindret ska vända sig till färdtjänstens konsultläkare för ny prövning.

Flera av de personer som har vänt sig till mig känner sig kränkta och felaktigt behandlade eftersom konsultläkaren ska ha uttalat att diagnosen elöverkänslighet inte finns och därefter avslagit fortsatt rätt till färdtjänst – trots att man har påvisat även andra funktionshinder och svårigheter att resa kollektivt.

Jag menar att vad läkaren i stället borde avgöra är hur svåra symtomen är och utifrån detta bedöma om den enskilde kan resa med kollektiva färdmedel eller inte.

Därför har jag ställt följande frågor till trafiklandstingsrådet Christer Wennerholm:

1. Anser du att människor med funktionshindret elöverkänslighet som inte kan resa kollektivt har rätt till färdtjänst?
2. Anser du att det är rimligt att färdtjänsten via sin konsultläkare överprövar andra läkares diagnos i stället för att bedöma hur svårt den enskilde har att resa kollektivt?
3. Vilka åtgärder avser du vidta för att förverkliga fullmäktiges uppdrag om förbättrad tillgänglighet för personer med just detta funktionshinder?

Anförande nr 304

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Lena-Maj Anding tar upp ett angeläget område i sin interpellation och beskriver väl-taligt problemformuleringarna.

Sedan har du ett antal frågor, och det är dem jag har svarat på. Då blir problematiken något annorlunda, därför att du ställer mig som ansvarigt föredragande landstingsråd till svars för sådant som jag faktiskt inte kan lägga mig i.

Det finns en ordning för hur myndighetsutövning ska gå till, med lagstiftningen i botten. Det är färdtjänstnämnden som har att pröva de här frågorna. Sedan finns det ju möjlighet till överklagande, och i de sammanhangen är det länsrätten som kommer in. Det är den formella ordningen för myndighetsutövning som gäller, och den har både jag som föredragande råd, du som interpellant och alla andra att följa.

Man kan ha synpunkter på vilka inställningar som konsultläkare och andra har, men det är som sagt möjligheten att få sin sak prövad genom överklagande som man har att tillgå.

Företrädare för alliansen i färdtjänstnämnden tänker komma in och berätta om hur vi ser på sakfrågan också, vad gäller hanteringen av personer med elöverkänslighet och vad vi kan göra för att möta upp i den kollektiva trafik som ju färdtjänsten utgör för personer som har problem som gör att de inte kan använda den vanliga kollektivtrafiken, för att underlätta deras vardagsresande – det är ju vad det handlar om.

Det är nog så att vi får dela upp det här i två delar, som sagt: dels har vi en lagstiftning att följa i det som har med myndighetsutövning att göra, dels får vi göra vad vi kan jobba med inom färdtjänstnämndens ramar för att se till att våra entreprenörer tar hänsyn till den här problematiken när det gäller val av fordon och användning av till exempel mobiltelefoner, GPS och liknande i sin utövning av service till individer som har elöverkänslighet. Men det är en annan del i ärendet, och vi får skilja på de två delarna.

Anförande nr 305

A n n a S t a r b r i n k (fp): Rätten till färdtjänst ska naturligtvis bestämmas av vilka behov man har, det är oerhört viktigt, och elkänsliga ska naturligtvis ha samma möjlighet som alla andra att få tillgång till den servicen. Det finns ingen diagnos över huvud taget som ger en automatisk rätt till färdtjänst, utan det avgörs alltid av vilka symtom man har. Efter vad jag förstår är det där som de som har tagit kontakt med dig har känt sig illa bemötta.

Jag vet att just bemötandefrågorna är oerhört viktiga för färdtjänstens kunder. Det gäller allt från handläggningen och de beslut som fattas till hur förarna beter sig. Symtombilden ska självklart vara det som avgör.

Nu har den här majoriteten just tillträtt och det var alldeles nyligen som jag fick uppdraget som ordförande i färdtjänstnämnden. Är det så att det under förra mandatperioden har varit stora problem och brister i bemötandet så måste vi naturligtvis titta på det.

Jag vill också berätta att färdtjänstförvaltningen har gjort en enkät om hur just elkänsligas behov ser ut. Några saker lyfts fram av de elkänsliga själva som oerhört viktiga. Förarna måste vara välinformerade om vilka problem man kan ha. Symtomen kan skilja sig åt för dem som upplever dem. Förarna måste kunna stänga av sina mobiltelefoner, det är en oerhört viktig fråga för den här gruppen, och färdvägen måste förstås kunna anpassas. Allt sådant är viktigt att ta med när man har med en grupp med sådana symtom att göra, men man ska vara helt klar på att symtomen inte ser likadana ut för alla, utan det skiljer sig mycket.

Man har också tagit reda på om det är något särskilt man ska tänka på när det gäller de här människornas placering i fordon och så, och det visar sig att man har olika behov. Några trivs till exempel bäst i en del av en buss, andra i en annan, så det går inte att hitta en generell lösning för hela gruppen.

Jag tror att bemötandefrågorna är oerhört viktiga, och det är den nya majoriteten självklart överens om att vi ska jobba vidare med.

Anförande nr 306

L e n a - M a j A n d i n g (mp): För att börja med lagstiftningen, är det här det enda som står om tillstånd till färdtjänst: ”Tillstånd till färdtjänst skall meddelas till dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationsmedel.” Det är vad som står i lagen.

Laglig rätt har man. Kan man visa med olika intyg att man har sådana svårigheter så ska man ha rätt till färdtjänst. Trots detta dras färdtjänstillstånd in i dag. Jag tycker det är väldigt allvarligt att det finns en så dålig förståelse för funktionshinderperspektivet inom färdtjänsten i vårt landsting att detta ska behöva ske. Jag har pratat med flera enskilda personer som har fått sina färdtjänstillstånd indragna, och det är väldigt olyckligt. I den delen vill jag att det går ut en mycket starkare information om vad det är som gäller i vårt landsting.

Att Miljöpartiet vill åtgärda de miljöfaktorer som kan leda till ohälsa är ingen hemlighet. Jag tycker att vi går ut väldigt starkt och försöker förklara vår grundsyn. Vi tycker inte att det är intressant vad de som upplever problem med elektromagnetisk strålning eller elektromagnetiska fält kallar sig, utan vi vill att Stockholms läns landsting ska försöka hjälpa dessa människor utifrån antaget handikappprogram och funktionshinderperspektiv. De här människorna har rätt till delaktighet i samhället och jämlika levnadsvillkor.

Om jag ställer frågan på det sättet då, Christer – delar inte du den synen?

Anförande nr 307

A n n a S t a r b r i n k (fp): Nu är vi inne på frågor som handlar om myndighetsutövning och enskilda personer, och det är svårt att gå in på detaljer. Man kan ändå säga att om en person anser att färdtjänstförvaltningen fattar beslut som är felaktiga, ska man naturligtvis överklaga. Till slut måste det bli en rättslig prövning om hur lagen ska tolkas. Något annat förhållningssätt blir ju orimligt.

Däremot ska det självklart gälla för alla, att det viktiga är vilka symtom man har och vilka behov man har av att få färdtjänst, oavsett vad man kallar den diagnos man anser sig ha.

Anförande nr 308

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Tack, Anna, för det du kommenterar. Det var roligt att du kom in på den enkät som gjordes förra mandatperioden i samarbete med den här föreningen, för den hade jag annars tänkt ta upp i mitt sista inlägg.

Det finns ganska enkla saker man kan göra i bilarna för att personer med det här funktionshindret ska kunna åka med färdtjänsten. Jag delar gärna med mig av och de minnesanteckningar vi har från de möten som lade fast vad man kan tänka på i form av en checklista för dem som har det här funktionshindret. Det går ju inte att göra generella insatser som passar alla, men man kan genomföra många typer av insatser för olika nivåer.

Det sista är tydligt, att mobiltelefoni och lysrör är två väldigt stora problem som man upplever. Det ska vi kunna åtgärda i Stockholms läns landsting! Vad gäller bemötandefrågan är det också en attitydfråga, som vi måste ta tag i, tyvärr.

Anförande nr 309

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m (m)**: Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag kan inte nog understryka att jag flera gånger under den tid som jag har varit trafiklandstingsråd i olika debatter har påpekat – och vi hade ju en fråga tidigare i dag om eventuella avgifter för färdtjänstfordon i samband med trängselskattens återkommande – hur jag ser på verksamheten i fråga. Och har man den syn som jag har gett till känna, är det klart att det handlar om den persons möjlighet som har rätt till färdtjänst att få vara delaktig i samhället. Det handlar om att se till att de kan delta i samhällslivet och ha en normal, fungerande vardag på lika villkor. Färdtjänsten är de här personernas möjlighet att få ett kollektivt resande, när det inte går att lösa på annat sätt som det gör för huvuddelen av oss andra. Där är du och jag helt överens, Lena-Maj.

Ordföranden i färdtjänstnämnden har redan hänvisat till undersökningen, och även jag tycker det är bra att det materialet finns. Det kan man jobba vidare utifrån, och det finns ett antal enkla åtgärder som man kan vidta, speciellt för de personer som är i besittning av färdtjänst, för att underlätta deras tillvaro. Som jag sade tidigare kan man till exempel undvika att använda mobiltelefoni, GPS och så vidare, därför att det är ett stort problem i deras tillvaro.

Den andra delen har vi redan berört. Där kan inte vi i den här församlingen göra mer än att tala om hur myndighetsutövning går till och hur man gör för utnyttja sin rätt att få beslut som man tycker är felaktiga prövade. Då får man ju se till att det blir så.

När det gäller färdtjänstnämndens tillämpning av regler är jag tillräckligt erfaren för att som föredragande landstingsråd avstå från att ställa mig och debattera detta i den här salen, när jag inte sitter i nämnden. Då skulle jag överskrida mina befogenheter.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Boström Agnetha (mp) 3:1
 Landstingsrådet Heister (m) 3:2, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 22, 25, 57, 59, 61, 66, 69, 71, 73, 76, 78, 85, 137, 139, 141
 Nässla Folke (mp) 3:3, 164, 166
 Landstingsrådet Rydberg (fp) 3:4, 281, 287, 291, 294
 Landstingsrådet Larsson (s) 3:5, 9, 16, 18, 20, 28, 31, 45, 47, 67, 136, 138, 140, 180, 182, 184, 250, 252, 255, 256, 259, 261
 Askensten Åke (mp) 3:6, 12, 14, 21, 23, 35, 49, 51, 56, 75, 77, 79, 84, 86, 87, 100, 129, 131, 133, 135, 147, 149, 151, 193, 246
 Landstingsrådet Sevefjord (v) 3:7, 10, 123, 125, 127, 262, 290
 Magnusson Thomas (v) 3:24, 26, 33, 72, 74, 80
 Landstingsrådet Wallhager (fp) 3:27, 29, 38, 40, 81
 Landstingsrådet Nyman (kd) 3:30, 32, 42, 62, 64
 Sundström Jan Olov (m) 3:34
 Linderöth Curt (m) 3:36
 Lönnberg Anders (s) 3:37, 39, 41, 52, 54, 58
 Landstingsrådet Andersson (c) 3:43, 102, 104, 181, 183, 185, 186, 189, 191
 Käärik Andres (fp) 3:44, 46, 48, 50, 53, 55
 Anding Lena-Maj (mp) 3:60, 63, 65, 213, 240, 263, 275, 277, 283, 302, 303, 306, 308
 Landstingsrådet Wigg (mp) 3:68, 70, 82, 254, 282, 289, 293
 Sigurdsson Björn (mp) 3:83, 116, 187, 225
 Landstingsrådet Wennerholm (m) 3:88, 90, 92, 118, 120, 122, 130, 132, 134, 143, 145, 148, 150, 152, 165, 167, 175, 177, 179, 194, 304, 309
 Landstingsrådet Dahlberg (s) 3:89, 91, 93, 96, 98, 112, 114, 117, 119, 121, 205, 215
 Rohdin Lennart (fp) 3:94, 197, 199, 241, 243, 245
 Gripenstam Tage (c) 3:95, 97, 99, 107, 109
 Roxby-Cromvall Gunilla (v) 3:101, 103, 105, 142, 144, 146
 Pettersson Kerstin (v) 3:106, 108, 110, 188, 190, 216, 218
 Broberg Charlotte (m) 3:111, 113, 115
 Landstingsrådet Reinfeldt (m) 3:124, 126, 128, 154, 156, 158, 160, 162, 257, 260, 266, 276, 296, 299
 Mackegård Janet (s) 3:153, 155, 157
 Jörnehed Håkan (v) 3:159, 161, 163, 265, 295, 298, 300
 Cebrian Juan Carlos (s) 3:168, 170, 172
 Lidwall Pia (kd) 3:169, 171, 173, 279, 301
 Bora Necla (v) 3:174, 176, 178, 212, 248, 273
 Stefansson Jan (kd) 3:192
 Östman Anna-Lena (s) 3:195
 Holmberg Staffan (s) 3:196, 198, 200, 202, 220, 222, 234, 236
 Lindqvist Hans (c) 3:201, 233, 235, 237
 Strömdahl Jan (v) 3:203, 224, 242, 244
 Kockum Peter (m) 3:204, 206, 209, 211
 Launy Sverre (v) 3:207
 Åkesdotter Maria (mp) 3:208, 210, 239
 Fare Stella (fp) 3:214, 217, 219, 221, 223, 227, 229
 Rudin Tomas (s) 3:226, 228, 230
 Carlsson Lars (c) 3:231, 238

Kalderén Lennart (m) 3:232
Sjölander Johan (s) 3:247
Bromme Rolf (fp) 3:249
Landstingsrådet Lundquist (m) 3:251, 253, 268, 271, 274, 285
Matthiesen Ann-Sofi (mp) 3:258
Helmerson Gunilla (m) 3:264
Söderlund Kristina (s) 3:267, 270, 272
Andersson Yvonne (mp) 3:269
Ljungberg Schött Marie (m) 3:278
von Uexküll Boris (m) 3:280, 284
Andersson Peter (s) 3:286, 288, 292
Rosdahl Torbjörn (m) 3:297
Starbrink Anna (fp) 3:305, 307